

Poslansko vprašanje brez odgovora (3. stran) — Odprto pismo ob dogodkih v Sudanu (4. stran)

Tito znova predsednik SFR Jugoslavije Skupščina razglasila predsedstvo države

Po izvolitvi za predsednika je Tito prisegel — Diplomatski zbor mu je izrekel čestitke — Mijalko Todorović izvoljen za predsednika zvezne skupščine

OD NASEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 29. julija — Zvezna skupščina je na današnji seji vseh zborov še šesti izvolila Josipa Broza Tita za predsednika republike. Na začetku seje vseh zborov so za predsednika zvezne skupščine izvolili Mijalko Todorovića.

Predlog za novega predsednika zvezne skupščine je v imenu 36 poslancev prebral Beno Zupančič. Poudaril je, da ta predlog ni samo predlog poslancev, ampak predlog, ki je nastal s političnimi dogovori med republikami in pokrajinami. Predsedujoči na seji podpredsednik zvezne skupščine dr. Marijan Brečelj je ugotovil, da je Mijalko Todorović soglasno izvoljen za predsednika skupščine. Zatem se je Mijalko Todorović zahvalil za izkazano zaupanje.

MIJALKO TODOROVIC:
novi predsednik zvezne skupščine

Poslanci zvezne skupščine so nato na podlagi 37. ustavne dopolnila in predlogov vseh republik in pokrajin izvolili Josipa Broza Tita za predsednika SFRJ. Volitve so bile tajne. Po tem postopku je predsednik zvezne skupščine ugotovil, da je bilo od skupno 620 poslancev vseh zborov zvezne skupščine navzočih na seji 581, kolikor jih je tudi volilo. Za izvolitev predsednika republike je glasovalo 579 poslancev, medtem ko sta bi-

la dva glasovalna lističa neveljavna. Trenutek, ko je predsednik zvezne skupščine razglasil izvolitev Josipa Broza za predsednika republike in ko je Josip Broz prisegel in podpisal prisoje, so to slovesno dejanje naznanile topovske salve.

Nato se je predsednik Tito zahvalil za zaupanje. Njegov

govor objavljamo na 2. strani.

Zvezna skupščina je nato razglasila izvolitev predsedstva SFRJ. V predsedstvu SFRJ so: Bosna in Hercegovina: HAMDILJA POZDERAC, RATO DUGONJIC in AVGUŠTIN PAPIĆ, Makedonija: NIKOLA MINCEV, KIRO GLIGOROV in KRSTE CRVENKOVSKI, Slovenija: SERGEJ KRAIGHER, MARKO BULC in MITJA RIBIČIĆ, Srbija: DRAGOSLAV MARKOVIĆ, KOCA POPOVIĆ in DRAGI STAMENKOVIĆ, Hrvatska: JAKOV BLAŽEVIĆ, MIKA TRIPALO in DJURO KLADARIN, Crna gora: VIDKOE ŽARKOVIĆ, VELJKO MIĆUNOVIĆ in DOBROSLAV ČULAFIĆ, Vojvodina: ILIJA RAJACIĆ in MATYAS KELEMEN in Kosovo: ILIJAZ KURTESI in VELI DEVA.

Člani predsedstva so nato zaprisegli. Na tej seji zvezne skupščine so bili navzoči tudi številni državni voditelji, člani izvršnega biroja predsedstva ZKJ, predsedstva zve-

zne konference SZDLJ, sindikata in drugih organizacij, kot tudi člani diplomatskega zbora. Člani diplomatskega zbora so nato čestitali Josipu Brozu Titu k ponovni izvolitvi za predsednika SFRJ.

ZDRAVKO ILIĆ

Prva seja in sklepi

Krste Crvenkovski podpredsednik predsedstva SFRJ, Džemal Bijedić mandatar novega ZIS, Blažo Jovanović predsednik ustavnega sodišča, Ljudevit Dežmar sekretar predsedstva SFRJ

BEOGRAD, 29. julija (Tanjug) — Pod predsedstvom Josipa Broza Tita je bila današnja prva seja predsedstva SFRJ. Na predlog predsednika Tita so za podpredsednika predsedstva za obdobje enega leta izvolili Krste Crvenkovskega. Sklenili so, da se vrstni red za izbiro podpredsednikov za obdobje sedem let, določijo s poslovnikom o delu predsedstva.

Predsedstvo je sprejelo predlog, ki ga je predsednik Tito že predložil zvezni skupščini naj se Džemal Bijedić zaupa mandat za sestavo novega ZIS. Sprejeli so tudi predlog, da zvezna skupščina znova izvoli Blaža Jovanovića za predsednika jugoslovanskega ustavnega sodišča.

Mandatar za sestavo novega ZIS Bijedić je nato poljski predsedstvu svoja stališča in predloge o bodoči politiki ter predloge o sestavi ZIS. Predsedstvo je ugodno ocenilo osnovno koncepcijo politike novega ZIS.

Predsedstvo SFRJ je zatem sprejelo sklep o delu predsedstva, ki bo veljal do sprejetja poslovnika. Za generalnega sekretarja predsedstva so imenovali Ljudevita Dežmarja, javnega tožilca iz Hrvatske.

Agnew poročal

WASHINGTON, 29. julija (AFP) — Predsednik Nixon je včeraj sprejel podpredsednika Spiru Agnewa, ki mu je poročal o svoji turneji po 11 državah.

»JAZ, JOSIP BROZ, IZJAVLJAM, da bom dolžnost predsednika republike opravljal vdano in zvesto, da bom spoštoval ustavo in zakone in druge sklepe zvezne skupščine, da bom varoval neodvisnost in suverenost Socialistične federativne republike Jugoslavije in da se bom z vsemi močmi zavzemal za uresničevanje ciljev samoupravnih socialističnih družb in koristi narodov in narodnosti, delovnih ljudi in državljanov Socialistične federativne republike Jugoslavije.« — Predsednik republike podpisuje slovesno izjavo po svoji izvolitvi.

Telefoto: Tanjug

„Apollo 15“ hiti

Posadka vesoljske ladje je zdaj začela priprave za vstop v krožnico okoli Meseca — Hitrost se povečuje

HOUSTON, 29. julija. (Reuters). Danes ob 14.30 po jugoslovanskem času, tri dni po vzletu, je bil Apollo 15 že več kot 377.000 kilometrov oddaljen od Zemlje. Njegova hitrost je znašala nad 4000 km na uro.

Postopno večanje hitrosti je v zvezi s prehodom Apolla 15 v območje Mesecove težnosti, v katero je vesoljska ladja prišla ob 6.25 po jugoslovanskem času.

Na poti skozi breztežni pas je hitrost Apolla 15 znašala

»okoli 3220 kilometrov na uro. Zdaj pa bo hitrost kar naprej naraščala in bo dosegla v trenutku, ko bo Apollo 15 začel krožiti okoli Meseca, več kot 9000 kilometrov na uro.

Posadka vesoljske ladje je zdaj začela priprave za vstop v krožnico okoli Meseca.

PLO zanika

BEJRUT, 29. julija (AP) — Palestinska osvobodilna organizacija (PLO) je danes zanikala govorice, da je Izrael ponudila neposredna pogajanja. Po nekaterih poročilih je takšno ponudbo PLO posredoval maroški kralj Hasan II. ameriškiemu podpredsedniku Spiru Agnewu, ki je bil ta nedavno v Rabatu.

Alžirsko orožje za Palestince

ALŽIR, 29. julija (Reuters) — Alžirja je sklenila, da bo palestinski osvobodilni organizaciji nadomestila vse orožje, ki so ga komandosi izgubili v nedavnih krvavih spopadih v Jordaniji.

ALFRED M. WORDEN:
pilot vesoljske ladje

Vozni red „Apolla 15“

PETEK, 30. JULIJA

01.14

Vključitev raketnih motorjev na komandni ladji »Apolla 15« in prehod v novo krožnico, 15 kilometrov nad Lunom.

12.19

Kosilo v poveljniški ladji »Trude«.

16.24

David Scott in James Irwin odhajata v vesoljskega paketa in se pripravljata za zaključne manevre.

18.48

Odvlopitev lunarnega modula »Sokola« od komandne ladje, v kateri je astronaut Alfred Worden.

21.49

Vesoljska ladja »Trude« prehaja v novo krožnico, 112 kilometrov nad Lunom.

23.03

Vključitev raketnih motorjev v lunarnem modulu in spust proti soteski Hadley.

23.14

Pristanek Davida Scotta in Jamesa Irwina v Morju deževij na obronkih Apelinov.

Nove aretacije

V Kartumu aretirali še 24 komunistov — V zaporih več kot 1400 ljudi — Predsednik Sadat prepozno posredoval

Tisoč ljudi ob življenje

Zaradi hudournikov in plazov v Afganistanu poplavljenih več vasi

KABUL, 29. julija (AP). — Zaradi hudournikov in plazov v Afganistanu je več kot tisoč ljudi izgubilo življenje. Naj več žrtev je terjal zemeljski plaz, ki je združil v naravni zbirnik, tako da se je voda razlila in poplavlila več vasi.

KARTUM, KAIRO, 29. julija (AP, UPI, Reuters). — Sudanska vlada je danes sporočila, da so aretirali še 24 komunistov.

Sporočili so, da policija še vedno išče 4 ujetnike funkcionarje KP. Gre za voditelje mestne partijske organizacije v Kartumu. V zaporih pa je trenutno več kot 1400 ljudi. Sporočili o tem, da se nadaljuje streljanje ali obsejanje še obsojenih, danes ni.

Al Ahram piše, da bodo pomočniki vojaškega stasaja sudanskega veleposlanstva v Kairu, ki je med zaroto prešel sudanski veleposlanstvo, postavili pred naglo sodišče v Kartumu. Ta časopis tudi navaja, da je egiptovski predsednik Sadat posredoval, da voditelja sudanskih sindikatov Šefija el Sejka ne bi obsilili, Nimeiri pa mu je po telefonu sporočil, da so ga obsili pred dvema urama.

Ankara priznava Peking

Turčija bo v kratkem navezala diplomatske stike z LR Kitajsko

ANKARA, 29. julija (AFP) — Turški zunanji minister Oldazi je izjavil, da bosta vlad v Ankari in Pekingu te dni objavili sklep o navezavi diplomatskih stikov med Turčijo in LR Kitajsko.

V Čadu kosi kolera

Po nepopolnih podatkih je v Čadu v zadnjih 10 tednih umrlo 2369 ljudi

FORT LAMY, 29. julija (AP) — V centralnoafriški državi Čad je v minulih 10 tednih zaradi kolere umrlo 2369 ljudi. Boljjo pa se, in to je tudi najverjetnejše, da v to številko niso zajete vse žrtve te epidemije. Zaradi slabih komunikacijskih zvez je namreč zelo težko zbrati informacije o žrtvah kolere na vsem ozemlju te afriške države.

Ameriške izgube v Vietnamu

SAIGON, 29. julija (Reuters) — Poveljstvo ameriških sil v Saigonu je sporočilo, da je bilo na južnovietnamskih bojiščih od 18. do 24. julija ubitih 13, ranjenih pa 88 ameriških vojakov, medtem ko so imele saigonske enote še veliko večje izgube kot v predhodnem tednu.

Žrtve razlitega Gangesa

Prevrnila se je ladja, ki je prevažala na drugi breg meščane Mongira

NEW DELHI, 29. jul. (Reuters). — Pri indijskem mestu Mongir v državi Bihar se je sinoči prevrnila ladja, ki je meščane prevažala na drugi breg razlitega Gangesa.

Indijska agencija PTI poroča, da je v tej nesreči izgubilo življenje okrog 80 ljudi, večinoma žensk.

Hudo neurje v Avstriji

SALZBURG, 29. julija (Tanjug). — Sinoči je na Salzburškem divjalo hudo neurje. V okolici Kapruna je hudournik odnesel s parkirnega prostora ali pa poškodoval okrog 100 avtomobilov. Neki zahodnonemški turist je izgubil življenje, ker se mu ni posrečilo pravočasno zapustiti avtomobila, v katerega se je bil zatekel zaradi nevihte.

POSLANCI ZVEZNE SKUPŠČINE VOLIJO PREDSEDNIKA REPUBLIKE!

Telefoto: Tanjug

Gardisti sojeni

Sodišče v Džakarti obsodilo 110 udeležencev udara 1965. leta - Vsi obsojeni so bili člani elitne Sukarnove garde

Kmetom več kot doslej

Ljubljanska banka je organizirala pogovor o vlaganju v kmetijstvo

NAZARJE, 29. julija. — V kmetijstvo bo treba poslej vlagati več kot doslej. O tem je pogovor organizirala Ljubljanska banka, direktorja dolgoročnega kreditiranja turizma, trgovine in kmetijstva. Kmetiki so zato Ljubljanski banki prikazali in ocenili dosedanje preusmerjanje a pomočjo kreditov. Poročilo o tem objavljamo na 2. strani.

DŽAKARTA, 29. jul. (UPI).

— Vojaško sodišče v Džakarti je včeraj obsodilo 110 pripadnikov vojske zaradi sodelovanja v splošnem držav-nem udaru 1965. leta. Deset so jih obsodili na smrt, 20 na dosmrtno ječo, druge pa na 15 do 20 let. Vsi obsojenici so bili člani elitne garde bivšega indonezijskega predsednika Sukarna.

IS o družbenih dogovorih

Razpravljali so o delitvi dohodka in o predlogih za odpravo omejitev

LJUBLJANA, 29. julija. — Na današnji seji izvršnega sveta SRS so razpravljali o delitvi dohodka in osebnih dohodkov in s tem v zvezi o predlogih za odpravo omejitev pri izplačevanju osebnih dohodkov. Razpravljali so tudi o predlogih družbenih dogovorov z nekaterimi obdanskimi skupčinami. Poročilo na 2. strani.

SALONIT ANHOVO

In vendar smo ljudje

Navadili smo se na ubijanje. Tako vsakdanje je postalo, da so stotine ubitih v umazani ameriški vojni, polni vsak dan novih strahot, za mnoge časopise v svetu že kar preskromna vest za naslovno stran; da se hladnokrvno pobijanje ljudi v Jordaniji mnogim zdi rutinska vest »iz daljnega sveta«; da je še ne tako časovno oddaljen indonezijski lov na komuniste, v resnici pravilov na človeške glave, v našem spominu že tonil v pozabo; da smo genocid nad črnim prebivalstvom južnega Sudana, ki je več let zapovrstjo zahteval desetisoče življenj, nekam sramežljivo zamolčevali in tudi zamolčali; da je šel genocid v Biafri domala neprizadeto mimo nas in da grozljiva usoda bengalskih beguncev mednarodne strukture komajda zgane v obliki neučinkovite pomoči, katere namen je prej pomiriti mednarodno vest kot pa odpraviti korenine zla.

Pa vendar se ni minilo trideset let od takrat, ko smo vznemeno vzklizali in mnogi verjeli: »Nikoli več«!

Ko zato dandanes bolj ali manj glasno ob posameznih primerih ponovno pravimo samo »ne več«, se ti zgodi, da se zdiš sam sebi smešen, neboljen, kar nekam nerealno.

Res je namreč, ubijanje je postalo realnost našega časa. Toda, ali naj to pomeni, da se tej realnosti ni treba upreti? Se zoper njo boriti?

Tokratni Sudan nas je znova opomnil. Čeprav ubitih nismo šteli na tisoče — ker tako daleč smo na žalost že, da je le nekaj deset ali morda sto ustreljenih in obešenih malo — so se vzdramila naša vest, čustva in razum.

Na stolpcih našega dnevnika smo svoje politično in človeško mnenje o tem že povedali. Med drugim smo napisali: »Maščevanje — ne zakon — je udarilo vse tiste, ki so bili v kakršnikoli žvezi s pučem, pa vse tiste, za katere mislijo, da bi utegnili biti... Dokler gre za pravno kaznovanje resničnih nosilcev državnega udara, je to notranja zadeva vsake suverene države. Če pa pravo odstopi mesto množičnemu krvavemu maščevanju, je to stvar, ki se tiče vseh članic OZN, ki so podpisale konvencijo o človekovih pravicah...«

Pišajo nam mnogi ljudje. Predsedstvo ZKJ je v sredo na najvišji ravni politično ovrednotilo odpor in zaskrbljenost naših ljudi. Harmonična, enotna so ta mnenja.

Tudi zato nam je lažje poudariti: humanizem ni in ne more postati prazna fraza. Prav tako ne človekovo dostojanstvo, njegove osnovne svobode in pravice — tako eksistenčne kot politične. Nobena politika tega ne sme in ne more prezreti. Predvsem pa tega ne moremo in ne smemo pozabiti ljudje.

MITJA GORJUP

Kmetom več

Ljubljanska banka in možnosti za večje vlaganje v zasebno kmetijstvo

NAZARJE, 29. julija. Da bi kar najhitreje povečali tržno blagovno pridelovanje zasebnih kmetov in čim bolj estetsko uredili vasi, bo treba v prihodnje v ta kmetijski sektor vlagati več denarja kot doslej. Tako so menili na današnjem pogovoru o kreditiranju zasebnega kmetijstva, ki ga je organizirala direkcija dolgoročnega kreditiranja turizma, trgovine in kmetijstva pri Ljubljanski banki.

Današnji pogovor je imel namen pokazati možnosti za še večje vlaganje sredstev v zasebno kmetijstvo. Razvaja se odličitev Ljubljanske banke, da bo odsele namenila več sredstev za kreditiranje kmetijstva. Informacije o razvoju

kmetij, ki se preusmerjajo v turistično dejavnost na območju Skofje Loke, sta podala Zvonko Bertak in Janez Ahačič. O tem, kaj predvideva srednjeročni plan razvoja zasebnega kmetijstva, pa je spregovoril Slavko Gilja iz Kmetijskega inštituta Slovenije.

Da bi kar najbolje seznanili predstavniki Ljubljanske banke so na današnjem sestanku kmetijski tudi prikazali in ocenili dosežene preusmerjanje s pomočjo kreditov. Tako je Ernest Erment, direktor KZ Mozirje prisotne seznanil s njihovim programom razvoja zasebnega kmetijstva. Informacije o razvoju

Železnica vztraja

BEograd, 29. julija (Tanjug) — Železnica podjetja vztrajajo pri tem, da se uveljavijo februarjski sklepi zveznega izvršnega sveta o zvišanju železniških blagovnih tarif za 10 odstotkov od 1. oktobra letos. Generalni direktor skupnosti jugoslovanskih železnic Vranjčan je izjavil, da bo železnica v ta namen posegla po vseh pravicah.

Predstavniki Ljubljanske banke so po dokaz obširni raspravi ugotovili, da bi moralo kreditiranje kmetov teči po določenih programih, ki bi jih za kmetije izdelale posamezne kmetijske organizacije. Menili so, da bi le na tak način lahko kreditirali res samo tiste kmete, ki so zainteresirani za tržno pridelovanje.

Na današnjem sestanku se je gojil občutni nesent, da bi bilo treba pri kreditiranju določenih območij Slovenije spremeniti kreditne pogoje. Menili so, da je treba najprej v občinah mejnih kmetijstvu najti skupno pot. Nekateri so poudarili, da je prav tu najboljše spremeniti odnos do kmetijstva. **RAJKO OCEPEK**

Predsedstvu SFRJ omogočiti, da bo nemudoma preuzelo vse odgovornosti

Predsednik SFRJ po izvolitvi: Tudi v prihodnje bom storil vse, da bom to zaupanje upravičil — Novoizvoljeno predsedstvo bo moralo delati kot kolektivni organ in predvsem upoštevati skupne koristi naših delovnih ljudi

BEograd, 29. julija (Tanjug) — V sv ojem govoru poslanecem je Tito dejal: Tovarišice in tovariši poslanci, z izvolitvijo najvišjih organov federacije, ki bo na vrsti danes in jutri v tem visokem domu, končujemo večmesečno intenzivno prilagajanje ustave sedanjim potrebam naše socialistične samoupravne družbe. Na današnji stopnji našega družbenopolitičnega in gospodarskega razvoja je bilo nujno, da našo skupnost postavimo na nove temelje. To je bil hkrati tudi pogoj, če hočemo odpraviti nekatera nasprotja, nakopičena v preteklosti, in omogočiti, da bomo še hitreje šli naprej.

Ne bi želel ocenjevati širine in pomena javne razprave, med katero so se naši delovni ljudje neposredno izrekli za predloge ustavnih dopolnil in izredno veliko prispevali k njihovega izboljšanja in dokončnemu oblikovanju. Ta ocena je bila še izrečena v zvezi s skupščino. Poudariti želim le to, da so milijoni jugoslovanskih državljanov v popolnoma demokratičnem občutku dokazali, da so domnele egodovinski pomen in daljnosežnost sprememb, ki se jih lotevamo. S tem so vsi naši narodi in narodnosti pokazali svojo visoko socialistično zavest in politično zrelost ter nedvoumno povedali, kako zelo so jim pri srcu enotnost države, njena življenjska vprašanja in revolucionarna kontinuiteta razvoja socialistične Jugoslavije.

Hkrati pa se je izkazalo, da tisti, ki so se tako ali drugače upirali sedanjim ustavnim spremembam, niso imeli opore v širokih ljudskih množicah, v delavskem razredu pa sploh ne.

Predsedstvo SFRJ velika novost

Dovolite mi, da povem svoje mnenje o nekem vprašanju, glede katerega sem dolžan povedati, da ne po ustavi ne po svojem hotenju ne bi mogel sprejeti predlogov in želja mnogih naših kolektivov, organizacij in ustanov, da bi me izvolili za dosmrtnega predsednika republike. Zares zelo cenim to zaupanje in se iskreno zahvaljujem zanj. Moja želja je, da bi na tem položaju, v tej funkciji ostal, dokler sem le prepričan, da jo lahko opravljam, ali samo kakšno leto, da bi pomagal novemu, najvišjemu vodilnemu organu — predsedstvu SFRJ — da bi lahko povsem normalno funkcional.

Predsedstvo SFRJ, ki smo ga pravkar izvolili, je velika novost v življenju naše skupnosti. Stori lahko vse, da bo za organ začel takoj delati. Zagotoviti moramo, da bo zares nemudoma prevzel vse odgovornosti, ki mu gre po ustavi. Pri tem bomo vztrajali in sam k temu prispeval.

Predsedstvo SFRJ bo moralo delati kot kolektivni organ in predvsem upoštevati skupne koristi naših delovnih ljudi, vseh naših narodov in narodnosti. Seveda je dolžnost vsakega člana predsedstva, da zastopajo tudi koristi svojih republik in pokrajin, predsedstvo bo razmišljalo in sklepalo o najvažnejših, da tako rečem, strateških problemih naše skupnosti. Pri tem mislim na življenjska vprašanja notranjega razvoja, zunanje politike, varnosti in obrambe države. Z drugimi besedami, biti mora mesto in središče usklajevanja interesov, družbenega dogovarjanja in odločanja v prid vsem.

Predsedstvo bo seveda svojo dejavnost usklajevalo s svetovno skupščino, zveznim izvršnim svetom ter predstavniškim organi republik in pokrajin. Skratka, celotno bodočo organizacijo našega državnega vrha vidim kot sistem samoupravnih institucij, ki se bodo med seboj dopolnjevale, pri čemer bodo vsaka najdogovorneje opravljala vsaka svoje funkcije.

Ko smo sprejeli ustavno dopolnilo od XX. do XLII., smo določili družbeno bistrov kakor tudi idejnopolitične in pravne postulate sedanje etape samoupravljanja. S tem smo položili temelje za takšno proizvodno in tehnokratizma, ki bo ustrezal stopnji proizvodnje vseh naših, ki jih določajo Ustava, dopolnila ustvarjajo široko možnost za razmah samoupravne pobude in, ustvarjalnih sil delavskega razreda in vseh delovnih ljudi. S tem bomo pospešili proces osvoboditve dela in človekove osebnosti. Delovni ljudje so s temi ustavnimi dopolnili dobili novo močno orodje v boju proti etatizmu, birokratizmu in tehnokratizmu — proti pojavi, ki ne samo grozi z degradiranjem socialističnih samoupravnih odnosov.

Pri tem računam s podporo ljudstva, ko bomo odločno urejali sporne ali negativne pojave v procesu nadaljnjega razvoja naše družbe.

Sednji položaj v Sloveniji na področju turističnega gospodarjenja je bil zelo zadovoljiv. Trenutno so bolj ali manj skoraj povsem zasedeni vsi pomembnejši turistični kraji. Ponekod imajo zagotovljeno zasedenost vse do sredine septembra. Vendar pa so na današnji seji opozorili, da utegne pojav kolektivnih turistov na našo državo, v kolikor se ta bolezen ne bo pojavila tudi pri nas. Menili so, da lahko povečanje dotokov turistov uspešno usmerimo le s temeljito in dobro organizirano informativno službo, za katero pa zlasti gospodarske organizacije niso pokazale doslej posebnega zanimanja, kar očito še niso spoznale, kakšno komercialno korist jim prinaša.

Na današnjem sestanku so sklenili ustanoviti v posameznih območjih Slovenije informativna središča, ki naj bi zbirala podatke o zasedenosti tamkajšnjih zmogljivosti in jih pošiljala informativnemu centru pri Turistični zvezi Slovenije, potovalnim agencijam, mejnim prehodom in našim turističnim predstavništvom v tujini. Poudarili so, da bi morali tudi zasebniki prijavljati proste turistične sobe.

NIKO ISAJEVIĆ

Možnosti, da pridejo do izraza interesi republik

Skratka, ustava zagotavlja delavskemu razredu najširše samoupravne pravice, kongresni sklepi pa kažejo poti za uresničitev, teh pravic. S tem so bili naposled ustvarjeni pogoji, da postane samoupravljanje ne le v gospodarstvu, ampak v vseh strukturah družbe prevladujoči odnos. Tako bo v polni meri postalo povezujoči faktor naše skupnosti. Zda je predvsem na delavskem razredu samem, da odločno zastavi korak in pogumno ubere pot v novo etapo samoupravljanja.

Druga značilnost ustavnih amandmajev je v tem, da krepijo demokratičnost v naši družbi, da poglobljajo enakopravnost narodov in narodnosti in zagotavljajo državnosti samostojnost socialističnih republik. Ustvarjene so še širše možnosti, da pridejo po vsem do izraza interesi in specifičnost posameznih republik in pokrajin. Republike imajo zdaj resno nalogo, da se na podlagi ustavnih dopolnil ustrezno organizirajo, da sprejmejo svoje ustave in se pripravijo na učinkovito izpolnjevanje vseh nalog, ki jih določajo in ki še malo niso lahke. Republike in pokrajine postajajo močna središča odločanja, pri tem pa ne smejo nikoli izgubiti izpred oči interesov skupnosti kot celote. Zakaj samo močna, na novih temeljih postavljena federacija je poročstvo samostojnosti in suverenosti republik.

Naš cilj: večji vpliv delovnih ljudi

Na samostojnost in državno republiko ne gledamo v klasičnem smislu. Pri tem, ko smo se odločili prenesti zvezni etatizem, nismo težili niti ne težimo k ustvarjanju policentričnega etatizma.

Glavni nagib, ki nas je pri tem vodil, je bil in ostane, da na področju državne organizacije čim doledneje uresničimo načelo samoupravnosti in popolne nacionalne enakopravnosti. Demokratično pojmuemo tako, da si prizadevamo tudi državstvom samo čim bolj približati ljudstvu in jo "kolikor mogoče prenesti na bazo. V drugi fazi uveljavljanja dopolnil je treba proučiti vprašanja, ki se med drugim tičejo skupščinskega sistema in zlasti položaja komun.

Na vse to moramo misliti tudi med izdelavo in sprejemanjem bližnjega srednjeročnega načrta in med daljnjo načrtovanjem naše razvojne politike. Bistveno je, da se pri tem izognemo vsemu sistemu, kar se je v preteklosti izkazalo za negativno. To so v prvi vrsti nerentabilne investicije — razlogi zanje so bili večkrat politični — pa tudi regionalno zapiranje, razne oblike neupravičenega prelivanja dohodka itd.

Odločen boj proti inflaciji

Naša prihodnja razvojna politika mora biti takšna, da bo zagotovila učinkovitost nalog, usklajenost interesov ter povečanje razvojnih programov posameznih panog in dejavnosti v okvirih enotnega jugoslovanskega trga, večstranskega povezovanja s svetovnim gospodarstvom in njegovimi tehnološkimi dosežki. Uresničevanje ustavnih dopolnil, posebno tistih, ki odpirajo poti za nadaljnjo uveljavitev delovnega razreda in samoupravljanja, si brez gospodarske stabilizacije sploh ne moremo predstavljati. Zato mora biti v tekoči gospodarski politiki, v prizadevanju na vseh ravneh, začetki z delovno organizacijo in krajno skupnostjo pa do najvišjih organov federacije. Inflacija je nadloga, s katero se trenutno bolj ali manj sočasno skoraj vsi svet. Toda pri nas ne povzroča samo gospodarskih motenj, temveč tudi politične in družbene probleme. Inflacija spodkopava našo dohodka in omogoča življenje mimo dela, nad delavski možnosti, inflacija spodbuja prizadevanje, ki je usmerjeno k etatizmu in tehnokratizmu ter povzroča celovito idejnih omahovanj, s čimer ustvarja podlago za delovanje sovražnika, zlasti stega od zunaj. Zaradi inflacije je najbolj trpijo neposredni proizvajalci, posebno tisti z najnižjimi dohodki. Mar se zmeraj ni vsem jasno, da se z nenehim včlanjen cen za skoraj vse izdelke, v bistvu ne rešujemo nikakršnih problemov. Kajti kakor hitro se poveča cena za to ali ono vrsto blaga, to prej ali slej stori tudi vsi drugi.

Ustavna dopolnila ustvarjajo vse potrebno podlago za doseglo politične stabilnosti v državi, kar odpravlja vzroke številnih nesporazumov in medsebojnih trenj, ki so jih bila v marsičem kriva tudi neresena sistemska vprašanja. Posebno pomembna je bila neporavnana skla bilanca federacije, in dejstvo, da smo jo pred kratkim odpravili, se mi zdijo velik uspeh samoupravnega dogovora. Tako v medsebojne stike uveljavljamo takšno imenovane čiste račune; zdaj ni več nobene ovire in bomo brez odlašanja lahko sprejeli tudi druge sistemske rešitve. Med najpomembnejša področja, na katerih moramo rešitve pospešiti, štejem devizni in zunanji trgovinski režim, pa tudi davčni in bančno-kreditni sistem. Te rešitve morajo biti v skladu z interesi neposrednih proizvajalcev in odpreti široke možnosti za samoupravno pobudo delovnih organizacij in njihovih asociacij. Poglavitno gibalno vsega našega gospodarskega sistema mora biti spodbujanje proizvodnje in ustvarjanje večjega dohodka, večjega produktivnosti, intenzivnejše gospodarjenje itd. Čas je že, da damo prednost vprašanjem proizvodnje, namesto vprašanjem delitve, s katero smo se zlasti zadnja leta toliko ukvarjali.

Na vse to moramo misliti tudi med izdelavo in sprejemanjem bližnjega srednjeročnega načrta in med daljnjo načrtovanjem naše razvojne politike. Bistveno je, da se pri tem izognemo vsemu sistemu, kar se je v preteklosti izkazalo za negativno. To so v prvi vrsti nerentabilne investicije — razlogi zanje so bili večkrat politični — pa tudi regionalno zapiranje, razne oblike neupravičenega prelivanja dohodka itd.

Pri gradnji socializma imamo podporo od zunaj

Ker se zaradi tega samoupravljanja in vodilna vloga delavskega razreda zožujeta, mora se tem pojavom vsi takoj napovedati boj in začetki ukrepov. Tu mislim zlasti na zvezno skupščinsko politiko. Izvršni svet, na socialistične republike in pokrajine, na

PRVA ČESTITKA — Marijan Breclj čestita novemu predsedniku zvezne skupščine Mijalku Todoroviću. Telefot: Tanjug

izpricala popolna privrženost ideji samoupravljanja, ne samo delavskega razreda, marveč vsega ljudstva. Kongres je dal odgovore glede poti in načinov, kako urejati pereča družbenopolitična in gospodarska vprašanja.

Možnosti, da pridejo do izraza interesi republik

Skratka, ustava zagotavlja delavskemu razredu najširše samoupravne pravice, kongresni sklepi pa kažejo poti za uresničitev, teh pravic. S tem so bili naposled ustvarjeni pogoji, da postane samoupravljanje ne le v gospodarstvu, ampak v vseh strukturah družbe prevladujoči odnos. Tako bo v polni meri postalo povezujoči faktor naše skupnosti. Zda je predvsem na delavskem razredu samem, da odločno zastavi korak in pogumno ubere pot v novo etapo samoupravljanja.

Druga značilnost ustavnih amandmajev je v tem, da krepijo demokratičnost v naši družbi, da poglobljajo enakopravnost narodov in narodnosti in zagotavljajo državnosti samostojnost socialističnih republik. Ustvarjene so še širše možnosti, da pridejo po vsem do izraza interesi in specifičnost posameznih republik in pokrajin. Republike imajo zdaj resno nalogo, da se na podlagi ustavnih dopolnil ustrezno organizirajo, da sprejmejo svoje ustave in se pripravijo na učinkovito izpolnjevanje vseh nalog, ki jih določajo in ki še malo niso lahke. Republike in pokrajine postajajo močna središča odločanja, pri tem pa ne smejo nikoli izgubiti izpred oči interesov skupnosti kot celote. Zakaj samo močna, na novih temeljih postavljena federacija je poročstvo samostojnosti in suverenosti republik.

Naš cilj: večji vpliv delovnih ljudi

Na samostojnost in državno republiko ne gledamo v klasičnem smislu. Pri tem, ko smo se odločili prenesti zvezni etatizem, nismo težili niti ne težimo k ustvarjanju policentričnega etatizma.

Glavni nagib, ki nas je pri tem vodil, je bil in ostane, da na področju državne organizacije čim doledneje uresničimo načelo samoupravnosti in popolne nacionalne enakopravnosti. Demokratično pojmuemo tako, da si prizadevamo tudi državstvom samo čim bolj približati ljudstvu in jo "kolikor mogoče prenesti na bazo. V drugi fazi uveljavljanja dopolnil je treba proučiti vprašanja, ki se med drugim tičejo skupščinskega sistema in zlasti položaja komun.

Odločen boj proti inflaciji

Naša prihodnja razvojna politika mora biti takšna, da bo zagotovila učinkovitost nalog, usklajenost interesov ter povečanje razvojnih programov posameznih panog in dejavnosti v okvirih enotnega jugoslovanskega trga, večstranskega povezovanja s svetovnim gospodarstvom in njegovimi tehnološkimi dosežki. Uresničevanje ustavnih dopolnil, posebno tistih, ki odpirajo poti za nadaljnjo uveljavitev delovnega razreda in samoupravljanja, si brez gospodarske stabilizacije sploh ne moremo predstavljati. Zato mora biti v tekoči gospodarski politiki, v prizadevanju na vseh ravneh, začetki z delovno organizacijo in krajno skupnostjo pa do najvišjih organov federacije. Inflacija je nadloga, s katero se trenutno bolj ali manj sočasno skoraj vsi svet. Toda pri nas ne povzroča samo gospodarskih motenj, temveč tudi politične in družbene probleme. Inflacija spodkopava našo dohodka in omogoča življenje mimo dela, nad delavski možnosti, inflacija spodbuja prizadevanje, ki je usmerjeno k etatizmu in tehnokratizmu ter povzroča celovito idejnih omahovanj, s čimer ustvarja podlago za delovanje sovražnika, zlasti stega od zunaj. Zaradi inflacije je najbolj trpijo neposredni proizvajalci, posebno tisti z najnižjimi dohodki. Mar se zmeraj ni vsem jasno, da se z nenehim včlanjen cen za skoraj vse izdelke, v bistvu ne rešujemo nikakršnih problemov. Kajti kakor hitro se poveča cena za to ali ono vrsto blaga, to prej ali slej stori tudi vsi drugi.

Pri gradnji socializma imamo podporo od zunaj

Ker se zaradi tega samoupravljanja in vodilna vloga delavskega razreda zožujeta, mora se tem pojavom vsi takoj napovedati boj in začetki ukrepov. Tu mislim zlasti na zvezno skupščinsko politiko. Izvršni svet, na socialistične republike in pokrajine, na

nju na vseh ravneh, začetki z delovno organizacijo in krajno skupnostjo pa do najvišjih organov federacije. Inflacija je nadloga, s katero se trenutno bolj ali manj sočasno skoraj vsi svet. Toda pri nas ne povzroča samo gospodarskih motenj, temveč tudi politične in družbene probleme. Inflacija spodkopava našo dohodka in omogoča življenje mimo dela, nad delavski možnosti, inflacija spodbuja prizadevanje, ki je usmerjeno k etatizmu in tehnokratizmu ter povzroča celovito idejnih omahovanj, s čimer ustvarja podlago za delovanje sovražnika, zlasti stega od zunaj. Zaradi inflacije je najbolj trpijo neposredni proizvajalci, posebno tisti z najnižjimi dohodki. Mar se zmeraj ni vsem jasno, da se z nenehim včlanjen cen za skoraj vse izdelke, v bistvu ne rešujemo nikakršnih problemov. Kajti kakor hitro se poveča cena za to ali ono vrsto blaga, to prej ali slej stori tudi vsi drugi.

Naš interes je, pogasiti žarišča nestabilnosti

Tako smo se znašli v položaju, ko se inflacija kar naprej obnavlja, je na višji ravni, resnični problemi pa ostajajo nereseni. Hkrati s tem se podaljšuje stanje nelikvidnosti, kar večinoma ve porabi, kot znaša ustvarjeni dohodek, to pa je oblika razlašanja upnikov, konec končev pa — neposrednih proizvajalcev.

Če bi se takca praksa nadaljevala, stabilizacijskega programa sploh ne bi mogli izpeljati. Stabilizacijski program ne bo uresničen, če ne bo vsakdo čista žrtvovala — zlasti se bo treba odločiti porabi brez kritja — in če ne bo vsakdo na svoji koži čutil posledice slabega gospodarjenja.

Toda ne glede na sedanje pomanjkljivosti imamo danes, v celoti gledano, močnejše gospodarstvo, kot kadarkoli doslej. Zato je to gospodarstvo sposobno vse omenjene naloge uresničiti. Delavski razred in delovni ljudje so se pripravljali bojevati za gospodarsko stabilnost in večjo uveljavitev načel reforme. Poleg tega pa zahtevajo vso odločnost na tem področju in zavračajo vsako improvizacijo, ki z administrativnimi samoizreki, tehnokratizmom in poslovnimi nesposobnostmi, hromi razvoj samoupravljanja in učinkovitega gospodarjenja. V najneposrednejšem interesu vseh delovnih ljudi je, da pogasimo žarišča nestabilnosti, zlasti nepokretnosti in nerentabilne naložbe, da nadomestimo izgube, onemogočimo prevelik uvoz, preveliko splošno porabo in obremenjevanje gospodarstva, in da odpravimo nedopustno stanje v medsebojnih plačilnih odnosih.

Pri gradnji socializma imamo podporo od zunaj

Ker se zaradi tega samoupravljanja in vodilna vloga delavskega razreda zožujeta, mora se tem pojavom vsi takoj napovedati boj in začetki ukrepov. Tu mislim zlasti na zvezno skupščinsko politiko. Izvršni svet, na socialistične republike in pokrajine, na

Pri gradnji socializma imamo podporo od zunaj

Ker se zaradi tega samoupravljanja in vodilna vloga delavskega razreda zožujeta, mora se tem pojavom vsi takoj napovedati boj in začetki ukrepov. Tu mislim zlasti na zvezno skupščinsko politiko. Izvršni svet, na socialistične republike in pokrajine, na

Pri gradnji socializma imamo podporo od zunaj

Ker se zaradi tega samoupravljanja in vodilna vloga delavskega razreda zožujeta, mora se tem pojavom vsi takoj napovedati boj in začetki ukrepov. Tu mislim zlasti na zvezno skupščinsko politiko. Izvršni svet, na socialistične republike in pokrajine, na

Pri gradnji socializma imamo podporo od zunaj

Ker se zaradi tega samoupravljanja in vodilna vloga delavskega razreda zožujeta, mora se tem pojavom vsi takoj napovedati boj in začetki ukrepov. Tu mislim zlasti na zvezno skupščinsko politiko. Izvršni svet, na socialistične republike in pokrajine, na

Pri gradnji socializma imamo podporo od zunaj

Ker se zaradi tega samoupravljanja in vodilna vloga delavskega razreda zožujeta, mora se tem pojavom vsi takoj napovedati boj in začetki ukrepov. Tu mislim zlasti na zvezno skupščinsko politiko. Izvršni svet, na socialistične republike in pokrajine, na

Razgiban družbeno ekonomski proces

Dobri samoupravni sporazumi so osnova za boljše urejanje gospodarskega položaja in element stabilizacije

LJUBLJANA, 29. julija. Iz sekretariata za informacije republiškega izvršnega sveta smo prejeli: Na današnji seji izvršnega sveta Slovenije, ki jo je vodil predsednik Stane Kavčič, so razpravljali predvsem o sklepanju samoupravnih sporazumov o delitvi dohodka in osebnih dohodkih in s tem v zvezi o predlogih za odpravo omejitev pri izplačevanju osebnih dohodkov. Izvršni svet je sprejel tudi predloge družbenih dogovorov z nekaterimi občinskimi skupščinami in njihovimi kulturnimi skupnostmi o sredstvih za njihovo financiranje. Na seji sta sodelovala tudi, podpredsednika republiškega sveta zveze sindikatov in gospodarske zbornice SRS Jože Globačnik in inž. Jože Valentincič.

V razpravi je bilo ugotovljeno, da se je družbeno usmerjanje delitve dohodka in samoupravno sporazumevanje še razvilo v razgiban družbeno ekonomski proces. Pri tem pa je opaziti tudi nekatere napake fazlage in zmotna pojmovanja samoupravnega sporazumevanja. Analize in poudarki tudi kažejo, da so sestavljajoči osnutki samoupravnih sporazumov marke, ki preveč zanemarijo ekonomske faktorje, na katerih mora sloveti sistem delitve dohodka in osebnih dohodkov. Na seji je bilo zato poudarjeno, da mora biti naraščanje osebnih dohodkov za zaposlenih odvisno predvsem od gibanja produktivnosti dela in akumulacije, ker je le tako mogoče omejiti inflacijo povečevanja osebnih dohodkov.

Kljub utemeljenim pripombam na račun sedanjega gospodarskega sistema, po mnenju izvršnega sveta, le-te ne morejo biti razlog, da ne bi doledno uveljavljali načela in cilje, ki jih hočemo doseči z družbenim dogovarjanjem in samoupravnimi sporazumi. Nasprotno, dobro izdelani in učinkoviti samoupravni sporazumi so osnova za boljše urejanje sedanjega gospodarskega položaja in bistven element stabilizacije.

Samoupravni sporazumi s področja družbenih služb bodo podpisani v najkrajšem času, vse pa kaže, da bodo tudi samoupravni sporazumi v gospodarstvu sprejeti do predvidenega roka. Verifikacijska komisija si bo prizadevala, da bo vse sporazume takoj verifikirala. Zato izvršni svet slo, da niso osnovane

zahteve za spremembo sedaj veljavnih predpisov o omejitvi osebnih dohodkov. Na seji je bilo ugotovljeno, da je zveza sindikatov Slovenije pri sprejemanju samoupravnih sporazumov o delitvi dohodka imela zelo pozitivno vlogo. Na seji je bilo dano tudi priznanje dela, ki ga je doslej opravila komisija za družbeno usmerjanje delitve dohodka in verifikacijska komisija.

Med drugim je bilo tudi sklenjeno, da bo sklican svet s predstavniki vseh komisij za pripravo samoupravnih sporazumov. Na posvetu naj bi se dogovorili za čimprejšnje sprejetje samoupravnih sporazumov. Verifikacijska komisija je pri tem pripravljena nuditi vso strokovno pomoč, tako da bodo sporazumi lahko sprejeti najkasneje v septembru.

Izvršni svet je dal soglasje za ustanovitve zavoda za proučevanje delitvenih razmerij. Zavod mora začeti s svojim delom najkasneje s 1. oktobrom 1971. leta.

Izvršni svet je sprejel tudi predloge družbenih dogovorov z občinskimi skupščinami in kulturnimi skupnostmi Ajdovščine, Domžal, Dravograd, Krškega, Novega mesta, Sevnice, Slovenj Gradca, Sentjurja pri Celju ter Šmarji pri Jelšah. Dogovori urejujejo prenos z zakonom določenih davčnih sredstev SR Slovenije za financiranje programa kulturnih dejavnosti na teh območjih.

Kako izkoristiti preostanek sezone

Zasedenost turističnih krajev v Sloveniji je zelo dobra — Pričakujemo še večji obisk — Slaba informativna služba

LJUBLJANA, 29. julija. Na pobudo republiškega komiteja za turizem, sekretariata za gospodarstvo in Turistične zveze Slovenije so se danes zbrali predstavniki gostinskih podjetij, potovalnih agencij in novinarji z namenom, da bi proučili, kaj lahko še napravijo, da bi drugi del turistične sezone na Slovenskem potekal čimbolj nemoteno in da bi ga čimbolj izkoristili. Splošna ugotovitev je bila, da bi morali predvsem organizirati učinkovito informativno službo, ki bi turistom obveščala o prostih zmogljivostih v naših turističnih krajih in hotelih.

Uvodoma so na današnjem sestanku obravnavali podatke o turističnem prometu v prvi polovici letošnjega leta. Podatki kažejo, da je bilo v tem obdobju v Sloveniji za 12 odstotkov več prenočitev kot v istem času lani, od tega domačih gostov za 15 odstotkov več, tujih pa za 8 odstotkov več. V vsej Jugoslaviji je bilo prenočitev le za 9 odstotkov več, od tega domačih za 8 odstotkov, tujih pa za 11 odstotkov. Domači turizem je narasel hitreje od inozemskega, kar pomeni, da bo treba posvetiti več pozornosti prihodu tujih gostov, ker se nam utegne sicer zgoditi, da se bo zmanjšal devizni dotok. Podatki o deviznem dotoku za Slovenijo sicer niso pridobili za 39,3 odstotka več deviz kot v istem času lani. Zelo pa zaskrbljuje dejstvo, da smo za turistične potovanja v tujino porabili kar za 63 odstotkov več deviznih sredstev kot v istem obdobju lanskega leta.

V Postojni voda

POSTOJNA, 29. julija — V ponedeljek je bil opravljen tehnični prevzem vodovoda Malni — Postojna, danes pa so črpalnice v Malni spustili v poskusno obratovanje. S tem so si Postojnčani zagotovili normalno oskrbo s pitno vodo.

Enote JLA generalmajorja Jožeta Ožboltja pa so se lotile zemeljskih del na vodovodni trasi Postojna — Pivka. S tem se začnejo drugi deli programa izgradnje vodovodnega omrežja v občini Slovenska vas. Prvega dela vodovoda je predvidena za 7. avgust. **Z. N.**

DELO

Mitja Gorjup (glavni urednik) Jak Koprivc (odgovorni urednik). Ante Mahkota (pomočnik glavnega urednika) Vlado Jarc (notranja politika in gospodarstvo) Miran Šuštar (zunanja politika). Janez Zadnikar (v. d. urednika kulture). Miro Zakrajšek, Anton Rupnik (dopisništvo, lokalna kronika), Evgen Bergant (šport). Dušan Trebše (centralna redakcija). Jaka Štular (nedeljska izdaja "Delo"). France Vrečar (sobotna priloga). Božo Sajovic (Pisani petek).

Cilj je manjša domača poraba

Ostre omejitve potrošniških posojil, ki so se lani najbolj povečala v Bosni in Hercegovini ter v Srbiji

Med ukrepi za zajezitev inflacije, ki jih je sprejel zvezni izvršni svet na svoji zadnji seji, so zlasti pomembni tisti, ki imajo namen, z omejitvijo potrošniških posojil zmanjšati prekomerno domačo potrošnjo.

Ti ukrepi prihajajo razmeroma pozno, saj bi bili potrebni že lani, ko so potrošniški krediti pod visoko gorovje o blizni devalvaciji dinarja naraščali hitreje kakor kdajkoli prej.

V letu 1970 je bilo odobrenih za več kot osem milijard dinov novih potrošniških posojil. Za ta veliki znesek so potrošniška posojila omogočila dodatno povpraševanje na trgu, ki je pospešilo naraščanje cen. Saldo teh posojil pa je bil ob koncu leta

za dobri dve milijardi ali za 45 odst. večji kakor leto prej in je dosegel 6,8 milijarde din. Pri tem je značilno, da se je to zadolževanje potrošnikov nanašalo predvsem na Bosno in Hercegovino, kjer so ta posojila narasla za 130 odst. ter na Srbijo, kjer so se povečala za blizu 50 odst., tako da so tri četrtine celotnega povečanja leta 1970 odpadle na tri dve republiki. V Hrvaški so se potrošniška posojila v tem letu povečala za 21 odst., v Sloveniji pa za 17 odst.

Letos so potrošniška posojila do konca maja nadalje narasla za 2,5 odst. in dosegla blizu 7 milijard din, pri čemer je nadaljnje povečanje izkazala predvsem Hrvaška, Slovenija pa zmanjšanje za 114 na 965 milijonov. Kljub temu pa so omejitve potrebne, ker je treba v interesu stabilizacije zadolževanje potrošnikov ne le ustaviti, ampak tudi zmanjšati. Nove omejitve bodo bolj občutljive v tistih republikah, kjer so potrošniška posojila prekomerno narasla, pri tem bo zlasti občutna omejitev, da smejo banke za potrošniška posojila poslej uporabiti le 60 odst. nevezanih vlog na sproti dosedanjim 80 odst.

Nemara bo Slovenija bolj prizadeta zaradi manjšega plasmaja predelovalne industrije na jugoslovanskem trgu pri tistih izdelkih, ki jih potrošniki kupujejo pretežno na potrošniški kredit. Pri tem je treba zlasti upoštevati nove omejitve glede uporabe potrošniških posojil. Po novih predpisih ne bo moglo s sredstvi potrošniških posojil kupovati določenih vrst blaga: gradbenega materiala, uvoženih osebnih avtomobilov ter vseh tistih proizvodov za trajno uporabo, pri katerih uvoženi deli predstavljajo več kot 50 odst. proizvajalčeve prodajne cene. O tem pomembni omejitvi bodo izšli še podrobnejši predpisi, zlasti k določbi, da so od omejitve izveti proizvodi, ki so rezultat trajne poslovne kooperacije s proizvajalci v tujini.

Omeniti je še, da je ustavljeno kreditiranje udeležencev skupinskih potovanj v inozemstvo. Gospodarskim organizacijam je tudi onemogočeno, da bi del svoje retencijske kvote porabile za taka potovanja. Omejitve potovanja v tujino, tako zasebnih kakor tudi poslovnih narake, izredno naraščanje deviznih izdatkov za ta potovanja, ki po cenitvah dosegajo že 100 milijonov dolarjev letno.

FRANCE SEUNIG

KUŠANIC: ODLOČNI STOP!

Pomlajen turistični kraj

Portorož je na zunaj lep, znotraj pa hladen — Treba bo še veliko truda, da bomo iz njega napravili turistični center, ki bo primeren za vse kategorije gostov — Najmlajši med velikani

Mogoče je res nekoliko pretirano, če rečemo, da je Portorož turistični velikani. S 3900 posteljami v hotelih, 1700 posteljami v zasebnih tujških sobah in 2000 prostori v campingih predstavlja v evropskem merilu komaj nekoliko večje turistično naselje. Kljub temu pa vzbuja njegov zunanji izgled vtis kar svetovljanskega letovišča.

Letos so v središču Portoroža dokončno utihnil gradbeni stroji, ki so ropotali skoraj dve leti zapovrstjo. Delovni hrup se je s ceste umaknil v hotelske restavracije in kuhinje, v trgovine in v urade potovalnih agencij. Cesto in kopalnice je napolnil turistični vrvež, ki naj bi zagotovil polne blaginje in rekreiral oddiha željne dopustnike.

So kritike umestne?

Starega Portoroža v bistvu ni več. Velikino njegove preteklosti dobe predstavlja le še častitljivo poslopje hotela Pace. Vse drugo je novo: kolos hotelovskih zgradb iz umetno oblikovanega betona, široka štiripasovna cesta, karvarne, restavracije in trgovine in — luči, mnogo luči, ki spreminjajo sleherni portoroški noč v svetel dan. Številne kritike, ki smo jih slišali na račun nove arhitektonske in urbanistične ureditve Portoroža, zbledijo ob dejstvu, da smo dobili na Slovenskem vendarle kraj, ki je vsaj na zunaj videti kot svetovljansko letovišče, pa čeprav je po obsegu še zelo majhen. Res je, da bi lahko marsikaj napravili drugače. Najbrž ne bi bilo treba povzdreti vrste košatih dreves, ki so se morala umakniti novi cesti. Vrednost slehernega senčnatga drevesa ob morju je kolikšna, da ji je treba najbrž podrediti tudi arhitektonske in urbanistične ambicije. Najti bi bilo treba tudi več prostora za take krole, kot je bistro hotela Riviera, ki je postal z nizami na pločniku tik ob cesti: in s privlačnimi cenami najbolj priljubljeno zbirališče portoroških turistov. Razen tega bi treba še nekaj let potpeti in počakati, da se obraste

jo zelenice in parki, ki bodo omilili današnje betonsko goloto in jo popestrili s pisanim plascem zelenja in cvetja.

Zunaj že, kako je pa znotraj?

Če bi bil ves Portorož urejen tako, kot ga vidi oko zunanje obiskovalca, potem to ne velja za perfektno. Na gričku nad morjem med Portorožem in Lucijo se dviga veliko poslopje, katerega stene so še v surovem stanju. To je gradbišče novega hotela, ki ima delovno ime Vesna. Ko bo zgrajen — in pravijo, da se bo to zgodilo še pred koncem letošnjega leta — bo dobil ime hotel Metropoli in bo predstavljal glavni objekt hotelskega naselja v Luciji.

Vesna bo krona portoroškega hotelstva. To bo hotel A kategorije z 200 posteljami, velikim bazenom v zaprtem prostoru, z veliko igralnico, z nočnim barom in drugimi prostori, ki bodo nudili vse udobje petičnim gostom. In zadržali so nam, da sobe v

tem hotelu ne bodo opremljene neokusno, neudobno in hladno.

V „Vesni“ bo drugače

Če so utihnil grabeni stroji v središču Portoroža, potem to ne velja za perfektno. Na gričku nad morjem med Portorožem in Lucijo se dviga veliko poslopje, katerega stene so še v surovem stanju. To je gradbišče novega hotela, ki ima delovno ime Vesna. Ko bo zgrajen — in pravijo, da se bo to zgodilo še pred koncem letošnjega leta — bo dobil ime hotel Metropoli in bo predstavljal glavni objekt hotelskega naselja v Luciji.

Vesna bo krona portoroškega hotelstva. To bo hotel A kategorije z 200 posteljami, velikim bazenom v zaprtem prostoru, z veliko igralnico, z nočnim barom in drugimi prostori, ki bodo nudili vse udobje petičnim gostom. In zadržali so nam, da sobe v

tem hotelu ne bodo opremljene neokusno, neudobno in hladno.

Drag hotel za nizko ceno

Vsi novi hoteli, ki so jih zgradili v Portorožu, imajo A in B kategorije. Če jih hočemo spraviti v denar po ceni, ki ustreza dragi investiciji in dragi režiji, potem lahko računamo samo na goste z debelo denarnico. Takšnih gostov pa ni vedno toliko, kot bi si jih želeli. Če dalje več je turistov z nižjo in srednjo kupno močjo. Če dalje več je tudi tistih, ki so sicer dobro situirani, vendar gredo raje v camping ali zasebni penzion, namesto v hotel.

Portorož ima torej dve možnosti: poskušati si petične goste ali pa se zadovoljiti s skromnejšimi turisti. Prva možnost zahteva velik propagandni in komercialni napor. Druga možnost pa je v tem, da napolnimo hotele s turisti, kakršnih je danes največ, vendar pa moramo v tem primeru prodajati storitve po cenah, ki ne ustrezajo niti dragi gradnji niti dragi režiji. Z drugimi bes-

dami: Portorožu manjkajo objekti; tako imenovanega množičnega turizma: zasebni penzioni, majhne gostilne, hoteli C in D kategorije in veliki, dobro urejeni campingi. To je temelj, na katerega lahko postavimo šele hotele A in B kategorije, kot krono turističnega razvoja. Portorož pa je danes kakor kralj, ki ima na sebi sicer dragoceno krono, vendar je gol — brez obrobe in čevljev.

Množični turizem je tisti, ki daje turističnemu centru življenje, ritem in — dohodek. Turizem izbrancev pa je tista smetana, s katero bomo ekstraprofit. Če pa smo zgradili samo drage hotele in jih moramo potem uporabljati za množični turizem (ker bi bili sicer prazni), potem smo se v računu zmotili, ker si bomo kljub polni zasedenosti nakopali finančne težave.

In kakšna je pot naprej? Vse sile v Portorožu posvečijo razvoju množičnega turizma, ki bo sam od sebe pripeljal s seboj tudi goste za hotele visokih kategorij. Težko si je zamisliti, da bi lahko imeli danes kjerkoli v Jugoslaviji turistični center, ki bi bil namenjen samo ljudem s prepolnimi žepi.

NIKO ISAJEVIC

Železarski kombinat Smederevo

Po uspešnem referendumu, ki je bil 22. julija, so delavski sveti železarne Smederevo, znanjetrgovinskega podjetja »Jugometale« ter podjetja »Metalservis« na skupni seji v sredo dokončno sklenili združitev in ustanovitev združenega podjetja pod imenom »Jugometale« — kombinat s sedežem v Beogradu. Za vršilca dolžnosti generalnega direktorja so postavili dosedanjega direktorja železarne dr. inž. Miodraga Čepkovića. Ob tej združitvi so pomembne zlasti vesti o razširitvi investicijskega programa železarne, kjer je 8. julija zagol prvi orjaški plavz nove železarne in kjer gradijo moderne jeklarne po kisikovem postopku začetno z zmogljivostjo 800.000 ton.

Pred kratkim so prav s posredovanjem podjetja »Jugometale« podpisali pogodbo z zahodnonemškimi železarskim koncernom Thyssen o gradnji vroče valjarne z zmogljivostjo 800.000 ton pločevine in jeklenih trakov, ki bo stala 111 milijonov dolarjev. Ta pogodba jim zagotavlja finančni kredit v višini 40 milijonov dolarjev. Tudi nekatere druge investicije po razširjenem investicijskem programu kažejo ambicije Smedereva postaviti se na čelo jugoslovanske proizvodnje jekla. Do leta 1975 bodo zgradili 13 tovarn železarske predelovalne industrije, tako da bo kombinat zaposloval vsega 6000 delavcev.

F. S.

Inspektorji — milijonarji

Sekretariat občinske konference ZK v Baru je pred dnevi razpravljal s predstavniki družbenopolitičnih in delovnih organizacij o tem, da bi bilo treba nekatere inspektorje v občini odstraniti z delovnih mest.

Temu sestanku so prived prisostvovali tudi tisti, ki niso člani zveze komunistov, so pa na odgovornih delovnih mestih v občini. Sverozar Vuletić, kot poroča »Politika«, sekretar sekretariata je ko je navajal imena inspektorjev, dejal, da njihove dejavnosti skorajda ni čuti, ker se mnogi izmed njih bolj ukvarjajo z gradnjo svojih hiš, kot z lastnim delom. Mimo tega pa prihaja tudi do raznih »iger« v trgovinah in v gostinskih obratih. Kot primer je navedel hotel »Koral« v Sutornoru, kjer tri dneve obroke prodajajo za 40 din, druzve, kot je to sklenili delavski svet. Vuletić je govoril tudi o kadrih in dejal, da jih primanjkuje tako v gostinstvu, kot v luki Bar ter v občinski skupščini. Člani ZK so po njegovem mnenju v teh kolektivih neaktivni. To pa ni značilno le zanje, marveč za vso občino. Je sicer vrsta sestankov, na katerih sprejemajo človeške sklepe, nato pa ti sklepi ostanejo v predalu. Vuletić je predlagal vsem tistim, ki ne želijo ali pa ne morejo delati, naj dajo ostavko. Občinski javni tožilec pa je dejal, da so nekateri inspektorji pred 2 ali 3 leti prišli v mesto brez vsega, sedaj so pa milijonarji.

Direktor kriv za izgube?

Na zborih železničarjev v Vinkovcih, in Osijeku so potrdili prepričanje, da je krivda za poslovne izgube ZTP Zagreb v samem podjetju, na čelu z generalnim direktorjem. Ugotovili so, da vodstvo podjetja v največji meri odgovarja za slabo vodenje investicijske in kadrovske politike. Omenili so tudi primere, da so za veliki denar kupili osnovna sredstva, ki so že leta in leta neizkoriščena in da je okoli 150 fakultetno izobraženih ljudi, ki so jih sami stipendirali in solali, zapustilo ZTP Zagreb, ne da bi izpolnili svoje obveznosti.

Hkrati so tudi povedali, da je samoupravljanje v tej veliki delovni organizaciji nerazvito, ker delovne enote, pa tudi posamezni obrati nimajo ustreznih samoupravnih pravic. Podprli so tudi komisijsko osrednjega delavkega sveta, ki naj bi pregledala celotno poslovanje podjetja — piše »Borba«.

Kikinda, raj za zasebne gostince

Verjetno ni niti enega vojvodinskega mesta, ki bi glede na število prebivalcev, imelo toliko kavarn, kolikor jih ima Kikinda. V kikindski občini je 26 zasebnikov odprlo kavarne. Nekateri pa sploh niso gostinci, vendar jim je pristojni občinski organ odobril otvoritev lokala. Razen teh 26 zasebnih kavarn je v Kikindi tudi 16 samostojnih gostinskih lokalov. Končno pa je tam tudi gostinski podjetje »Avala«, ki ima 34 gostinskih objektov. Torej je v občini nič manj kot 80 kavarn, to je vsak tisoč prebivalec ima »svojo« kavnico.

Da prebivalci Kikinde ne bi bili žejni, točijo pivo in alkoholne pijače tudi v vseh kloških »Vočar« in njegovih prodajalnah pa tudi v prodajalnah »Centrolonila«. Takih prodajal je 30, razen tega pa je tudi veliko zasebnih kioskov za točenje alkoholnih pijač. Če seštejemo vse, ugotovimo, da pride na vsake 500 prebivalcev po ena točilnica alkohola. Razumljivo je, da v takem »raju« zasebnih gostincev gostinski podjetje »Avala« ne more uspešno konkurirati, piše novosadski »Dnevnik«.

Žejna kuruza

Na območju občine Arandjelovac, kjer raste kuruza na 2067 hektarjih, že več kot mesec dni ni padla niti kaplja dežja. Razumljivo, da so kmetovalci zaskrbljeni, kajti vse do nedavnega je bila kuruza bujna, ker so uporabili vse agrotehnične ukrepe. Te dni pa je zaskrbljenost upravičena, kajti kuruza je očitno žejna in če v nekaj dneh ne bo dežja, ne bo kaj žeti, pišejo »Večerne novosti«.

Material za šolo na plečih ljudi

V vasi Stranjani v Sandžaku so zgradili novo osnovno šolo, najlepšo v tem kraju. Šola ima pet učilnic, kabinet, zbornico, televizijsko in druge prostore. Prebivalci te odročne planinske vasi so dali vse od sebe za zgraditev te šole. Vse gradbeni material so vozili z majhnimi gorskim konji na lesenih vozovih. Ljudje pa so zidake, strešno opeko in drugo na položili iz 10 km oddaljenega Boredeva. Te dni je šola dobila tudi električno luč, vendar instalater za svoje delo, vredno 10.000 dinarjev, ni hotel vzeti plačila, piše »Politika ekspres«.

Zlata vredni polži

Podjetje za predelavo sadja in zelenjave Delišes iz Vladašinega Hana organizira vsako leto zbiranje gozdnih polžev. Nekeletim kmetijskim proizvajalcem iz te občine so polži izdati v razpisu, letos pa še posebej, ker je bilo v gozdovih toliko polžev, kot še dolgo ne. In kar je najvažnejše, izvoz v Francijo je bil že zagotovljen. Podjetje Delišes plačuje kilogram gozdnih polžev po 5 din. To pa je omogočilo najbolj pridnim nabiralcem polžev, da so v dvajsetih dneh zaslužili tudi po 15.000 dinarjev. Tako so sedaj vsi zadovoljni: podjetje, ki je ustreglo svojim poslovnim partnerjem iz Francije in nabiralci, piše »Politika ekspres«.

KMETIJSKI INŠTITUT SLOVENIJE

v LJUBLJANI, Hacquetova 2

objavlja naslednji prosti delovni mesti:

1. TEHNIKA za delo v Progenotestni postaji za prašiče v Prevojah
2. KVALIFICIRANEGA SADRARJA ali VRTNARJA za delovno mesto v Ljubljani

Pogoji za zasedbo delovnih mest so: pod 1. srednja kmetijska šola, odslužen vojaški rok, zaležena je moška oseba; pod 2. nižja kmetijska šola in eno leto prakse v sadjarstvu ali vrtinarstvu.

Nastop službe po dogovoru.

Inštitut s stanovanjem ne razpolaga.

Osebnih dohodkov se določijo po inštitutnem pravilniku.

Kandidati naj pošljejo pismene ponudbe z življenjepisom na zgoraj navedeni naslov v 15 dneh po objavi.

6655

KULTURNA SKUPNOST SLOVENIJE

objavlja prsto delovno mesto

administrativne tajnice

Delovno mesto zahteva znanje strojeopisja, stenografije in vodenja administracije. Kandidatke morajo imeti srednješolsko izobrazbo.

Ponudbe za sprejem na delo je treba vložiti na naslov Kulturna skupnost Slovenije, Ljubljana, Zupančičeva 3—III, in priložiti kratek življenjepis s podatki o dosedanjih zaposlitvah. Objava traja do zadnje delovnega mesta. Nastop službe takoj. 6394

Razpisna komisija

OBRTNEGA PODJETJA

»KLJUČAVNIČAR«

CELJE, ASKERCEVA 7

ponovno razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še posebne pogoje. Srednja šolska izobrazba in 5 let prakse na vodstvenem mestu kovinarske stroke ali VK delavec ključavničarske stroke z najmanj 10-letno prakso v tej stroki, sposobnost organizacije in vodenja, samostojnost in uspešnost pri vodenju podjetja. Prijave s priloženimi dokazili in kratkim življenjepisom pošljite komisiji do 10. 8. 1971. 6662

Večja spodbuda za štipendiste

Zakaj se gimnazijci vse manj odločajo za tehnični študij, se sprašuje Iskra

V kranski Iskri so lani podelili le tretjino razpisanih štipendij za visoke in višje šole. V prizadevanju, da bi spričo vse večjih potreb po strokovnjakih med študenti dobili kar največ štipendistov, pomeni lanski rezultat precejšen neuspeh.

Kot ocenjujejo, je temu vzrok zlasti precej splošen pojav, da se gimnazijci vse manj odločajo za študij tehničnih in ekonomskih ved, ker jih bolj privlačijo druga področja. Zdi se, da računajo, da bodo z novim pravilnikom, ki velja za celotno združeno podjetje »Iskra«, le nekoliko preusmerili želje mladih k svojim potrebam, ker so štipendije in druge oblike pomoči za študente bolj spodbudne.

V novem pravilniku je med drugim določena višina štipendij na posameznem stopnjah in letnikih šol, ki je odvisna od učnega uspeha. Tako znaša v prvem letniku visoke ali višje šole 350 dinarjev za zadoščen, 470 pa za odlični uspeh. Za absolvente na teh šolah se zviša na 520 do 700 dinarjev. Na srednjih šolah se štipendije gibljejo od 230 do 480, na poklicnih pa od

100 do 170 dinarjev. S tem so študentom vsako leto dajali po 1000 dinarjev posojila za nakup šolskih in drugih potrebščin. Prav dobrim dijakom in študentom bo treba vrniti le 600 dinarjev, od česar pa ničesar. Razen tega bodo štipendistom materialno pomagali pri diplomskih nalogah, za katere jim bodo na račun stroškov dali 500 oziroma 250 dinarjev.

L. S.

Izvoz konfekcije raste

BEOGRAD, 29. julija (Tanjug) — Po največjih podatkih je jugoslovanski izvoz konfekcije v prvem trimesečju tega leta dosegel 1,4 milijona dolarjev, to je 15 odstotkov več kot v istem obdobju lani. V skupnem izvozu tekstila pride na konfekcijo 21,5 odstotka. Na konvertibilni trg smo izvozili za 8,2 milijona dolarjev konfekcije, kar je skoraj 73 odstotkov skupnega izvoza. Prodaja na klirinškem trgu raste, a je razmeroma majhna (okrog 3 milijone dolarjev). Največji kupci jugoslovanske konfekcije so bile države EGS, katerim smo prodali za kakih 5 milijonov dolarjev blaga, na drugem mestu so države SEV (3 milijone dolarjev), na tretjem pa države EFTA (2,1 milijona dolarjev).

L. S.

Po tridesetih letih, ko je nacistični okupator začel nasilje nad našimi ljudmi, Zvezna republika Nemčija se ni plačala odškodnine. Nedavna pogajanja so bila nenadoma prekinjena. V zvezi s tem sprašujemo: Zakaj so bila pogajanja prekinjena in ali jih bodo kmalu spet obnovili? Ali je zahtevek po odškodnini za 950.000 oseb, ki so bile med nacistično okupacijo najbolj prizadete, upoštevana tudi škoda, ki jo je trpelo nad 70.000 Slovencev že od 1941. leta izgnanih v Srbijo, Bosno, na Hrvaško in v Nemčijo.

To vprašanje zastavljam v imenu 10.000 nekdanjih iz-

gnancev, ki so na zborovanju na Dan borca, 4. julija na gradu v Brestanici, to je na območju moje volilne enote, v pismih veleposlanstvu Zvezne republike Nemčije in državnemu sekretariatu za zunanje zadeve zahtevali, da ZR Nemčija ne odide s plačilom odškodnine. To zahtjo moramo biti gmotno, pač pa moralno vprašanje. Za nekdanje izgnance, pretežno kmetje, je vprašanje odškodnine povezano tudi z možnostjo hitrejšega in učinkovitejšega urejanja njihovih zdravstvenih, socialnih in drugih problemov.

Prosimo, da mi državni sekretariat za zunanje zadeve odgovori na vprašanje ustno na seji zborna.

Opozarjam, da sem vprašanje o odškodnini naslovil že na državnega sekretarja za zunanje zadeve, mislim, da pred enim letom, vendar so me takrat prepirali, da sem vprašanje umaknil. Sedaj tega nisem pripravljen storiti, ker se nam vsako popuščanje samo mašuje.

Sekretar zborna, Marijan Voda je potem sporočil, da ga je državni sekretariat za zunanje zadeve prošil, naj sporoči zboru naslednje: »Državni sekretariat je dobil to pismeno poslansko vprašanje pred tremi dnevi. Zaradi tega mu ni mogoče odgovoriti nanj na današnji seji. Sklupuje se na 28. člen poslovnika zvezne skupščine, ki pravi, da je treba odgovoriti na pismeno vprašanje poslance na prvi naslednji seji, razen v primeru, če je takšno vprašanje zastavljeno organu, funk-

TONE SVETINA RAZSTAVLJA V LJUBLJANSKI MESTNI GALERIJ — Tematska razstava plastik »Nasilje in upor« pisatelja Toneta Svetine je odprta vsak dan od 10. do 18. ure vključeno ob nedeljah in praznikih.

Moskovski filmski festival

Redek gost — smeh

Izjemna vedrost madžarskega filma na sicer resnobnem festivalu

OD NASEGA MOSKOVSKEGA DOPISNIKA

MOSKVA, julija. — (po telefonu) Kaj se zgodi, če kača požre samo sebe: ali ostane na njenem mestu praznina? Vprašanje je zabavno in vredno premisleka. Še bolj zabavno in vredno premisleka pa je, če ga spreten filmski avtor preskusa tako, da se nazadnje glasi: ali je mogoče potlačiti človeka do te mere, da se zniči proti svoji volji? Temu vprašanju je duhovito posevčeno madžarski film c. družini Toth, ki smo ga pravkar videli na moskovskem filmskem festivalu.

Zgodba je postavljena v leto 1942... V vakotju med griči severne Madžarske, v kraju, kjer se nikoli ni bilo niti požara, niti čustev, niti od vseh spoštovanih vaški gasilci Toth s čeno in napol doraslo hčerko. Sin pa je (z Nemei) na ruski fronti, od koder prihajajo strašne vesti o mrazu in partizanih. In ta sin lepega dne pošlje k domačini svoje ga komandanta, majorja, ki je dobil frontni dopust. Fant pač upa, da ga bo major po vrnitvi poplačal in ga spravil kam na svatovo.

Tothova domačija je zakotno gnezdo, v katerem se čas že desetletja ni premaknil. Zaradi prihoda majorja — saj tako visokega čina se nihče nikoli ni videl — je vsa sreča na nogah. Toda namesto junaka, huzarja z bliskajočo se sabljo in vibrirajočim rdečim plaščem se prikaže zdelim vojak s temnimi očali in razvnanimi živci... Ampak, odlična filma je, da vse to in tudi vse nadaljnje prikazuje s veseljem, barvitim in povsem neobteženim humorjem.

Major, ki ga preganjajo partizanske prikazni, se ob vsakem šumi ali senci meče po tleh, se plazi za vogali in streli, kamor nanese. Tothovi, ki jim je samo za sinovo dovro, vse to prenašajo z dobrodušno vdanostjo in z neomajnim občudovanjem imenitnega gosta. V vaškem miru in ob dobri hrani se major hitro pravi. In še preveč. Neomajni častnik, ki je sicer tudi človek finih manir, se zave svoje vojaške dolžnosti, ki je predvsem v tem, da svojim podrejenim ne dovolji niti trenutka brezglavlja ali prostega časa. Kajti v brezglavlju lahko človek začne zehati, ali pa še huje, lahko začne misliti.

O tem, ko postavi na glavo svojo hišo, se major nazadnje domisli, da bi lahko vasa Tothova družina v prostem času, se pravi ponči, sestavljala kartonske skatle. Kot pravi vojak dobre sole major ne odlašati niti za hip. Lastnoročno izdelata tudi velikansko rešalnico za karton in potem mora vasa družina, oče, mati in hči, pod njegovim taktom — ena, dva — vsak večer od mraka do zore upogibati kartonske pole in zlagati skatle. Potem ko v hiši ni več prstora, se začne skatle grmadi na vrtni in po celi vasi.

Major sanja o časih spo zmag, ko bodo vsi ljudje vseh dežel lahko sestavljali skatle in zato živeli v sreči. Tothovi, ki jim odlični gost in dobrotnik njihovega sina ne dovolji spati, pa začno omagovati. Stvar gre — vse skoli v dobrem humorjem stilu — do absurda... In konča se, skratka tako, da stari Toth, ki je celo življenje zehal in nikoli nič mislil, majorja z njegovim lastnim re-

Pulj 71

Film kot klovn revolucije

Filmski program v razponu od polemičnosti do nezanimivosti

OD NASE POROČEVALKE

PULJ, 29. julija. — Kot je včerajšnji poseben popoldanski tiskovni konferenci dajalo ton ogorenje nad sklopom javnega tožila Srbije, ki je zadržal film Dušana Makavejeva »W. R. ali misterij organizma«, tako je tudi večer nad areno prerezalo ogorenje življanje, ki je komentiralo film Bata Cengića »Vloga moje družine v svetovni revoluciji«. Popoldne so protestirali domači in tuji filmski delavci ter novinarji nad administrativnim posegom v pot filmske stvaritve do gledalcev in poudarjali njihovo sposobnost, da sami ocenijo filmsko misel in njeno upodobitev. Zvečer so gledalci eno takih misli in upodobitev odklonili.

Ko so Bora Cosić, avtor

istoimenskega romana in njegove popularne dramatisacije, Branko Vukičević in režiser Bata Cengić pisali scenarij za »Vlogo moje družine v svetovni revoluciji«, so najbrž nenehno mislili na to, kar sta na domačem platnu pokazala Dušan Makavejev in Puriša Djordjević, saj so po njihovi rami plesali k še bolj atraktivnemu filmskemu cilju. Njihove napisane domislice sta nato režiser in scenarist Karpo Adimović Godina realizirala v vrtljivi domišljiski, absurdni, včasih tudi poetični, največkrat pa v vsebinskem in metaforičnem pogledu zgolj kavarniško opravičljivih in cenenihih sekvencah. Simbolike in poezije je v njih zagotovo premalo, da bi jih mogle združiti v trdno filmsko tkivo. Prizadevni igralci osrednjih in obrobni vlog so se tako, hočeš — nočeš, znašli v vlogi klovnov. Da bi film dosegel svoj namen, bi morali njegovi interpreti varno nositi skozi njegovo dogajanje krhko prigrisc poezije, ki pa jim ga na dani nihče ni nasul. Moralno so obravnavati z verbalizmom, paradižmanjem na rampi in klovnovski burkaškimi nadomestki poetičnega humorja.

V časovnem filmskem okviru prvih let po osvoboditvi konfrontira Cengićev film družino kot osnovno (malomestno) družbeno skupnost in osnovno gibalno družbo, revolucijo, toda s tako skrajnih zornih kotov, ki so omogočali v tej konfrontaciji le obojestransko prilagodljivost oziroma izkrivljanje. Vzoredni konflikt teče med dvema — spet skrajnima — revolucionarnima kriloma, ki prisegata na revolucijo bodisi kot na možnost poetične, svobodne domišljije, bodisi kot na resnico krvave oblasti. Film apologeta pot v svobodno odprtost, v obračun z nasiljem, na dokaj verbalističen in koreografski način.

Kritično občinstvo

Ze bežno listanje po naslovih v naših časopisih, iskanje citatov iz javnih govorov, pogled naokrog, bi nam prinesli veliko verokov za kritično razmišljanje o včasih zares presenetljivih in absurdnih zasluhih, ki jih je utrpela revolucionarna misel ob robovih svojega zgodovinskega toka naših tridesetih let. Ali pa dajejo ti zasluhi tudi pravico, da ironiziramo tudi osrednji tok na način, ki bolj sodi pod barve luči kabareta kot na filmsko platno? Si noči je publika v areni menila, da ne.

Naj mislimo o filmu kar koli, mimo nekaterih njegovih dosežkov le ne moremo brez pohvale. Tu je pred-

vsem odlična filmska slika, ki daje filmu moderen nadih in v kateri je Adimović nenehno iskal gibčno eleganco. Drugi sinočnji film je lepo in dostojno predstavil hotelja današnje makedonske kinematografije. »Žejak« režiserja Dimitrija Osmanlija je opozorila na hotenje, da makedonski film — tako kot la ni v Gapovem »Času brez vojne« — brez patetičnosti, sentimentaliteta in nekaterih drugih prvih, ki so spremljale makedonski film, odkrito spregovoril o moreh, težkih vprašanjih sodobnosti. Osmanli je spregovoril o migraciji, v katero so prisiljeni kmetje iz nerodovitnih krajev. V dobri igralški ekipi se je še posebej uveljavila Neda Spasović.

Informativni program je bil povsem nezanimiv festivalski dogodek, čeprav je v njem predstavil eno svojih novjših filmskih vlog odlični igralec Ljuba Tadić. Zdi se, da je vlogo prostovoljno ga izobčena v filmu »Balada o surovežu odigral bolj z rutinskimi prijemali in jo oblikoval v skico, ne da bi se jo potrudil ustvarjati poglobljeno. Tudi edina letošnja bela vrana, edini mladinski film »Bratovščina Pera Krvičev« režiserja Vladimirja Tadeja iz proizvodnje Jadran filma, je kljub ljubkosti otroških igralcev filmsko precej nepomemben.

STANKA GODNIC

Prejeli smo

Kje iščemo vzroke

Ali so učiteljeve počitnice res ovira za napredek vzgoje in izobraževanja?

Ni naključje, da se zadnje čase vstavlja v našem tisku polemike, ki zadevajo vzgojo in izobraževanje. Vendar pa se za osvetljevanje le drobni problemi, prikazujejo le drobni vzroki za krizo vzgoje in izobraževanja. Nekaj časa je bilo v modi pisati o osipu, zadnji čas pa stopa v ospredje vprašanje učiteljeve zaposlitve. Čeprav so problemi, ki jih obravnavamo na raznih nivojih, drobni in od njih ne moremo pričakovati obravnavanja rešitve hude krize, v kateri sta se znašla vzgoja in izobraževanje, so kljub vsemu takšne obravnave pozitivne.

Iz njih se da sklepati, da smo le začeli resneje obrav-

navati vzgojo in izobraževanje in da smo le prišli do spoznanja, da je prav od te družbene dejavnosti odvisna prihodnost vse družbe. Premalo pa se zavedamo, da je tudi pri nas v teku tretja znanstveno-tehnoška revolucija, ki prinaša temeljite spremembe na vsa področja družbenega življenja, se pravi, tudi na področje vzgoje in izobraževanja. Ne samo zaradi tega, ker smo v letih po vojni solstvo zametali in je zato zaslojalo za družbenim razvojem, tudi sicer naša šola ne more biti več kos novim nalogom, kakršne pred njo postavlja družba, ki stremlji za napredkom. Priča smo eksplozivni znanosti. Znanje se

navajati vzgojo in izobraževanje in da smo le prišli do spoznanja, da je prav od te družbene dejavnosti odvisna prihodnost vse družbe. Premalo pa se zavedamo, da je tudi pri nas v teku tretja znanstveno-tehnoška revolucija, ki prinaša temeljite spremembe na vsa področja družbenega življenja, se pravi, tudi na področje vzgoje in izobraževanja. Ne samo zaradi tega, ker smo v letih po vojni solstvo zametali in je zato zaslojalo za družbenim razvojem, tudi sicer naša šola ne more biti več kos novim nalogom, kakršne pred njo postavlja družba, ki stremlji za napredkom. Priča smo eksplozivni znanosti. Znanje se

kopiči, naša šola pa noče ostati in polni glave učencev z vsem mogočim, čeprav bi lahko velik del faktografskega znanja brez škode opustili, saj tako kmalu brez škode izgine. Solo-učilnico so kritizirali že pristajali delovne šole med obema vojnama. In v čem se je naša šola do danes spreminjala? Se vedno polni glave učencev z vsem mogočim in zato znaostaja za bliskovitim razvojem znanosti. Šola, kakršno imamo, zato ne more biti kos nalogom, ki jih pred njo postavlja družba. V solstvu so najne temeljite spremembe. Predvsem pa je potrebno šolo polniti znanja zamenjati s šolo, ki bo razvijala pri učencih mišljenje in vedoželjnost, se pravi tisti dve komponenti, ki bosta človeku sedanosti in toliko bolj človeku prihodnosti omogočali, da bo z razvojem znanosti na tekočem.

Ni pa mogoče spremeniti šole v tem smislu z dekreti; za spremembo so nam potrebni predvsem dobri učitelji. Zagotoviti zadostno število dobrih učiteljev pa ni lahko. Razen tega pa je to tudi silno draga stvar in je bila vedno glavna ovira za napredek šolstva. Struktura zaposlenih učiteljev nas opozarja, da bomo morali povišati učitelje in njegovi izobrazbi več pozornosti. Blaž Kumerdej je v pismu Mariji Terezi iz leta 1800 zahteval za učitelje osnovnih šol visoko izobrazbo. Stosedemdeset let za tem pa se še vedno zadovoljujemo žal tudi z učitelji, ki so za eno lekcijo pametnejši od svojih učencev. Seveda niso za to krivi učitelji. Temu je kriv slab odnos družbe do učiteljev. To pa se od takrat, ko se je pojavil učiteljski poklic pa do danes, bistveno ni spremenilo. Zadnje čase smo sicer sicer učiteljeve osebnosti dohodke, vprašanje njegove izobrazbe pa je še vedno odprto.

Cim smo sanirali učiteljeve osebnosti dohodke in jih — kot nekateri zatrjujejo — izenačili s osebnimi dohodki zaposlenih v gospodarstvu, pa smo začeli kazati na učitelje s pristom in jim čitati, da imajo preveč dolge počitnice v primerjavi z zaposlenimi v gospodarstvu. Res je, da imajo učitelji dolge počitnice. Vendar pa nimajo počitnic zaradi sebe, temveč zaradi učencev. Lahko pa bi bili učitelji zaposleni tudi med počitnicami in bi jim pripadalo samo letni dopust, vendar jim družba skupnost, ki jim očita preveč dolge počitnice, ne more med počitnicami zagotoviti zaposlitve. Spremenjene družbene razmere postavljajo pred

šole celo vrsto novih nalog. Naj omenimo samo delovno in seksualno vzgojo, podaljšano in celodnevno bivanje učencev v šoli in še in še.

In zakaj vseh teh nalog šola v večjem obsegu ne prevzema? Odgovor je preprost. Materialni pogoji tega ne dovoljujejo. Šole nimajo dovolj prostorov niti za redno dejavnost. Tu ne mislim na Ljubljano, temveč na slovensko povprečje. Predvsem pa nam primanjkuje zadostno število usposobljenih učiteljev za dopolnilno dejavnost šole. Če se izobraževanje učiteljev ni več nevarna stvar, je še vedno zelo draga. In prav v tem je razen drugega vzrok, da naše šolstvo trmasto vztraja pri starem.

Za sklep naj poudarim še to, da je učitelj vselej takšen, kakršnega družba želi imeti, od učitelja pa je odvisna izobrazba raven naroda.

ANTON MIHELJ,

Televizijska

Biti kot eno

Kri ni voda — o tem nas je znova prepričala oddaja o slovenski izseljenski koloniji na Nizozemskem, ki smo jo gledali v sredo zvečer v okviru cikla »Naša srečanja na tujem«. Drugi in celo tretji rod onih, ki so pred štiridesetimi leti odšli s tleh, da bi našli dom na tuje, poprijetu z negotovo besedo in po svoje zapeto pesnijo tam, kjer ostajajo v domačem družbenem življenju prazna mesta za upokojenimi in pokojniki.

Pojav preseneča celo stare izseljence same. Pred desetimi leti — pravijo — smo mislili, da bo z našim umikom iz kulturnih društev, od koder se ohranimo po stari domovini, vsa zagona, da bo vse šlo po zlu. Pa ni šlo.

Mladi, ki zavzemajo v državi, katero občutijo kot svojo, čedalje uglednejša mesta, se brez kompleksov, morda celo s superiornimi občutki, razgledujejo po svojem izviru. Nekateri niti govoriti ne znajo več po nši, samo pojejo se. In prišel bo bržkone čas, ko tudi peti ne bodo več znali. Ostala pa bo zavest o rodu, o krvi, neka pripravljenost, posredovati svetu misel o matici Slovenije, ki se bo, upajmo, takrat kot zdaj prizadevala za enakovredno mesto v družini evropskih narodov.

In v tem oddaljenem, posrednem ambasadorstvu slovenska je veliki, morda celo močno odločilni smisel stikov z rojaki, ki se nam sami in s potomci ne bodo nikoli več osebno vrnili. Starec med narodi, kot je židovski, in to modrost je zdavnaj osvojil in — vidimo — do sedanjih dni ga še ni pustila na cedilu.

Kri ni voda, toda kri je lahko vodena. Ta druga opazka zadeva nas v domovini. Kaj na oddaljene otočke sredi morja drugih narodov — še na zemljo, ki se drži na, ne prihajamo redno, vztrajno, razlito, temeljito. Še na primorski in korški strani včasih dobesedno odbijamo svoje sedanje in prihodnje ambasadore. In to v popolnoma spremenjeni, na bolje in na lažje predugačenih razmerah sodobnega sveta, ki je tako prepleten z različnimi komunikacijami, da je treba samo poiskati vtičnice in stika in biti kljub vsem formalnim mejnim črtam kot eno.

Ne zavedamo se skratka, novega povezovalnega momenta, ki je v internacionalni mreži komunikacij in zoper katerega ni pravega protiroja. Naši reporterji vseh strok bi si morali posebno pri rojakih, neposredno za državno mejo, dobesedno podajati kljuko. V tem bi bila velikanska nalozba za neko budo, bolj zaokroženo in povezano evropsko celino. Zelo toliko besed ob sicer skromni, a prepotrebni oddaji o Nizozemskih slovenskega rodu.

JOŽE SNOJ

Naši razgledi

Izšla je nova, 14. (469.) številka Naših razgledov

Izšla je nova, 14. (469.) številka Naših razgledov.

Boštjan Markič: Uresničevanje slovenske državnosti. Lojze Voznič: EGS in Jugoslavija. Florjan Laimiš: Diplomacija smehljaja. Ale Debelier: Četrt stoletja smelih združenih narodov. Dr. Zivko Sifer: Kako smo urbanizirali (ob robu popisa 6). Nove meje televizije (mednarodni simpozij na Bledu). Bogdan Osolin: Televizijske in mednarodne sporazumevanje. Tomo Martelanc: Vizija monodvizija. Naš tednik, Celovec: Niso pokazali resnice. France Klopčič: Misli ob rudnikih z Meseca. Jan Markovič: Bistveni, predvsem vsebinski problemi (ob polemikah o apetitih v solstvu in miselnosti). Ljotek Illich: Med logiko in filozofijo (knjiga dr. Frana Jermana). Dr. Adolf Bibič: Engels kot kritik pozitivizma (ob knjigi dr. Božidarja Debenjaka). Pogovor Naših razgledov: o »Partizanski knjigi« govori Milko Stola.

Marjana Kobe: Literarni kič za mlajše. Bojan Stih:

Uroš Vagaja, Dimitrij Rupel, Branje, Mirko Mahnič: Delovni praznik (Santjakobskega gledališča). Dragan Bajt: Odmevi strukturalizma pri nas. Miša Grčar: Lažna romantika ali zanesenost z modernizmom. France Kosmač: Televizijska in kinematografija. Aleksander Bassin: Likovni zapiski (ameriška celina na grafičnem bienalu v Ljubljani). Tina Stegovec: Pisana izrazna paleta (obisk v italijanskih galerijah sodobne umetnosti). Mala kulturna panorama. Knjižne novosti in druga bibliografija. Likovna oprema: Z IX. mednarodne grafične razstave v Ljubljani.

Razgledi po svetu: L'Huma-nité — Sedem točk. Le Monde: Kako končati vojno. New-sweek: Pot v mir? The Eco-nomist: Gospa Binh in general Minh. L'Express — Claude La Haye: Vojna laži. L'Express — Georges Henen: Poslednji Metternich. Jeune Afrique — Attilio Gaudio: Opozicija v Maroku. Le Monde: »Varujte me pred prijatelji.« Pekin Informati-on: »Nasla budnost ne sme pusti.« Time: Ameriška obrednost. U. S. News and World Report: Precejšnja negotovost. The Observer — Boris Kidel: Zadušljivi provincializem Pariza. Le Nou-vel Observateur — Philippe Koechlin: Armstrong Blues. Gandhi: Misli in izreki. Stori-ja ilustrata — Giacomo de Antonellis, Giuliano Colliva: Japonski Nürnberg — konec podlistka. Der Spiegel — Hermann Schreiber: O Babilon, o Kalkuta! — nadaljevanje podlistka.

AUSTIN AUSTIN AUSTIN AUSTIN AUSTIN

RENAULT RENAULT RENAULT

PEUGEOT PEUGEOT PEUGEOT

TRST, UL. XXX Ottobre 17/a

- originalni nadomestni deli za FIAT
- zračni naslonjaci in blazine
- nosilci za čolne
- prevleke, preproge za:
- FIAT — PEUGEOT — OPEL — SKODA
- RENAULT — FORD itd.
- ter vse druge avtomobilске potreščine
- radioaparati za avtomobile

POPUST OD 10 DO 20 %

FIAT FIAT FIAT FIAT FIAT FIAT FIAT

LUBI ME...? NE LUBI ME...?

ČEMU UGIBANJE

ODGOVOR BOSTE NAŠLI V HOROSKOPU REVUE

STOP

SAP LJUBLJANA

RENT A CAR

TITOVA 38, TEL. 315-353

VSAK DELAVNIK OD 7. DO 19. URE

SOBOTA OD 7. DO 14. URE

UNIVERSALTECNICA

TRST

Corso U Saba 18

Piazza Goldoni 1

Via Machiavelli 3

Via Zudecche 1

Razen tega imamo v prodaji vse najboljše znane radioaparate od 16.900 lir dalje

V CENAH NI VRAČUNANA CARINA ZA IZVOZNE POŠILJKE

GRAD PODSMREKA PRI VISNJI GORI: LJUDSKA GLASBILA IZ JUGOSLAVIJE — V petek ob 18. uri bo v gradu Podsmreki, kjer sta sicer na ogled zbirki lončarstva in ljudske umetnosti iz Slovenskega etnografskega muzeja, otvoritev zanimive razstave o ljudskih glasbilih iz Jugoslavije. S to razstavo gostuje v Sloveniji Etnografski muzej iz Beograda. Prvič bo prikazan sistematičen pregled vseh ljudskih glasbil z jugoslovansko ozemlja. Razstavo je pripravila prof. Zagorka Marković.

V nekaj vrstah

SLOVENI GRADEC

AEROTAKSI — Člani koroškega aéro kluba opravljajo vsak dan zračna izleta za Slovenije, ki si želijo iz prave perspektive ogledati Koroško, Dravsko dolino ali vso Slovenijo. Izlet za ogledom Koroške velja 30 dinarjev, če pa si obiskovalci hočejo in letala ogledati vso Slovenijo pa morajo odšteti 120 dinarjev.

OTISKI VRH

TOVARNA — Na Otiskem vrhu so pred dnevi pričeli s prvimi zemeljskimi deli za graditev tovarne ivernih plošč, ki naj bi začela obratovati leta 1973. Denar za graditev sta prispevala Gozdno gospodarstvo in LIP iz Slovenije. Gre za obiskovalci hočejo in letala ogledati vso Slovenijo pa morajo odšteti 120 dinarjev.

POLZELA

ASFALTIRANJE CEST — Še v tem tednu bodo v Polzeli, Ortovi vasi in morda tudi na Breču asfaltirali kakšne 2 kilometra krajevnih cest. Denar za asfaltiranje so v glavnem prispevali občani sami v obliki samoprisevka, delno pa krajevni skupnosti Polzela in Braslovce ter tovarna nogavice in Garant Polzela.

SEMPETER

OBISK RASTE — Obiskovalcev, ki si želijo ogledati rimsko nekropolo v Sempetru, je vedno več. Tako si je letos dosegel to znamenitost ogledalo šest tisoč dozdaj in tujih turistov, kar je znatno več kot v istem obdobju lani.

KOZINA

LEPSE OD KOZINE DO TUBELJ — V začetku avgusta bodo delavci cestnega podjetja iz Koprja začeli delati na cesti, ki pelje iz Kozine v Tublje. Napravili bodo dva in pol kilometra nove asfaltnice, ki bo veljala dva milijona dinarjev. Plačal jo bo cestni sklad SRS.

KANAL

BREZANJE SLOVENSKIH IZSELENCEV — V tukajšnjem kampingu ob Soči bo v soboto, 31. tega meseca, srečanje slovenskih izselencev. Pliknik prireja podružnica slovenske izseljeniške matice Nova Gorica.

BREZICE

SUSA POVZROČA SKODO PO POLJIH — Suša je močno prizadela okolišnice in koruzo v breziški občini. Letos so posejali precej več koruze kot v preteklih letih, pridelek pa bo zaradi suše precej manjši, kot so pričakovali. Zdjaj, ko bi potrebovali največ vlage za oblikovanje klasov, rastišče umirajo od suše. Četudi bi v kratkem deževalo, to ne bo rešilo letine. Kmetje, ki so zaradi koruze zmanjšali površine s pšenico, bodo razočarani. Pšenica je dala dober pridelek. Računajo, da za zasebniki pridelali po tri do tri in pol tone pšenice na hektar, na posevkih Agrarie pa povprečno štiri tone, ponekod celo pet.

KMALU OBRANJE HMEJLA

— Letos se v nasadih Agrarie nadejajo 30 ton hmejla. Obratni ga bodo začeli 12. avgusta. Za obrabe za Bizeljskega in Velike Doline bodo vpeljali izredni avtobusni prog, da se bodo vozili na delo in domov. S Hrvaškega se je napovedalo do sedaj okoli sto obrabcev. Merico hmejla bodo plačevali po tri dinarje. Letina je povprečna. Nasade namakajo, vendar tudi s tem ne morejo popraviti škode, ki je nastala zaradi muhavosti spomladanskega vremena. Menjava mraza in toplote je že tedaj močno prizadela nasade zelenega slata.

LOŠKI POTOK

KRAJEVNI PRAZNIK — Prebivalci Loškega potoka se prav marljivo pripravljajo, da bodo v soboto, dne 31. julija, proslavili svoj krajevni praznik in spomin na tisti sedmi julij pred 29 leti, ko so Italijani požgali vas Travniki in v Soduolu pobili več kot 20 vaščanov. Svoje slavnosti in 30-letnico vstaje naših narodov bodo združili s primerno prireditvijo, obiskali bodo Soduol in Tabor, kjer počivajo njihovi padli, popoldne pa se bodo s številnimi vaščani in gosti povseli pri milinu.

Avto sam peljal dalje

PREVALJE, 29. julija. — Včeraj popoldne se je zgodila v Poljani pri Prevaljah huda prometna nesreča. Voznica osebnega avtomobila Krista Plahuta, doma iz Poljane, je vozila proti Holmcu, ko je pripeljala do občestne

ga kamna 3/5, jo je zaneslo na skrajno desno, kjer je trčila v prometni znak. Zatem je padla iz avtomobila, vozilo pa je samo nadaljevalo pot in se večkrat preobrnilo v občestnem jarku in obstalo na kolesih. Pri nesreči se je vozilica hudo ranila, škoda na avtomobilu pa je precejšnja. S.M.

ZADNJI POMURSKI LONČARJI — V Pomurju je doma tudi takomenovana »črna keramika«, ki je zaslovela daleč preko meja. Izdelujejo jo znani filovski in tešnovski lončarji. Zadnja leta jih je vse manj. S to zanimivo obrtjo se danes ukvarjajo le starejši. Podmladka ni. In če bo šlo tako naprej, bo lončarstvo v Prekmurju že v bližnji prihodnosti povsem izumrlo. V Tešanovcih se zdaj s »črno keramiko« ubadajo le še Franc Bauman in Stefan Gomboc (na sliki). Lončene vaze, cvetlične lončke, kozarce in podobno »robo« izdelujeta za »Dome« in za posamezne naročnike — zlasti avstrijske. Včasih kupijo »kak« malega tudi turisti, ki slučajno zaidejo v vas.

Foto: D. Vrtovec

Morja ni mogoče spraviti za pločnice zasebnega lastništva. Ni od nikogar in je od vseh. Morje povezuje celine, polnevnike in vzporednike. Hudo je, kadar se to združuje človekovo pojmovanje smojce.

Zasebno morje

Zgradil si je počitniško hiško ob morju. Do obrešnih skot je ugradil pol z betoniranimi stopnicami. Da bi bliže morju in da bi povezal hiško, ne kar obdobja vredno vilo, s vodno stropno, ki ne pozna pojma morje. Kadar se razburi, ne pozna nikogar in je samo svoje.

Bolj kot zaradi želje, da bi imel svoj mirni prostor pod soncem, kamor bi se lahko sklonil pred vsakdanjimi skrmi, ga je vodila želja: da bi mu bila hiša ob morju tudi stopnica k še večji blaginji. In tako so se v tej hiši počele mesece opazovati ljudi in za ključ, ki jim je pomnil prijetno razkošje ob morju, plačevali kar, če den kupček bankovcev tuje valute, največ mark.

Te dni, ko sonce špe tako neusmišljeno, si ob morju iščejo ljudje hlačila. Sklonjena obala s kristalno čisto vodo na drugi strani Portoroža je privabila mnogo kopalcev.

Prisla je po stopnicah do počitniške hišice in ostrmela.

»Solche Frechheit!« je sedavila in odhitela, od kod je prisla. Za njo se je pojavil moč in skul dopovedati kopalcem na obrešju, da je tam »priznala«.

»Kaj nas briga toj, prinaša je začel prekipeti kopalcem žol. Pokazali so, da se niso pripravljali umakniti.

Taki smo

Beseda je dala besedo. Tuji turisti je hotel za usako ceno braniti, kar mu je pomenilo ob najemu lastnik počitniške hiše, vključno s zasebno plačo in zasebnim kočkom morja. Beseda je dala besedo. Na vrsto je prišla govorica pesti.

Bržčas se bo vse končalo na sodišču ali pred sodnikom za prekrška. Epilog je jasen. Nikče si ne more lastiti morja in tudi ne nekaj metrov obale ob njem.

Morja na skalnem obrešju se ob plimi in oseki pomika vle, pa spet počaka, da se na vodno gladino poklepejo črti. Kot da v govorici večnega gibanja pripoveduje, da ni last nikogar in da ga zato ni mogoče ukleniti v meje neuporne minljivosti lastnine.

GUSTAV GUZEJ

OBALA V ISKANJU IZGUBLJENE SINJINE

Foto: Arhiv Dela

Dober dan, sinjina!

V vseh treh obalnih občinah uspešno bijejo veliki boj proti onesnaženju morja — Že avgusta kanalski sistem od Valdolte do Ankarana — Veliki stroški

Največja privlačnost obiskovalcev morja je čista morska voda. V vseh treh obalnih občinah uspešno bijejo veliki boj proti onesnaženju morja. Najpomembnejši del te bitke je prizadevanje, da bi vse odpadke, zlasti pa fekalne vode prek kanalizacije speljali do čistilnih naprav, tako da bi v morje odtokala samo čista voda. To je tem večja naloga, ker pred petnajstimi leti v vseh treh obalnih mestih ni bilo nobene kanalizacije, vse meteorne in fekalne vode so se iztekale neposredno v morje.

Sistematičen boj proti onesnaženju morja bijejo v vseh treh obalnih občinah tudi ob pomoči mnanstvenikov. Morska biološka postaja v Portorožu, ki dela v okviru biološkega inštituta v Ljubljani je pripravila strokovne raziskave, na katere so naslonili tudi graditev kanalizacije. Računajo, da v vseh treh obalnih mestih v nekaj letih ne bo več nobenega neposrednega odtoka v morje. Ta prizadevanja ob slovenski obali so precej pred onimi onstran meje. Zato ni čudno, da privablja že zdaj sorazmerno čisto morje ob slovenski obali vedno več kopalcev s Tržaškega.

V morje bo tekla samo čista voda

V koprski občini gradijo kanalizacijski sistem še nekaj let. Glavni zbirni kanal

že zdaj zajema naselja Salara, Semedela, Olmo in Zuzerna. Odpadne vode zdaj mehaniko in biološko čistijo v stari čistilni napravi in jih nato spuščajo v veliki kanal. Ko bo zgrajen zbirni kanal do ustja Rižane, bodo vse odpadne vode prečrpavali do velike čistilne naprave, od kod bo tekla v morje samo čista voda.

Ta dela naj bi bila gotova do leta 1973. Že zdaj pa urejajo vrsto odcipov tega kanalizacijskega sistema.

Fekalije v čistilnico

Do jeseni bodo dogradili en krak zbirnega kanala, ki zajema Belvedere ter vse južni del starega Koprja. Zdjaj se del kanalizacije izteka v staro pristanišče. Že jeseni pa bodo vse kanalske odcipe strnil v nov zbirni kanal. V zdaj sorazmerno čisto morje bo v prihodnje varno pred kanalsko onesnago.

Čeprav je graditev kanalizacijskega sistema izredno draga, se v koprski občini zavedajo, da je neodložljiva. Že doslej so porabili okoli 13 milijonov dinarjev. Skupno pa računajo, da bo ureditev kanalizacijskega sistema s čistilnimi napravami veljala okoli 45 milijonov dinarjev. Del posejila je kot soudelelec bo zagotovila koprška kreditna banka, del pa bodo dobili kot posojilo od republi-

ke. Se pred otvrtitvijo hotela je bilo vprašanje o skrbi za vodo dokaj pereče. Vodovod iz italijanske strani se ni priključil na Maestoso še mima dovolj potrebne vode.

Druge nevarnosti pa, da so bližnji hlevi za lipčance se neurojili in slabo čistili, tako da privablja roje mrčesa.

»Ali bo Maestoso opasal v začetnem galopu?« se sprašujejo tudi predstavniki družbenopolitičnega življenja v sezanskih občinah.

Ce bo hotel Maestoso uspeval, bi mu ni enakega v kategoriji A. Goštinjskega osebja, ki je za popolno zasedbo hotela potrebno, pa v gostinskem podjetju Sežana zelo primanjkuje.

Znaniščno je tudi, da sanitarna inspekcija, ki sproti spremlja delo v gostinstvu, ni zadovoljna s čistoto.

B.M.

Tudi od Valdolte do Ankarana

Sredi avgusta bo začela delovati kanalizacija od Valdolte do Ankarana. V prvi etapi bodo z njo povezali vse kanalske dotoke v bližini zbirnega kanala, v drugi pa bodo v zbirni kanal strnili tudi ostale odpadne vode tega območja.

Pozneje nameravajo podaljšati zbirni kanal od Valdolte do Debelega ritca in Lazareta. Tako bo imelo vse območje od Debelega ritca do Ankarana urejeno kanalizacijo. Prek čistilne naprave, ki bo začela delovati že avgusta, bodo lahko spuščali v morje le še prečiščeno vodo.

Ta dela, ki so veljala okoli 2,1 milijona dinarjev, bodo obvarovala pred kanalskimi odpadkami območje od Debelega ritca do Ankarana. Že zdaj sorazmerno čisto morje bo v prihodnje varno pred kanalsko onesnago.

Čeprav je graditev kanalizacijskega sistema izredno draga, se v koprski občini zavedajo, da je neodložljiva. Že doslej so porabili okoli 13 milijonov dinarjev. Skupno pa računajo, da bo ureditev kanalizacijskega sistema s čistilnimi napravami veljala okoli 45 milijonov dinarjev.

Del posejila je kot soudelelec bo zagotovila koprška kreditna banka, del pa bodo dobili kot posojilo od republi-

ke. Se pred otvrtitvijo hotela je bilo vprašanje o skrbi za vodo dokaj pereče. Vodovod iz italijanske strani se ni priključil na Maestoso še mima dovolj potrebne vode.

Druge nevarnosti pa, da so bližnji hlevi za lipčance se neurojili in slabo čistili, tako da privablja roje mrčesa.

»Ali bo Maestoso opasal v začetnem galopu?« se sprašujejo tudi predstavniki družbenopolitičnega življenja v sezanskih občinah.

Ce bo hotel Maestoso uspeval, bi mu ni enakega v kategoriji A. Goštinjskega osebja, ki je za popolno zasedbo hotela potrebno, pa v gostinskem podjetju Sežana zelo primanjkuje.

Znaniščno je tudi, da sanitarna inspekcija, ki sproti spremlja delo v gostinstvu, ni zadovoljna s čistoto.

B.M.

B.M.

B.M.

B.M.

B.M.

B.M.

B.M.

B.M.

B.M.

B.M.

B.M.

B.M.

B.M.

B.M.

Epidemija suše

Nekaj tisoč ljudi v Celju je brez vode — Industriji le 30 odstotkov — Potreben bi bil sklep o izrednem stanju

Težave s preskrbo Celja s pitno vodo so že dolgo znane. Ob sedanjem sušnem obdobju so se črnogledale napovedi uresničile. Nekaj tisoč ljudi je v Celju brez vode, oziroma jo imajo le nekaj ur na dan, večinoma ponoči. Da bi preskrbo vsaj malo izboljšali, so največjim potrošnikom vode v Celju zmanjšali dobavo za 50 do 70 odstotkov. Kljub temu se stanje ni bistveno popravilo in bo treba sprejeti nove ukrepe, če se vreme ne bo spremenilo.

Pri podjetju Plinarina-vodovod, ki oskrbuje Celje s pitno vodo, so nam povedali, da se z vsemi močmi trudijo, da bi vsem ljudem zagotovili vodo vsaj za del dneva. V ta namen so že sprejeli precej ostrih omejitev. Tako so Cinkarni, Metki in Emu že zmanjšali dobavo za polovico in celo več. Ta podjetja porabijo namreč največ vode v Celju. Zdjaj se z njimi dogovarjajo, da bi jim za določen čas v dnevu popolnoma zaprli vodo, kar je sicer proti temeljnemu zakonu o preskrbi z vodo. Celotno vodovodno omrežje so uredili tako, da bi vsa področja dobila vodo vsaj za nekaj ur. Tako bi zadosti-

li najnujnejšim potrebam za kuhanje in osebno higieno. Najtežje oskrbujejo z vodo področja Polul, Golovca in Lokrova. Poskušali so preskrbo urediti celo tako, da bi določili točen čas za posamezna področja Celja, ko bi iz pip le pritekla voda. Vendar to tehnično ni izvedljivo, ker omrežje ni prireje-

li najnujnejšim potrebam za kuhanje in osebno higieno. Najtežje oskrbujejo z vodo področja Polul, Golovca in Lokrova. Poskušali so preskrbo urediti celo tako, da bi določili točen čas za posamezna področja Celja, ko bi iz pip le pritekla voda. Vendar to tehnično ni izvedljivo, ker omrežje ni prireje-

Spet je gorela malomarnost

MURSKA SOBOTA, 29. julija. — Kot smo včeraj poročali, je v zgodnjih jutranjih urah izbruhnil požar v enoti ptujskega podjetja »Les« v Apačah. Ogenj je uničil kotlovnico in 120 kubnih metrov rezanega lesa ter povzročil za 230 tisoč dinarjev škodo.

Organi soboške uprave javne varnosti so po temeljiti preiskavi ter na podlagi izjav kurjarjev in drugih zaposlenih v tej enoti ugotovili, da je prišlo do požara v kotlovnici. Ogenj se je razširil iz peči na lesne odpadke, ki so bili v neposredni bližini.

Tako med drugim v pravilniku o varstvu pri delu jasno piše v posebnem členu, da bi morali imeti med pečjo in skladiščem kuriva ustrezen pregradni zid. Tega pa so ba je ob graditvi nove sušilnice podrli, ne da bi ga obnovili. B.B.

Trčenje v križišču

CERKNICA, 29. julija. — V naselju Videm pri Cerknici sta včeraj dopoldne trčila med seboj dva avtomobila. V obeh avtomobilih, ki ga je vozil Janez Virant. Nesreča se je zgodila na križišču dveh enakovrednih cest; motopedist je pripeljal vanj z Vintarove desne strani in avtomobilista tako zapel pot. Pri trčenju sta se hujše ranila motopedist in njegov sopotnik Mehmed Šahinović. A. PODBSEVSEK

Bosa kovačeva kobila

Da je kovačeva kobila zares bosa, smo ta dni spoznali v Novi Gorici. Kot vemo, je to kraj, kjer so breskve doma. Če jih lahko kupite v mestu? Lepo vas prosim, kovačeva kobila je bosa. Ali breskev sploh nimajo ali pa imajo trde kot rog. Sicer pa se goriske gospodinjice sploh pritožujejo nad založenostjo trgovin in trga z zelenjavo in sadjem. Ko bi vsaj tržnica bila takšna kot se šika pa je le nek provizorij, nič kaj ugleden, skrit za nekimi stavbami pa še slabo založen. Kovačeva kobila je bosa. A. PODBSEVSEK

Žabot obsojen

MURSKA SOBOTA, 29. julija. Na okrožnem sodišču v Murski Soboti so po osem dnevnih razpravi obsodili Ivana Zabota, bivšega vodjo poslovalnice Emona v Razkrižju pri Ljutomeru, na tri leta in šest mesecev strogega zapora. Na obravnavi je javni tožilec umaknil nekatere obtožbe, za eno od obtožb hudih kaznivih dejanj pa je bil Zabot oporočen zaradi pomanjkanja dokazov.

Kljub temu je bilo zoper Ivana Zabota dovolj dokazov, da je bil zaradi pomanjkanja dokazov, goljufije v službi in zaradi neupravičene uporabe družbenega denarja obsojen. V sodnem procesu proti Ivanu Zaboti so se zlasti pokazale obče slabosti v nadzoru odgovorne osebe, ki je svoje poslovne uspehe spretno izkoriščala v svoj prid. Obtoženi Zabot se je ob posameznih primerih poverbe zagovarjal z motivacijo, da si je prilaščal denar zato, ker se je s podkupovanjem želel priklopiti poslovnim prijateljem. Na ta način naj bi si zagotovil uspešen odkup. B.B.

Maestoso pred ovirami

Imenitnemu hotelu v Lipici primanjkuje osebja in vode

Pred dobrim tednom so v Lipici pri Sežani odprli velik hotel, ki mu ni enakega v širši okolici. Ime je dobil po slovitem lipičancu. Okoliščina zgrajena stavba, ki počiva, še dokaj dobro obiskana, v mnogih lipičskih dvorinah, je že na začetku pokazala nekaj pomanjkljivosti, ki se utesujejo v kratkem maščevati.

Se pred otvrtitvijo hotela je bilo vprašanje o skrbi za vodo dokaj pereče. Vodovod iz italijanske strani se ni priključil na Maestoso še mima dovolj potrebne vode.

Druge nevarnosti pa, da so bližnji hlevi za lipčance se neurojili in slabo čistili, tako da privablja roje mrčesa.

»Ali bo Maestoso opasal v začetnem galopu?« se sprašujejo tudi predstavniki družbenopolitičnega življenja v sezanskih občinah.

Ce bo hotel Maestoso uspeval, bi mu ni enakega v kategoriji A. Goštinjskega osebja, ki je za popolno zasedbo hotela potrebno, pa v gostinskem podjetju Sežana zelo primanjkuje.

Znaniščno je tudi, da sanitarna inspekcija, ki sproti spremlja delo v gostinstvu, ni zadovoljna s čistoto.

B.M.

B.M.

B.M.

B.M.

B.M.

Brestov obrat se širi

Industrija pohištva v Starem trgu bo pridobila nove prostore

V Starem trgu razširjajo proizvodne prostore Gabra, poslovne enote industrije pohištva Brest iz Cerknice. Povečanje proizvodnih prostorov je bilo nujno, ker so zastarali in premajhni industrijski obrati ovirali proizvodnjo. Pred meseci so se odprli novo proizvodno halo, ki ima 2000 kvadratnih metrov in v njej že nemoteno teče proizvodnja. Prav sedaj pa dograjujejo tudi trgovsko-tehnične prostore, ki so bili doslej raztreseni po vseh vrtovih. Dokončali pa so tudi že manjšo proizvodno halo.

Novi, še dograjeni prostor so bistveno vplivali tudi na proizvodnjo, saj se je dvignila kar za 50 odstotkov ob nespremenjenem številu delavcev. Ko bodo dokončali tudi trgovsko-tehnične prostore, menijo, da se bo proizvodnja še povečala. Nova tehnologija bo dvignila storilnost dela za 20 do 50 odstotkov. Ko bodo delo končali, bodo bogatejši za 3000 kvadratnih metrov novega prostora. Zgradbe in strojna oprema bodo veljali 4 milijone in 800 tisoč dinarjev. J.P.

J.P.

J.P.

J.P.

J.P.

J.P.

J.P.

J.P.

J.P.

J.P.

Kot bi čakali na nesrečo

Nedisciplinirani vozniki na poti v Trst ogrožajo sezanske delavce

Dobra dva kilometra je od Sežane do Fernetičev, do obmejnega bloka, do Italije. Skozl Sežano je sicer hitrost za motorna vozila omejena na 50 km/h, vendar mnogi vozniki tega ne upoštevajo. Vsak dan je mogoče videti voznike, ki vozijo iz Italije tako hitro, da niti njihovih tablic ni mogoče zanesljivo prebrati — kot da si dajejo duška, ko so na bloku »dobro opravili«. Posebno veliko takih voznikov je ob sobotah, ko vozila polna potnikov romajo v Trst.

Nevarnost grozi tudi delavcem največjega sezanskega podjetja, Iskra-Sprejemniki. Čeprav bi bilo mogoče zanje urediti poleg ceste peš pot, se za to nihče ne zmei. Podjetje je v januarju opozorilo krajevno skupnost na navedeno nevarnost, in celo predlagalo, da bi njegovi delavci pomagali pri delu, vendar do danes ni dobilo niti pismene odgovora. Gre za 360 delavcev, ki odhajajo ob 14. uri z dela. V prejšnjih letih sta bili le dve manjši nezgodi, dve lažji poškodbi delavcev, toda s številom »vozil« raste tudi verjetnost nesgod. Po sredini ceste je nepravilno bela črta, kar pomeni, da ima voznik, ki vozi proti Trstu, na razpolago le pol ceste, in se po tej polovici hodijo utrjeni ljudje, ko se vračajo z dela. L.C.

mercator
veletrgovina
import - export
Ljubljana

Komisija za sprejem in razporejanje delavcev veletrgovine MERCATOR import export, Ljubljana

objavlja
prosta delovna mesta za

MARKET MERCATOR
GORENJE V VELENJU

t. j. za novo samopostrežno prodajalno in industrijsko prodajalno z izdelki in nadomestnimi deli za izdelke »Gorenje«

UPRAVNIKA MARKETA
POGOJ: VKV delavec trgovske stroke z najmanj 8 let prakse v blagovnem prometu

POSLOVODJO samopostrežne trgovine
POGOJ: VKV delavec živilske stroke z najmanj 6 let prakse v blagovnem prometu

POSLOVODJO tehnične trgovine
POGOJ: VKV delavec tehnične stroke z najmanj 6 let prakse v blagovnem prometu

NAMESTNIKA POSLOVODJE tehnične trgovine
POGOJ: VKV delavec tehnične stroke z najmanj 3 leta prakse v blagovnem prometu

Piran

Angležev infarkt

Piranski gost iz Anglije se po bolezni imenitno počuti in zatrjuje, da se bosta z ženo prihodnje leto vrnila

Mariborska študentka VEKS na oddelku za turizem, Tanja, je že četrto leto v poletnih mesecih vodič angleških turistov agencije Panorama Holidays. Svoje goste, večinoma namence angleških državnih železnic, ima v piranskem hotelu Piran. Vsek teden se vohi ponje z velikim Kompasovim avtobusom na tržaški kolodvor, kjer eno skupino »vkrca« na vlak za Anglijo, drugo pa sprejme. Ta angleška agencija je zvesta Slovenskemu Primorju že več kot deset let.

Motil pa bi se tisti, ki misli, da je posej vodiča prijetno poletno dopustovanje. Nevestnosti se vedno pojavljajo. Eno izmed takih je doživela Tanja, ko ji je še prvi dan dopustovanja zbolel gost Harry Barnetson. Dobil je srčni infarkt. Bolnika in njegovo ženo Elsie je nemudoma poslala z rešilnim avtomobilom v ankaransko bolnišnico. Bolnika so tam zdržali kar celih pet tednov. Njegova žena pa ga je čakala pri ankaranski družini in se je tako spoprijateljila z rodbino, da so ji rekli kar teta.

Učinkovito zdravljenje

Sodaj je angleški gost že ozdravljen. Doktor Koršič mu je dovolil polet s letalom v domovino. Vendar pa

je Harry Barnetson sklenil ostati s svojo ženo še teden dni v naši domovini. V hotelu Piran so jima dali na voljo lepo sobico s balkonom in pogledom na morje. Tu sedaj v smoti uživa, domov pa bo poletel šele čez teden dni.

Obiskali smo ga, da bi zvedeli, kako je v primerih, če v naši državi zbolijo angleški gosti. Pripovedoval nam je, da niti sam ni vedel, kako preprosto je ta postopek. Vodička Tanja pa nam je povedala: »Po recipročni mednarodni konvenciji med Anglijo in Jugoslavijo je zdravljenje Angležev v Jugoslaviji in Jugoslovancev v Angliji brezplačno. Brez slehernih komplikacij sem to na kopenskem Zavodu za socialno varovanje tako uredila. S tem sploh ni bilo problemov.«

Hvaležna izjava

Rekonvalescent Harry Barnetson pa nam je dejal: »Naravnost presenečen sem nad tem, kako je moj sprejem v bolnišnico potekal brez slehernih komplikacij. Navdušen sem nad izredno pozornostjo zdravnika dr. Koršiča in prizadevnostjo medicinskih sester. Sprjazni sem se kar hitro tudi z dietno prehrano, le na polento se nisem mogel navaditi. Zahvaljujem se upravi bolnišnice, ki je dovolila moji ženi, da je bila ob meni lahko sleherni dan od jutra do večera. Ne samo, da so me v bolnišnici čudovito pospravili, pridobil sem še to, da sem se naučil nekaj slovenskih besed. Sedaj se v svoji sobi v hotelu Piran počutim kakor doma. Zahvaljujem se vsem, ki so mi izkazali v času bolezni tolikšno pozornost. Moja hvaležnost gre predvsem vašemu vodiču Tanji, ki me je redno obiskovala, prav tako tudi direktorju hotela Piran Romanu Poljšaku, ki me je obiskoval, zahvaliti pa se moram tudi predstavnikom angleške agencije Panorama Holidays, ki so se pripejali, več kot tisoč kilometrov daleč, da bi me obiskali v času bolezni. V Piran bova z ženo prišla na dopust vsakega spet se prihodnje leto.«

B. P.

MOJ MALI SVET

Foto: Vlastja Simončič

Jadran 71: Hercegnovi

A kategorija

Nočem slišati nobene stare zgodbe več. Bodi dovolj. Tudi rojaka Miroslava Sturmerbergerja v Eoščici, med Hercegnovim in Brijunom nisem obiskal. Gotovo bi mi povedal kako novo — staro zgodbo, kakršne gotovo se niso slišali. On jih je preveč, predmeti v njegovem stanovanju — muzeju mu pripovedujejo zgodbe in Sturmerberger jih očitajo.

Pravzaprav pa je bil že posej večer in je moč morati se spiti. Nekdo je dejal, da se zvečer kar sune. Kar tako. In nočade.

Tega ponedelja večera sem prišel v lepi in hrupni Hercegnovi. Bilo je še pred julijem, kajti celo v hotelu »Plava«, ki je menda v kategoriji A, sem dobil sobo. Lepo sobo, krasno sobo, le lačen sem bil. Bilo je pa še trideset na enajst.

»Kje bi dobil še kaj za pod zob?« sem vprašal v sprejemnici.

»V baru,« je odvrnil mlad fant, ki je seštevati ključ.

»Kje je bar?«

»Tam zadaj, dvajset minut je do tja.«

»Kolikoli, kar dvajset?«

»Zame pet, a vi ne poznate bližnjice.«

Ni me veselilo. Bar in dvajset minut in pozna ura in veliko kilometrov za menoj. Naj bo pa posna noč.

A o kina hotela sem opazil v hotelskem vrtu, tik ob morju pravi dirinjal, godba in dim z žara. Pekli so kajke in vse drugo, kar spada zraven. Očist sem tja. Srečal sem prejšnjega recepcija z veliko porcijo mesa. Vprašal sem ga, zakaj ni mi povedal, da se tu dobi hrana.

»Šalil sem se,« je dejal. »Misliš sem da veste, pa kar tako vprašujete.«

Zelo plašno čutilje sem čez noč pustil pred vrati. Misliš sem si, hotel je A kategorije, pa bodo najbrž uredili. Niti slučajno se ni čutilje nihče dotaknil. Tudi v sobi ni bilo pribora za čiščenje.

Vprašal sem sobarico, kaj bi storili, pa je povedala, da se s takimi stvarmi ne ukvarjajo. Čez čas je prišla nazaj in mi po hitini povedala, da bi bo prinesla čistilni pribor, videla da ga je pri nekem Nemcu pet sob naprej. Ko bodo odšli na kopanje, si bo izposodila...

Je pa ta Hercegnovi čudovit kraj, da bi le gostje ne bili tako labirni.

DRAGO KRALJ

Polet do soteske „Hadley“

Pristanek ob zori

Vesoljski pajek z »Apolla 15« bo pristal v petek ob 23,03 na Lunini površini, ko bo Sonce nad horizontom

V vesoljski ekspediciji »Apolla 15« bo najbolj kritičen trenutek vsekakor pristajanje v nemirnem svetu Morja deževij, ob soteski Hadley, kajti pristajalna točka »H« je tolikrat pravzaprav povsem obkrožena z gorami: David Scott in James Irwin bosta v bližini raketne motorje za poslednji manever pred spuščanjem v petek 30. julija ob 23,03 po srednjeevropskem času in jugoslovanskem TV bo neposredno prenašala tretji pristaneček gloveta na Luni, ko se bo vesoljski pajek z »Apolla 15« natančno ob 23,14 nalahno dotaknil hrupave površine našega naravnega satelita; pristajalna točka »Hadley« je obkrožena z gorskim vencem Apeninov, medtem ko je soteska Hadley videti kot »izsušena reka«, ki ima svoj izvir pod obronki pettisločmeterskih gora in teče proti vzhodu v dolžini 129 kilometrov.

Na zadnji tiskovni konferenci Davida Scotta, Jamesa Irwina in Alfreda Wordna v Cape Kennedyju so novinarji zastavili tudi provokativno vprašanje, ali so določeni kakšni posebni varnostni ukrepi, da ne bosta ameriška astronauta v vesoljskim pajku pristala v soteski Hadley, ki je v neposredni bližini pristajalne točke globoke 365 metrov? Poveljnik vesoljske ekspedicije David Scott je sprejel izziv: »Veste, ta prekrasna majhna ploščad ob soteski Hadley, kjer bova pristala z Jamesom Irwinom, je zares obkrožena z gorami na treh straneh, toda to je pravzaprav naša prednost, kajti spuščali se

Če kdo misli, da gre morja za pogrebne stroške, se nudi moti. To je pravzaprav cena, ki jo pokličejo ostroreleci, imenovani »žagunose« račun za naročen umor. »Žagunose« je na zahodu Parafie pojem poklica. »Na tem našem divjem Zahodu malokd umre lepe smrti,« piše časopis »Folha de Igasue«, lastnik mrtvašnice v bližnjem mestu Santa Helena pa velja za senega najbogatejših ljudi v dolini reke San Francisco.

Tarifa za smrt

Kronike o tej brazilski verziji banditizma so neopopne in protislovne. Eni pravijo, da je tarifa za smrt prila v vsakdanjo življenje zahodu Parafie pred 20 leti, drugi pa so spet mnenja, da se je to začelo v začetku tega stoletja. Trenutno je gotovo samo to, da je v dolini San Francisco zdaj premirje po zaslugi bataljona vojaške policije, ki je prišel na latifundijo Santa Rita.

Tu je pred 20 dnevi oddel »žagunose« padel v zase-do približno 120 s kremenjaci oboroženih kmetov. Preizkušeni poklicni ostroreleci so zapustili bare mesta Kascavels, da bi z latifundije Santa Rita, ki meri kakšnih 200 kvadratnih kilometrov, izgnali 400 kmetov in njihovi družini. Naročilo za to »delo« je prišlo iz Sao Paula, in sicer menda od lastnika latifundije Mesquita, ki se je hotel znebiti kmetov. Pravilo, da je bil to doslej najbolj krvavi poraz najemnikov. Mnogi izmed njih so na račun Meskite poleg tarife za »odsekane glave«, dobivali tudi redno mesečno plačo v višini 400 štekih cruzeros.

Začelo se je z zemljo

Sporad je izbruhnil kakšnih 10 kilometrov od paragvajske meje in zato so ne-

kateri preživeli ostroreleci hitro zbežali na drugo stran plota.

Tako kot pripadniki »žagunose« smrti v Sao Paulu ali Rio de Janeiru, so se »žagunose« proslavili v Parafii O njih kroji prave legende, kot o »kraljih petelina«. Pripovedujejo o »Gurijue«, mulatu, ki je v Parafii prišel iz daljnih severne brazilске države Bahia, da bi s pomočjo petelina »naslužil« kakšen groš. Spominjajo tudi imena »Lepa vrtinca«, »Paragvajec I.«, »Paragvajec II.«, »Le-pi Martin«...

Vsi ti ostroreleci so več desetletij vedrili in oblačili na »divjem zahodu Parafie«. Gre seveda za »nikogaršnjo zemljo« ob svojevremem zakonu džungle, ob plantajah kave, »agrarne reforme«. Zmeda okrog zemljiških listov se je začela, ko so delničarji francoskih železnic za pred nekaj desetletji opustili koncesije, ki jim jih je dala zvezna brazilska vlada.

Nato so dobrohotna in rodovitna prostranstva države, ki jih je moč primerjati z italijansko Lombardijo, postala plen nezakonitosti. Ljudje brez zemlje so trumoma prihajali v dolino reke San Francisco iz sosednjih držav Rio Grande do Sul, Santa Catarina, Sao Paulo, Minas Gerais, Mato Grosso in drugih. Naseljevali so se z družinami in začeli delati. Takrat so načrte o agrarni reformi prelagali v parlamentarne arhive, najpogostejše zaradi »pomamlkanja kvorumov«.

Kmečki punt

»Brazilski Emiliano Zapata« se je zato pogosto pojavil na zahodu Parafie. Leta 1957 je izbruhnil pravi kmečki upor. Uporniki so blokirali ceste ter zavzeli mestni Francisco Beltran in Pato Branco. Pripravljeni so se na pohod na Kuritibo, da bi strmo-glavili guvernerja Lupiona, lastnika več sto kvadratnih kilometrov zemlje brez zemljiškega pisma. V akcijo je stopila armada in kmečki punt zadušila. Spor okrog »nikogaršnje zemlje« pa je trajal. Nekaj premetenih »žagunose« iz države Rio Grande do Sul je prišel v zahodno Parafio

in kot »delegata zvezne uprave« za agrarno reformo in kolonizacijo prodajal zemljiška pisma. Neuki, najpogostejše ne-pismeni kmetje so mu verje-li in plačevali zemljiška pisma. Premetenec je v nekaj mesecih obogatil in izginil. Problem pa je seveda ostal.

Vladni ukrepi

Časopis »Folha de Igasue« piše, da so guvernerji na agrarni spor, krvav spričo več sto mrtvih, zmeraj imeli pri roki kot pritisk na lokalne politike in si s tem po potrebi zagotavljali podporo. Eden izmed takšnih bivših guvernerjev »veliko latifundijsko družino, z dvorci v švicarskem slogu in z bogve koliko »kralji petelina«, je bil nedavno z odločitvijo vlade v Brasiliu politično in kot državljani degradiran. Premoženje so mu odvzeli.

Saopaulski latifundist Mesquita je hotel pregnati 400 kmečkih družin in zemljo spremeniti v »surovinsko zalogo« za svoje žage ter zgraditi farme goved in prašičev. Ogroženi kmetje so za vsak primer njegove »žagunose« pričakali s smodnikom v dobri zasedi. Podobna kmečka vojna je bila v začetku tega leta tudi v severni državi Ceara.

Zaradi samovolje lokalnih oblasti in grožen ob usodi kmečkih družin, je brazilski predsednik general Medici podpisal dekret, s katerim se »sporna zemlja« v Ceari raz-lasti in izroči v last uporniškim kmetom brez zemlje. Morda bo podoben dekret kmalu prišel tudi v dolino reke San Francisco.

JOVAN MIRIC

SKRIVNOSTNA SOTESKA HADLEY — Fotografski posnetek gorske verige Apeninov z vijugastim kanjonom Hadley. Pristajalna točka Davida Scotta in Jamesa Irwina je skorajda na samem robu Morja deževij.

Povožil otroka

V Gornjem Logatcu je 6-letni Vinko Vidmar nenadoma skočil pred avto

LOGATEC, 29. julija. Na cesti 1/6, v naselju Gornji Logatec pri hiši št. 37, je včeraj popoldne osební avtomobil, ki ga je vozil Franc Tomazin, do smrti povozil 6-letnega Vinka Vidmarja.

Tomazin je vozil iz Kalce proti Logatcu, pri omenjeni hiši pa mu je mali Vinko z

desne strani nenadoma skočil pred kolesa. Otroek je na kraju nesreče umrl.

Prezrl konjsko vprego

Aleksander Kerčmar je trčil, ko je v zadnjem hipu zavil, v drug avto

MURSKA SOBOTA, 29. julija — Sinoči se je pripetila v Vaneči na Goriškem huda prometna nesreča, pri kateri so bili trije ranjeni.

Voznik osebnega avtomobila, 39-letni Aleksander Kerčmar iz Gornjih Petrovec je zaradi naproti vozečega avtomobila prižgal kratke luči in tako prezrl neosvetljen voz s konjsko vprego, ki jo je vozil Franc Kulš iz Vaneče. Kerčmar je v zadnjem hipu močno zavril in pri tem zapeljal v levo. Tako je silovito trčil v avtomobil, ki ga je naproti pripeljal 21-letni Jože Djuban iz Gederovca. Voznik Djuban in sopotnica Irena Gorčan (24) iz Kroga sta se hudo ranila, lažje ranjen pa je bil tudi voznik Kerčmar. Škode na vozilih je za več kot 10.000 dinarjev. B. B.

Kopalec utonil v Dravi

Marko Janžekovič je pri Bukovcih nenadoma izginil pod površjem

PTUJ, 29. julija. — Včeraj dopoldne je utonil v Dravi pri Bukovcih 20-letni Marko Janžekovič iz Stojncev 77. Janžekovič se je z drugimi kopanci kopal v zelo globoki Dravi, med kopanjem pa je nenadoma izginil pod površjem in utonil. S. M.

Ponesrečenca umrla

MURSKA SOBOTA, 29. julija. — V soboški bolnišnici je davi umrl za posledicami nesreče 75-letni Ludvik Kováč iz Moravca. Poškodbi Kováč je 26. julija s kolesom nesrečno padel.

Davi je umrl v soboški bolnišnici tudi 21-letni Ivan Smolkovič iz Banjla pri Čakovcu. Smolkovič se je, kot smo že poročali, zaletel v traktor v Ljutomeru. B. B.

Iztiril tovorni vlak

V Zidanem mostu strojevodja spregledal signal — Preprečena nesreča

CELJE, 29. julija — Danes smo izvedeli, da je v ponedeljek popoldne iztiril tovorni vlak pri kretiški postaji 2 v bližini železniške postaje Zidan most.

Tovorni vlak z električno lokomotivo je peljal iz Rimskega Toplica proti Ljubljani. Na postaji Zidan most je bil vključen signal, naj pelje mimo postaje do izvornega strojevodja. 31-letni Matija Tošič iz Ljubljane signala ni upošteval in je zapeljal skozi rdečo luč. Tako je zapeljal na slepi tir. Lokomotiva in trije vagoni so iztirili. Naloženi so bili z odpadnim železom. Po nestrokovni oceni je škoda za 12.000 dinarjev.

Na celjski UJV smo izvedeli, da je takrat pripeljal iz Ljubljane brzi potniški vlak. Strojevodja je nesrečo pravčasno opazil in zavavil. Tako je najverjetneje preprečil katastrofo. M. S.

Čelno trčenje

RADLJE OB DRAVI, 29. julija. — Včeraj popoldne je vozniku osebnega avtomobila Rudolfo Bračku v bližini hidroelektrarne Vuhred v levem ovinku pripeljal naproti po levi strani ceste Jože Novak z osebnim avtomobilom. Silovito je trčil v Bračkov avto. Pri nesreči se je hudo ranil Jože Novak, laže pa sta bila poškodovana sopotnika v Bračkovem avtomobilu Barbara in Peter Bračko. Na obeh avtomobilih je za 20.000 dinarjev škoda. S. M.

Ogenj v Slovenj Gradcu se je s podstrešja razširil na ostrešje

SLOVENJ GRADEC, 29. julija — Sinoči ob 22.10 je pričelo goreti stanovanjsko poslovno poslopje grajenega podstrešja Slovenj Gradca. Ogenj je nastal na podstrešju mansardnega stanovanja Vinka Rubčiča v Slovenj Gradcu. Hitro si je razširil še na štiri družinska stanovanja ter na dvojne samskih stanovanj, nad katerimi je zgorelo ostrešje, kateri in stene, poškodovane ga pa je tudi precej pohištva.

Ko so gasilci gasili žarišče požara, je voda pronicala stavbi tla v prvo nadstropje stavbe, kjer je keramična delavnica. V delavnici je voda ulila za 40.000 dinarjev keramičnih polizdekov. Škoda, ki jo je povzročil požar, znaša 130.000 dinarjev. Domnevajo, da je ogenj nastal zaradi slabega grajenega dimnika. S. M.

Trčil v tovornjak

DRAVOGRAD, 29. julija — Včeraj je bila Na Vratih pri Dravogradu huda prometna nesreča. Voznik osebnega avtomobila Viktor Fušnik iz Ribnice na Pohorju je peljal proti Dravogradu. Ko je vozil skozi naselje Na Vratih, mu je naproti pripeljal s tovornjakom Franc Merzel. Nekaj metrov pred srečanjem je voznik osebnega avtomobila nenadoma zavil z desne na levo stran ceste in silovito trčil v tovornjak. Osební avto je odbilo na bok, tako je drsel 16 metrov in nato obstal v cestnem jarku. Voznik Fušnik se je pri nesreči hudo ranil, na avtomobilu pa je škoda za 13.000 dinarjev. S. M.

Pri mlačvi med kolesje stroja

Pojasnilo ZD Maribor na članek, ki je bil objavljen v »Delu« dne 16. julija

Zdravstveni dom Maribor nam je poslal odgovor na članek, ki je bil objavljen na 7. strani »Dela« 16. julija 1971 pod naslovom: »Pri mlačvi med kolesje stroja«. Zdravstveni dom očita, da ustvarja članek pri nepoučenem bralcu mnenje, da je Stefan Robar umrl zaradi tega, ker je prišla pomoč prepozno.

V odgovoru, ki smo ga dobili, je poudarjeno, da je bil rešilni avtomobil na mestu nesreče že 10 minut po tem, ko je izpostavljena reševalna služba v Mariboru dobila sporočilo o nesreči. Krajevni zdravnik v Račah pa ni mogel pomagati ponesrečenca, ker je prav takrat obiskoval bolnike na domovih.

Komisija uprave javne varnosti je kasneje ugotovila, da Stefan Robar ni umrl zato, ker naj bi izkrcavil, ampak zato, ker mu je nenadoma odpovedalo srce in mu je zavoljo tega tudi prišla noga v mišlino. Prav zaradi tega tudi nobena pomoč ne bi rešila ponesrečenca.

V pismu opozarja zdravstveni dom na veliko pomanjkanje in obremenjenost zdravnikov splošne prakse in zaključuje, da bi pričakovali več razumevanja in bolj objektivno obravnavanje posameznih primerov. Razen tega še opozarja, da je pri hudih poškodbah za nadaljnjo usodo ponesrečenca odločilna pravilna laična pomoč. Opozarjajo še na pravilnik o opremljenosti v postopku za prvo pomoč, v katerem je med drugim rečeno tudi tole: »Klicanje nujne zdravniške pomoči nikakor ne sme biti vzrok za odlašanje neposredne in takojšnje prve pomoči.«

Prizadevnost za primer

Na svetovnem mladinskem prvenstvu v veslanju na Bledu so se vsi jugoslovanski čolni uvrstili v polfinale — Enak uspeh samo še za NDR in ZRN

BLEJ, 29. julija. Mladi jugoslovanski veslači so dosegli lep uspeh. Vseh 7 njihovih čolnov se je uvrstilo v polfinale II. mladinskega SP na Bledu: v večeršnjem predtekmovalnem 3. čolni, v današnjem repesajih pa še druge 4 posadke. Napovedi zveznega kapetana inž. Zlatka Pasarića so se torej več kot uresničile, saj je sprva obetal, da se bodo med najboljšo dvajseterico uvrstili le 3 naše posadke. Zdaj inž. Pasarić napoveduje, da se bodo jutri 3 jugoslovanski čolni uvrstili v finale, ki bo v soboto popoldne.

Razen Jugoslavije, ki ima v polfinalu svoje čolne, vseh 7 disciplin samo se veslači v polfinalu ZRN in NDR. SZ ima v polfinalu 6 čolnov, kakor tudi Bolgarija, ki je s tem drugo izredno uspešno, saj je njena ekipa priselila na Bled le 4 posadke. Po 7 čolnov so uvrstili v polfinale Francija, Italija, Poljska, Švedska in ZDA. Na čolnove so prijavili tudi letos mlade pripravnike in za obetno uspešno štart tudi v polfinalu. Na splošno štart v gr-

ladi se je samo eden naš čoln uvrstil v finale. Tudi tekmovalni repesajih so potekali v ugodnih vremenskih razmerah, seveda pa so bili boji v vseh disciplinah še bolj ogorčeni kot včeraj, saj nihče ni hotel samiti zadnje možnosti za uvrstitve v polfinale. Jugoslovanci četverce so je tekmovali v prvi izmed treh skupin. Na 500 m je vodil sovjetski četverec, nato pa je prehitela naša posadka. Sovjetski mladinci (Dina in Kolomoj) so 300 m pred ciljem prehiteli Jugoslovane, ki pa se niso hoteli spustiti v nepotreben boj. V drugi skupini so bili Francozi, Švedi in Avstrijci pa so bili izločeni. Iz 2. skupine so se uvrstili v polfinale četverci iz Nemčije, Poljske in Grčije, iz 3. skupine pa čolni ZRN, ZDA in Švedske.

Naš dvojec brez krmara se je uvrstil kot drugi v 3. skupini in sicer po izvršni taktični vožnji. Kolomojci, ki sta v svoji vožnji priložnostno presegla v enakem času. Zagrebčani veslača sta vsakega vodila, potem pa ju je bolgarska posadka prehitela v silovitem finišu na 51 stotink sek. Tako kot vsi so Švedci, ki so bili tretji, tudi v tem dvojcu, privlekli v polfinale skoti silovito uboh, saj sta ameriška mladinci na njih le za nekaj desetstotink. Polfinalisti iz 1. skupine: Poljska in Danska, II. skupina: Poljska in Švedska, III. skupina: ZRN in ZDA.

Samo 6 dvojcev s krmariem se je v repesaju borilo za vstop v polfinale, kar je naša posadka dosegla večeraj. Zmagal je grški dvojec brez krmara — I. skupina: Jugoslavija, NDR, ZRN, ZDA, Švedska, II. skupina: Poljska, Danska, Italija, III. skupina: Poljska, Nizozemska, ZDA, Norveška, Švedska, Jugoslavija.

IZREBANE POLFINALNE SKUPINE
Zreb je za polfinalne boje, ki bodo na Bledu v petek, skupine določili takole:
I. skupina: Jugoslavija, ZRN, NDR, Bolgarija, Poljska, Švedska, II. skupina: ZDA, Francija, Grčija, SZ, Nizozemska, Kanada;
II. skupina: Jugoslavija, NDR, ZRN, ZDA, Švedska, III. skupina: Poljska, Danska, Italija, IV. skupina: Poljska, Nizozemska, ZDA, Norveška, Švedska, Jugoslavija.

UTRINKI
ZA KORE PROSTO — V šolo ne bo treba v času olimpijskih iger veslani učencem in učenkam iz nemško-polskega polfinala. V Münchnu 1972 sodelovali aktivno ali kot gledalci.

JUGOSLOVANSKI DAN — Evropski profesionalni veslaški prvak v polniški kategoriji Conny Venekes (Berlin) bo 31. t. m. v Rudolpshaus nastopil proti 37-letnemu Jugoslovancu Jodan Mavri. Mavri je lani, 12. decembra, s 2. o. v 8. rundi premagal F. Kofarja in postal prvi v svoji disciplini. V drugi vožnji je bil drugi, v tretji pa prvi. V drugi vožnji je bil drugi, v tretji pa prvi. V drugi vožnji je bil drugi, v tretji pa prvi.

OBRA TUČKA JUGOSLOVANA — V prvi finalni tekmi olimpijskega leta, ki jo bo vodil, v Angliji je dosegel lani le Damjanović, v drugi vožnji je bil drugi, v tretji pa prvi. V drugi vožnji je bil drugi, v tretji pa prvi. V drugi vožnji je bil drugi, v tretji pa prvi.

MODELARSTVO
Uspeh v Pančevu
Ljubljana — Na državnem prvenstvu letalskih modelarjev, ki je bilo v Pančevu, so slovenski modelarji dosegli lepe uspehe. Kranjski modelarji so v kategoriji gumenjakov F-1 B zasedli med ekipami 3. mesta. Celjski pa so bili ekipno drugi v kategoriji F-1 A.

Seminar trenerjev za skoke
Ljubljana — Trenerska organizacija za skoke pri ZVTS prireja dvodnevni strokovni seminar za trenerje smučarskih skokov in vse tiste, ki se želijo v tej stroki izpopolniti. Seminar bo 7. in 8. avgusta v Ljubljani, v prostorih OŠA. Predavatelji so voditelji kranjskega občinskega praznika — 1. avgusta.

PO DOMAČIH KRAJIH
RENCE — Dolgoletne šele članov TVD Partizan Rence so se uresničile. S prostovoljnimi delom so zgradili asfaltno igrišče za rokomet, košarko in odbojko. Sedaj pa gradijo še nogometno igrišče. Seveda se delo pri delu pri stroške na pomoč, predvsem z denarnimi sredstvi, delovne organizacije, organizacijo seminarja pa bo plačala SZS.

PO DOMAČIH KRAJIH
RENCE — Dolgoletne šele članov TVD Partizan Rence so se uresničile. S prostovoljnimi delom so zgradili asfaltno igrišče za rokomet, košarko in odbojko. Sedaj pa gradijo še nogometno igrišče. Seveda se delo pri delu pri stroške na pomoč, predvsem z denarnimi sredstvi, delovne organizacije, organizacijo seminarja pa bo plačala SZS.

PO DOMAČIH KRAJIH
RENCE — Dolgoletne šele članov TVD Partizan Rence so se uresničile. S prostovoljnimi delom so zgradili asfaltno igrišče za rokomet, košarko in odbojko. Sedaj pa gradijo še nogometno igrišče. Seveda se delo pri delu pri stroške na pomoč, predvsem z denarnimi sredstvi, delovne organizacije, organizacijo seminarja pa bo plačala SZS.

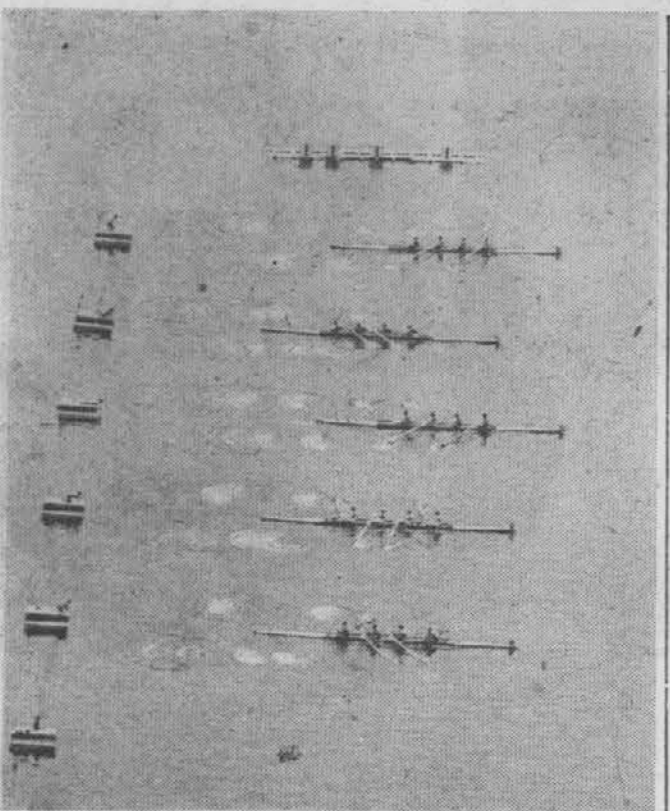
PO DOMAČIH KRAJIH
RENCE — Dolgoletne šele članov TVD Partizan Rence so se uresničile. S prostovoljnimi delom so zgradili asfaltno igrišče za rokomet, košarko in odbojko. Sedaj pa gradijo še nogometno igrišče. Seveda se delo pri delu pri stroške na pomoč, predvsem z denarnimi sredstvi, delovne organizacije, organizacijo seminarja pa bo plačala SZS.

PO DOMAČIH KRAJIH
RENCE — Dolgoletne šele članov TVD Partizan Rence so se uresničile. S prostovoljnimi delom so zgradili asfaltno igrišče za rokomet, košarko in odbojko. Sedaj pa gradijo še nogometno igrišče. Seveda se delo pri delu pri stroške na pomoč, predvsem z denarnimi sredstvi, delovne organizacije, organizacijo seminarja pa bo plačala SZS.

PO DOMAČIH KRAJIH
RENCE — Dolgoletne šele članov TVD Partizan Rence so se uresničile. S prostovoljnimi delom so zgradili asfaltno igrišče za rokomet, košarko in odbojko. Sedaj pa gradijo še nogometno igrišče. Seveda se delo pri delu pri stroške na pomoč, predvsem z denarnimi sredstvi, delovne organizacije, organizacijo seminarja pa bo plačala SZS.

PO DOMAČIH KRAJIH
RENCE — Dolgoletne šele članov TVD Partizan Rence so se uresničile. S prostovoljnimi delom so zgradili asfaltno igrišče za rokomet, košarko in odbojko. Sedaj pa gradijo še nogometno igrišče. Seveda se delo pri delu pri stroške na pomoč, predvsem z denarnimi sredstvi, delovne organizacije, organizacijo seminarja pa bo plačala SZS.

PO DOMAČIH KRAJIH
RENCE — Dolgoletne šele članov TVD Partizan Rence so se uresničile. S prostovoljnimi delom so zgradili asfaltno igrišče za rokomet, košarko in odbojko. Sedaj pa gradijo še nogometno igrišče. Seveda se delo pri delu pri stroške na pomoč, predvsem z denarnimi sredstvi, delovne organizacije, organizacijo seminarja pa bo plačala SZS.

ČETVERCI »BREZ« SO STARTALI — V tej disciplini se je jugoslovanska posadka uvrstila v polfinale.

Foto: M. Svabič

Šah bo bogatejši

Bivši svetovni šahovski prvak dr. Mihail Botvinnik v reviji 64 znanstveno razčlenil zadnje uspehe Fischerja

Ljubljana — Bivši svetovni šahovski prvak dr. Mihail Botvinnik, ki je pred kandidatskimi dvoboji napovedal, da Fischer nima tako velikih možnosti, kot so hoteli prikazati skoraj vsi šahovski medijisti, je zdaj v sovjetskem šahovskem tedniku 64 znanstveno ocenil Fischerjev uspeh v Denverju.

»Dvojbo Fischer — Larsen se je končal s standardnim rezultatom 6,0. Ali je to čudež, se ne zaveda članka šahovske revije 64, ki pojasni, kako je Fischer dobil vsako od 12 partij. Toda na kakšen način pa razložim rezultat teh partij? V skupnem sedmih letih, v katerih je nastopal v svetovnih turnirjih, je Fischer dosegel 100 odsto uspeh in to v dvojnem, kar je precej težje kot na turnirju. Tega ameriški vemoj-

našči moštri, v svoji polni moči. Toda Fischer je v starosti od 44 do 49 let. Znano je, da v tej starosti sposobnost za izračunavanje variant slabi. Proti petletni vemojstru starih od 22 do 37 let pa je Fischer dosegel 100 odsto uspeh. Zdal pa je Fischer v vemojstru dosegel 100 odsto uspeh in to v dvojnem, kar je precej težje kot na turnirju. Tega ameriški vemoj-

našči moštri, v svoji polni moči. Toda Fischer je v starosti od 44 do 49 let. Znano je, da v tej starosti sposobnost za izračunavanje variant slabi. Proti petletni vemojstru starih od 22 do 37 let pa je Fischer dosegel 100 odsto uspeh. Zdal pa je Fischer v vemojstru dosegel 100 odsto uspeh in to v dvojnem, kar je precej težje kot na turnirju. Tega ameriški vemoj-

našči moštri, v svoji polni moči. Toda Fischer je v starosti od 44 do 49 let. Znano je, da v tej starosti sposobnost za izračunavanje variant slabi. Proti petletni vemojstru starih od 22 do 37 let pa je Fischer dosegel 100 odsto uspeh. Zdal pa je Fischer v vemojstru dosegel 100 odsto uspeh in to v dvojnem, kar je precej težje kot na turnirju. Tega ameriški vemoj-

našči moštri, v svoji polni moči. Toda Fischer je v starosti od 44 do 49 let. Znano je, da v tej starosti sposobnost za izračunavanje variant slabi. Proti petletni vemojstru starih od 22 do 37 let pa je Fischer dosegel 100 odsto uspeh. Zdal pa je Fischer v vemojstru dosegel 100 odsto uspeh in to v dvojnem, kar je precej težje kot na turnirju. Tega ameriški vemoj-

našči moštri, v svoji polni moči. Toda Fischer je v starosti od 44 do 49 let. Znano je, da v tej starosti sposobnost za izračunavanje variant slabi. Proti petletni vemojstru starih od 22 do 37 let pa je Fischer dosegel 100 odsto uspeh. Zdal pa je Fischer v vemojstru dosegel 100 odsto uspeh in to v dvojnem, kar je precej težje kot na turnirju. Tega ameriški vemoj-

našči moštri, v svoji polni moči. Toda Fischer je v starosti od 44 do 49 let. Znano je, da v tej starosti sposobnost za izračunavanje variant slabi. Proti petletni vemojstru starih od 22 do 37 let pa je Fischer dosegel 100 odsto uspeh. Zdal pa je Fischer v vemojstru dosegel 100 odsto uspeh in to v dvojnem, kar je precej težje kot na turnirju. Tega ameriški vemoj-

našči moštri, v svoji polni moči. Toda Fischer je v starosti od 44 do 49 let. Znano je, da v tej starosti sposobnost za izračunavanje variant slabi. Proti petletni vemojstru starih od 22 do 37 let pa je Fischer dosegel 100 odsto uspeh. Zdal pa je Fischer v vemojstru dosegel 100 odsto uspeh in to v dvojnem, kar je precej težje kot na turnirju. Tega ameriški vemoj-

našči moštri, v svoji polni moči. Toda Fischer je v starosti od 44 do 49 let. Znano je, da v tej starosti sposobnost za izračunavanje variant slabi. Proti petletni vemojstru starih od 22 do 37 let pa je Fischer dosegel 100 odsto uspeh. Zdal pa je Fischer v vemojstru dosegel 100 odsto uspeh in to v dvojnem, kar je precej težje kot na turnirju. Tega ameriški vemoj-

našči moštri, v svoji polni moči. Toda Fischer je v starosti od 44 do 49 let. Znano je, da v tej starosti sposobnost za izračunavanje variant slabi. Proti petletni vemojstru starih od 22 do 37 let pa je Fischer dosegel 100 odsto uspeh. Zdal pa je Fischer v vemojstru dosegel 100 odsto uspeh in to v dvojnem, kar je precej težje kot na turnirju. Tega ameriški vemoj-

našči moštri, v svoji polni moči. Toda Fischer je v starosti od 44 do 49 let. Znano je, da v tej starosti sposobnost za izračunavanje variant slabi. Proti petletni vemojstru starih od 22 do 37 let pa je Fischer dosegel 100 odsto uspeh. Zdal pa je Fischer v vemojstru dosegel 100 odsto uspeh in to v dvojnem, kar je precej težje kot na turnirju. Tega ameriški vemoj-

našči moštri, v svoji polni moči. Toda Fischer je v starosti od 44 do 49 let. Znano je, da v tej starosti sposobnost za izračunavanje variant slabi. Proti petletni vemojstru starih od 22 do 37 let pa je Fischer dosegel 100 odsto uspeh. Zdal pa je Fischer v vemojstru dosegel 100 odsto uspeh in to v dvojnem, kar je precej težje kot na turnirju. Tega ameriški vemoj-

Zamove naslove

V soboto in nedeljo bo v Pulju 26. državno prvenstvo v kolesarstvu za člane in mladince — Nastopa 110 tekmovalcev

Ljubljana. V soboto in nedeljo bo v Pulju 26. po- vojno državno prvenstvo v kolesarstvu za člane in mladince. Prvi dan bodo člani tekmovali na 145 km dolgi progi (Pulj—Lim—Pazin—Labin—Pulj), proga za mladince pa bo dolga 82 km (Pulj—Rasla—Labin). V nedeljo je na sporedu ekipna cestna vožnja. Člani: Pulj—Rovin—Pulj (74 km), mladinci: Pulj—Baleka—Pulj (44 km). Prireditelj Sipoex pričakuje, da se bo na štartu zbralo nad 110 kolesarjev obeh kategorij.

Kdo so favoriti? V pravnike, ki se valjuje samo po sebi. Morda je kakšen večer, današnji dan, vendar Cvetko Bilic v konkurenci posameznikov največ možnosti pa tudi prednost, saj progo pozna do potankosti, da ne omenjamo njegovih odličnih uspehov na letošnjih nastopih (Alpe-Adria, Po Jugosla-

vilji), ki potrjujejo, da je v vrhunski formi. Najboljše tekme bodo imel predvsem v nekaterih mladih nadarjenih kolesarjih iz Slovenije, kot so Vidmar (Odrad), J. Valencić, Zakonik (Rog), seveda pa tudi nekaterih veteranih na predecejenjati. V tako hudi konkurenci, kot se obeta, so močne razne kombinacije presenečenja. Ne gre namreč pomisliti, da Odrad, Rog in Branik vzgajajo nov rod, ki se še kani, a je na najbolj- ši poti, da dostojno nadaljuje tradicijo.

Vse do leta 1959 so na naših cestah gospodari kolesarji v glavnem iz Srbije in Hrvaške, pozneje pa so se vse bolj uveljavljali slovenski vozači, ki so imeli vidno vlogo na vseh pomembnejših dirkah. Grajzer, Vidali, Perne, Zirovnik, Šebenik, Boltežar, R. Valencić, 1957—1959. N. Valencić (Pulj), 1960/61. J. Zirovnik (Rog), 1962. J. Šebenik (Rog), 1963. B. Baljo (Rog), 1964. R. Valencić (Rog), 1965. L. Pavlik (N. Sad), 1966. M. Pocrnik (Spil), 1967. R. Valencić (Rog), 1968. F. Hvalič (Odrad), 1969. T. Kuvalja (Rog), 1970. T. Kuvalja (Rog), 1971. Sipoex, 1970. Rog.

TENIS
Zmaga Franulovića, poraz Jovanovića
COLUŠEVO, 29. julija. V 2. kolu mednarodnega teniškega turnirja je Jugoslovancem Franulović premagal Borovnika (ZDA) s 3:6, 6:4, 6:4. Jovanović pa je izgubil svojo prvo tekmo proti Gormanu s 3:6, 2:6. V 1. kolu parov sta Franulović in Gorman premagali Stocktona in Gorman (ZDA) s 6:4, 6:4.

V PCNL odslej 10 moštev?
ILIRSKA BISTRICA — V okviru primorske cone nogometne lige bo v novi prvenstveni sezoni nastopala tudi ekipa Bistrice iz Smarke, ki je lani v tej ligi nastopala izven konkurence. Na nedavnem sešustu PCNL so napravili o možnosti, da bi v tekmovalnih vključili še moštvi Baka in Cerklje. Koprski nogometni podzvezda je o tem predlogu obvestila ljubljansko nogometno podzvezdo. V kolikor bi le ta odobrila, bi novo prvenstvo, bodo v novi prvenstveni sezoni, v primorski konf. ligi nastopali tile klubi: Vipava, Rudar, Cerklja, Banič, Hrvaški, B. Bistrica, Rakek, Proleter, Transport in Tabor.

Povojni prvaki med člani
1946. — M. Poredaki (Zg), 1947. — A. Zoric (Bg), 1948. — M. Poredaki (Zg), 1949. — A. Strain (Zg), 1950. — E. Oseček (Zg), 1951. — F. Varga (Bg), 1952. — M. Poredaki, 1953. — M. Poredaki, 1954. — S. Delanasi (Koper), 1955. — M. Ješić (Bg), 1956. — V. Petrović, 1957—1959. N. Valencić (Pulj), 1960/61. J. Zirovnik (Rog), 1962. J. Šebenik (Rog), 1963. B. Baljo (Rog), 1964. R. Valencić (Rog), 1965. L. Pavlik (N. Sad), 1966. M. Pocrnik (Spil), 1967. R. Valencić (Rog), 1968. F. Hvalič (Odrad), 1969. T. Kuvalja (Rog), 1970. T. Kuvalja (Rog), 1971. Sipoex, 1970. Rog.

TRGOVSKO PODJETJE
»NERETVA« — ZAGREB, PREDSTAVNIŠTVO LJUBLJANA
ima v svojih skladiščih dnevne zaloge **GRADBENEGA MATERIALA** po konkurenčnih cenah (bet. železo, opeko: zidak dimenzije 26 x 13 x 6 cm, modulare 29 x 19 x 14) ter ostali gradbeni material za gospodarske organizacije ter zasebni sektor.

Prosimo, da se zgledate za informacije po telefonu 313-169 Ljubljana. Dobava takoj. 6621

EMO — CELJE
KOMISIJA POSLOVNEGA ODBORA razpisuje prosto delovno mesto

DIREKTORJA SEKTORJA PROIZVODNJE
POGOJ: diplomiran inženir strojništva, kemije, elektrotehnike ali metalurgije z 10-letno prakso, od tega 7 let na vodilnem delovnem mestu ali drugem vodstvenem delovnem mestu v industriji.

Osebnih dohodkov po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Rok prijave 15 dni od dneva razpisa. Prijave sprejema kadrovska služba. 6656

SVET
OSNOVNE ŠOLE FRANCA RAVBARJA DOL PRI LJUBLJANI

razpisuje prosta delovna mesta: a) za nedoločeni čas: UČITELJA za angleški jezik, PRU ali P, DVA UČITELJA, za PB na podr. Sv. Jakob ob Savi, U, UČITELJA za biologijo, kemijo, polovični delovni čas, PRU ali P b) za določen delovni čas od 1. 9. 1971 do 31. 8. 1972: UČITELJA za razredni pouk, U

Razpis velja do zasedbe delovnih mest. Stanovanj ni. Z Ljubljano so ugodne avtobusne zveze. 6595

Razpisna komisija
Gostinsko turističnega podjetja **»HOTEL PALACE« PORTOROŽ** razpisuje prosto vodilno delovno mesto

šefa računsko-finančnega sektorja
Kandidat mora poleg splošnih, izpolnjevati še naslednje pogoje: da ima visoko strokovno izobrazbo ekonomske smeri s 5 leti prakse v gospodarsko računski službi ali višjo strokovno izobrazbo ekonomske smeri z 10 leti prakse v gospodarsko računski službi. Stanovanje zagotovljeno. Rok prijave 15 dni od dneva objave. Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratke življenjske pošiljate na naslov: Hotel »Palace« Portorč, uprava, 66320 Portorč, z oznako rza razpisno komisijo, 6663

Prodamo
20 m³ železno cisterno, uporabno za gorilno olje, pod zelo ugodnimi pogoji

Informacije po telefonu št. 315-845. 6631

GIMNAZIJA VELENJE
razpisuje prosto delovno mesto **UČITELJA za biologijo in kemijo** (visoka izobrazba) Prijave sprejemamo 15 dni po objavi razpisa. Stanovanja ni. 6653

Vrtimo globus

Nesreča s puško

LINZ — Gostilničar iz okolice Linza je pustil nabito lovsko puško v manjšem prostoru gospodarskega posloja, v katerem sta priložnostno delala mladoletnika, stara 14 let. Fant sta se s puško igrala, podil je strel, eden se je zgrudil mrtve.

Tanker v Atlantiku

CAPTOWN — Na razburkanem oceanu kakih 18 milj vzhodno od otoka Tristan da Cunha se je potopil 36.500 tonski libijski tanker »Akis«. Posadko je vzel na krov viličlec »Statesman«, ki jo je odpeljal v Capetown.

Seksualni zločin

DORTMUND — V nekem dormundskem nebotičniku so našli truplo devetletne deklice, ki je umrla kot žrtev seksualnega zločina. Policija je prišla na dvajsetletnega osumljenca, ki pa vstrajno zanika krivdo.

Zaradi tabiet

SAN FRANCISCO — V starosti 35 let je umrl ameriški filmski igralec Michael Sullivan. Zraven njegove postelje so našli spalne praške. Policija domneva, da gre za usodno pomoč.

Morilec deklet

TOKIO — Zaradi suma, da je ubil osem mladih deklet, so na Japonskem zaprli 36-letnega moža. Na podlagi njegovih izjav so kmalu našli šest trupel.

Ponarajeni recepti

DUNAJ — Mlada zakonca sta ponaredila okoli dvesto zdravniških receptov, na katere sta kupovala razna mamil. Krazne recepte sta ukradla v ordinaciji nekega dunajskega zdravnika.

Železniška nesreča

SEATTLE — Vlak na eni tirnici v Seattleu je imel na končni postaji preveliko hitrost. Zdrnil se je s slepega tirarja, kar je povzročilo poškodbe pri 27 potnikov.

Napad na dojenčke

HAMM — V bolnišnici mesta Hamm na Vestfalnem je duševni bolnik vrtil na porodniški oddelci, kjer je na slepo totkel po dojenčkih. Poškodoval jih je osem, nekaterim je polomil noge, drugi imajo poškodbe po glavi.

Vonj po smrekeh

PRAGA — Na praških ulicah preiskujejo zanimivo novost: s štirimi tovornimi vozili razpršujejo na križiščih kemično snov, ki diši po smrekeh. Če se bo zamisel obnesla, bodo kasneje razprševali tudi druge vonjave, na primer po svežem senu in po morski vodi.

Izgube zaradi stavk

RIM — Zaradi stavk je izgubilo italijansko gospodarstvo v prvih štirih mesecih letošnjega leta okoli 34 milijonov delovnih dni. V enakem obdobju lani jih je bilo 61 milijonov.

Vzdušje in bolezen

BERN — Raziskovalci ugotavljajo vzročno zvezo med neprijetnim vzdušjem na delovnem mestu ter žledčnimi čirami in bronhialno astmo. V takšnem delovnem vzdušju je znatno več bolezenskih izostankov kakor v urejenih delovnih prostorih.

Postvri v Aari

THUN — V reki Aare, ki je glede rib na enem prvih mest med švicarskimi vodami, so našli dve tisoč mrtvih postvri. Ribe so poginile zaradi strupenih snovi v industrijski odplaki.

Mladina in mamila

DUSSELDORF — Zdravniška zbornica za Severno Porenje je ugotovila, da uživa to ali ono mamilo okoli deset odstotkov mladih ljudi v mestu. Zbornica namerava prirediti posvetne tečaje, na katerih se bodo zdravniki dodatno usposabljali za pomoč mladini, ki uživa mamila.

Varuhinja pred vhomom

RIM — Ženske v zelo kratkih krilih, v tesnih ali prozornih bluzah in v vročih hlačah poslej ne bodo imele vstopa v Petrovo baziliko. Vatikanska uprava je imenovala 40-letno muno, ki bo ob vhodu pregledovala turistke in po manjkajočih oblečenih preprečevala vstop.

Ukradene hlačke

LONDON — Zena grškega tovarnarja Hacinimalisa je priznala na londonskem sodišču, da je v prodajalni ukradla vroče hlačke. Sodnik ji je odmeril 400 funtov kazni. Za ta denar bi Grkinja lahko dobila okoli sto hlačk takšne vrste.

Izhod v sili

LONDON — Po dolgih razpravah so mestni odborniki v Clevelandu našli možnost za gasilni izhod iz sejne dvorane v primeru požara. Odločili so se za vrvo, po kateri po navadi vlačijo skozi okno steklenice s pivom v dvorano devet metrov nad zemljo.

Po Conradu Richterju — prireja Olga Ratej, riše Melita Vovk-Stih.

31. Mati je ugovarjala: »To ni res, fant se le težko privaja.« Teta Kati se ni dala ugnati: »Da ni res? Kaj pa je potem res? Ali dobiva pri nas reči novej? Najprej je izginil nož. Potem Harryjeva pištola. Iz moje shrambe pa moka. Mati je molčala. S teto Kati se ni mogla bosti. Po tihem pa je upala, da bo čas napravil svoje. Nekoč — o, čas, minevaj hitreje! — bo spoznal na plesu kakšno prijeto, nedolžno devico blagega srca, ki bo zbudila njegovo naklonjenost. In ta bo pretrgala se zadnje nevidne vezi, ki ga vežejo z divjino. Dotlej pa ne preostane nič drugega, kot potrpeti z njim, ga učiti, ga obdajati z ljubeznijo in razumevanjem. Toda razen nje in Gordona

so se vsi Butlerjevi izogibali »črne ovce«, zlasti potem, ko je fant neko skrivaj osedal konja in z Gordonom odjezdil v gozd. V gozdu, tako je bil sila, prebiva star indijane, ki zna govoriti delavsko. In Bel si sin je tako silno želel, da bi spet videl indijanski obraz in spet slišal domačo govorico. Gordon je bil v devetih nebesih, ko je lahko sedel z velikim bratom na iskrem konju. In je jokal, ko ju je dohitel stric Wilse in ju napodil domov. »Ali ti nisem rekel, da moraš nanj bolj paziti?« je stric nahlulil očeta, ki je ubežnika prignal domov.

Goreča sveča znanja

Južnoafriški kirurg Christian Barnard odgovarja na ostro kritiko zahtevne operacije, med katero je Adrianu Herbertu nedavno presadil pljuča in srce

CAPTOWN — Barnardova najnovejša operacija — presaditev srca in pljuč Adrianu Herbertu, 49-letnemu temnopoltemu zobarju iz Capetowna — je deležna graje iz ust nekaterih medicinskih strokovnjakov v tujini. V odgovoru na kritiko je kirurg Christian Barnard dejal: »Svoje paciente zdravim zato, da bi kar se le da dolgo živeli. Delam tako, kakor mislim, da je v njihovo korist, in to ne glede na besede graje z raznih strani.« — Kritiki so glasni zdravstveno stanje Barnardovega pacienta pa je za zdaj kar zadovoljivo.

Strni kirurg Barnard pravi, da je bila presaditev za Herberta edini izhod: »Če bi ga poslali domov, bi živel le še dan ali dva...« Uprava bolnišnice Groote Schuur je sporočila, da je pacientovo zdravstveno stanje razmeroma dobro. Novo srce in pljuča delujejo izvrstno, Herbert je že začel uživati tekočo hrano.

Med 150 prekupevalci z mamili, ki jih je prejela policija, je bilo sedemnajst obsojenih na zaporne kazni nad deset let. Policija je zaplenila 520 kilogramov morfija, 41 kilogramov heroína, 330 kilogramov hašiša in 1500 škatlic LSD. Na posebnih klinikah se zdravi 840 uživalec mamila.

S tem je Barnard naravnost odgovoril na napad dr. Lambiotta, medicinskega sodelavca pariškega »Mondesa«. Ta je zapisal, da se je Barnard verjetno v želji po slavi in veljavi odločil za operacijo Adriana Herberta.

Na vprašanje, zakaj se je odločil za presaditev dveh organov, ko pa so doslej spodleteli vsi takšni kirurški poskusi, je Barnard odgovoril: »Pacient je tisti, ki tvega, ne zdravnik. Skrb za osebnostni ugled in strah pred neuspehom nista nikoli vplivala na moje diagnoze. Vselej je treba upoštevati nevarnost, ki bi ji bil bolnik izpostavljen, če ne bi bil legal na operacijsko mizo. Sicer pa me sploh ne zanima, ali sem ali nisem čudodelnik francoskega ali katere drugega medicinskega kova...«

Prj tej operaciji sem preizkusil povsem novo tehniko,« je rekel capetownski srčni kirurg, »in uporabil tudi nekaj novih metod za premagovanje odpora organizma proti tujkom. Toda —

Vzlet in okolje

Strokovnjaki zatrjujejo, da plini in drugi pojavi ob izstrelitvi »Apolla 15« v vesolje niso onečedeli našega ozračja

HOUSTON — Strokovnjaki ameriške uprave za vesoljske raziskave (NASA) izjavljajo, da ob izstrelitvi »Apolla 15« z raketo »Saturn 5« proti Luni niso prišle v ozračje zdravstveno nevarne primesi. Izstrelitev ni pomembneje vplivala na življenjsko okolje, pravijo, ni umazala zraka in vode. Enako se glasi ocena o hrupu in o sunkovito razgibanih zračnih plasteh.

V raketi »Saturn 5« zgornjo skupno 2.300 ton tekočega goriva. S to količino bi avto z močnim motorjem 400-krat po ravniku obkrožil naš planet. Velik del tega goriva zgornjo v ozračju. Celo v majhnih višinah, kjer bi lahko poštevali škodljivost nastalih plinov, ima na primer ogljikov monoksid, ki se sprošča, tako visoko temperaturo, da se spreminja v ogljikov dioksid. Plinov, ki nastajajo, ni niti polovico tiste količine, ki bi lahko pomembneje spremenila okolje.

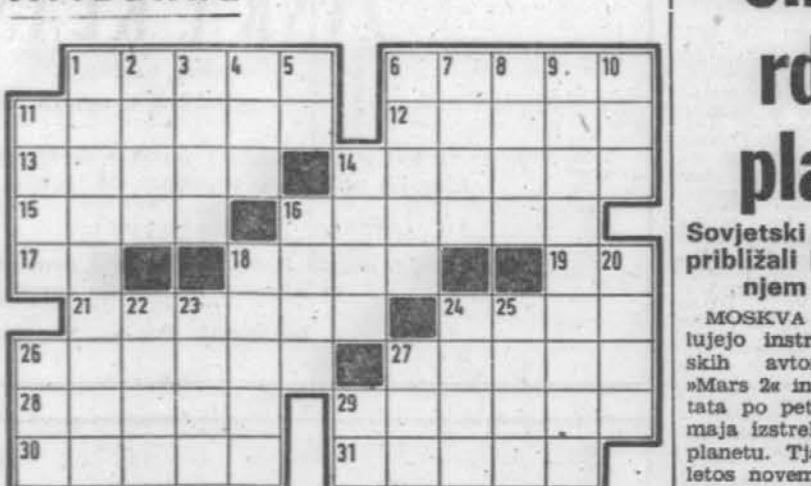
Kampanja proti kajenju, ki jo je sprožil zahodnonemško ministrstvo za narodno zdravje, je že obrodila prve sadove: ustanovili so 400 klubov, katerega član so nasplošno kajenja. Razmeroma največ je v njih mladoletnikov, starih 12 do 17 let. Klubi podpirajo kampanjo proti kajenju cigaret.

V primeru neizvedbe ob vzletu bi nekaj goriva padlo v morje, vendar to po mnenju izvedencev NASA ne bi močeno ogrozilo morskega življenja in rastlinja. Jedrski generator v Luninem trajektu vsebuje štiri kilograme plutonija, ki ga dajal energijo znanstvenim instrumentom na Luni. To bi utegnilo biti nevarno, vendar trdijo strokovnjaki NASA, da je posoda s plutonijem ob neuspešnem poletu »Apolla 13« pokazala ob padcu v Tihi ocean izredno odpornost.

Umetni pok — Na francosko-nemškem raziskovalnem inštitutu v St. Louisu so izdelali napravo, ki umetno proizvaža pok, kakršen nastaja pri preboju zvočnega stena. Z njo bodo preučevali učinek takšnega poka na človeški in živalski organizem, hkrati pa ugotovili, ali lahko vzbuj zrak poškoduje stavbe. Zračni sunki so vzroča generator.

Nad telefonskimi celicami v nekaterih naseljih na švedskem severu se vrtilo nekaj širnih milim na veter s premerom 2,5 metra. To so majhne električne centrale, ki začno delovati, brž ko pihava veter hitreje kot pet metrov v sekundi. Napolnjeni akumulirajo tudi nekaj mesecev dni dovolj električne energije za telefonske zveze.

Križanka

VODORAVNO: 1. špansko pristaniško mesto ob Atlantiku, 6. priljubljena belgijska filmska igralca (Catherine), 11. največji avstrijski skladatelj (Wolfgang Amadeus, »Costi fan tutte«), 12. zmes moka, vode in kvasa, 13. poslušna četrta 14. pritičje v gledališču, 15. del obraza, 16. odlična češkoslovaški filmski režiser (Miloš, »Plavolaskine ljubaznosti«), 17. začelni našega največjega trumitelja, 18. polet Walde najpomembnejši poljski filmski režiser, 19. avtomobilski znak za 21. francoska filmska igralca (Hans), 22. lovski plen, 23. maček, 24. najboljše slovenski slikar mrtvih (Albert), 25. reka na Dolenjskem, 26. starorimski boginja plodnosti, 27. starejši slovenski zgodovinar (Josip), 28. medmet.

NAVPIČNO: 1. pomemben angleški realistični slikar, krajinar (John, 1726—1837), 2. tuje ime za dušik, 3. počelo dalavina, 4. rimska boginja jare, 5. različni soglasniki, 6. nemški fišik, Nobelov nagajenec za fiziko leta 1919 (Johannes), 7. zgornja plast paleozoika, 8. ime danske filmske igralke (Nielsen), 9. oborožen napadalec na politično osebnost, 10. cerkveni svetni zbor, 11. manjši jadranski otok med Pagami in Dlbom, 12. črtno ime za »v...« in ob Crenem morju, 16. angleška denarna in utežna enota, 18. umrl avstrijski gledališki filmski igralec (Hans), 20. polojat, tega, 22. lovski plen, 23. maček, 24. najboljše slovenski slikar mrtvih (Albert), 25. reka na Dolenjskem, 26. starorimski boginja plodnosti, 27. starejši slovenski zgodovinar (Josip), 28. medmet.

Cilj je rdeči planet

Sovjetski sondi se bosta približali Marsu v letosnjem novembru

MOSKVA — Normalno delujejo instrumenti v sovjetskih avtomatskih sondah »Mars 2« in »Mars 3«, ki tehtata po pet ton in ki so ju maja izstrelili proti rdečemu planetu. Tja naj bi prispeli letos novembra, približno takrat kot ameriška avtomatska postaja »Mariner 9«.

Uradnega potrdila sicer ni, vendar mnogi tuji strokovnjaki sodijo, da bosta sondi skušali pristati na Marsu. Vsaka izmed sovjetskih sond je petkrat težja od ameriške, to sta za zdaj največja objekta, z zemeljskega površja izstreljena v medplanetarni prostor. Prav po teži sklepajo, da se v njihju naprave za rahel pristanelec in močni aparati za radijsko zvezo. »Mars 2« je šel na pot 19. maja in je oddaljen od Zemlje 17,5 milijona kilometrov. »Mars 3« pa devet dni kasneje. Ta sonda je 1,1 milijona kilometrov za prvo.

čarodejeva smrt

77. nadaljevanje

»Ta človek je nor!« je zakričal stric Charles in šinil okoli. »Nevaren je! Primite ga, sicer bo...« Charles obmolnil in se zavrtel na stolu nazaj k mizi. Butler je z brezskrbnim obrazom odprl svojo aktovko. Iz nje je vzel nožnico iz grobega temno modrega blaga, dolgo kakih 18 centimetrov. Iz nje je kukal dimnato rjavi slonokoščeni ročaj bodala. »Lakotno pričevanje,« je nadaljeval Butler v enakem brezskrbnem tonu, »na sodišču ne bo potrebno. Pač pa bo potrebna moja demonstracija, kako je Vaughan ubil svojo žrtev.«

»Jaz nisem imel nič zraven...« »Ne, a povrnimo se k Abujevemu prihod ob petih. Vstopil je precej dramatično in skoraj na stesaj odprl vrata. Ali bi nam pokazali, kako jih je odprl?« Monica in celo Pam sta odskočili, ko je Hugh odprl vrata in jih ustavil kakih 30 centimetrov od levega zidu, če ste gledali proti hodniku. »Potem je vstopil. Ali je storil še kaj?« »Hm!« je rekel Hugh. »Najprej se mi je zazdelo, da je zelo zaskrbljeno pogledal proti levi...« »Ah, da, To si lahko mislimo. Tam je sedel v svoji sobi Jim Vaughan. Abu je to vedel in bil je dovolj bister, da se je zavedal, kako nevaren je Vaughan. Prepričan je bil, da bi ga Jim brez obotavljanja ubil, če bi imel priložnost za to. Toda Abu je vstopil...«

»Slišnika za roko ni imelo in je droben šlebič za kripo po gradi; bilo je do ročaja zamazano od posušenih kriv. Butler je odprl sledovce praška, s katerim so pobrali prstne odtise. Nekdo je zaklel. Cécile je kriknila, se opotekla nazaj in se sedela v naslonjač. Stric Charles se je dvignil z vrtiljivega stola in tudi stopil stran. Butler je pazljivo položil prazno nožnico na desno stran Hughove pisalne mize. Na grobo modro platno je padla luč zelene namizne svetilke.

»Tako!« je rekel in se obrnil k Hughu. »Boste vi moja naslednja priča?« »Bom, če bom le mogel.« »No, seveda.« Butler je zamajal. »Mislil, da ste mi rekli, da tega bodala ni bilo v nožnici na mizi, ko ste odšli iz sobe in v pušči Abuja samega? A kaj dve uri poprej ste bodalo še videli. Potemtakem ga je v tistem času nekdo ukradel?« »Da.« »V pisarnah ni bilo nikogar. Ali ste imeli v tem času kakake obiskovalce, ali je sploh kdo prišel sem, razen Helen Deanove?« »Ne, nikogar ni bilo. To me je vprašal tudi Jim!«

»Lepo, hitro, učinkovito zapeljuje vprašanje! Kdo torej bi lahko vzel bodalo? Kdo razen Jamesa Vaughana samega?« »Hugh je odprl usta in jih spet zaprl. Na to ni bil kaj odgovoriti.

»Toda, to sem vam že povedal.« »Ali ste pogledali v vrualo?« »Ne, tudi to sem vam že povedal!« Butlerjev glas je spet zazvenel naravnost hipnotično.

»V tej zadevi me vedno znova preseneča, kako smo neprestano zanemarjali tisto, kar je bilo najbolj očitno,« je rekel Butler. »Vaughan je sedel v sosednji sobi. Prepričan sem, da mu je vaša stric telefoniral in mu povedal, da pride Abu ob petih sem.« Obrnil se je k stricu Charlesu. »Kajne, da je bilo tako?« »Ne bom odgovoril!«

»In tako,« je rekel, »misite videli, kako je Vaughan smuknil v sobo in se skril za odprta vrata.« Zdelo se je, da molk traja čelo večnost. Zdelo se je, da nihče ne more odtrgati pogleda od krvavega rezila bodala, ki ga je Butler kar naprej obračal v rokah.

»Boste,« je rekel Butler ter se široko in grozno nasmešnil. »Prosim vas, lahko ste prepričani, da boste.«

»Mnogo,« je rekel Butler. »Vse, kar je potrebno, da se lahko prepričam, da ste resnični.«

»Barnard je odgovoril tudi tistim, ki odklanjajo presaditev, dokler ni prejemnikovega organizma proti tujkom: »Potemtakem kirurgi ne bi smeli operirati v primerih raka, ker ta problem prav tako še ni rešen...« V mladih letih sem bral, da je bolje prigrizati vsaj eno svečo znanja, kakor pa sedeti in se pritoževati čez trdo temo nevednosti...«

»Barnard je odgovoril tudi tistim, ki odklanjajo presaditev, dokler ni prejemnikovega organizma proti tujkom: »Potemtakem kirurgi ne bi smeli operirati v primerih raka, ker ta problem prav tako še ni rešen...« V mladih letih sem bral, da je bolje prigrizati vsaj eno svečo znanja, kakor pa sedeti in se pritoževati čez trdo temo nevednosti...«

CESARE PAVESE PRIJATELJICE

31. nadaljevanje

»Podobna sem Momin,« je rekla brez obotavljanja in se smehljala. In tako sva šli na rivero. Spet je naslesio, da je šla Nene z nami. Bilo nas je za dva avtomobila, prekrasna studebakerja. Sedela sem med Neno in Rosetto. Feljal nas je neki baron, mlad in slaboumen fant, ki ni imel smisla za dovpt, na slike pa se je spoznal. Ves čas je vozil na pol obrnjen k nam, da sta z Neno kramljala o inscenacijah in o francoskih imenih. Momin je bila spredaj v Mariellinem avtomobilu med ljudmi, s katerimi sem se seznanila šele ob odhodu. Bilo je še temno, kazalo je na dež. Vsi so vneto zatrjevali, da bo v nedeljo na obali sijalo sonce.

Ko smo se sprehajale po vrtu, je Rosetta pripovedovala, da je pred letom dni nameravala postati nuna. Med pomnikom z Momin in menoj je zavila v gozdček in šla dalje do ograje, od koder smo videli morje. »Nameravala sem,« je rekla, »vendar ne marajo dekleta, kakršna sem jaz.« »Kako to? Saj imate denar,« je rekla Momin. Rosetta se je tiho zasmejala. Rekla je, da redovnice morajo biti deviške. »To je poroka, kot vsaka druga,« je rekla Momin. »Vse, kar zahtevajo od neveste, je to, da je v beli obleki.«

»Lepo je to gor,« je rekla Rosetta. »Samo — jutri bo še manj lepo. Kdor hoče ohraniti soštevajno do sveta in ljudi, mora sam izhajati brez njih. Samostan je rešitev.« »In kaj bi počela tako sama? Ali bi slikala podobice?« jo je vprašala Momin. »Zase lahko rečem, da ne vem, kaj bi počela, da bi minevali dnevi...« Rosetta je skomignila z rameni. To sem ujeta s kotičkom očesa, ter je prišla Mariella s spremljevalci do magnolij za našim hrbtom. Momin je zamrmrala: »Za zdaj zadošča en sam dan. Pogledaj, kako bi tega preživel!...«

Dan bi nam res nekal obetal, če bi ne bilo tistih dam, baronovih sestrin in prijateljic z možmi, Faznika, osveta moša, so podili sem in tja, naročali razno blago in preurejali verandno. Nekaj reda je vnesla Momin s predlogom, naj nas peljejo v kakšno sobo in nam privoščijo uro počitka.

Vila je bila prava krasota, polna težkega pohištva in oblaženih sedežev, belo je bilo vse z lestenci vred. Takšna kot srednjeveški grad,« je rekla Mariella, ko se je spotaknila na enem številnih pragov.

Ko so potihnilhi koraki v kopalnico in nazaj, sem se zleknila na enem izmed kosratnih stolov. Mariella si je pred zrcalom urejala lase, Momin je sezula čevlje in omahnila na posteljo, Nene in Rosetta pa sta kramljali pri oknu, odprtem na stesaj.

Mislila sem na tiste filme o ameriških dekletih, ki jih po več živi v eni sobi in kjer je nekoliko starejša, dovpitna ženska hkrati pestunja drugih. Preudarjala sem, kako je pravzaprav to: igralka, ki nastopa v vlogi največje, ima za seboj največ ločitev in je hkrati najbolj plačana. Ob tej misli sem se smehljala predse. Momin, ki je kadila, je rekla: »Kd bi vsaj prinesli kaj pijače...«

»Ne razumem,« je zabela Mariella, »kako da se gošpa Paola oblači kot ciganka, takole z bingljajočimi uhanji in oženskih, ki niso bile navzoče. V dolocnem trenutku pomenka sem — spet sem bila zadremala. Čutila sem hlad v sobi, hip zatem pa sem slišala Nenin napadalni glas:

»Tudi tokrat smo zgodaj vstali,« mi je rekla Momin. Rosetta je kadila. S torbico čez ramo se je naslanjala na ograjo in morju obračala hrbet. »Ob taki uri nisem morja še nikoli videla,« je rekla Nene. »Kaj takega je mogoče samo po prekrokanh noči,« je dodala Momin, »ampak to se ne plača. Ta zrak, ki diši po cvetlični mli se dajle. Baron je zmagal. Zavili smo nakreber, po nevarnih ovih kih med niskimi zidovi smo prispeli do vile, ki se mi je zdelo še najbolj podobna mogočnemu rastlinjaku med magnolijami.

Mislila sem na tiste filme o ameriških dekletih, ki jih po več živi v eni sobi in kjer je nekoliko starejša, dovpitna ženska hkrati pestunja drugih. Preudarjala sem, kako je pravzaprav to: igralka, ki nastopa v vlogi največje, ima za seboj največ ločitev in je hkrati najbolj plačana. Ob tej misli sem se smehljala predse. Momin, ki je kadila, je rekla: »Kd bi vsaj prinesli kaj pijače...«

oglašujte v DELU

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame, stare mame, sestre in tete

Valerije Vreček

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam izrekli sočaje, jo spremlili na zadnji poti, ter darovali vence in cvetje. Še posebej se zahvaljujemo občin-skemu odboru zveze borcev NO Domžale za orga-nizacijo pogreba, domačinski godbi, pevskemu društvu Lukovica, ter številnim praporščakom krajevnih odborov zveze borcev NO občine Domžale. Topla zahvala tov. Cenetu Matičiču za lepe besede ob grobu naše mame, tov. dr. Pipp Marku za njegovo skrb in poštovanje in družini Ferne za nesebično pomoč v življenju in ob bolezi pokojnice

Zalujoče družine:
VREČEK, POČAJ, ALBANESE, PLESKO
Lukovica, 27. julija 1971

Upravni odbor

KOMUNALNO OBRTNEGA PODJETJA ZAGORJE o/S

razpisuje prosto delovno mesto
TEHNIČNEGA VODJE

Pogoji so naslednji:
gradbeni inženir I. stopnje z 2-letno prakso ali
gradbeni tehnik s 4-letno prakso.
Nudimo takoj vseljivo stanovanje!
Razpis velja 15 dni po objavi! 6665

ZAHVALA

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem se naj-prisrčneje zahvaljujemo za spremstvo na zadnji poti

Vekoslava Alojza Babiča

lesostrugarja v pokopju

za pokonjeno očetje in venca. Posebna zahvala zdravniku dr. Dolencu in zdr. osebju gastroentero-loškega odd. Celje, gasilcem Rečica, Laško, Se-draš in sploh vsem, ki so kakorkoli pomagali in izrekli sočaje

Zalujoči
sorodniki in nečak Edi z družino

Laško, Maribor, Jesenice, Beograd,
Ulice, Salzburg, 29. julija 1971

Sporočamo žalostno vest, da je umrl

za posledicami prometne nesreče

Franc Dobovšek

polkovnik JLA

Pogreb dragega moža, očeta, sina in brata bo
v petek 30. julija 1971 na Zalah ob 16. uri.

Zalujoči:
žena Ljupka, otroci Vlado, Majda, Alenka, Igor,
mama Katarina, sestra Katinka in drugo sorodstvo

Po hudi in mučni bolezni nas je za vedno zapustila

naša nadvse ljubljena mama, stara mama, teta

Vincencija Novak

družinska upokojenka

Na zadnji poti jo bomo spremlili v soboto, dne
31. julija 1971, ob 17. uri iz Krstofove mrliške
veže na Zalah

Zalujoči:
sin Vinko z ženo Danico, vnuka Vinko z ženo
Jožico, Bojan z ženo Savko, pravnuk Dejan
in drugo sorodstvo

Ljubljana, Zalog, Litija, Gorica, dne 31. julija 1971

Sporočamo žalostno vest, da nam je v starosti

99 let umrla mama, babica in prababica

Marjana Caserman

iz Podpeč št. 44

Pogreb nepozabne pokojnice bo v petek, 30. julija
1971, ob 17. uri na pokopališče v Preserju.

Zalujoči:
hčerki Marija, Francka in sin Lojze z družinami
ter drugo sorodstvo

Podpeč, Notranje gorice, Ljubljana, Medvode,
Barberton, Ohio, 29. julija 1971

Sporočamo žalostno vest, da je po hudi bolezni umrl

naš bivši sodelavec

ANTON LENIČ

invalidski upokojenec

Od njega se bomo poslovili v petek, 30. julija, ob 15.15 izpred Andre-
jeve mrliške vežice na Zalah

Kolektiv in sindikalna podružnica Drogerija, Ljubljana

Po dolgi in težki bolezni nas je za vedno zapustil v 68. letu naš
ljubljeni in nepozabni mož, oče, stari oče, brat, stric in tast

ANTON ŠIMEC

kovač iz Gribelj

Pogreb dragega pokojnika bo v petek, 30. julija, ob 17. uri iz hiše
žalosti v Gribljah št. 30 na vaško pokopališče

Zalujoči:

žena Jožefa, hčerke Slavica, Anica, Mimica in Milenca,
sinovi Tone, Stanko in Jože, zetje Tone, Lojze in Gabrijel,
snahe Mira, Angelca in Marija, vnuki Mojca, Duša, Franci, Edi in
Robert ter drugo sorodstvo

Griblje, 29. julija 1971

V 87. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, babica
in prababica

MARIJA VADNAL

roj. POČKAJ

Do pogreba leži v Jožefovi mrliški vežici na Zalah. Pogreb drage
pokojnice bo jutri, v soboto, 31. julija, 1971, ob 15.30 na Viču

Zalujoča hčerka Lojzka Rozman, Vinka Snoj z možem, vnuk
Aleksander z ženo Ivanko in pravnuka Stanko in Miha

Ljubljana, 29. julija 1971

Zadet od kapi je umrl aktivni družbenopolitični delavec področja
Krajevne skupnosti Gradišče in odbornik SO Ljubljana Center

DANILO BRAČIČ

direktor Ljubljanskega festivala

Od pokojnega se bomo poslovili v soboto, 31. julija 1971, ob 17.45
izpred Nikolajeve mrliške vežice na Zalah

Njegov lik in njegovo delo zaslužita spoštovanje in priznanje, zato
ga bomo ohranili v najlepšem spominu

Krajevna skupnost in druge družbenopolitične organizacije Gradišča

Ljubljana, 29. julija 1971

Prenehalo je biti plemenito srce mojega ljubljanskega moža,
zatega očka, brata, svaika in starega očka

DANILO BRAČIČ

diplomiranega pravnika

Na poslednjo pot ga bomo spremlili v soboto, dne 31. julija 1971,
ob 17. 45 iz Nikolajeve mrliške vežice na Zalah

V globoki žalosti:

neutolažljiva Erika, hčerke Breda por. Pretnar, Alenka por. Avbelj,
Jasna z Mirkom, brat Stanko ter družine Kopriva

Ljubljana, Claustahl, Kranj, 30. julija 1971

ZAHVALA

Ob nenadni in nenadomestljivi izgubi našega ljubljanskega sina in brata

JOŽETA FLAJSA

se prisrčno zahvaljujemo vsem, ki ste njegov prerani grob zasuli s cvetjem
in nam s iskrenim sočustvovanjem pomagali v najtežjih trenutkih. Posebno
zahvalo dolgujemo njegovim sodelavcem — kolektivni trg. podjetja Gramox
ter trg. podjetju Mercator, g. šupnika, pevskemu zboru Ljpa in govorniku
Miru Kaplji za tople poslovinne besede.

Vsem, ki ste imeli Jožeta radi, se za vse še enkrat najlepše zahvaljujemo.

FLAJSOVI

Litija, 27. julija 1971

OBVESTILO NARODNE BANKE JUGOSLAVIJE

o emisiji bankovca za 500 dinarjev

Z odločbo guvernerja (Ur. list SFRJ št. 28/71) daje
Narodna banka Jugoslavije s 1. avgustom 1971 v
obtoč bankovcev za 500 dinarjev, ki je tiskan v
oljnat zeleni barvi na belem papirju. Papir ima
format 155 x 74 mm ter vsebuje rdeča in modra
vlakna.

Zunanost bankovca je naslednja:

na sprednji desni strani so druga pod drugim raz-
porejena besedila Narodne banke Jugoslavije, oz-
načbe dinarske vrednosti, podpis guvernerja in
viceguvernerja, kraj in datum izdaje, serija in šte-
vilka bankovca.

Na levi strani bankovca je narisana detajl Kršiče-
vega kipa »Nikola Tesla«, v ozadju pa je vikonpo-
nirana visokofrekvenčna naprava (tuljava).

Na zadnji strani je na srednjem in levem delu
risba, sestavljena iz osrednje rozete krožne oblike
s stiliziranimi plesalci v kolu, ki simbolično pred-
stavljajo bratstvo, enotnost in enakopravnost vseh
narodov Jugoslavije. V krogu so napisana imena
socialističnih republik po abecednem redu; na sredi
osrednje rozete je označena vrednost (500). Zunaj
kroga so z leve in desne strani označbe dinarske
vrednosti z besedami. V spodnjem delu je v po-
sebnem okviru klavzula o prepovedi ponarejanja.

Na desnem delu bankovca je napisan naziv naše
države, pri dnu pa je označba vrednosti (500).

Vsi teksti sprednje in zadnje strani bankovca za
500 dinarjev so napisani v cirilici in latinici v jezi-
kih jugoslovanskih narodov.

NARODNA BANKA JUGOSLAVIJE

6632

» K R K A «
TOVARNA ZDRAVIL
NOVO MESTO

objavlja RAZPIS
naslednjih vodilnih delovnih mest:

**1. DIREKTORJA
SEKTORJA ZA ORGANIZACIJO IN
AVTOMATIZIRANO OBDELAVO PODATKOV**
POGOJ: diplomirani ekonomist, najmanj 8 let prak-
se

**2. DIREKTORJA
SEKTORJA ZA KOOPERACIJE**
POGOJ: diplomirani farmacevt ali diplomirani in-
ženir kemije ali diplomirani ekonomist, najmanj
5 let prakse

**3. DIREKTORJA
SEKTORJA ZA INŽENIRING**
POGOJ: visokošolska izobrazba (smer: tehnična ali
ekonomska), najmanj 5 let prakse

Prednost imajo kandidati, ki imajo poleg zgoraj
navedenih pogojev še:
organizacijske sposobnosti — sposobnost vodenja
— pretežno prakso na vodilnih delovnih mestih v
farmaceutsko-kemijski stroki — večletno prakso s
področja dela, ki ga zajema delovno mesto in ak-
tivno znanje vsaj enega svetovnega jezika.

Prijave z dokazili naj kandidati pošljejo v 15 dneh
od objave razpisa v kadrovisko splošni sektor pod-
jetja. 6622

SKUPŠČINA MESTA LJUBLJANA

Svet za urbanizem in

SKUPŠČINA OBČINE

LJUBLJANA MOSTE-POLJE

Svet za komunalno in urbanizem

Po 11. členu zakona o urbanističnem plani-
ranju (Ur. list SRS št. 16-119/67) ter 21. in
163. členu statuta mesta Ljubljane (Ur. list
SRS št. 14-153/70)

JAVNO RAZGRINJATA

predlog spremembe

zazidalnega načrta

za območje zazidalnega otoka

MS 12/1 — Nove Jarše

Predlog spremembe zazidalnega načrta bo javno
razgrinjen v sobi 50-1 Skupščine občine Ljubljana
Moste-Polje, Proletarska c. 1 ter bo na vpogled
občanom, delovnim in drugim organizacijam v ča-
su od 30. julija do 30. avgusta 1971 vsak dan od
8.—12. ure, v sredo pa od 17.—19. ure. 6667

SALUS

podjetje za promet
s farmacevtskimi,
medicinskimi
in drugimi proizvodi
LJUBLJANA, Titova 99

objavlja

prosto delovno mesto

FAKTURISTA

1. ekonomska ali farma-
cevska srednja šola;

2. obvladanje strojeписа;

3. dve leti delovnih izku-
senj;

Pismene ponudbe pošljite
v 7 dneh po objavi. 6624

SLOVENIJA

PROMET,

CELOVŠKA 106,

FILIALA LJUBLJANA,

sektor vozil in strojev,

Miklošičeva 20

objavlja

prodajo in nakup

rabilnih in novih

osebnih in tovornih

AVTOMOBILOV

več tipov

Vse informacije dobite po
telefonu 323-862, 6603

Delovna skupnost

podjetja

OLMA

LJUBLJANA,

Pokopališka 5

razpisuje

delovno mesto

administratorja

POGOJI:

1. mlajša delovna moč s

srednjo izobrazbo in zna-

njem strojeписа;

2. poizkusna doba 3 me-

sece z osebnim dohodkom

1.300.—, kasneje po pra-

vilniku podjetja.

Razpis velja do zasedbe

delovnega mesta.

Ponudbo predložite oseb-

no na sedežu podjetja. 6619

SVET

OSNOVNE ŠOLE

dr. Jožeta Potrča

v LJUBLJANI,

Potrčeva 1

razpisuje

delovno mesto

UČITELJA

angleškega-slovenskega

jezika za nedoločen

čas

POGOJI: P ali PRU.

Nastop službe

1. septembra 1971. 6654

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST, DA NAS JE NENADOMA ZAPUSTIL NAS
DOLGOLETNI SODELAVEC

DANILO BRAČIČ

ODBORNIK OBČINSKE SKUPŠČINE, PREDSEDNIK STATUTARNO PRAVNE
KOMISIJE IN ČLAN SVETA ZA KULTURO, TELESNO VZGOJO, VZGOJO
IN IZOBRAZEVANJE

VESTNEGA IN POŠRTOVALNEGA SODELAVCA IN TOVARISA BOMO
OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU

SKUPŠČINA OBČINE LJUBLJANA CENTER

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST, DA JE MNOGO PREZGODAJ V 44. LETU
STAROSTI ZA POSLEDICAMI PROMETNE NESREČE UMRL NAS TOVARIS

FRANC DOBOVŠEK-ZDENKO

AKTIVNI POLKOVNIK JLA — UDELEZENEC POHODA XIV. DIVIZIJE
NA STAJERSKO — NOSILEC ŠTEVILNIH VISOKIH ODLIKOVANJ

OD NJEGA SE BOMO POSLOVILI V PETEK, 30. JULIJA 1971, OB 16. URI
IZ NIKOLAJEVE MRLIŠKE VEŽICE NA ZALAH V LJUBLJANI

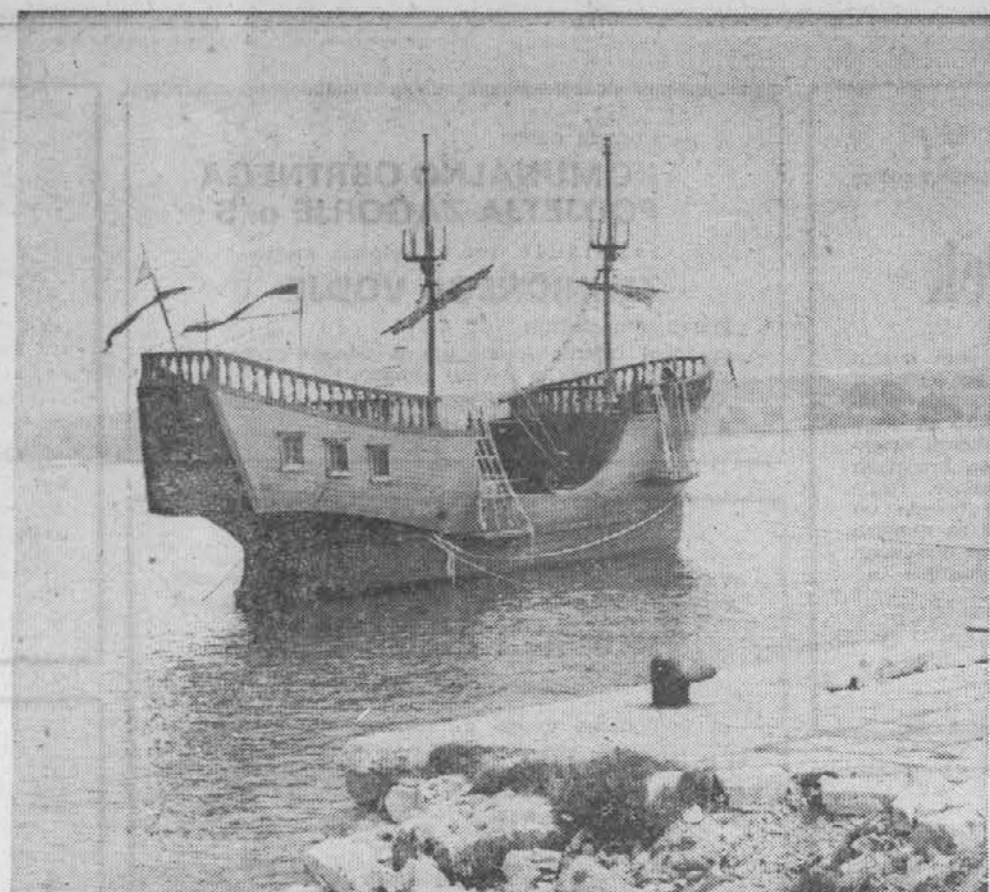
BORCI XIV. DIVIZIJE GA BOMO OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU

DEMONSTRACIJE PROTI KRVAVEMU NASILJU — Slika prikazuje udeležence demonstracij na pariškem trgu Republique, ki jih je priredila francoska KP v znamenje protesta proti krvavemu nasilju sudanskih oblasti. Kot je znano, je general Nimeiri obtožil za neuspeli državni udar državi pa se odvijajo pravi lov na komuniste. Telefoto: UPI

PREIZKUSNJE ZA PRESTOLONASLEDNIKA — Britanski princ Charles mora med drugim spoznati tudi večino padalstva. Na sliki se na videz kar korajžno podaja na svoj prvi padalski skok. Telefoto: UPI

GUSARJI V LOVREČICI — Takšne ladje so nekdaj uporabljali gusarji, zdaj pa filmarji. V teh dneh so namreč v Lovrečici blizu Umaga snemali televizijsko nadaljevanje Dekameron in nekaj prizorov tudi posneli na ladji, ki jo vidimo na sliki. Ta zdaj počiva in čaka na kupca, ki bi v njej lahko uredil imeniten gostinski lokal na vodi. Foto: A. Podbevšek

CLAUDIA CARDINALE V NEW YORKSKEM TRUSCU — Italijanska filmska igralka na sliki sicer ni videti slabe volje, dvomljivo pa je, če ji je sprehod po gneči tudi všeč. UPI

Obsodba morije v Sudanu

Predsedstvo ZMJ protestira proti preganjanju sudanskih komunistov

BEOGRAD, 29. julija (Tanjug). — Predsedstvo Zveze mladine Jugoslavije je danes objavilo sporočilo, v katerem ostro obsodijo usmrtno voditeljev naprednih gibanj Sudana in izražajo sočustvo s komunisti. S takšnim početjem teptajo temeljne norme o človeških pravicah. Predsedstvo ZMJ protestira proti preganjanju sudanskih komunistov, saj je to v popolnem nasprotju z načeli demokracije in napreda, ki so jih bili razglasili v Sudanu.

Sprito usmrtno zaslišani voditelji sudanske komunistične partije in sindikatov Mahduba in El Seika izražajo predsedstvo ZMJ hudo za skrbjenost za prihodnost naprednih sil in za mednarodni ugled Sudana, ki se močno trpi. Teror nad naprednimi silami Sudana ogroža temelje nacionalne sudanske revolucije, hkrati pa koristi ciljem reakcionarnih sil na vsem svetu.

Okrnjen arabski vrh

Gadafijevo povabilo na arabski vrh je bilo bolj podobno ultimatu

KAIRO, 29. julija (Tanjug). — Egiptovski predsednik Sadat je odpotaval v Tripoli, kjer bo z libijskim voditeljem Gadafijem proučil možnosti, da bi sklical arabsko konferenco na vrhu. Gadafi se zavzema, da bi bila ta konferenca že danes, na njej pa bi razpravljali o težavah palestinskega odporiškega gibanja in njegovih sporih s Jordanijo. Kaše, da to ne bo možno, ker sta od 9 voditeljev arabskih držav, ki so privolili v sestanek na vrhu, v Tripoli dopotovala le predstavnika ZAR in Jemena. Poročajo, da je predsednik Sadat nujno pozval saudskega kralja Fajsala in sirskega predsednika Asada, da pridejo na konferenco, kamor pa ni povabil Jordanijo, ki je soprodnik palestinsko-jordanskega sporazuma. Nekatere države so vabilo za konferenco že odklonile.

Tanjug poroča iz Bejruta, da bo konferenca arabskih voditeljev v najboljšem primeru v času in da ni pripravljen program, ki bi bil sprejemljiv za vse arabske države. Prav zato se sprašuje, kaj pravzaprav hoče doseči Gadafi s tem okrnjenim arabskim vrhom.

Prekop povzročil izgube

Južnemu Jemenu povzroča zapora Sueškega prekopa gospodarsko izgubo

BEJRUT, 29. julija (Tanjug). — Zapora Sueškega prekopa je močno prizadela gospodarstvo Adena. Kakor je sporočila vlada Južnega Jemena, je pred junjsko vojno pristajalo v adenskem pristanišču na mesec 700 ladi, zdaj pa jih pristaja samo 150. Vlada ne more nadomestiti izgub, zato se je obrnila na arabske države za pomoč. Arabška liga ji še ni odgovorila, pač pa je objavila pomoč Libiji.

Ko so Sueški prekop zaprli, Južni Jemen ni bil neodvisen, tako da se ni mogel obrniti na voditelje arabskih držav, ki so se sešli v Kartumu. Tako pomoč sta dobili Jordanija in ZAR. Vlada Južnega Jemena si prizadeva ublažiti kronični primanjkljaj v proračunu z zmanjšanjem uvoza, slasti luksuznega blaga, kar pa seveda ni dovolj, da bi krila deficit.

Ionesco pride v Jugoslavijo

PARIZ, 29. julija. — Svetovno znani gledališki dramatik Eugenio Ionesco se je odločil, da bo obiskal Jugoslavijo. Desetega avgusta bo prispel za nekaj dni kot gost na dubrovniški festival. Prvotno so bili v dogovoru, da bi Ionesco za dubrovniški festival pripravil še svojo najnovejšo dramo »Macbeth«, vendar se ni dokončala. Zato si bo Ionesco kot gost festivala ogledal nekaj prireditev, pozneje pa bo obiskal še druge predstave Jugoslavije, morda tudi Slovenijo. B. POGACNIK

Gromiko pojde v Peking?

V Moskvi krožijo neuradne govornice, da bo Gromiko potoval v Peking

MOSKVA, 29. julija (Tanjug). — Med tujimi diplomati v Moskvi zadnje dni krožijo govornice, da se sovjetski zunanji minister Andrej Gromiko odpravlja na obisk v LR Kitajsko.

Sovjetski uradni krogi teh govorice doslej niso potrdili ne demantirali. Da pa ni čisto brez podlage, priča tudi komentar, ki ga je objavil list sovjetske vlade »Izvestija« v zadnji številki. V komentarju se med drugim bere, da si CK KP SZ in sovjetska vlada »po vseh močeh prizadevata doseči normalizacijo z LR Kitajsko«. Če pa upoštevamo, da v Pekingu že od oktobra 1969 teko sovjetsko-kitajske pogajanja o obmejnih problemih in da namestnik zunanjih ministrov doslej še nista prišla kdove kako daleč v zbiranju nasprotij, si stališč, tedaj vsakakor ne gre izjemati možnosti, da želijo pekinške pogovore premakniti z mrtve točke.

Dnevno 20.000 turistov čez jugoslovansko-bolgarsko mejo

DIMITROVGRAD, 29. julija (Tanjug). — Na mejnem prehodu Gradina na jugoslovansko-bolgarski meji pri Dimitrogradu se zadnje dni kar tate turistov. Julija je šlo čez ta mejni prehod povprečno po 20.000 turistov na dan. Predhodno so tuji. Promet se je verjetno povečal predvsem zaradi letnih dopustov, saj se turki državljanji v tem času množično vračajo z dela iz ZR Nemčije in Avstrije. Jugoslovanskih turistov je bilo precej manj.

Umetni ogenj na Bledu

Vrh letošnje blejske turistične sezone, saj je povsod polno gostov

BLEJ, 29. julija. — Sinoči so priredili na Bledu tradicionalno iluminacijo z blejskega gradu. Tudi številni hoteli in kopalnice so bila lepo okrašena. Verjetno je Bled dosegel z današnjim dnem vrh letošnje sezone. Po podatkih, ki so jih zbrali na turističnem društvu, je zdaj na Bledu več kot 4500 gostov, od tega kar 4000 tujih. Hoteli so zasedeni, pa tudi zasebne sobe, ne samo na Bledu, ampak tudi v bližnji okolici. K temu je prispevala velika vesela prireditev, saj je samo hoteli in sprejemalnice več kot 600. B. B.

Gozdni požar

SEŽANA, 29. julija. — Danes popoldne je v Krajini pri Komnu izbruhnil gozdni požar. Vzrokov niso mogli ugotoviti. Predvidevajo, da je gozd nekdo nalašč zažgal. Po hitri intervenciji gasilcev iz Sežane in Komna so požar uspešno pogasili, vendar so imeli zaradi burje precej težav. Škode je za 2000 dinarjev. B. M.

Bruce odhaja iz Pariza

Novi šef ameriške delegacije v Parizu bo veleposlanik v Koreji Porter

PARIZ, 29. julija. — (po telefonu). — Današnja 123. plenarna seja četverne konference o Vietnamu je bila zadnja, na kateri je vodil ameriško delegacijo veleposlanik David Bruce. Iz baje osebnih razlogov bo še to nedeljo odpotoval iz Pariza in do prihoda novega šefa ameriške delegacije, veleposlanika v Koreji Williama Portera, bo sedež številka 1 za mizo ameriške delegacije zasedel še drugi rezervni šef Philipp Habib, mož, ki je začasnopraviljal po smrti šefa delegacije Cabota Lodgeja in Davida Bruceja. Ker je pred dnevi odpotoval iz Pariza tudi poseben svetovalec hanovske delegacije Le Duc Tho, lahko računamo, da bo po seji konference na Aveniji Kleber nekoliko pomirila in se spremeni la zgolj v rutinsko zasedanja, Morda pa se bo v tem času prav zaradi sprememb v vodstvu delegacij pripravila končna rešitev in odločitev.

David Bruce, ki se je na seji poslovil od vseh, tudi nasprotnih delegacij, je nam navedel pri izhodu naklonil nekaj prijaznih besed: »Hvala za vašo dosedajšnjo potrpežljivost pri spremljanju dela ameriške delegacije.« — »Za potrpežljivost vsakega res gre,« je v odmev pribil eden izmed ameriških novinarjev kolegov. B. POGACNIK

Obisk iz Italije

LJUBLJANA, 29. julija. — Na povabilo republiške konference SZDL Slovenije bo 30. in 31. julija 1971 pri nas delegacija delžnega odbora Kršćanske demokracije za Furlanijo-Juljsko krajino; vodil jo bo delžni tajnik Giuseppe Tonutti. V pogovoru — s strani delegacije RK SZDL Slovenije jih bo vodil njen predsednik Janez Vipotnik — bosta obe delegaciji razpravljali o vprašanjih, ki zanjajo obe strani.

Po novi cesti bo 40 km bliže

CRNA TRAVA, 29. julija (Tanjug). — Izdelava novega poročnika Tomislava Jovanovića je opravila zemeljska dela na petih kilometrih najzahtevnejšega odseka nove ceste Predejane-Crna trava, ki bo ta kraj in okolico povežala z avtomobilsko cesto NIŠ-Skopje in z železniško progo. Nova cesta bo dolga 25 kilometrov. Poleg voljškega enot dela na njej tudi veliko prebivalcev iz okoljskih vasi. Cesta bo skrajšala razdaljo med Vlasinskim jezerom in avtomobilsko cesto za kakih 40 kilometrov, računajo, da bo končana še letos.

Rekordna letina

NIS, 29. julija (Tanjug). — V žitornih krajih Pomoravlja, Ponišavlja, Toplice in Ti-moške krajine je žetev pšenice končana in začel se je odkup tržnih presežkov, ki jih bo, kot računajo, dvakrat več kot lani. Samo kmetijske organizacije so v tem delu države pridobile na posevkih skoraj 2000 vagonov semen-ske pšenice. Zasebni pridelovalci imajo rekordno letino, na posameznih parcelah so pridelali tudi do 70 metričkih stotov. Vendar pa podjetja za odkup žita nimajo dovolj denarja, da bi prevzela vse tržne presežke. Zato se strinjajo s sklopom zveznih organov, da se za odkup pšenice zagotovi posebna namembna sredstva.

Okrepitev na meji s Pakistanom

NEW DELHI, 29. julija (Tanjug). — Indija je poslala okrepitev na meji s Vzhodnim Pakistanom, to pa zaradi pogostih incidentov in vdorov pakistanskih sil na indijsko ozemlje — je izjavil predstavnik vlade v indijskem parlamentu.

Iz včerajšnje zadnje izdaje

Devet zveznih sekretariats

Z ustanovitvijo sekretariata za kmetijstvo bo skupno devet zveznih sekretariats

BEOGRAD, 28. julija (Tanjug). Zbor narodov zvezne skupščine je sprejel amandma gospodarskega in družbenopolitičnega zbora, da bodo formirali tudi zvezni sekretariat za kmetijstvo. S sprejetjem tega amandmaja bo sedaj skupno devet zveznih sekretariats, ne pa osem kot je bilo predvideno v prvotnem besedilu zakona.

Zbor je sprejel amandma o ustanovitvi zveznega sekretariata za kmetijstvo s 45 glasovi za, 27 proti, štirje pa so se vzdržali.

Sporen je bil tudi amandma družbenopolitičnega zbora o nazivu zveznega sekretariata za delo in socialno politiko. Družbenopolitični zbor je odstopil od zahteve, da bi spremljal naziv in s tem je bil spor odstranjen. Zbor je nato sprejel zakonski predlog.

Po sprejetem zakonu o organizaciji organov uprave in zveznih organizacij bomo v prihodnje imeli devet zveznih sekretariats: za zunanje zadeve, za narodno obrambo, notranje zadeve, gospodarstvo, kmetijstvo, finance, znanost, trgovino, za delo in socialne politike, za pravosodje in splošno upravne posle. Obradali so štiri zvezne uprave: za carine, za civilno letalstvo, za geodetsko upravo in upravo za radiotelevizijo.

Zbor narodov bo jutri nadaljeval z delom.

Pritožba Velike Britanije

ZDRAZENI NARODI, 28. julija (Reuter). — Velika Britanija se je pritožila danes Združenim narodom zaradi tega, ker je Libija preprečila letalo, da bi pristalo na njenem ozemlju. V tem letalu sta bila voditelja državnega udara proti generalu Nimeiriju Babiker el Nur in Faruk Hamad, ki so ju izročili Sudanu, kjer so ju po obsodi bi vojaškega sodišča usmrtili. Za sedaj še ni znano, ali bo Britanija pritožbo poslala varnostnemu svetu, bližnjemu zasedanju generalne skupščine ali mednarodni organizaciji civilnega letalstva.

Družba »Lockheed« še ni dobila kredita

WASHINGTON, 28. julija (AP, Reuter). — Ameriški senat je danes že drugič zavrnil, da bi prekinil diskusijo o državnem kreditu družbi »Lockheed«, da bi to znano firmo rešili bankrotu. Po dveh diskusijah o kreditu, ki znaša 250 milijonov dolarjev, je dovoljeno število senatorjev zavzelo stališče, da se potrebujejo čas, vda bi proučili položaje. »Lockheed« je treba še sedem glasov, da bi dobil ustrezno večino v senatu. Nadležneje diskusije grozi, da bi se akcija administracije, ki jo je začela, da bi rešili to družbo, odložila do jeseni. Družba »Lockheed« pa hkrati opozarja, da bodo tik pred bankrotom, če ne bi dobili kredita, v prvih dneh avgusta. Senat bo nadaljeval diskusijo v petek.

Severna Koreja ponovno zahteva umik vseh ameriških čet iz J. Koreje

PANMUNDZOM, 29. julija (UPI). — Severna Koreja je danes ponovno zahtevala, naj ZDA svoje čete in orožje umaknejo iz Južne Koreje. Ta zahteva je bila izrečena na 319. zasedanju stalne komisije za nadzorovanje premirja. To je bilo prvo zasedanje, odkar je predsednik Nixon sporodil, da bo obiskal LR Kitajsko. Severnokorejski predstavnik Han Jong Ok je obtožil ZDA, da skušajo znova zaneti vojno v Koreji. In navedel sedem točk zahtev za umik ameriških čet.

Vodja ameriške delegacije na to zahtevo ni niti odgovoril, o obtožbi, da ZDA hujšajo k vojni, pa je dejal, da je »doloca zgrešena«.

Okrepitev na meji s Pakistanom

NEW DELHI, 29. julija (Tanjug). — Indija je poslala okrepitev na meji s Vzhodnim Pakistanom, to pa zaradi pogostih incidentov in vdorov pakistanskih sil na indijsko ozemlje — je izjavil predstavnik vlade v indijskem parlamentu.

Telegrami

ALLENDIJE SPREJEL NASEGA VELEPOS-LANIKA — SANTIAGO. Čilski predsednik dr. Salvador Allende je sprejel jugoslovanskega veleposlanika v Čilu Radomira Radovića in se z njim pogovarjal o dvostranskih odnosih med državama. Za stanelek je prošil čilski voditelj.

MILLS OPPOTOVAL — BEOGRAD. Predsednik ameriške družbe za privatne investicije v tujini Bradford Mills je končal petdnevni obisk v Jugoslaviji, kjer se je pogovarjal o skupnih vlaganjih v naši državi. Iz Beograda je odpotoval v Bukarešto.

PERUJSKI VELEPOS-LANIK PRIDRIL SPREJEM — BEOGRAD. Ob stopdesetletnici neodvisnosti Peruja je veleposlanik te države v Jugoslaviji Carlos Vasquez pridril slovesen sprejem.

NOVA GIERKOVA TURNEJA — VARŠAVA. Prvi sekretar CK poljske zvezne delavske partije Edward Gierk je po krajšem premoru krenil na novo turnejo po notranjosti države, kjer navezuje neposredne stike z delavci in notranjimi vodstvi.

URADNA PRIJAVA KANDIDATURE — SAIGON. Voditelj južnovietnamske vlade Nguyen Van Thieu in eden izmed njegovih predhodnikov na tem položaju general Duong Van Minh sta uradno prijavila kandidaturi na predsedniških volitvah, ki bodo oktobra. Tretji kandidat bo sedanji podpredsednik Cao Ky.

SADAT SPREJEL PONOMARJEVA — KAIRO. Egiptovski predsednik el Sadat je sprejel voditelja sovjetske delegacije sekretarja CK KP SZ Ponomareva, ki se je udeležil praznovanja 19-letnice egiptovske revolucije.

U TANT ZASKRBLJENI ZARADI CIPRA — NEW YORK. Generalni sekretar OZN U Tant je izrekel zaskrbljenost zaradi položaja na Cipru, kjer so mirovne sile svetovne organizacije že drugič v tem tednu dobile ukaz, da morajo biti v stalni pripravljenosti.

MASMUDI PRI FEJSAJU — DŽEDA. Kralj Saudske Arabije Fejsal je sprejel tunizjskega zunanje ministra Masmudija, ki mu je izročil poslanico predsednika Burgeba. Odposlanec egiptovskega predsednika Sadata el Koli pa se je sinoči vrnil iz Džede v Kairo.

TUBMANA SO POKOPALI — MONROVIA. Včeraj so pokopali posmrtno ostanke libijskega predsednika Williama Tubmana.

KONGRES TRANSPORTNIH DELAVCEV — DUNAJ. V avstrijskem glavnem mestu zbirajo delegati 30. kongresa mednarodne zveze transportnih delavcev. Na kongresu obravnavajo vrsto aktualnih vprašanj, med njimi tudi ugrabljanje letal.

LABURISTI PROTI EGS — LONDON. Laburisti so formalno izjavili, da nasprotujejo priključitvi Britanije k EGS, dokler bo šesterica postavljala tako hude pogoje. Wilsonovo resolucijo je izvršilni odbor stranke sprejel s 16 proti 6 glasovom. Pogoje iz »bele knjige« konzervativne vlade je s 15 proti 11 glasovom zavrnilo tudi vodstvo sindikatov.

KONGRES ZVEZE MEST — TORONTO. Končal se je letošnji kongres mednarodne zveze mest (IULA), na katerem so obravnavali aktualne probleme mest in delovanja mestnih oblasti. Sodelovalo je 800 delegatov iz 39 držav.

TRAORE NA ODDIHU — MOSKVA. Predsednik afriške države Mali Musa Kérékou je dopotoval z ženo v Sovjetsko zvezo, kjer bo na oddihu in zdravljenju. Povabil ga je predsednik vrhovnega sovjetskega SZ.

VEČJA PORABA MESA — RIM. Združenje italijanskih proizvajalcev živil napoveduje, da se bo poraba mesa na prebivalca v Italiji povečala v letu 1975 na 61,5 kilograma, medtem ko je leta 1968 prišlo na prebivalca 47,6 kilograma. Skupna poraba mesa se bo povečala od 25,6 na 35 milijonov kvintalov.

SOJENJE NAJEMNIKU — BEJRUT. Radio Omudman je objavil sporočilo, da so v Sudanu sestavili šestčlansko vojaško sodišče, ki bo sodilo najemniku nekaterih afriških vlad Rolfu Steinerju.

SOVJETSKO LETALO STRMOGLAVILO KALKUTA — Na tujakšjem letališču je ob pristanku strmo glavo v izvoru sovjetsko transportno letalo AN-12, namenjeno za prevoz pakistanskih beguncev. Posadka se je rešila.

Pa še to:

ZAKAJ DINAR PADA — Politika objavlja uvodnik izpred petdesetih let z naslovom »Zakaj dinar pada«, ki ugotavlja, da zaradi večjega uvoza od izvoza, novih emisij denarja, zaradi deficita, neustreznosti zaščitnih carin itd. Bržkone pa pada dinar zato, ker je to ena izmed njegovih bistvenih in neodtujljivih značilnosti.

VREMENSKO POROČILO

Prognostična karta za 30. julij 1971 ob 0,7. uri

Vreme in temperatura 29. julija 1971

straj	vreme ob 7 uri	stopinj	vreme ob 13 uri	stopinj
Ljubljana	poloblačno	17	grmi	27
Planica	sončno	11	poloblačno	24
Št. 100	poloblačno	16	oblačno	24
Kranjska Gora	poloblačno	16	poloblačno	10
Maribor	oblačno	22	nevihta	20
Sl. Gradec	oblačno	16	grmi	22
Delj	oblačno	16	nevihta	21
Novo mesto	oblačno	16	nevihta	25
Koper	jarno	23	sončno	34
Reka	poloblačno	27	oblačno	30
Palj	jarno	26	oblačno	30
Št. 100	oblačno	23	oblačno	29
Dobruvnik	oblačno	23	oblačno	30
Zagreb	oblačno	20	poloblačno	30
BEOGRAD	jarno	24	jarno	31
Sarajevo	poloblačno	18	plaha	19
Stogard	oblačno	21	sončno	29
Skopje	oblačno	22	poloblačno	31
Jelovce	oblačno	15	nevihta	21
Gradec	oblačno	19	nevihta	19
Dunaj	jarno	22	oblačno	22
Benetke	jarno	22	jarno	34
Milano	sončno	23	jarno	31
Ženeva	poloblačno	15	poloblačno	30
München	oblačno	15	jarno	22
Št. 100	sončno	23	jarno	29
Paris	jarno	22	jarno	29
Serij	oblačno	19	oblačno	22
Stockholm	jarno	18	jarno	25
Voskva	jarno	21	jarno	23

Temperatura morja: Koper, Ljubljana in Portorož 26, Šibenik in Split 23, Dubrovnik 21, Izar 24, Senj 22, temperatura vode v bazenu Radenci 24, temperatura Blejskega jezera 24.

ZA KONEC TEDNA

ZLATA ASTA

Pravi užitek se je pogovarjati s 67-letnim Stepanjem Andrejem — Nikom Paternostrom o čemerkoli, o šivljenju tako ali drugače, o šenakah, o partizanskih letih, o davkih in samoprispevkih, predvsem pa o psi.

Pred časom je namreč Andrej Paternoster dobil na psico na mednarodni razstavi psov v Ljubljani (razstava je bila od 5. do 6. junija) najvišje priznanje — zlato kolajno.

»So mi dejali nekateri zlobni prijatelji, da me vratar s tako psico še spusti ne bo v halo Tivoli. No, sedaj pa imajo. Sicer pa je Asta še prejšnja leta pobirala vsa množica najvišja priznanja.«

● Njena oseba izkazuje? »Kratkodušni letski gonci. Stara pet let. Odlični lovski pes. Lepa, brihtna.«

● Se še dolgo ukvarjate s psi?

»Vse življenje. Zdi se mi, da brez psa ne bi mogel živeti. Asto sem sam vadil, prav tako pa tudi njeno mamo. Čado, ki je bila najprej pri naši lovski družini, potem pa sem jo, revico suhljeto, vzeti jaz. Za psa je treba znati skrbeti, treba je pravilno hraniti. Kaj vse mu je treba dati? Surovo in kuhano meso, mleko, polento, jedi je potrebno dati peteršilj in korenje... Pes žre toliko kot odrasel človek.«

● Pred časom je Asta pograbila sedem mladičev? Ste jih prodali?

»Da. Prvih pet po petdeset set starih tisočakov, zadnja dva pa po sto petdeset. Jima je zaradi kolajne, ki jo je dobila Asta, zrasla cena.«

Asta ima seveda rodovnik in kot pravi Andrej, so najboljši jugoslovanski kinološki mnenja, da ima psica resnično plemenito pasjo kri.

● Asta je torej dobila kolajno. Kaj pa vaše — partizanske kolajne?

»Tudi teh je precej. Bil sem minerec, borec, kuhar v štabu sedmega korpusa. Uh, koliko zgodbo je iz tistih časov, toliko da bi bilo treba napisati o tem posebno štorijo. Posebno iz časov, ko sem bil kuhar. Ničkoliko so mi jih ušle pri predvsem kurirji, ki so mi kradih cigarete. Kajne Lipce pravi Andrej in se obrne k staremu partizanskemu prijatelju Končanu, ki ob mizi po svoje komentira Andrejeve spase in partizanske zaslugе. »Ali pa, ko so me komisarji klicali na odgovornost, ker sem našim partizanskim kulturnikom delal preletni balkonarij poštari. Balkonarij so pa bili, pri me, saj so spali na kolajnah.«

Fotem je k mizi pritekla Asta, pomahala z repom, se postavila ob svojega lastnika in tako jo je ušlo oko našega fotoreporterja.

Kdaj prihodnjič pa bomo — tako smo ob slovesu obljubili Andreju — povedali kaj več o njegovem partizanskem življenju. M.M.

UGAŠANJE DELOVNIH MEST

Odpoved delovnega razmerja zaradi odprave delovnega mesta ali trajnega zmanjšanja proizvodnje

V prejšnjem sestavku smo se seznanili s formalnimi ovrhami pri sklepanju delovnega razmerja, da delavcu preneha delo v delovni organizaciji proti njegovi volji. Da bi delovna skupnost lahko sprejela sklep o prenehanju dela v delovni organizaciji proti volji delavca, morajo biti podani pogoji formalnih in materialnih pogojev. Delovna skupnost lahko o tem sklepa le ob posebnih pogojih v delovni organizaciji, ki jih zakon predvideva.

Eden izmed teh pogojev je odprava delovnega mesta v delovni organizaciji ali trajno zmanjšanje obsega dela oziroma poslovanja, ki ima za posledico zmanjšanje števila delavcev na delovnem mestu. Prenehanje dela delavcu v delovni organizaciji zaradi navedenega pogoja pa je lahko razlog samo tedaj, če je odpravo delovnega mesta ali zmanjšanje števila delavcev na delovnem mestu povzročila izpolnitev organizacije dela, izpolnitev delovnega procesa in delovnih postopkov v okviru delovne organizacije ali, če je delovno mesto odpravljeno zaradi poslovanja sodelovanja oziroma splošne dveh ali več delovnih organizacij.

Kljub temu, da so podani vsi pogoji, da lahko delovna skupnost sklepa o odpravi delavcu delo proti njegovi volji, ji zakon nalaga, da to stori le tedaj, če nima možnosti, da bi delavca razporedila na drugo delovno mesto v delovni organizaciji. Seveda mora tako delovno mesto ustrezati strokovni usposobljenosti delavca. Ravno tako delovna skupnost lahko odpove delavcu delo proti njegovi volji, če delavec odločno delo na po-nujenem delovnem mestu.

V danem primeru uživajo posebno zakonsko zaščito delavci, ki so člani delavskega sveta, upravnega odbora oziroma kateregakoli drugega ustavnega organa delovne organizacije. Tem delavcem delovna skupnost ne sme odpovedati dela zaradi odprave delovnega mesta oziroma trajnega zmanjšanja dela ali poslovanja. Enako zaščito uživa tudi delavec, ki je izvoljen odbor-nik ali poslanec zbora delovnih skupnosti.

Izjemoma lahko delovna skupnost odpove tako zaščitenemu delavcu delo, če je odpravljena organizacija združenega dela v delovni organizaciji, v kateri dela, in ni možnosti, da bi bil razporejen na drugo ustrezno

delovno mesto v delovni organizaciji.

Delovna mesta v delovni organizaciji so določena s splošnim aktom. V večini primerov se ta splošni akt imenuje pravilnik o sistemizaciji. Vsaka ukinitve ali uvedba delovnega mesta predstavlja spremembo tega splošnega akta. Dokler delovna skupnost po predpisnem postopku ne spremeni tega splošnega akta, tako dolgo ne more sprejeti sklepa, da se odpove delovno razmerje določenim delavcem zaradi odprave delovnega mesta, oziroma zmanjšanja števila delavcev na posameznem delovnem mestu. Če bi delovna skupnost odpravila delavcu delo zaradi odprave delovnega mesta, bi sprememba po predpisnem postopku splošni akt glede odprave delovnega mesta ali zmanjšanja števila delavcev na delovnem mestu, bi to pomenilo težko kršitev postopka, katerega posledica bi bila odprava oziroma razveljavitev sklepa, če bi delavec uveljavil svojo pravico pritožbe oziroma tožbe.

Delavci, katerim je prenehalo delovno razmerje zaradi trajnega zmanjšanja obsega poslovanja oziroma odprave delovnega mesta, tudi

po prenehanju dela uživajo določeno dobo posebno varstvo. Ti delavci imajo pravico vstopiti nazaj na delo v delovno organizacijo, če ta v roku enega leta od prenehanja dela ponovno uvede odpravljeno delovno mesto oziroma podobno delovno mesto ali poveča število delavcev na delovnem mestu, za katerega odgovarja njihova delovna usposobljenost. Ko delovna skupnost izroči delavcu pismeni sklep o prenehanju dela v delovni organizaciji iz navedenega razloga,

KAJ PRAVI PARAGRAF?

mora delavca v tem sklepu pismeno obvestiti o tej pravici. Dolžnost delovne skupnosti pa je tudi nedvoumno, da ob priložnosti ponovne uvedbe ukinitih delovnih mest ali podobnih delovnih mest oziroma ob povečanju števila delavcev na teh delovnih mestih, pismeno obvesti delavce, ki so morali zapustiti delovno organizacijo kot odvečna delovna sila.

JANEZ LAMPRET

ODMEVANJE V STENAH

Kako namestiti zvočnike v stanovanju?

Torej, kaj bova storila z vso tvojo stereofonsko »ropotijo«? Uh, k sreči me ne sliši kak zlo zagnan strokovnjak za šibiki tok, saj bi mi napel prav krepko, ker tako imenujem precejšen kos znanstvenega dela. Sicer ne mislim tako hudo, vem, da so se znanstveniki ukvarjali ogromno časa, preden so uspeli posneti na gramofonsko ploščo zvoke ta-

ko, da jih poslušalec dojamе prostorsko in plastično. Danes želimo, tako kot, če sedimo v koncertno dvorano, slišati lepo in polno glasbo tudi v stanovanju. To polnost glasbe pa nam omogoča podmevanje v prostoru, kar gre, znanstveno rečeno, oblikuje množica različnih odbojev. Zaradi tega, moramo v prostoru, kjer bi radi poslušali res dobro tro-

dimensionalno reprodukcijo glasbe, namestiti poleg radia, televizije, magnetofona ali gramofona, še ojačevalnike in zvočnike (mimogrede, izraz »ropotija« je ni tako zloben!). Pa še tole: kaj pravzaprav je stereofonski prenos? Kaj praviš, vedno je dobro, da si osvežiš znanje iz fizike iz šolskih let? Cisto na kratko povedano, vtiš trodimenzional-

nega zvoka dobimo, če posnamemo na primer orkestralno glasbo z dvema mikrofonom in jo prenesemo po dveh vodih k dvema slušalkama (za desno in levo uho) ali k pravilno oddaljenima zvočnikoma. Tvoja dnevna soba vsekakor ni koncertna dvorana, kjer potrebujejo večje število zvočnikov, ampak bosta več kot dovolj samo dva (že ta dva

boš moral plačati z dodatnim honorarjem, ha, ha!). Stereofonsko dožemanje zvoka pa je odvisno od tega, od katere strani in iz kakšne razdalje prihajajo zvoki posameznih zvočnikov. Torej, v tem grmu tiči zajec! Kam in kako bova namestila v tvoji dnevni sobi in spalnici zvočnike, da bodo tvoja ušesa zaznavala glasbo, reproducirano s stereofonske plošče, čim bolj prostorsko — polno — plastično. Važno je namreč, da boš lahko jasno slišal trobento ali violino iz množice ostalih instrumentov orkestra.

Namestitve zvočnikov je sicer dokaj težavna, saj so fizikalni preizkusi pokazali, da zvok na videz slišimo za 3, 4, 6 ali celo več decibelov glasneje, če postavimo v prostoru dva enaka in enako glasna zvočnika po vrsti, dva, štiri in več metrov narazen. Ta psihološki učinek nastane čim bolj se zvočnika oddaljujeta in je še zanimav, ko sta narazen samo dva metra.

Najbrž boš moral malo eksperimentirati in preizkušati zvočnike v določene razdalje in prav tako višino (seveda, ko se boš vselil in, ko boš že nakupil vse aparature). Če pa hočeš, nama bo še zdaj strokovnjak-akustik naredil pravo predavanje, v kolikor ga ni zvalilo sonce in morje na počitnice. C.S.

Nadaljevale sva sprehod ob obali.

Ko sva tako hodila na ozkem pasu med morjem in ograjami vil sem opazil, da veliko stvari napravi vtis na človeka, če jih gleda z golim očesom, za kamero pa so povsem neuporabne.

Bili so tu na primer stari kamniti zidovi, čez katere je sililo bujno mediteransko zelenje. Same pregledne površine: morje, pot, zid, ki jim dajo protiutež razgibano zelenje. Vendar, ko sem si skušal zamisliti izrez, ga nisem našel. Ni bilo središča pozornosti. Ni bilo akcenta, ki predstavljajo v verok takdi kompozicije. Sicer so tudi take enostavne kompozicije močne, vendar bi jih bilo treba prej z drugimi posnetki pripraviti. Same ne morejo obstajati, so pa lahko del sekvence.

Končno sem se lahko oddaljil. Prispel sem do starih vrat, na katerih je bila še starejša tablica z napisom: Dignil sem kamero in posnel. Pes na tem dvorišču je bil seveda že dolgo pokojni. Zena je dvakrat pogledala tablico in mene, da bi ugotovila če vidi prav, potem pa je vlijudo vprašala, če sem posnel tablico.

Rekel sem, da sem jo.

»In kako bi utegnila tablica z napisom »Pozor! Hudi pes!« prispevati k uspehu filma o poročnem potovanju?»

Rekel sem, da se da k takemu napisu posneti karkoli drugega, kar končno da komičen učinek. Oba posnetka skupaj namreč. »Kaj pa, na primer?«

Naredil sem obraz, kakor da vem za toliko stvari, da ta hip ne morem povedati prave in globoko zajel sapo, kakor da jo bom res povedal. Pri tem pa sem dobro vedel, da prave ženi ne smem povedati.

Vendar jo je žena sama uganila: »Ža ogra jo zlezel ti in igral psa, ali ne?«

Presenetilo me je kako žena brati moje misli. In ker je tako naravnost začela, me je spravila v položaj samoobrambe, ki narekuje, da ne priznam zadetja. Krčevito sem napenjal mišice, da bi našel še kako drugo možnost in ženi dokazal, da je več variant.

Verjetno sem bil podoben kompjuterju, ki je dobil za nalogo, da točno opredeli vse tisto znanje, ki mu še manjka. Končno se mi je zazdelo, da imam nekaj. Rekel sem: »Glej! Za ograjo vsi pričakujejo psa. Če bi resnično kuka skozi ograjo ovca bi to že bilo smešno!«

»Tukaj je četrta častljivih vil in pred kamero bi prej

dobil morskega psa kakor ovco.« me je popravila žena. Potem pa še politično dostavila:

»Teoretično pa tvoja postavka vsekakor drži.« Šla sva naprej in prispela do zalivčka, kjer so se zibali ribiški čolni v svojem zimskem spanju. Na neki steni je bil star, komaj čitljiv napis: »LUCIGA«.

Ujel sem ga v izrez in še preden sem pritisnil na sprožilec se je oglasilo žemino nezaupanje: »Kaj piše na tablici?«

Odstavil sem kamero od očesa in razložil ženi: »Tukaj je pristanišče — luka. In ker je to majhna luka, ji rečejo lučica. In ker bom lučico posnemal, posnamem še prej napis lučica.«

Odkločil sem dal kamero k očesu in posnel. Potem sem se razložil: »Zdaj spet potrebujemo eno sceno, ko sva skupaj. Ti greš ob robu obale tako, da si na tvojih ostanejo samo na papirju. Druga: Alo skoraj vsak dan leti k mizarju, rezkarju in restavratorm slik. Menda imajo ti mojstri toliko dela, da je joi. Kaj, ko bi se Alo sam lotil popravila svojih starin, saj bi se med čakanjem lahko že marsikaj naučil. V.G.

Ko prideš do sem, pogledaš nazgor tablico.

Potem boš snemala ti mene, ko tudi pogledam nazgor tablico in jo skušam prebrati ter tolačiti tebi. Vtis bo, da sva skupaj. Ve-
lja? Zena se je oddahnila. Bila je zadovoljna. MAKO SAKJO

DRUŽINSKI ALBUM

dve kersnikovi

Prva: Skladatelj in bobnar Aleš Kersnik. Alo menda vadi vibrafon in je tako eden redkih pri nas, ki se ukvarjajo s tem instrumentom. Upajmo, da ga bomo kmalu videli in slišali igrati nanj, saj mnoge podobne izjave pri drugih ostanejo samo na papirju.

Druga: Alo skoraj vsak dan leti k mizarju, rezkarju in restavratorm slik. Menda imajo ti mojstri toliko dela, da je joi. Kaj, ko bi se Alo sam lotil popravila svojih starin, saj bi se med čakanjem lahko že marsikaj naučil. V.G.

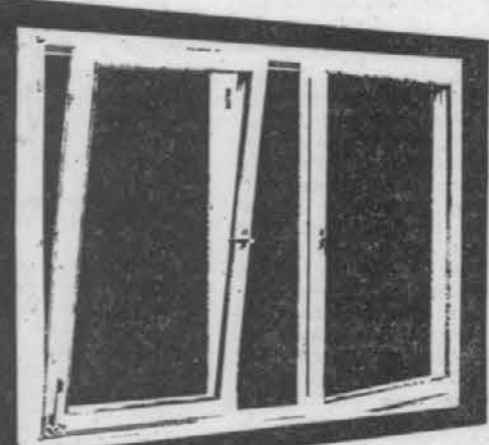
SAMO EDEN JE

GLIN
NAZARJE
GOR. SAVINJSKA DOLINA

STAVBNO POHIŠTVO

- * VRATA
 - * OKNA
 - * ROLETE
 - * ZLOŽLJIVE STOPNICE
- GLIN**

NOVO

VEZANO OKNO

GLIN

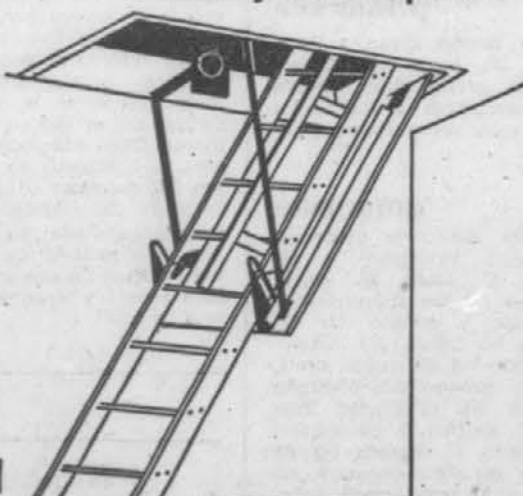
zložljive stopnice

LES ZA STREŠNE KONSTRUKCIJE

VISOKO KVALITETEN ŽAGAN LES

LADIJSKI POD-OPAŽI

STRELOVOD

Sicer pa preidimo za trenutek, od abstrakcije v konkretnost, od teorije v našo stisko.

Vzemimo recimo aktualni primer, denimo, da je resničen in se pripeti, ko po naključju nisi doma ampak v družbi svoje družice v dobri družbi — ko bi vsaj ostala vselej najboljša družba — drugje, ne v svojem ljubkem domu.

Pa se vsipa nenadna poletna nevihta, naravnost v ta nezaščiten domek, na prelepi balkon z razobešenim perlinim in drugim bogastvom ter skozi montažna okna naravnost v gospodinjstvo prestolnico — kuhinjo.

Torej, nič hudega pričakujejo ugotoviti, da je lakorekoč zamočvirjeno. Njen obupni plašek vpije na balkonu: »Glej moj plašek (700 N din — op. pis.) med potomljenimi ročami (vsaka roča 8 din — op. pis.)! Oh, moj pulover (289 šilingov — op. pis.) pavaljan v zemlji od rož (kila humusa 3 din — op. pis.)!!! Moševih nogavic (15 din — op. pis.), ki so bile odletele v neznanje, pa sploh ne pogreša.

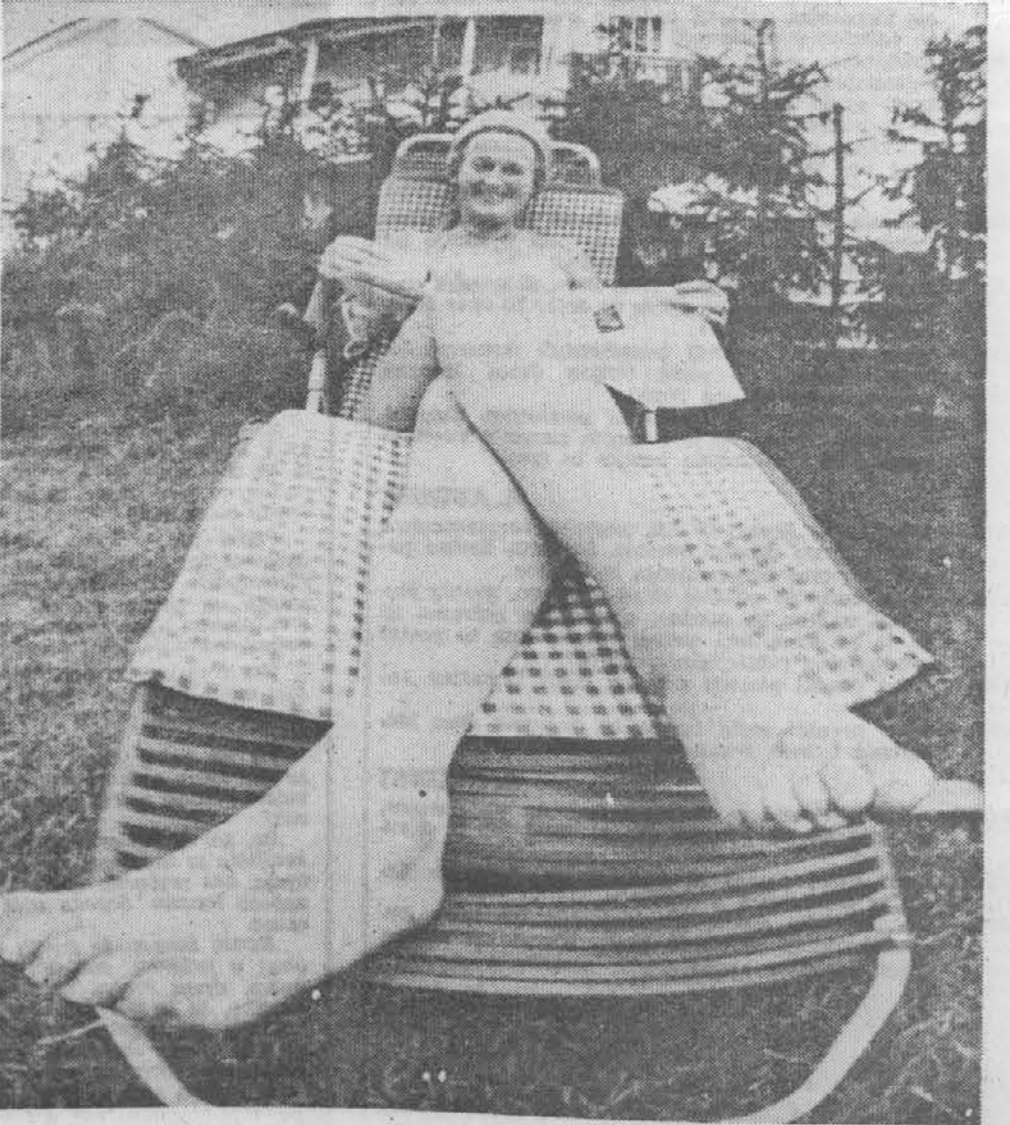
V drugi fazi preiskovanja razdejanja pa še najdeta jezera v kuhinji, ki latentno ogroža ometestih nadstropij nižje. Zaveden gospodinjec se zaveda, da je takšen kritičen trenutek lahko trenutek pred odločitvijo, če ne ukrepa odločno in pravilno: zato se zabrisa v kuhinjsko talno vodo in jo posesa z vinaz plošč

s čunjo, rokami in drugimi priloženimi organi. Ob tem mora kar naprej priuškovati, če se ona zadere na balkonu, naj ji prinese gumijaste rokavice, metlico, lopatico za smeti, čunjo in vedro — po tem ali drugem vrstnem redu. Življenjska napaka bi bilo pomisliti, da je moženo delo pomembnejše, saj bi se v takem primeru lahko že prihodnji dan pogovarjala le s posrednikom, adokatom.

Pričakuje tudi, dragi gospodinjec, da nesreča ne ostaja osamljena, ampak se speče s kakšno instalacijsko okvaro v odlični sekundi. Reci-mo do popusti tesnilo na vodni »bateriji« v kopalnici, v kateri ona prav tisto noč izpra svoj preuhajeni plašč, pa lahko pripisala že kuhinje v kopalnico poslušati njene ocene o tvojih kleparstvih nezmožnostih: »To imam od tega, ker sem vzela novinarja namesto tistega ključavnika iz kuhinje. Omi bi gotovo zapri ta curek!«

Gospodinjec začne, a mater ali drugače neizobražen mož bi vzroji, tulil, ogrozil pipo. Mi strokovnjaki pa smo, da je treba v takem primeru ostati hladen, miren in vdan strelvodu, ki ona vnan bliska svoje megavate.

Se bo že našla priložnost za kakšno ozemljitev. Kot jo zmore najti tudi: OTMAR KLIPSTETER, gospodinjec

Noge na dopustu

PRIPRAVA POJEMALOČA TOPLOTA

Vrtna opravila v avgustu

Dočim je v okrasnem vrtu od pomladi do jeseni cvetelo vedno dovolj, pa dosežejo vrtnice šele avgusta količinski in vrtni vrh. Zdalj se namreč trgati že tudi prve paradiznike, paprike, jajčevce, stročji visoki fižol ter kumare in buče, v zorenju pa so tudi zgodnji krompir, čebula in česen. Toda še krajem avgusta doseka v vrt vse manj toplote in svetlobe, dovolj sicer, da paradiznik še gradi nove liste in socvetja, a premalo, da bi ti kaml cveteli še dodelali zrele plodove. Zato bomo vso hrano vodili le k prvemu trsu, štirim sprodnim paradiznikom, da ti res dobro dozore glede debelosti in okusa. To dosežemo s tem, da pričnemo še konec avgusta odstranjevati vse zalistne pogankje in šipati vsa nova socvetja, saj ta v še tako prijetni jeseni ne bi popolnoma dozorela. Če pa bi cveteli sicer še naprej odebili, a ostali bi zeleni in brez okusa. Da pa bi vendar ti

polegajmo jim slame in ne zavijamo stebel, ko pa jih spravljamo, jih dobro posušimo v hitro in obesimo v zraku kot. Tu ostanejo, četudi zmrznejo. Tudi čebulček — sejanček pobere, skrbno presušimo in ga spravimo prezimit na podstrešje. Ob večjem mrazu ga odenemo s slamo. Avgusta se avstrita tudi setvi spinache in motovilčka v tleh obkroži. Če vsi zaporedni obroki uspejo, je to koristno zlasti za manjše vrtnice, ker s tem pridelek ne ostaneva.

jagode kličejo

Ce je marec ena, a še tvegana prilika za sajenje vrtnih jagod, je pa avgust druga in dosti boljša. Vrtna jagoda spada v vsak vrt, naj bo velik ali majhen, povsod pa na sončno lego. Plod ni samo dragocen za mladež in za bolnika, prav vsakomur prija in koristi. Toda jagoda je za hrano izredno zahtevna in tudi v najbolj zemlji ji prične rodost pojemaati že v četrtem, gotovo pa v petem letu. Torej je treba star nasad podkropiti in prekropiti površino očistiti trajnih plevelov, zlasti slaka, pirnice, preslice, koezje tace in gabeza. Nov prostor za jagode naj bo globoko prelopaten in v vrtnem delu močno pogojen. Hlevski gnoj je pač najboljši, mesto njega uporabljamo foto s prmešanimi močnimi umetnimi gnojili ali pa močan kompost.

VRT IN BALKON

kasni plodovi pričeli rdečiti, se marsikje odločijo, da rastlini potrgajo vse liste zato, da bi moglo sonce sijati ves dan na plodice, saj ne bi bilo na rastlini več listov in s tem senčila. To je škodljiv postopek, saj sonce nič ne pomegli na listih, če na njih ni listov, ki s sončno močjo pripravljajo hrano za plodove. Kot ne pokosimo krompirja čim, saj brez listov, ki stoje v svetlobi, ne morejo v tleh zrediti krompirja, tako pridržimo tudi paradizniku vse zdrave liste prav do slane. Ta pa pride v naše nižinske kraje kdaj šele novembra. Dotlej pa bi mogli obložene paradiznikove rastline zavaruati proti nočnemu mrazu tudi s streho iz folije, kot je to že vse bolj v navadi za varstvo krizantemnih cvetov.

krompirjeva delitev

Tudi zgodnji krompir je izkopavamo. Pri tem ga oddelimo na dva kupa. Eden je namenjen prehrani in pojde prebran in presušen v klet, drugi kup pa je namenjen za seme, zato bode še skrbneje pregledani. Ne le glede zdravja, tudi zdrave a predhodne ali predebele krompirjeve izločimo, le srednje debeli ostanejo za seme. Premesimo jih v kraj, kjer ni presušeno in ne zmrzuje. Zorijo tudi dragocene čebulice: česen, šalotka in jedlina čebula. Dozore naj same, ne

secu spajajo: načrt za sajenje, prikazan količinsko, po vrstinski in po vrstah ter po sortah in naravnosti najza neeljivljemu dobavitelj. Pred septembrom je treba površino očistiti mihi in voluharja, oskrbeti šoto in gnojila. Vrtna trata je res prijazna, če zaveto spomladi v njej zvončiki, hrušice, žefrani, narcisi, tulipani in druge pomladanke. Ker imajo živo mejo, naj tudi ob njej v troplih vrstijo te čebulice čim prirodeje po razmetitvi in čim mlakveje po barih. Toda čebulicam ni všeč močna trata, pod njo bi se le preveč dušile, pač pa jim ugaja čim tanjša travna odeja, ki dopušča čebulicam dihanje in jim ne otežuje prebivanja na dan. Prav tako se podajajo te čebulice k vznožju okrasnih grmov. Ti so še sami mlakvi, vendar jih prikupna družba cvetec pod krošnjo še polpeša. Lepa združba pod zlatost forsitiji bi bili beli zvončiki ali modre hrušice. V trati bi se lepo družili zvončiki z rumeno barvo ozmik. Učinek bi bil res imeniten, če bi bilo teh rastlin po več skupaj, saj posameznice ne ustvarijo kaj prida vtisa.

Tudi ne smemo pozabiti na imenitne in obnem zgodnje cvetove teloha, na kronico, trobentico, jetrnik, pasji zob, čebulnik, pitčje mleko, nizko čebulnato peruniko in še mnoge druge lepotice, ki naj dode lepo namestitve v trati in jih nasadimo že zdaj. Po stopke je enostaven. Z železnim drogrom napravimo luknjo, katero z vrtenjem droga v tleh stožčasto razširimo, v ta lijak pa nasujemo kompostne ali vsaj vrtno zemljo, ki smo jo prej vložili v jamico po eno ali več čebulic. Drobni žefranovi in drugih nizkih čebulic ni treba saditi globoko, 5 cm zadostja, le narcisi naj pridejo 10 cm globoko, kot tudi tulipani. Kdor bo sadil v trato pred iglavce, slive in še tudi breskve. Pozne sorte takoj podpremo, da se polne veje ne bodo lomile, ob suhi zalivamo sadno drevje na veliko, saj edino vodo nosi hrano po vsem drevesu. Z gnojenjem trajnih rastlin in drevja pa prenehamo "ko ne avgusta, zlasti z dušikom ne gnojimo več. S tem podpremo pravilno zorenje lesa in umirjanje rasti, kar vse je pri naših zimah nujno potrebno. Tudi seme enoletnic že pričnemo zbirati za prihodnje leto. Vse to seme naj bo hranjeno v papirnatih vrečkah in označeno z imenom sorte in z letnikom oratve. Nadaljevali s presajanjem zrelih trajnic, septembra pridejo jejo odkupljene količine piva. V naslednjih letih bo možno

prodati na domačem trgu in v inozemstvu okrog 4500 ton hmelja. Če primerjamo to zahtevo z našo proizvodnjo v letu 1970, ko smo ob dobri letini pridelali 3600 ton, potem ugotovljamo, da nam bo primanjloval okrog 1000 ton hmelja letno. Pri prodaji hmelja se je bolj kot pri katerem koli drugim pridelku močno uveljavila dolgoročna prodaja, kjer se s pogodbo prodajalec in kupec zavezuje za določene količine in tudi cene. Takšne pogodbe se sklepajo za pet in tudi več let. Jasno je, da morajo imeti naši prodajalci zelo čvrsta zagotovila, če hočejo sklepati takšne pogodbe.

podtaknjenci in cepljenji

Avgusta pa so tudi večje iglavce, okrasnih grmičev, vedno zelenih rastlin in vrtnic že tako trdne, da jih lahko režemo ali odkirujemo za potaknjence. Če imamo prostor v zaprti gredi, pod umetno folijo ali pod svetlim kozarcem, si bomo lahko namnožili, kar si poželimo, npr. hortenzijo, majnik, fuksijo, pelargonijo, srobot, oleander in še toliko drugih. Zdalj je tudi čas za napravljanje potaknjencev vseh vrtnih nasejev pa tudi slapeših okrasnih. Vsi ti mladici bodo spomladi že bujni in brhki. Mahonijo najlaže namnožimo s semenjem. Zdalj so se siivo-moderne jagode že zrele, pa jih obremo in takoj posejemo na prosto. Za cepljenje pod muzeven lub je samo avgusta še čas. Češnje, majnik, vrtnice in drugo zdaj ne bodo odgnale cepljenega ocesa, pač pa se bo oko prebudilo spomladi, če ga bomo zavarovali pred mrazom.

plodovi poznega poletja

V sadnem vrtu pristopa k zorenju najboljši sadje, hruška viljamovka, amališka in kongresovka, od jablan dragoceni beličnik, pa marelice, slive in še tudi breskve. Pozne sorte takoj podpremo, da se polne veje ne bodo lomile, ob suhi zalivamo sadno drevje na veliko, saj edino vodo nosi hrano po vsem drevesu. Z gnojenjem trajnih rastlin in drevja pa prenehamo "ko ne avgusta, zlasti z dušikom ne gnojimo več. S tem podpremo pravilno zorenje lesa in umirjanje rasti, kar vse je pri naših zimah nujno potrebno. Tudi seme enoletnic že pričnemo zbirati za prihodnje leto. Vse to seme naj bo hranjeno v papirnatih vrečkah in označeno z imenom sorte in z letnikom oratve. Nadaljevali s presajanjem zrelih trajnic, septembra pridejo jejo odkupljene količine piva. V naslednjih letih bo možno

Pivo v cvetju (Foto: R. Ocepke)

SVET HOČE HMELJ, ŠE IN ŠE

Tržni pogoji omogočajo razširitev hmeljarske proizvodnje

Povečana potrošnja piva v svetu in pri nas ima za posledico zelo ugodne prodajne možnosti hmelja. Na svetovnem tržišču proizvajalci se težavo pokrivajo vse večje potrebe po hmelju. V slabše rodni letih pa nastaja tudi primanjkljaj. To pomanjkanje pokrivalo proizvajalci s hmeljskim ekstraktom, ki ga imajo vedno v zalogi. Prav ugodna ekonomičnost pridelovanja in povečan devizni efekt sta poleg ugodnih prodajnih možnosti glavna dejavnika, ki bosta v veliki meri vplivala na odločitve pri nadaljnjem razvoju hmeljarstva v Sloveniji.

Povečana potrošnja piva v svetu in pri nas ima za posledico zelo ugodne prodajne možnosti hmelja. Na svetovnem tržišču proizvajalci se težavo pokrivajo vse večje potrebe po hmelju. V slabše rodni letih pa nastaja tudi primanjkljaj. To pomanjkanje pokrivalo proizvajalci s hmeljskim ekstraktom, ki ga imajo vedno v zalogi. Prav ugodna ekonomičnost pridelovanja in povečan devizni efekt sta poleg ugodnih prodajnih možnosti glavna dejavnika, ki bosta v veliki meri vplivala na odločitve pri nadaljnjem razvoju hmeljarstva v Sloveniji.

Povečana potrošnja piva v svetu in pri nas ima za posledico zelo ugodne prodajne možnosti hmelja. Na svetovnem tržišču proizvajalci se težavo pokrivajo vse večje potrebe po hmelju. V slabše rodni letih pa nastaja tudi primanjkljaj. To pomanjkanje pokrivalo proizvajalci s hmeljskim ekstraktom, ki ga imajo vedno v zalogi. Prav ugodna ekonomičnost pridelovanja in povečan devizni efekt sta poleg ugodnih prodajnih možnosti glavna dejavnika, ki bosta v veliki meri vplivala na odločitve pri nadaljnjem razvoju hmeljarstva v Sloveniji.

Povečana potrošnja piva v svetu in pri nas ima za posledico zelo ugodne prodajne možnosti hmelja. Na svetovnem tržišču proizvajalci se težavo pokrivajo vse večje potrebe po hmelju. V slabše rodni letih pa nastaja tudi primanjkljaj. To pomanjkanje pokrivalo proizvajalci s hmeljskim ekstraktom, ki ga imajo vedno v zalogi. Prav ugodna ekonomičnost pridelovanja in povečan devizni efekt sta poleg ugodnih prodajnih možnosti glavna dejavnika, ki bosta v veliki meri vplivala na odločitve pri nadaljnjem razvoju hmeljarstva v Sloveniji.

Povečana potrošnja piva v svetu in pri nas ima za posledico zelo ugodne prodajne možnosti hmelja. Na svetovnem tržišču proizvajalci se težavo pokrivajo vse večje potrebe po hmelju. V slabše rodni letih pa nastaja tudi primanjkljaj. To pomanjkanje pokrivalo proizvajalci s hmeljskim ekstraktom, ki ga imajo vedno v zalogi. Prav ugodna ekonomičnost pridelovanja in povečan devizni efekt sta poleg ugodnih prodajnih možnosti glavna dejavnika, ki bosta v veliki meri vplivala na odločitve pri nadaljnjem razvoju hmeljarstva v Sloveniji.

Povečana potrošnja piva v svetu in pri nas ima za posledico zelo ugodne prodajne možnosti hmelja. Na svetovnem tržišču proizvajalci se težavo pokrivajo vse večje potrebe po hmelju. V slabše rodni letih pa nastaja tudi primanjkljaj. To pomanjkanje pokrivalo proizvajalci s hmeljskim ekstraktom, ki ga imajo vedno v zalogi. Prav ugodna ekonomičnost pridelovanja in povečan devizni efekt sta poleg ugodnih prodajnih možnosti glavna dejavnika, ki bosta v veliki meri vplivala na odločitve pri nadaljnjem razvoju hmeljarstva v Sloveniji.

Povečana potrošnja piva v svetu in pri nas ima za posledico zelo ugodne prodajne možnosti hmelja. Na svetovnem tržišču proizvajalci se težavo pokrivajo vse večje potrebe po hmelju. V slabše rodni letih pa nastaja tudi primanjkljaj. To pomanjkanje pokrivalo proizvajalci s hmeljskim ekstraktom, ki ga imajo vedno v zalogi. Prav ugodna ekonomičnost pridelovanja in povečan devizni efekt sta poleg ugodnih prodajnih možnosti glavna dejavnika, ki bosta v veliki meri vplivala na odločitve pri nadaljnjem razvoju hmeljarstva v Sloveniji.

Povečana potrošnja piva v svetu in pri nas ima za posledico zelo ugodne prodajne možnosti hmelja. Na svetovnem tržišču proizvajalci se težavo pokrivajo vse večje potrebe po hmelju. V slabše rodni letih pa nastaja tudi primanjkljaj. To pomanjkanje pokrivalo proizvajalci s hmeljskim ekstraktom, ki ga imajo vedno v zalogi. Prav ugodna ekonomičnost pridelovanja in povečan devizni efekt sta poleg ugodnih prodajnih možnosti glavna dejavnika, ki bosta v veliki meri vplivala na odločitve pri nadaljnjem razvoju hmeljarstva v Sloveniji.

Povečana potrošnja piva v svetu in pri nas ima za posledico zelo ugodne prodajne možnosti hmelja. Na svetovnem tržišču proizvajalci se težavo pokrivajo vse večje potrebe po hmelju. V slabše rodni letih pa nastaja tudi primanjkljaj. To pomanjkanje pokrivalo proizvajalci s hmeljskim ekstraktom, ki ga imajo vedno v zalogi. Prav ugodna ekonomičnost pridelovanja in povečan devizni efekt sta poleg ugodnih prodajnih možnosti glavna dejavnika, ki bosta v veliki meri vplivala na odločitve pri nadaljnjem razvoju hmeljarstva v Sloveniji.

Povečana potrošnja piva v svetu in pri nas ima za posledico zelo ugodne prodajne možnosti hmelja. Na svetovnem tržišču proizvajalci se težavo pokrivajo vse večje potrebe po hmelju. V slabše rodni letih pa nastaja tudi primanjkljaj. To pomanjkanje pokrivalo proizvajalci s hmeljskim ekstraktom, ki ga imajo vedno v zalogi. Prav ugodna ekonomičnost pridelovanja in povečan devizni efekt sta poleg ugodnih prodajnih možnosti glavna dejavnika, ki bosta v veliki meri vplivala na odločitve pri nadaljnjem razvoju hmeljarstva v Sloveniji.

zaostajanje enakega pridelka

Pridelki slovenskega hmelja so že nekaj let enaki. V svetovni proizvodnji predstavlja naša proizvodnja, zaradi hitrejšega povečevanja površin drugih hmeljarjev, le 3,5 odstotka od prejšnjih 5 odstotkov. Proizvodnja piva iz leta v leto narašča 4-5 odstotki, tržišče pa se verjetno ne bo kmalu zasedlo. Poleg večjih potreb po našem hmelju v inozemstvu, pa zadnja leta tudi domači pivovarji bistveno povečujejo odkupljene količine piva. V naslednjih letih bo možno

bohotnejše sorte

V ta namen je bil tudi izdelan program razširitve hmeljarske proizvodnje v Sloveniji. Prednosti pri razširitvi se daje tistim proizvajalcem, ki bodo z najmanjšimi naložbami ustvarili največje povečanje pridelka hmelja. Jasno je, da je v tem programu zajeto tudi intenzivno vključevanje novih vidov, da bo z novo sorto posajenih do leta 1975 okrog 720 ha. Takšna sortna struktura nasadov bo dajala sledeče pridelke

razširitev hmeljarske proizvodnje

V obravnavanem obdobju se bo obnovilo skupno 994 ha, kar pa ne predstavlja le absolutnega povečanja površin. Iz proizvodnje bo namreč potrebno izločiti 470 ha hmeljišč, predvsem nasadov na hmeljevkah, ki dajejo precej nižji pridelok kot nasadi obnove po novih tehnoloških osnovah.

razširitev hmeljarske proizvodnje

V obravnavanem obdobju se bo obnovilo skupno 994 ha, kar pa ne predstavlja le absolutnega povečanja površin. Iz proizvodnje bo namreč potrebno izločiti 470 ha hmeljišč, predvsem nasadov na hmeljevkah, ki dajejo precej nižji pridelok kot nasadi obnove po novih tehnoloških osnovah.

razširitev hmeljarske proizvodnje

V obravnavanem obdobju se bo obnovilo skupno 994 ha, kar pa ne predstavlja le absolutnega povečanja površin. Iz proizvodnje bo namreč potrebno izločiti 470 ha hmeljišč, predvsem nasadov na hmeljevkah, ki dajejo precej nižji pridelok kot nasadi obnove po novih tehnoloških osnovah.

razširitev hmeljarske proizvodnje

V obravnavanem obdobju se bo obnovilo skupno 994 ha, kar pa ne predstavlja le absolutnega povečanja površin. Iz proizvodnje bo namreč potrebno izločiti 470 ha hmeljišč, predvsem nasadov na hmeljevkah, ki dajejo precej nižji pridelok kot nasadi obnove po novih tehnoloških osnovah.

razširitev hmeljarske proizvodnje

V obravnavanem obdobju se bo obnovilo skupno 994 ha, kar pa ne predstavlja le absolutnega povečanja površin. Iz proizvodnje bo namreč potrebno izločiti 470 ha hmeljišč, predvsem nasadov na hmeljevkah, ki dajejo precej nižji pridelok kot nasadi obnove po novih tehnoloških osnovah.

razširitev hmeljarske proizvodnje

V obravnavanem obdobju se bo obnovilo skupno 994 ha, kar pa ne predstavlja le absolutnega povečanja površin. Iz proizvodnje bo namreč potrebno izločiti 470 ha hmeljišč, predvsem nasadov na hmeljevkah, ki dajejo precej nižji pridelok kot nasadi obnove po novih tehnoloških osnovah.

razširitev hmeljarske proizvodnje

V obravnavanem obdobju se bo obnovilo skupno 994 ha, kar pa ne predstavlja le absolutnega povečanja površin. Iz proizvodnje bo namreč potrebno izločiti 470 ha hmeljišč, predvsem nasadov na hmeljevkah, ki dajejo precej nižji pridelok kot nasadi obnove po novih tehnoloških osnovah.

razširitev hmeljarske proizvodnje

V obravnavanem obdobju se bo obnovilo skupno 994 ha, kar pa ne predstavlja le absolutnega povečanja površin. Iz proizvodnje bo namreč potrebno izločiti 470 ha hmeljišč, predvsem nasadov na hmeljevkah, ki dajejo precej nižji pridelok kot nasadi obnove po novih tehnoloških osnovah.

KNJIGE POVEDO, DA SE JE ODLOČIL PRAV

Obisk na vzorčni kmetiji Pregljevih iz Malega polja

Kmetija Lojzeta Preglja iz Malega polja pri Olu je ena izmed prvih vzorčnih kmetij v Sloveniji. Pobudo za preusmeritev kmetije sta dala kmetijski zavod v Novi Gorici in kmetijsko vinarsko zadruga Vipava. Program za intenzifikacijo proizvodnje in preusmeritev kmetije je v letu 1967 izdelal zavod za ekonomiko kmetijstva pri kmetijskem inštitutu Slovenije.

Lojze se danes kar nerad spominja prvih dni ureditvenega preusmeritvenega programa, saj sta s čeno Nevenko začela praktično iznič. Gospodarska poslojpa so sicer stala, toda to je bilo vedno ali manj tudi vse. Kmetovanje namreč zaradi ekstenzivnega načina pridelovanja ni dajalo niti denarja za pokritje najnujnejših življenjskih potreb, kaj šele za vlaganja v kmetijo. Zaradi tega se je bilo treba marsikomu odreči. Nevenka, mati petih otrok, je povedala, da se je večkrat zgodilo, da ni bilo denarja niti za sol. Po izrazu njenega obraza pa je bilo razbrati, da sta z možem precej pretrpela, preden sta se dokopala do tega, kar danes imata. Le izredni delavnosti in družinski harmoniji se iznata zadržati, da sta začele težave tako uspešno prebroditi. Danes sta ponosna na to, kar sta v slabih štirih letih ustvarila. Vesta sicer, da bo treba še precej vlagati v kmetijo, da bo še treba potrpeti in stisniti zobe, toda začetek je bil tako spodbuden, da sta danes oba prepričana v boljšo prihodnost.

Pod plitvo ornico leži prod, Lojze je povedal, da so to zemljo očistili njihovi predniki. Pokazal pa je na senoščeti in pašnike, kjer je še vedno precej skal, ki ovirajo košnjo trave in spravilo sena. Prva ugotovitev strokovnjakov, ki so obiskali Matičevo kmetijo, je bila, da je treba upoštevati in izkoristiti na ravne razmere te doline. Glede na podnebje, letno imajo nad 2000 milimetrov padavin, tla, zemljišča in gospodarska poslojpa je bilo jasno, da je osnovna proizvodnja na tej kmetiji lahko le govedoreja. Ko so Lojzeta razložili preusmeritveni program, ga je z veseljem sprejel. Vedel je namreč, da takšen, star način gospodarje

nja ne bo dal dovolj dohodkov niti za skromno življenje. Tako je prišel do spoznanja, da mora na kmetiji priti do nekoga preobrata, ali pa vse skupaj pustiti in se zaposliti izven kmetijstva, kot je to že naredil marsikdo pred njim. Lojze se je odločil za prvo. Preusmeritveni program, ki ga je izdelal kmetijski inštitut Slovenije, je začel uredničevati že v letu 1967. Takrat je začel tudi voditi blagajniško knjigo in dnevnik dela. V letu 1967 je kupil traktor, sliedila je kosilnica Alpina, pa obračalnik in zgrajbalnik, možni stroj in kopalo nov traktor Zetor s vsemi priključki. Pri hranilno-kreditni službi kmetijske vinarske zadruge je dobil tudi kredite. Prve je že odplačal. Najnovejšega, ki je vzel v lanskem letu, za nakup traktorja v višini 30.000 dinarjev pa bo odplačal v štirih letih.

Zaradi tako zastavljenega gospodarjenja so sledili nadaljnji uspehi. Nedvomno je Lojze naredil precejšen pridelok rak tudi pri pridelovanju

krompirja. Zamenjal je namreč izrojeno seme, zemljo pa izdatno pognojil. Tako je povečal hektarski pridelok krompirja od 113 stotov na

hektar v letu 1967 na 283 stotov na hektar v letu 1968. Kljub temu pa se je poraba dela povečala, pa je produktivnost narasla od 12,3 ure v letu 1967 na 6,5 ure za stot v letu 1970. Značila se je tudi lastna cena krompirja, in sicer od 0,70 din. za kilogram na 0,60 dinarjev. Neto dohodek na vloženo delovno uro je narasel od 2,59 dinarjev na 6,27 dinarjev.

Program zajema tudi sajenje z novimi sortami. Predvidevamo, da bo z novo sorto posajenih do leta 1975 okrog 720 ha. Takšna sortna struktura nasadov bo dajala sledeče pridelke

hektar v letu 1967 na 283 stotov na hektar v letu 1968. Kljub temu pa se je poraba dela povečala, pa je produktivnost narasla od 12,3 ure v letu 1967 na 6,5 ure za stot v letu 1970. Značila se je tudi lastna cena krompirja, in sicer od 0,70 din. za kilogram na 0,60 dinarjev. Neto dohodek na vloženo delovno uro je narasel od 2,59 dinarjev na 6,27 dinarjev.

podatki iz blagajniške knjige

Prejemki	1967	%	1970	%
Good	7.540	47	11.454,60	45
Govedo	7.106	44	10.438,11	41
Prakti	1.230	8	66,25	0,3
Krompir	122	1	3.008,80	12
Ostalo	1	—	400,00	2
SKUPAJ:	15.998	100	25.367,76	100

Izdatki	1967	%	1970	%
proizvodnja	2.223,54	15	6.761,65	34
gospodinjstvo	3.254,13	22	2.367,45	13
davščine	1.500,00	10	1.355,25	7
dolgoti	6.000,00	41	—	—
vlaganja	1.599,00	12	3.210,00	16
SKUPAJ:	14.572,67	100	19.694,75	100

Razlika	1967	1970
Prejemki	15.998,00	25.367,76
Izdatki	14.572,67	19.694,75
Razlika	1.425,33	5.673,01

življenje se temeljito popravi

Se bi lahko naštevali, kaj ti Lojze in Nevenka sta dosegla še marsikaj. Poleg tega, da sta povečala produktivnost dela pri večini poljščin, mleku in v gozdu, pa imata še vedno ogromno delovno uro. To povečanje pa je verjetno le začetno, kajti upoštevati je treba, da je bil količinski dvig proizvodnje zelo hiter in skokovit, tako da ni bilo moč v tako kratkem času vseh opravil mehanizirati. Ne moremo tudi mimo vrednosti celotne proizvodnje, ki je v letu 1970 dosegla že 67.000 dinarjev. Neto dohodek kmetije je bil v tem

debelejše vime

Lepe rezultate je dosegel tudi pri mlečnosti krav. Se posebno zaradi stalnega upadanja proizvodnje cene mleka, kar pa je razumljivo, saj se je mlečnost zaradi kvalitetskega sena stalno povečevala, medtem ko porabo močnih krmil ni dosti povečal. Mlečnost krav se je v tem obdobju povečala od 181 litrov na 2476 litrov na 16 ur na 7,7 ure na sto litrov mleka. Neto dohodek je v letu 1970 že dosegel 571 dinarjev na vloženo uro.

življenje se temeljito popravi

Se bi lahko naštevali, kaj ti Lojze in Nevenka sta dosegla še marsikaj. Poleg tega, da sta povečala produktivnost dela pri večini poljščin, mleku in v gozdu, pa imata še vedno ogromno delovno uro. To povečanje pa je verjetno le začetno, kajti upoštevati je treba, da je bil količinski dvig proizvodnje zelo hiter in skokovit, tako da ni bilo moč v tako kratkem času vseh opravil mehanizirati. Ne moremo tudi mimo vrednosti celotne proizvodnje, ki je v letu 1970 dosegla že 67.000 dinarjev. Neto dohodek kmetije je bil v tem

stroji

traktor — Zetor s priključki
obračalnik in zgrajbalnik
motorna kosilnica — Alpina
možni stroj — Alfa-Laval
motorna žaga

davek

1310 dinarjev.

domači

Lojze Pregelj, gospodar — star 42 let
Nevenka — Pregelj, gospodinja, stara 40 let
Marta — Pregelj, hči, stara 16 let
Ančka — Pregelj, hči, stara 13 let
Lojzeta — Pregelj, hči, stara 10 let
Irena — Pregelj, hči, stara 7 let
Martina — Pregelj, hči, stara 2 leti

LOJZE PREGELJ

Pod plitvo ornico leži prod, Lojze je povedal, da so to zemljo očistili njihovi predniki. Pokazal pa je na senoščeti in pašnike, kjer je še vedno precej skal, ki ovirajo košnjo trave in spravilo sena. Prva ugotovitev strokovnjakov, ki so obiskali Matičevo kmetijo, je bila, da je treba upoštevati in izkoristiti na ravne razmere te doline. Glede na podnebje, letno imajo nad 2000 milimetrov padavin, tla, zemljišča in gospodarska poslojpa je bilo jasno, da je osnovna proizvodnja na tej kmetiji lahko le govedoreja. Ko so Lojzeta razložili preusmeritveni program, ga je z veseljem sprejel. Vedel je namreč, da takšen, star način gospodarje

predvsem trava

Že od vsega začetka preusmeritve je največ pozornosti vlagal prav intenzivno travnjo. Moram povedati da so pri njih prvič trošili mineralna gnojila šele v letu 1967. Tako se je z gnojenjem povečal pridelok sena od 34 stotov na hektar v letu 1967 na 44 stotov na hektar v letu 1970, pridelok škrobne vrednosti pa od 750 na 1300 kilogramov škrobne vrednosti na hektar. Gnojenje travnikov je vvisalo pridelovalno ceno sena, in sicer od 0,10 dinarjev na kilogram v letu 1967 na 0,18 dinarjev v 1970.

ZABAVA

Od okrog 10.000 različnih knjig, kolikor jih na leto objavijo v raznih delcih, se jih komaj desetina dobro prodaja.

Pionirja letalstva brata Wright sta potrebovala več kot šest let, da sta pripravila svoj prvi polet leta 1903. Povabila sta na prvi polet množico ljudi, a zbralo se je le 5 rado-vednecev, med katerimi ni bilo nobenega novinarja.

Ko je izbruhnil leta 1902 na otoku Martinique ognjenik Pelee, je izgubilo življenje vseh 30.000 prebivalcev mesta St. Pierre; rešil se je samo kamje- nec, zaprt v samico.

Zaradi izredno mehkega perja, ki pokriva tudi noge in krampe, ter zaradi posebne oblike peres, leti večina nočnih uletov tako hitro, da se lahko neopazno približa plenu in ga sgrabi.

Leta 1470 so lady Anne Neville, grofica iz Warwicka, z odlokom britanskega parlamenta uradno razglasili za mrtvo. Tako je zahteval kralj Edward IV., da bi se lahko polastil njenega bogastva. Šele čez 30 let so odkli razveljavili in lady Anne je tudi uradno spet oživel.

Vsako leto ubijejo amorilski tigri v Indiji več kot 700 ljudi. Posebno znan je bil tiger iz Kumana, katerega žrtev je bilo 70 ljudi, preden se ga je lovcom posrečilo ustreliti.

Pred junjsko vojno leta 1967 je bil Jeruzalem, prav tako kot Berlin, razdeljen v dve zoni. Mejo je tvorilo nekaj nenaseljenih ulic. Za izraelsko stran so bile značilne široke ceste z živahnimi pro- cestmi, medtem ko je jordanjski del šdel se v srednje veči.

POIZKUSITE SE!

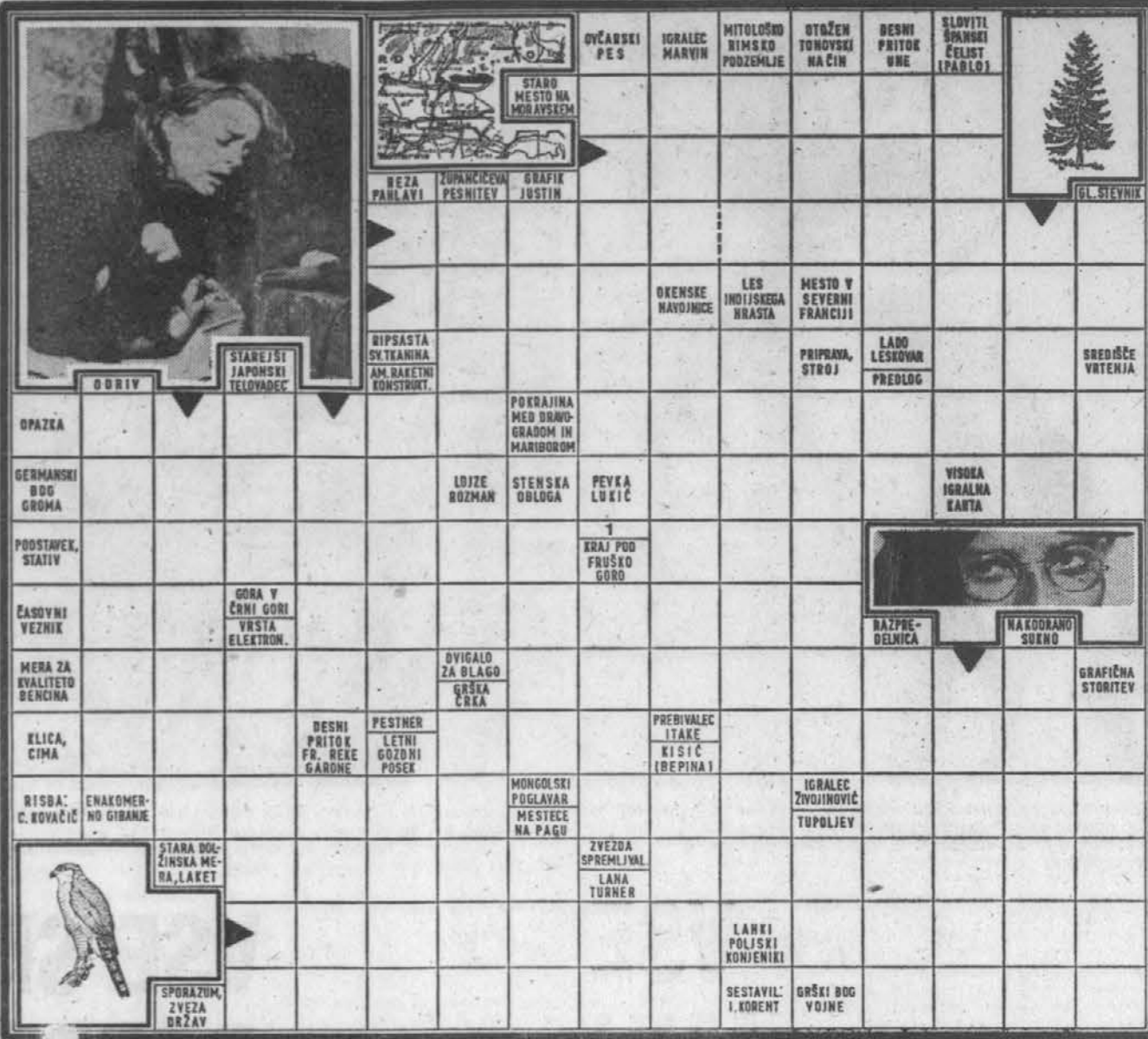
1. Kateri skladatelj je umrl na višku svoje slave za ko- lero?
2. Ali je v bolnišnicah za duševno bolne po svetu več moških ali žensk?
3. Kakšne barve mora biti luč na desnem in kakšne na levem boku ladje?
4. Aleksander Veliki je re- kel: »Če ne bi bil Aleksander, bi hotel biti...« Kdo?
5. Koliko časa bi se videl svetloba Zemlji najbližje zve- zde stalinice, če bi se nena- doma utrla?
6. Katera država ima zasta- vo svetlomodre barve, razde- ljeno na štiri dele z rumenim križem?
7. Ali vidijo ptice bolje kot ljudje?
8. Kako sta si bila v soro- du Napoleon I. in Napoleon III.?
9. Kaj pomeni v tujkah predpona »hithis«?
10. Do katerega mesta na Dajnem vzhodu vodi trans- sibirski železnica?
11. Koliko let je dočkal pri- trski dramatik in kritik Bernard Shaw?
12. Ali tvorijo meje SR Bo- sne in Hercegovine kje držav- no mejo?
13. Kdo je napisal pesniško zbirko »Travne bilke«?
14. Katero mesto so nekda- j imenovali »Srbske Atene«?
15. Katera slovenska beseda je sestavljena iz istih črk kot AGILNOST v pomešanem re- du?

ODGOVORI

1. Pjotr Iljič Čajkovski, leta 1893 v starosti 53 let. 2. Več moških. 3. Na desnem boku zelena, na levem rdeča. 4. Diogen. 5. Štiri leta. 6. Šved- ska. 7. Da, mnogo bolje. 8. Fil- ce imajo najboljši vid od vseh živih bitij. 9. Napoleon. 10. Je bil nekaj Napoleona I. 9. Nekaj, kar je v zvezi z ribami (hithis — grško riba). 10. Do Vladivostoka. 11. 94 let (1856 do 1950). 12. Da, na 15-kilo- metriskem pasu pri Neumu za polotokom Pelješcem, kjer sega BiH do Jadrana; mor- ska obala pa velja za držav- no mejo. 13. Ameriški pesnik Walt Whitman (1819—1892). 14. Novi Sad, ki je bil nekaj časa sedež srbske prosvete. 15. GOSTILNA.

REŠITEV PREJSNJE KRIZANKA

VODORAVNO: miniaturna, Alek- sandr, Urho, okraj, Kelkonen, TS, Apo, kotiček, fasan, Tasa, Cori, širji, agita, Namso, Omar, Bu, ston, Janos Kadar, po, E. K., šir, oliva, Ast, L. S., Johnson, oksi, Ana, enar, lotos, ralo, Plave, mel, Akton, Aco.

KARTOTEKA ČUDEŽEV

z odprtimi očmi

Najdaljša doba, kar je človek zdržal brez spanja pod zdravniškim nadzor- stvom, je 282 ur in 55 mi- nut (11 dni 18 ur in 55 minut). Toliko časa je ne- pretrgoma bedela Bertha Van Der Merwe, 52-letna gospodinja iz Capetowna v Južnoafriški republiki. Poskus se je končal 15. decembra 1968. — Časopisi so poročali, da 54-letni pri- staniški delavec Toimi Artturiinpoika Silvo iz Ha- mine na Finskem ni spal celih 32 dni in 12 ur od 1. marca do 2. aprila 1967.

Vsak dan je prehodil oko- li 27 kilometrov in je v tem času shujšal za dobrih 15 kilogramov.

vročina na severu

Najbolj severno od vseh ognjenikov leži Beeren Berg (2278 m) na otoku Jan Mayen (71° 08' severne širine) v Grenlandskem morju. Otok je verjetno odkril že Henry Hudson leta 1607 ali 1608, opisal pa ga je Nizozemec Jan Norveška si ga je priklju- čila 8. maja 1929.

ujeti zvok

Prvi je opisal delovanje gramofona (fonografa) 30. aprila 1877 Charles Cro- sen (1842—1888), francoski pe- snik in znanstvenik. Prvi uporabljeni aparat pa je skonstruiral Thomas Alva

Edison (1847—1931), ki so mu izstavili zanj ameriški patent 19. februarja 1878. Ze 15. avgusta 1877 se je oglašila iz njegove napra- ve pesmica »Mary ima majhno jagnje«. Prve gramofone s pločevinastimi zvočniki in ročico za nav- janje sta zasleda izdelovali v ZDA 1886 Chichester Bell in Charles Sumner Tain- ter.

uh, kakšna cesta

Najširša cesta na svetu je Monumental Axis, ki poteka v dolžini 24 km od Mestnega trga do Trga treh sil v Brasili, novi prestolnici Brazilije. Šest- pasovno cesto so izročili prometu aprila 1960. Siro- ka je 250 metrov. Cesta, ki pelje na most čez zaliv San Francisco, imenovana Bay Bridge Toll Plaza, si-

cer ni tako široka, ima pa 34 prometnih pasov (17 v vsako smer).

gobja farma

Največja farma za goje- lje gob je Butler County Mushroom Farm, Inc., ki so jo ustanovili v opušte- nem rudniku apnenca bli- zu West Windfielda v Pen- nsylvaniji (ZDA) leta 1937. Zdalj dela pod zemljo v ro- vovih, dolgih 175 kilome- trov, 875 delavcev. Na leto pridelajo čeb 11.000 ton različnih gob.

še pet let

Najdaljšo partijo šaha imala dv dolus Lawrence Grant in dr. Munro Mac Lennan. Začela sta jo igra- ti, ko sta študirala na uni- verzit v Glasgowlu leta 1927. Dr. MacLennan se je pozneje preselil v Sydney

NAŠ TEST

ZA LEPSI SPOL:

ALI OPROSTITI NEZVESTOTO

Pri vsakem vprašanju se odločite za možnost a, b ali c.

1. Izvedeli ste, da vas vara: a) Prekinete z njim brez besed b) Odpustite mu po dalj- šem razpravljanju c) Molčite, ker se bojite, da ga boste izgubili
2. Spremenil se je in zdí se vam, da vas manj ljubi: a) Ljubitevišiji ste z njim b) Bolj pazite na svojo zunanost c) Mislite si, da si je na- šel drugo
3. Najdete pri njem fotogra- fijo svoje prijateljice a) Pred njim jo raztrgate b) Rečete mu, da je grda c) Daste mu vedeti, da je med vama končano
4. Zaigrali ste mu ljubosum- no sceno: a) Prosite ga potem, naj vam opusti b) Rečete mu, da je imel srečo, ker bi bilo lahko še hujše c) Nič več ga ne iščete
5. Ni ga bilo na važen sestan- nek z vami: a) Takoj ga pokličete po telefonu b) Greste v kino s prijateljico c) Čakate ga doma in jo- čete

6. Izvedeli ste, da je vaš fant všeč vaši prijateljici: a) Obzirno ga opozorite na to b) Prosite prijateljstvo s prijateljico c) Čakate, da bi videli, kako se bodo stvari razvijale naprej
7. Obrnite se za vsakim dekle- tom in dajte komentarje: a) Poveste mu, da se to ne spodobi b) Pustite ga sredi ceste c) Obrnete se tudi sami in rečete, da ima grde noge
8. Zasledili ste ga, ko telefo- nira bivši ljubezni: a) Poveste mu, da ga bo- ste pustili, če se to še enkrat zgodi b) Ta čas, ko telefonira, berete časopis c) Takoj mu rečete, da se zanima za vas zelo sim- patičen mladenič
9. Slišali ste, da je imel na- morja več avtorov: a) Mislite si, da ljudje samo obrekujejo b) Komaj čakate, da se vrne in vam pojasni zadevo c) Prekinete z njim: naj si nikar ne misli, da ste tako naivni
10. Zvečer je šel z vašo naj- boljšo prijateljico: a) Besni ste, ker ste imeli nedolžen sestanek b) Mislite si, da gre le za nedolžen sestanek c) Rečete mu, naj tega nikar več ne dela

Če imate največ odgovorov pod »a«: Na videz odpustite »pregrehe«, potem pa se ma- ščujete. Vsa svoja dejanja ocenjujete kot velike žrtve, vendar zares niso. Zaradi te- ga trpite, ker vas ne sprej- majo vsi tako, kot bi si vi želeli.

Če imate največ odgovorov pod »b«: Nezvestoba je za vas nekaj strahotnega. Pozab- ljate pa, da ste sami tudi nagmjeni na podobnih skom- vtrani. Pomislite malo, ali bi odpustili napake, ki jih delate tudi sami.

Če imate največ odgovorov pod »c«: Blagor mladeniču, ki mu odpustite pregreho. To bo pravi čudež, ker je vaše geslo »milo za drago«. Preden se dokončno odločite, se analizirajte, ker prav go- tovo niste brez napak.

NEVŠEČNA PODOBNOST IZ SREDNJEGA VEKA

Neutrudni popotnik John Huston

Najnovejši film Johna Hus- tona »Sprehod z ljubem- jo in smrtjo«, ki so ga producenti — močna ameri- ška filmska družba 20th Century Fox — praktično pustili na cedilu, je doživel trijumfalni uspeh v Parizu, pravijo pa, da tudi v nekate- rih drugih evropskih prestol- nicah. In to predvsem po zaslugi pobude neke filmske revije, kar je vsakogar po- memben dejstvo, ko gre za to, da na splošno filmska kritika lahko zelo malo vpli- va na distribucijo, posebno kadar gre o ameriških fil- mih.

premlada tema

Zakaj se se ameriški pro- ducenti in distributerji tako vedli do filma, ki ga je po- snol hollywoodski veteran? Nedvomno zategadelj, ker je film »Sprehod z ljubemjo in smrtjo« majhni, kot bi bi- lo mogoče pričakovati. In ker se v obliki meditacije v srednjeveškem ritmu prav- zaprav prezentira pravi pro- testni film. Prav tako je tre- ba biti pozoren na osebnost samega avtorja, neutrudnega popotnika, ki si je pred dvan- setimi leti našel zatočišče v godnati Irski, potem ko so bili povsem uničili njegovo zelo zelo delo »Zmagovalec- to bremen«, katerega prota- gonista je bil vojak z najšte- vilnejšimi odklopanji — Au- dia Murphy. Vse to se je ču- gajalo v času, ko je Hu- ston bil v Afriki, kjer je s- smenal »Afriško kraljico«.

ravnodušnost — osnovna kvaliteta

Ta John Huston je nena- vaden človek. Iz sveta Ten- nessee Williamsa, ki ga ima za »šampiona aristokratske- ga duha«, se je bil sposoben prestaviti v subtilnejši svet nedavno umrle romanserke Carson McCullersa (»Odsev v zlatem očesu«), v delo, o katerem pravi: »Hladna objektivnost s ka- tero je napisala svojo knji- go, mi je omogočila, da sem v filmu ustvaril njegovo os- novno kvaliteto — ravnodu- šnost, ki niti malo ne pre- prečuje simpatičnih občut- kov prej nasprotno. Imed številnih najnovejših del je to film, ki mi je bil v naj- večje zadovoljstvo«.

on se vselej vrača

Prav te Hustonove besede so nosile v sebi breme hudih posledic, kajti če je on med prvimi, ki radi in jedi na ravno najboljše konje (ki jih zares obožuje; to je eden izmed razlogov, ki ga vežejo na Irsko), je ta ve- likan s srebrnimi lasmi med prvimi priznal tudi svoj ne- uspeh ter zavrgel dober del svojih filmov ter včasih kot bokser — to je bil v svoji mladosti — skušal s kakim naglim »O.K.« posneti, da je bil »krav«, ter se nato zno- voma vrnil na ring, da bi zno- voma poskušal srečo.

poezija namesto eksotike

Mlad študent Haron de Foix v nemirnem času not- ranjih vojn sreča Claudio, dekle visokega poretka, ter postane vitez ter ji služi. Oba gresta odkrivat svet. Toda spotoma, kljub vsem spozna- njem, do katerih prihajata, ljubemji ki med njima ra- sijo, srečujeta zahrbtnost, ne- strpnost, epidemijo, lakoto, strahotno moč plemstva in Cerkve. Na nekaj metnih stran od morja, ki sta ga iskala kot zadnji cilj, kot vo- do, ki odličuje, najdeta smrt. Tu smo zares daleč od

klasične sheme epskega hol- lywoodskega filma, posebno še, ker je Huston izbral po- etičen pristop, v nasprotju od kolorističnega in ekso- tičnega v delih Cecilia B. de Milia.

vzporednice z danes

»Ta pristop mi je prav ta- ko omogočil, da sem filmu dal odprto obliko, kajti ko- nec koncev so vsi ti knje- Źki uporabi, nezadovoljstvo mladine vsemirljivo podob- ni dogodkom, katerim smo priča danes. Poezija v filmu je nastala s konfrontacijo nekoli- štiriziranih kostu- mov, ki sem jih zahteval od Leonora Fini in smenjem v ruševinah pravih gradov t- zega časa. Prav tako sem želel dati prednost nekate- rim barvam, predvsem mrač- nim tonom, da bi nekako iz- enačil lokalizirano ter dobil barve občutja«.

Huston se prvič po dvan- setih letih pripravlja na vr- nitev v Ameriko, da bi po- snel film In to bo vrnitev k izviri reke, reke, ki je dolga, polna vrtincev in pod- vodnih čerj njegovega življe- nja. Namen ima, da bi v Stocktonu (Kalifornija) po- snel film o boku in bokser- jih, vendar ne o Cassiusu Clayu, ampak o vseh tisti- h, o katerih časopis nikoli ne pišejo, o mračnih ljudeh, ki so brez upanja na uspeh. Pozabili smo povedati, da obstaja še ena priljubljena Hustonova tema, namreč zgrešenost.

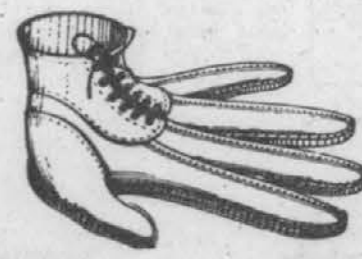
GERARD LANGLOIS

ČUDOVITE IZNAJDBE

Škarje, ki jih primeš na obeh krajih

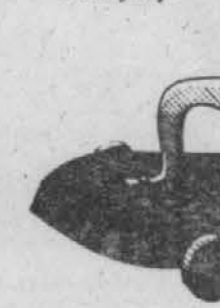

Pipa, iz katere teče voda navzdol in navzgor.

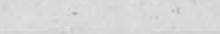

Rokavice za hojo po rokah

Pištopa z rezervnim dodatkom za neslišno streljanje

Likalniki na kolesih ali tudi kotalke za hojo po rokah

UČITELJI IZ VESOLJA?

Ali so predzgodovinski Indijanci imeli plavže?

Pripadniki sodobne civil- izacije so verjetno po pravici ponosni na dosežke svoje znanosti — tehnologije, na spretnost obdelave materija, gradnjo vesoljskih raket itd. Razvoj znanosti, ki je pripeljal do tako kvalitet- nega skoka v tehnologiji in življenju je bil posebno in- tensiven v zadnjih dveh sto- letjih; to je časovno razdob- je, v katerem je nastalo naj- več »tehničnih čudežev« na- šega časa. Zato nismo pri- pravljeni verjeti v misel, da so številne od teh zadev, ki nam zdaj lajšajo življenje in omogočajo prodor v ne- raziskana področja samlje, vodviri in vesolja, bile znane že pred več tisoč leti. Pa vendar je to edino ustrezno in zadovoljiva razlaga sicer nerazločenih arheoloških iz- vidov in spoznanj, do kate- rih so učenjaki prišli prav- tako v zadnjih dveh stolet- jih.

indijanci razpihajo do 1700

Najkrajši pregled teh »predzgodovinskih čudežev« znanosti vsebuje zares osup- ljive stvari, ki jih nitiakor ni mogoče racionalno razlo- žiti. V Ekvadorju so npr. odkrili platinaste okraske, na podlagi katerih so znanstve- niki dognali, v kar sami ne morejo verjeti: do so pred- niki današnjih Indijancev i- meli plavže, v katerih so lahko dosegli temperaturo čez 1.700 stopinj C. To je spretnost, ki so jo v Evropi odkrili šele v zadnjih dveh stoletjih.

videli so nevidno

Babilonski astronomi, za katere je znano, da so bili zelo sposobni, da pa niso i- meli na voljo izpopolnjenih ne optičnih ne radijskih te- leskopov, so vedeli, za Ve- nerinim satelit, za meseco Ju- pitera in Saturna; malo zna- no plemo Dogona iz afriških džungel in savan je vedelo, da obstaja zvezda Sirius. To- da odkrivanje teh nebesnih teles je nemogoče brez moč- nih teleskopov!

žebliji mlajši od desk, ki jih spajajo

V sanskritskih besedilih se časovno trajanje vesolja ce-

na milijarde let, kar ust- reza hipotezam sodobne znanosti. V Peruju, Angliji in Kaliforniji so našli tri železne žebelje, zabite v stene, ki so brez dvoma dobi sta- rejši, od železa. Vse te in šte- vilne druge neomenjene znanstvene skrivnosti kažejo na nekaj zelo fantastičnega: na obstoj predzgodovinske tehnologije, o kateri danes ne vemo ničesar. Britanski avtor Andrew Thomas, katerega knjiga »Mi nismo krivi« je bila pravkar objavljena v Londonu, meni, da so znanstveno civilizaci- jo, o kateri ne vemo dobe- sedno ničesar — uničili po- topli ter plamenj podmor- skih vulkanov in geoloških ka- taklizmah.

Poleg te obstaja še bolj fantastična hipoteza, po ka- teri naj bi ta znanstvena spo- znanja prišla na zemljo iz vesolja od prebivalcev dru- gih planetov. Čeprav ta teza ni nova, pa v Thomasovi in- terpretaciji postaja zanimi- va in skoraj verodostojna.

obisk nad 500 let

Ameriški astronomi Carl Sagan je prepričan, da naš planet vsakih 500 let obisku- jejo gostje iz vesolja. Ko- likor zgodovina sega dalje od meje 7.000 let, ki so jo postavili zgodovinarji, in če so ljudje zares živeli v zad- njem intervalu med obema ledenima dobama, potem ni izključeno, da so temelje ne- ke dobe visoko razvite kul- ture in tehnologije postavili kralji božanskih izvora, o katerih je beseda v legen- dah Mehike in Peruja, Egipta in Kitajske, Indije in Grčije.

kristus stopi iz rakete

Zares je težko verjeti, da so si stari narodi izmislili prostor brez sliherne realne podlage, pa tudi mite, ki so prepričali podrobni opisov opreme, ki je — kot se to zdi današnjim ljudem — v tem času bila povsem nemazna, ki pa so jo kljub temu do- volj zvesto in podrobno opi- sovali. To se nanaša na bi- blični opis vesoljske ladje, iz katere je prišel Jezus Kris- tus; v starem indijskem epu Mahabharata pisec opozar-

grški filozofi v šoli

Sovjetski znanstvenik dr. M. Agrest je prepričan, da bodo arheološki šele odkrili, kako so vesoljci iz daljnih svetov prenesli nekakšna znanstvena dejstva na naš planet. S tem bi bilo mogo- če razložiti, kako so npr. grški filozofi jako vedeli, kakšna je oddaljenost med zvezdami in planeti in od kod so vedeli, da obstajata dva Marsova meseca, čeprav ju s prostim očesom ni bilo mogoče videti. S tem bi se prav- lahko razložilo nekatere skrivnosti novejšega datuma, kot je tunguski meteor, ki je leta 1908 opustil širno področje v Sibiriji, pri tem pa pustil za sabo sledove, ki so podobni sledovom atom- ske bombe.

injekcije pred 3500 leti

Seveda niso vsi znanstve- niki pripravljeni iskati od- govorov na nejasna vpraša- nja v medplanetarnih stik- kih. Vsekakor pa je zanimiv poskus Andrewa Thomasa, ko je dejstva neznanega iz- vora pripisal neki visoko razviti rasi, za katero zgo- dovina ne daje prepričljivega odgovora — kakor so tudi zanimivi odgovori na neka- tere druge skrivnosti, kot npr., kako so ljudje v sta- rem veku mogli vedeti za Ameriko, Antarkitiko in Is- land; kako je bilo mogoče, da je opisano cepljenje v indijskih verskih knjigah, ki so bile stare več kot 3.500 let; kako razložiti opozorila na robote in kompiuterje — dadi ne v današnjem smislu, toda kot pojem — v klasič- nih srednjeveških spilih; za- kaj je kolektor starih Majev doživel bolj zapleten, kot je naš... To je samo nekaj vprašanj brez odgovorov s področja prazgodovinskih skrivnosti, in bi izključeno, da Andrew Thomas in njegovi somišlje- niki nemara ne bi bili na pravi sledi.

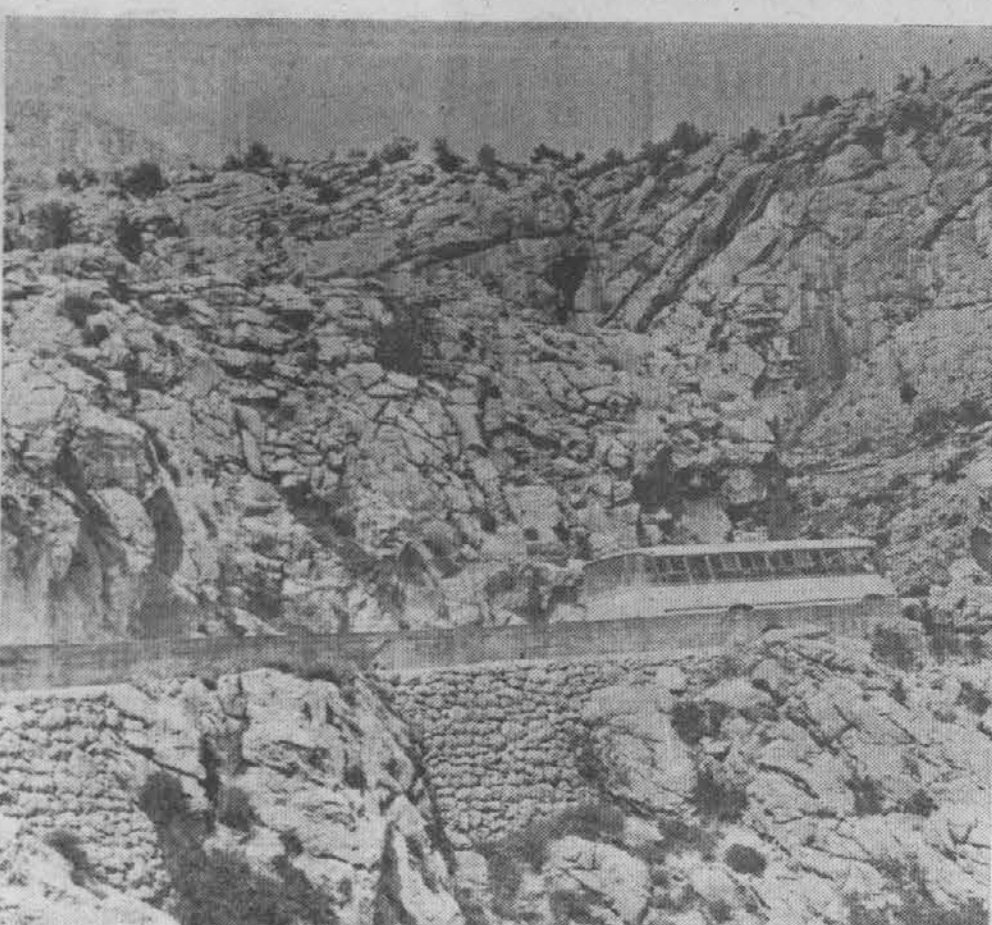
B. F.

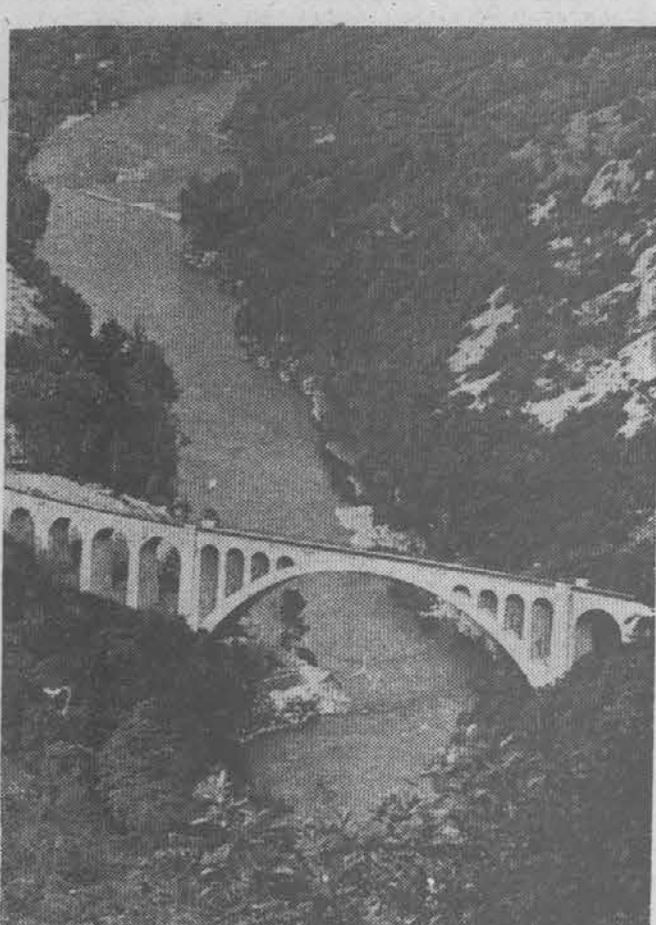
Še vedno skoraj skrivnostni in malo znani (a iskani) svet srbskih srednjeveških samostanov. Imeli bi veliko več obiskovalcev, če bi bile poti do njih boljše. (Foto: D. Krašič)

Fotografijo je posnel naš reporter še pred dobrim letom, ko čuvaji nudističnih paradižev niso preganjali skritih objektov kar z revolverji in radijskimi postajami — (Foto: E. Selhaus)

Poti k morju so naporne, kajti vse vodijo preko skalnatih gora, kjer so ceste, pa četudi asfaltirane, vedno preozke, premalo asfaltirane, preveč zavite, tu in tam celo preveč valovite in je vožnja nasploh majcena pustolovščina. Slika je posneta na prelazu Makljen, na bližnjici skozi Bosno — (Foto: Egon Kašič)

Znameniti solkanski most nad Sočo pri Solkanu. Čeprav se majo, podstirna blakom še dobro slaži. Solkan in Gorica pa sta odhodni za Kras, kjer je doma vino. Dobite ga (pravga) celo v gostilnah — (Foto: E. Selhaus)

POSTOJNA DOBI TEKMECA?

Resavska podzemeljska jama naj bi bila najlepša v Evropi

Srednje Pomoravje je bilo tistim, ki jih je slučajno prineslo tja in redkim turistom še najbolj znano po srednjeveških samostanih, Manastirju in Ravanici iz 14. stol. ter Kalenici iz 15. Kaže pa, da so tamkajšnji turistični delavci tudi pijunili v roka. Saj dvema kilometroma nove asfaltne ceste do Resavske jame menda še lahko tako rečeno.

Jama, ki jo kličejo kar »Resavska lepota«, je dolga kakšnih 1800 metrov, obiskovalci pa si bodo zaenkrat lahko ogledali njene krasote vzdolž 700 metrov. Da tista »lepota« ni kar z neba padla, potrjujejo tudi mnenja strokovnjakov, ki jo uvrščajo med najlepše jame ne le v Evropi, celo na svetu.

Pa to še ni vse. Grza, ki je približno dvajset kilometrov oddaljena od Paračina, primerjajo celo s Švico. Dve umetni jezera, divja gorska rečica s postrovi in prijetni planinski domovi so pravo okoliš za dopust.

V Svetozarevu je razen tega tudi znana galerija naravnih muzejev in teh krajih pa skrivajo mnoge dragocene zbirke. Med drugim kip matere z otrokom, ki ga postavljajo nekaj tisoč let nazaj od začetka našega štetja, pa Venera iz Pomoravja in še in še. Sploh se je Svetozarevo zadnja leta začelo razvijati v središče kulturnih in zabavnih prireditev. V Paračini služi Taliji eno najboljših amaterskih gledališč v državi.

Medtem, ko iz Amerike poročajo, da nudizem izumira, pa se le-ta v Evropi, posebej na Sredozemlju in posebej na Jadranu (vzhodna obala) zelo razvija. Interesentov za nudizem je vedno več ne le med tujci, prednjačijo Nemci in Avstrijci, temveč tudi med Jugoslavlani. Prednjačijo Zagrebčani in Slovenci.

Mnogi vprašujejo, kdo gre lahko v nudistični tabor, kakšna so pravila itd. Niso potrebne posebne članke izkaznice, razen v nekaterih redkih kampih, katere imajo v najemu avstrijske ali nemške nudistične organizacije in klubi.

Vsak nudistični kamping ima svoja pravila — »diskriminacije«. Najraje vidijo, če se nudizmu vda cela družina, ali pa vsaj nudist z družino.

VSE MANJ KOPALK

V Jugoslaviji je vsak dan več nudističnih taborov

črni kal

● Gostilna »Slavka Zerjula« na Crnem kalu ima sicer prijetno teraso v zelenju in senci, vendar pa bi bilo škoda časa, da se ustavite. Hramo imajo v glavnem nudijsko, od tople pa le vampe (če so) po 6 dinarjev in pražena jetra po osem dinarjev. Sediščni velja štiri dinarje, prst v njem pa je tako tanka, da človek sploh ne ve, kaj je. Sicer pa boste dali za 5 dekagramov prsta 6 dinarjev. Malavžo prodajajo po sedem, infuzijo pa po deset dinarjev. Teran stane 15 dinarjev. Postrežba ni vzorna.

Na črni listi so vse prijetne noči. Samih moških — mladih ali starih — načeloma ne puščajo v nudistične eldarde. Pogoj je, da se čimprej ko vsopite, slečete. Ta »čimprej« je precej raztegljiv.

Nudističnih kampingov je ob Jadranu na kupe. Najmodernejši je pri Vrsarju na otočku Kuversada. Tam je tolikšna gneča, da so se nagli preselili že na celino. Najmanj urejen nudistični kamping, oziroma plaža, je v Ucinju, kjer nudistom ni prostor točno odmerjen, zato se sprehajajo po vsej 14 km dolgi Veliki plaži. Najraje so bali, kjer se kopajo počitniška zveza. Mnogi (nudenisti) zato ostro protestirajo.

Kake posebne nudistične organizacije v Jugoslaviji še ni. Tu in tam so bili napol formirani iniciativni odbori, a to je tudi vse.

smuk

V nedeljo, 1. avgusta bo nad Celico kočno mednarodno tekmovanje v slalomu. Komur bo prevozel? Do Celice kolesa paš z Jezerskega (dobro vru ali malce več). Na Jezersko pa z avtom ali z avtobusom (traz dovolj).

VSE SMERI SO DOBRE IN VSE SO SLABE

Ceste, ki vodijo k morju, so ne le polne vozil, temveč polne neprijetnih in nepričakovanih ovir

ankaran

V ankaranski Adriji odganjajo goste, ki bi radi le jedli (ne prepoznali) na ta način, da jim zadržajo tudi parkirno (5,00 din) ter skopalinov (3,00 din). Pravzaprav smešno! Če že kosite se tudi kopajte!

Preizkusili spomlad! tu in tam zelo ozko, brez bankin in je ponekod asfalt že precej »bivša« ali pa strokovno valovita.

V Crni gori se nasplošno bojte žebijev, ki jih nastavijo ustavijo vaš avto, bodite srečni. Prometnikov v Crni gori ne iščite in ne zmerjajte. Vrli so in niso sami krivi, če jih je premalo.

dirke

Sredi avgusta bodo v Zeltovcu na Stajenckem velikih avtomobilskih dirkah. Mnoge slovenske potovalne agencije privlačijo tja iz tiste Kaže, da je najcenejši ljubljanski TRG (železniški postojni urad), ki izjemno privlači zlet z avtomobili. Vožnja in vstopnica 120 din (odhod iz Ljubljane ob 8.30, odhod iz Zeltovca trije ure po končani dirki). Postanki po dogovoru. Samo vstopnice po 40 din. SAP in Trans-turist neznatno dražja.

OBALA JE LEPA LE IZ ZRAKA

Otoček Premuda bo morda komu všeč, ker še nima pravega turizma

Saj, Premuda je tako za-losten otok, da ga za dopustnikovanje še priporočali ne bi posebno vroče. Ampak, sto ljudi in tako naprej. Pa še to, Francozi in Nizozemci se menda prav gnetejo tam in kaj se ve, komu bi bil ta otok žalosti med vedrini.

Mrtve je. Pa čeprav ima samo naselje 140 prebivalcev. Kakšnih 30 ostarelih in nekaj ženskih čaka na svoje pomorce. V vasi, ki nima vode razen deževnice, kaj šele elektrike (pa so jo že objavili za julij), je 60 tujstkih ležišč. Za spanje računajo 10 dinarjev, celodnevna

oskrba pa gre na 46 dinarjev. Nekakšen kamping je urejen v zalivu Krijal, po dinar na osebo. Bogvekakšen pa res ni. Za Robinsone pač. Takša je v sezonskem času 1,50 dinarjev, izven te petdeset par. Za starejše od 10 let!

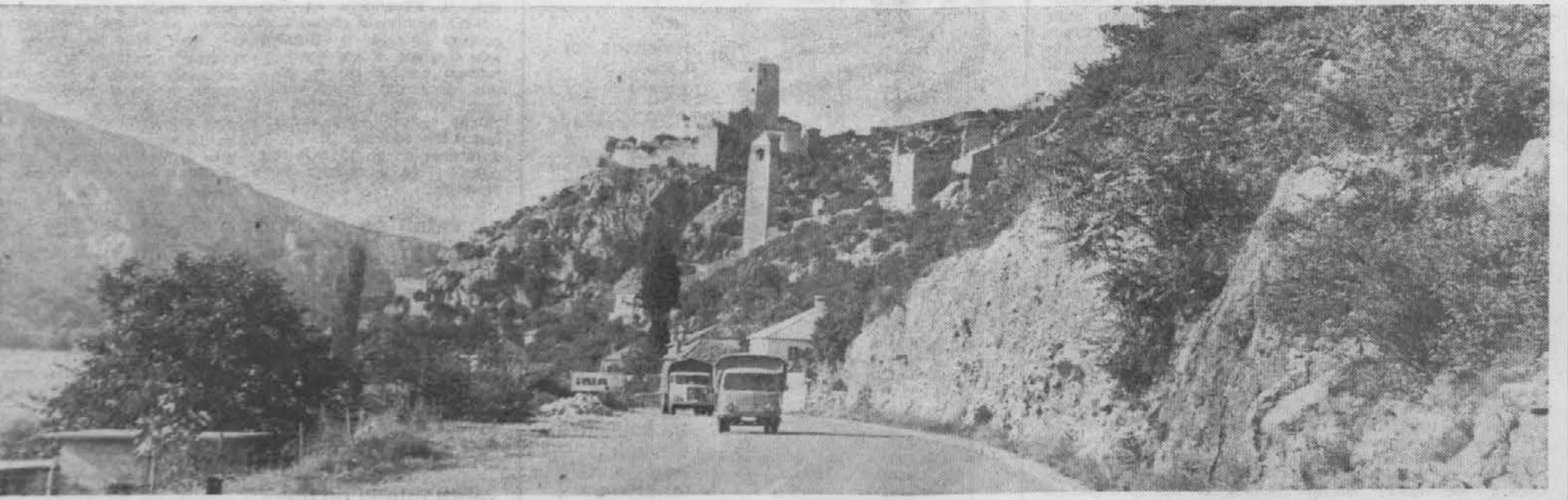
Obala na zahodni strani otoka je lepa samo iz zraka, kopali pa se baste lahko v zalivu Krijal. Tam je plaža peščena in tudi morje čisto. Sprehodi odpadejo, še kozje in ovčje staze so zaraščene. Rezervacije: Mila Jadršćec. Turistično društvo, Premuda.

šmarje

● V Šmarje se pride po novi asfaltni cesti iz Koprar in se ne more mimo gostilne »Pri Treh lovcih«. Kakih osem kilometrov vožnje je do tja. Gostilna je nova in okusno opremljena. Ima teraso, restavracijo, lovsko sobo in še manjšo dvorano za prireditve. Zdalj imajo vsako soboto ohceti. Zunaj je tudi velik vrt z raznimi in pečin za kruh (1). To je pristna kraška peč, v kateri počijo domači primorski kruhi. Prostor je prijeten, ni kaj. Kuhinja bo še le začela delati, pišče pa so vseh danje. Domače vino prodajajo po osem in deset dinarjev.

lonec

● V motelu »Medne« ne daleč od Mednega imajo zelo dobre sadne kupe. So pa precej drage. Kakor kaže, jih pripravljajo zvešne iz svetlega sadja.

Na sliki je odsek ceste pod Počiteljem. Ko boste že tukaj, se lahko oddahnete. Do morja ni več daleč — (Foto: Jože Snof)

ISKALI SMO NAJBOLJ POZABLJEN KRAJ

Pod Velebitom je še veliko samotnih (ne piratskih) gnezd, kjer je poceni in nadvse samopostrežno

Kdor je vražjeveren, naj v Starigrad pri Senju (27 km) niti na dopust ne hodi. Trinaest prebivalcev namreč šteje! Niti tisti ne, ki ga višave k tlom vlečejo. Štiri kilometre od magistrale k morju se spuščajo tako ozko in — že res, da le na videz — nevarno, da gomaženje v kosteh ne uide. Se tistim ga ne priporočamo, ki so strelže v postelji vajeni: trgovine ni, pekarni ni, gostilne ni, elektrike ni. No, pošta je, voda pa v cisterni. Vse naštetje je tako ali tako v »sosodnjema Senju.

Ko smo že našli vse sprotje, še nekaj za: zaliv je prekrasen, mir pa tudi. Sicer vas pa tudi dosti ne bo tam. Osem sob z dvema ležišča oddajajo domačini. Po 10 dinarjev za posteljo. Od domačinov, večji del starih, na pripravo hrane niti računati ne morete. Popravljali si boste obroke lahko edinole sami. Avtobus pa v Senj ne vozi.

Rib tudi ni. Kakšnih pet kilogramov jih lahko ujame celo vas v eni noči. Vino si vozijo — kako bi le bilo, ko se tega ne bi bilo — s Paga

in prodajajo po 5 dinarjev. Turistična taksa je 1,50 dinarjev.

duba

Petnajst kilometrov južno od Makarske, skoraj na razgrajeni ledeni Dubi. Morje je nebesko. Če bi veljala beseda predsednika države, bi bile postelje nekakšne anešne poemi. Po 5 dinarjev. Ker pa raje zapuščamo ceniku Makarske riviére, bo šlo za cenami za ležišča takole: druga kategorija od 12 do 16, tretja od 10 do 12 (obe veljata v sezoni), inven tega časa pa po istem zaporedju od 10 do 13 in 9 do 12 dinarjev. Hranili se boste kar pri zasebnikih, celoten penzion pa bo tako znesel od 55 do 70 dinarjev. Tudi s ribami vas bodo pitati, zaliti pa jih boste z belim za 6 in 8 dinarjev za 5 dinarjev. Edina gostilna, »Turista«.

Zanimiva drugače Duba tudi ni. Je pa takoj nad morjem pogleda vredna volina »Čarova vrata«, kjer se bi lahko (od sravnja) skrilo 50 Dubancev. Vreme je tako ali tako najlepše na Jadranu. Drži pa, da je podnebje prav zares dokaj blago. Še bolj vas bodo pope-ljali na izlet vrli Dubanci: na Hvar, na Brač, Korčulo in Lastovo. Cen pa vam dal tudi na morem zapustiti. Rezervacije: Turistično društvo, Duba.

M. R.

mladina

Danes na Bledu konec avtomatnega mladinskega veslaškega prekmurja. V Mariboru pa od četrtka naprej državno mladinsko prekmurje v teku. Od nedelje do četrtka pa v Mariboru mednarodno mladinsko tekmovanje za Korenčanov memorial.

● Pučišča so majhen kraj na Braču. Vzhodno od Supetra, po cesti je do tja okrog 30 kilometrov (skozi središče otoka), a bližje je po slabi cesti ob obali. Ladijske zveze s Splitom dokaj pogostne. Lepa lega v globokem zalivu. Čisto morje, senčni goščadi in bolj malo peska. Penzion v »zadružnem domu«, cena do 50 din. Lahko pa spite tudi drugje in se v restavraciji le hranite. Rezervacije in informacije: Poljoprivredna zadruga Dubrava, Pučišče na Braču.

PALEC PRIPELJE V PRESTOLNICO PIVA

Z avtostopom od Jesenic do Münchna

MESNA INDUSTRIJA

»GAVRILOVIČ« PETRINJA
XXVIII slavonske udarne divizije bb

proda

osnovna sredstva, to je šest masivno grajenih objektov,

primernih za skladiščenje vseh vrst materiala ter spremnih poslopih, potrebnih za normalno obratovanje skladišča.

Skupna površina skladiščnih prostorov znaša 1400 kvadratnih metrov.

Objekti so v mestu Smljan, oddaljeni od asfaltnice česte Gospić-Karlobag 4 kilometre. Zanimostni kupci lahko dobe vsa pojasnila po telefonu 81-176 in 81-126 Petrinja. 6589

OSNOVNA ŠOLA BRATOV RIBARJEV BREŽICE

naknadno raspisuje
prosto delovno mesto:

UČITELJA za glasbeni pouk,
FRU ali F

ORTOPEDAGOGA za razredni pouk
v oddelku posebne šole

UČITELJA razrednega pouka
za delo v varstvenih oddelkih

Stanovanja ni.

Pismene prijave sprejemamo 15 dni po objavi raspisa. 6594

»ALUMINIJ« KOMEN

razpisuje

prosto delovno mesto

DIREKTORJA

POGOJI:

kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

— da imajo visoko, ali višjo strokovno izobrazbo strojne ali ekonomske smeri, z najmanj dveletno prakso na vodilnem mestu;

— da imajo srednjo strokovno izobrazbo strojne smeri, s 15-letno delovno dobo, od tega 5 let na vodilnem delovnem mestu.

Osebnih dohodkov po pravilniku.

Stanovanje po dogovoru.

Kandidati naj pošljejo svoje ponudbe s kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev v 30 dneh po objavi raspisa na gornji naslov. 6617

Komisija za volitve in imenovanja

SKUPŠČINE OBČINE GROSUPLJE

razpisuje

delovno mesto

RAVNATELJA GIMNAZIJE

»Josipa Jurčiča« v Stični

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

— da imajo visoko izobrazbo

— najmanj 5 let vzgojno izobraževalne prakse in izpolnjujejo pogoje za učitelja srednje šole.

Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev naj kandidati pošljejo v 30 dneh po objavi raspisa komisiji za volitve in imenovanja skupščine občine Grosuplje. 6609

Komisija za delovna razmerja in strokovno izobraževanje

LJUBLJANSKEGA URBANISTIČNEGA ZAVODA,

LJUBLJANA, KERSNIKOVA 6

objavlja prosta delovna mesta in vabi k sodelovanju:

1. projektanta — za delo v lokacijskem oddelku operativnega sektorja
2. dva referenta priprave — za delo v lokacijskem oddelku operativnega sektorja
3. dva geometra — za delo v geodetskem oddelku operativnega sektorja

Za sprejem na delovna mesta se poleg splošnih pogojev, zahtevajo še naslednji pogoji:

Za delovno mesto, navedeno pod št. 1. končana fakulteta za arhitekturo, gradbeništvo in gozdarstvo — arhitektonske smer pod št. 2. srednja strokovna izobrazba, gimnazija ali ekonomska srednja šola ali tehniška srednja šola gradbene, geodetske ali arhitektonske smeri ter 1 leto delovnih izkušenj pod št. 3. tehniška srednja šola — geodetski oddelk ter najmanj 3 leta delovnih izkušenj

Rok za sprejem ponudb je 15 dni od dneva objave prostih delovnih mest v dnevnem tisku. 6588

Obožovana s napotki od prejšnjega petka, sva se s Mojco odpravila na pot. Prvi cilj naj nama bo München, potem bova pa še videla. Da nen bi izgubila časa še na domačih tleh, naju je kolega potegnil s avtom do Hrlice. Poslovili smo se in s tesnobo v sru su dvignila palec proti nebu, ko se je približal prvi avtomobil. Mi-mo. Spogledala sva se in mračno misli so naju obšle. Pravzaprav, morda je še boljše, morda je bil kak krimi-nalec v civilu. Nikoli ne ves, in vsaka stvar je za kaj do-ra. Tretji mama je ustavi-l.

usmiljena bosna

Brat iz Bosne v avstrijskem VW. Med živahnim pogovorom o avstrijskih in njihovem pogledu na seks, smo se pripeljali na Korenski prehod, čez mejo in v gostilno na oni strani. Hotel nama je pokasati, kakšno odlično piv-o pije on, mlitva pa sva ra-dovedna poskušala in nika-kor nista mogla ugotoviti razlike z Uniomom. Zvečer-lu se je že, ko smo krenili naprej. Na križišču pred Be-ljakom se s solzami očmi poslovimo. Malce se prete-gneva in ob naju ustavi Tau-nus.

pouk o mariji tereziji

Dunajski elegant 50-let let naju ljubeznivo povabi, naj vstopiva. Izkušitelj je pri-lu-ko in nama razložil zgodovi-no svojega Wiena od Marije Terezije do danes. Ja, ja, ni-kjer ni več tako, kot je bi-lo včasih. V hitri vožnji smo bili kot bi trenili v Leobnu. Tu naju je iztovoril pred re-stavracijo in odpeljal. Toliko, da sva utegnili spiti prvo kavo za šilinge, nemogočo, zato pa bolj drago, če je sre-di ceste ustavil ogromen to-vornjak in zapri promet ter naju s hupanjem povabil do Lizza.

strašni dialekt

Od pogovora ni bilo nič, kajti najino še tako slabo nemščino je onemogočil še voznik z nekim strašnim di-alektom. Razumela sva le to-liko, da prihaja iz Maribor-a, da pozna vso Slovenijo in da mu je divje všeč. Okoli-11 ure zvečer se izkrcava v Lizza, v centru mesta. Peš sva se premaknili kaka dva kilometra naprej in odkri-la, siroti ravno med cesto in še-leznico, travnik, poln sen-ehnih kopic. Eno sva razdri-la, zlezla vanjo in zaspala. Hu-diča, kdaj bova še v Münch-nu, da kupiva spalne vreče. Ob dveh naju je zbudil pri-jeten hlad jutranje rose. Ne-kaj časa sva se trudila, se

stiekala, naredila vsak po-lu-rek domačega žganja, ki sva ga v ta namen vzele s se-boj, pa ni nič pomagalo. Kar naprej sva drgetala.

grk zna dve besedi

Naslednje sva se naveličala in šla raje na cesto — delat. Že prvi nama je ustavi-l. Ne-ki grški tovornjak — hi-dinik. Vzameva karto do nem-ske meje. Z nezmožno brzi-no 30 do 30 kilometrov na uro se zapodimo proti Šalsbur-gu. Kot bi migzli smo bili zjutraj ob 9. uri na nemški meji in morali prekiniti šil-valno debato z voznikom; znal je dve srbski besedi. Najprej sva si morala ure-diti zadnjici, ki sta nama na osem sedež dobili čisto og-late oblike, nato pa sva peš odkorakala v Nemčijo na kavo.

štopanje v nikogarš-nji zemlji

Ker so nama cariniki poveda-li, da je na avtomobilu sto-panje prepovedano, sva šla nazaj in se lotila dela med obema zapornicama. Skoraj sva se obupala, ko je pri šel-on — mlad grafični desi-gner iz Bonna. Poln rekvizi-tov za krajanje in preganja-nje dolgaša: pokvarjen tran-zistorski radio, kasetni ma-gnetofon s praznimi bateri-jami in optimistični dobre volje brez duhovitosti. Pogovor nekoliko ni in ni stekel in prav odleglo nama je, ko sva izskočila v Mün-chnu. Cilj je dosežen, in to v rekordnem času. Pogleda-vamo desno, levo, nikjer nobe-ne gostilne. Z bavariskim pi-voim torej zamenkrat še nič. Pač nismo doma.

jugo-prstan

Ah, Monako, tušina, sr-ce velike Nemčije, domovine naših zdorncev in ustašev. Različna čustva so naju ob-hajala. Najprej sva se napoti-li proti postaji, da bi v gar-derobi pustila najino prtlja-go. Ko sva zapravila poldu-rno marko pri garderobnih omari-ah, sva se prebila do opra-me in se odpravila v me-sto. Prvo, kar naju je pre-senetilo, je bila srbska govori-ca, ki jo je bilo slišati v krogu enega kilometra oko-li postaje. — Kje neki so Nemci? Ko sva si privoščila majheno wurstchen, naju presenečeno Jugoslovonom znane erotične peske osebja za točilno mizo. Saj sva pri-šla gledat vendar Nemce. Kje naj jih najdeva.

Zveča, da je tipična Bavar-ska točilnica Hofbrauhaus le nekaj korakov vstran. Vključiva se v romarsko množico turistov z vsega sve-ta.

ta in greva. Pri mestni hiši se s trumo ustaviva, da bi si ogledala nekakšno svetovno znamenje — pa naju pre-seneta dve mladi Nemci, ko povesta, da čakata še dve uri, pa nič. Greva naprej in na koncu uščike, polne bar-ko-ve, odkrijeva ta famozni lo-ka-l, ves v zastavah in pra-porih. Mimo redarjev se pra-rineva skozi fotografirajoče tolpe ameriških turistov do mize.

trije stalni

Na najino srečo je bila to »Schantzische« rezervirana za stalne goste, vendar so naju verjetno zaradi simpatične zunanosti povabili medse. Pravzaprav so stalni samo trije: Romun, ki že dvajset let živi v Nemčiji in pravi, da je komunist, Nemec, Doen-itzev mornar, ki obuja spomi-ne na čudovito Wermacht, puje današnje vojsko ter si na momente brunda Lili Mar-lon, ter Avstrijec, ki tudi še, dalj časa živi v Nemčiji, ter opeva njih gospodarski ču-de. Vsi trije so »prijatelji. Ostali so Angliči, Franco-ski par ter dva stara Ame-rikanca. Prav tako zmešana družba je tudi okoli nas, stis-njena med zidove močnega pivnice, ki bolj kot na naše gostilnice spominja na pre-dejno cerkev.

Tu so vsi prijatelji, vse narodnosti, vse rase. Čim ka-sneje je, tam tesneje so vsi objeti in tem glasneje pojejo ob spremljavi nekega čudne-ga orkestra, ki ga sami ime-nujejo »blasmusik«. O polno-či se še vedno vse trese od koračnic in petja.

prime naju policija

Takrat tudi midva ugotovi-mo, da sva pozabila kupiti spalne vreče. Na srečo je le nekaj ur stran Englischer garten. Kmalu sladko spiva v listju med gormovjem. Po urici, dveh, naju nekaj zbudi. Š kriki: »Policija!« naju obkroži trop atletsko raščeni mladeničev. Vraga, policija v civilu? Pri policiji se sicer res nikoli ne ve, ampak... najine dvome? Je »razpršila marica, ki je kmalu pripe-ljala.

Pantje so bili res honorar-ni policaji. Povedali so na-ma, da je spanje v parku pre-povedano, ko pa sva poveda-la, da sva študenta na študijskem potovanju, so naju pu-stili. Preden so odšli, so na-ma povedali, da je po teh parkih precej kriminala: »Ameriški vojači, veste, pa huliganji iz vse Nemčije...« Naprej nista ravno sladko spala in zjutraj sva še na-vezgoda! sumiljivi park za-pustila. Najprej sva se šla ogledat Münchenski slikar-

njo, ampak značilnosti, ki jo ljudje trajno nosijo v sebi in katere ne upajo kazati, dokler kontrolira svoja ravnanja. Alko-hol odklanja bojazen le začasno, prav tako tudi vest ter možnost zavesti-nega uravnavanja vede-nja. »In vino veritas« — velja tudi tukaj: dolgo zatajevano sovraštvo do ljudi prve na dan v al-koholu.

dolfeek telovadi

Na podhodu skozi mesto sva naletela tudi na zborovanje. Aha, to pa je Nemčija. Mlad Adolfeek se je skoraj pretegl pred mikrodom, v katere-ga se je dri fraso o človeko-vi svobodi v socializmu, ka-pitalizmu, komunizmu in re-ligiji na temo »Bog da, a za-kaj Kristusa, kot sva prebra-la iz letakov. Za omdaje so mu bili trije kitaristi, ki pa na srečo niso igrali. Nisva se prehodila 500 metrov, že sva naletela na drugo sku-pino. Tudi tej je uspelo zbrati nekaj poslušalcev, kljub temu, da je kralvizi-ra-la na temo »Če bog, zakaj ne Kristusa«. Pravzaprav je naša apolitičnost kar lepa za-veda, sva si rekla in kmalu popoldne odinila proti Sch-wabingu, centru študentov umetnikov in lahkih deklic. Najbrž je tam bolj zanimivo.

med mladimi umetniki

Ko sva spraševala, kateri tramvaj vozi tja, sva sreča-la Filipa iz Jesenic. Skoraj smo si padli v objem, nato pa skupaj odšli. Filip, ki je tu še udomačen, naju pope-lje skozi Slavovki, ki je ne-kak majni stolp za začetek Schwabinga. Ceste in lokali so polni mladine, hipijev, huliganov, študentov, pekle-nih angelov. Ob pločniku pa so s stotinami zasedli prostor mladi nemški umet-niki: slikarji, kiparji, zlatar-ji, tekstilni risarji in tu po-nujajo svoje izdelke. Mednje se je vključilo tudi nekaj glasbenikov, s kloubi za denar pred seboj in brenka-jo ter kričijo, da se jih bog usmilj. Človek pa bi se krep-ko uštel, če bi mislil, da je to bingo pocič. Pa tudi za amaterje tu ni prostora. Ko sem ob sliki Golden gatea v čudovitem sončnem zahodu stoječega umetnika vprašal, v kateri letnik, katere akade-mije hodi, me je užaleno po-gledal in zviška povedal, da se je od ne poslovlj nred več leti. V mojih očeh le s tem samo izubili. Na tudi cel Schwabing. S Filinom smo udarili še po enem bavar-skem divi, ki je res dober in se močvirje od Trnava. »Po-sloviti iz s Moico sva šla do parka v bližini stop-centra. Da zjutraj ne bi treba na tešje preveč pešati. M. SKUMAVC

SIN — BOŽ-JASTNIK

Zaskrbljena sem za svo-gega odraslega sina. Že leta ima bolezen — bož-jast (božjastne napade). Res je, da se mu je sta-nje zadnje čase izboljšalo,

PREPIH

karli igralce Slobodan Di-mitrijevič, ki je izmenada izgubil s snemanja in ga nita policija ni našla. Ge-po je v jesi izjavil, da bi takoj znova posnel vse njegove scene s nekim drugim igralcem, če bi imel 300.000 dinarjev. Ker jih nima, Dimitrijevič se snema z njim, vendar ne-mara zadnjic.

Često se pri kopanju do-gaja, da moramo nuditi so-človeku pomoč ker predi ne-varnost, da se bi drugače utopili. Najpogostejše je po-trbno nuditi pomoč, ker ga je med plavanjem prijel krč v mišico na nogi, ker je po-pil vodo in zaradi tega pri-čel kašljati in hlastati za zrakom, ali da je preceje-val svoje plavalne sposob-nosti in sam ne zmore več priplavati do obale, ali pa se je nečesa nenadoma pre-strahal, ali da je nekdo po-rinil neplavalca v vodo in v podobnih primerih. Takrat je potrebna takojšnja pomoč plavalcev ali pa ljudi iz obale. V nekaterih primerih se lahko nudj pomoč z obale ali roba bazena, v drugih pa samo tako, da ga plavalec privede do obale na varno.

Z obale lahko nudijo po-moč vsi, tudi neplavalci, če se utapljačji ne nahaja pre-daleč. Pomaga se mu s raz-nimi pripomočki za reševa-nje, ki jih morajo imeti vsa javna kopališča. Tako se utopljenca lahko ponudi le-sen drog, katerega se bo oprijel in ga bomo nato pri-tenjili k obali. Lahko mu vržemo tudi vrv, reševalni obroč ali kak drug predmet, ki plava na vodi, da mu bo v pomoč pri plavanju in bo sam prišel k obali (Slika 1). Taki načini nudenja pomoči so med najbolj varnimi za reševalca, ker mu ni potrebno iti reševati v vodo, niso pa vedno najbolj zanesljivi, posebno če se nahaja utopljenec nekoliko dlje od obale, kamor je težko natan-čno vreči reševalni predmet, da se ga takoj oprime. Za take primere imajo v svetu v nekaterih javnih kopali-skih posebne pištole, s po-moči katerih reševalec iz-streli en konec vrvi proti utopljenca.

Če pa se nahaja utopljene-c izven dometa reševalcev obale, potem mu lahko po-magamo le s pomočjo čolna, če je pri roki, drugače pa ga lahko edino turjeval plavalec privede k varni obali.

V primerih, kjer je utopljene-c še pri zavesti in tu di prisoben tako da se pri reševanju prepusti reševal-cu, ali mu s delnim plava-njem celo pomaga, je reševanje lažje in varno za reševalca. Takim utopljenecem lahko s plavanjem nudi po-moč tudi porporečen plava-lec in ne le izurjen reševa-lec. Takim utopljencom so dolžni nuditi pomoč vsi, ki znajo plavati.

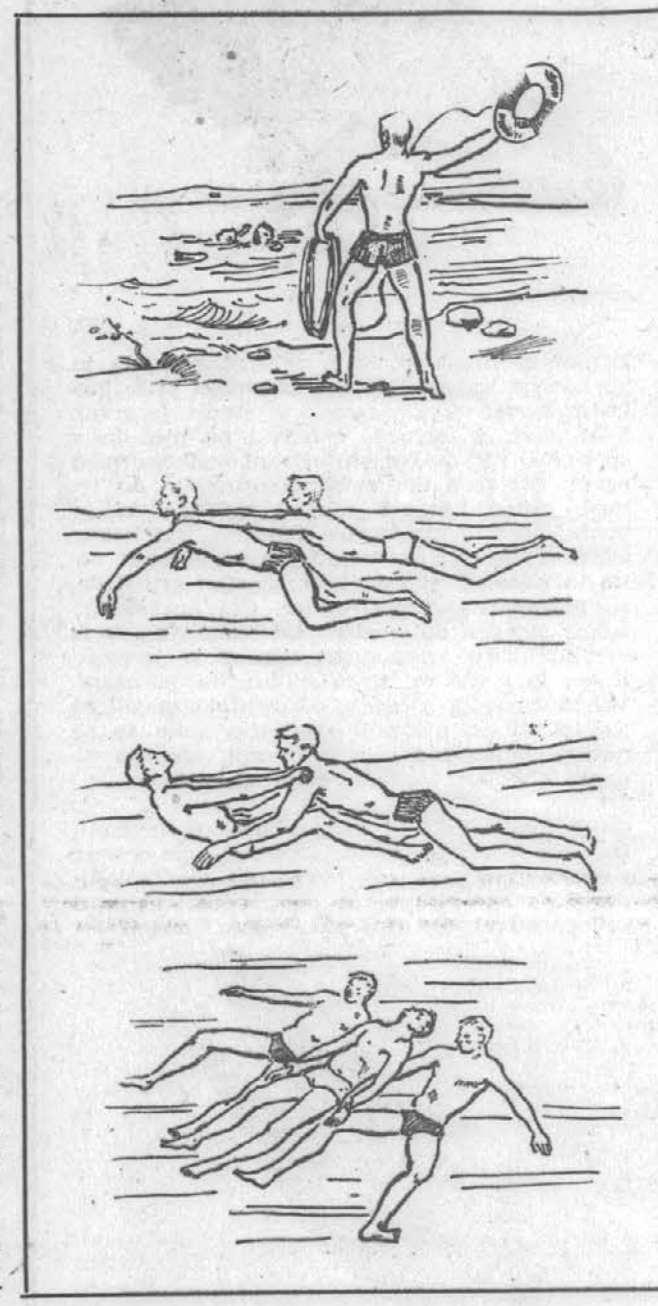
Če takega utopljenca rešu-je en sam plavalec, potem najlažje privede utopljenca k obali na dva načina. Ali ta-

ko, da se utopljenec prime reševalca zadrž na ramenu in zadrž plavalci k obali (Slika 2), ali da ga v hrbi-nem položaju plavalec poti-ska pred seboj (Slika 3). Oba načina sta za reševalca in utopljenca možna le, če je utopljenec pri zavesti in ak-tivno pomaga pri reševanju s tem, da se sam drži za reševalca in ga pri tem ne potaplja.

Če pa pri reševanju sode-lujeta dva plavalca, potem najlažje pomagata utopljen-cu, ali da ga s prijemom za roke med seboj vlečeta k obali (Slika 4), ali, da se utopljenec, enega plavalca prime za ramena noge pa položj na ramena drugemu plavalcu.

Pri reševanju lahko sode-luje še več plavalcev, toda le tako, da se pri utopljen-cu izmenjujejo ne pa, da mu hočejo vsi hkrati pomagati pri čemer najpogostej pride od tega, da ga vsak hoče vleči v drugo smer.

Če pa se plavalec, ki rešuje pri ocenjevanju utopljence, prevrta in se ga ta uklene, tako da ne more plavati, potem se je potrebno najprej rešiti prijemla. Najuspešnejši način za rešitev od prijemla se je izka-zal način, da se reševalec potopi, ker utopljenec hoče ostati na površini vode, za-to spusti reševalca ali celo po njem pleza, da bi se čim višje dvignil nad gladino vode.

INTIMNI ODNOSI

Ali je normalno, kar počenja moj moč? Ko sva bila še fant in dekle, je bil zelo pozoren in celo bolj plašne narave. Zdalj, ko sva že dve leti poroče-na, ne spomnem več svoje-ga prejšnjega fanta. Spo-soben je, da me šali brez vero-ka. Če ne odgovorim na njegove šaljive, je sla-bo, če odgovorim, pa prav tako. Vse bi se mi zdelo razumljivo, če bi bi-li normalni prepri. Toda, ne razumem, da šeli moč takoj po hudih preprih in včasih celo pretepu int-imne odnose. To počenja zlasti takrat, ko je alko-holiziran. Ne vem, ali je alkohol vsrrok temu, ali pa je to njegova lastnost?

E. H., Stajersko

Nezdravo stališče do drugega spola se kaže med drugim tudi v agresivno-

sti. Agresivnost v odno-sih med spoloma pa ima različne vzroke. Včasih gre za splošno agresivnost do ljudi, včasih za nego-tovost v spolni vlogi, ki naj bi jo skril pod plašč grobež in nasilnega vede-nja, ali pa gre celo za strah pred drugim spolom in željo po prestizju.

Seksualna agresija se prav tako kaže na različ-ne načine: bodi v preizru do pripadnikov ali pripad-nice drugega spola.

Tekija oblika agresije se kaže v psihičnem muče-nju partnerja, napadnih na njegovo osebnost, poniže-vanju ali ustrahovanju. To je prehod k tako ime-novanemu sadističnem ran-nanju s partnerjem, ki ga najdemo med pripadniki obeh spolov. So moški, ki ne morejo doživeti orgaz-ma ali pa celo ne morejo biti seksualno potensni. Če pred spolnim odnosom ne zadajo partnerki fizič-ne bolečine. Včasih se do-gaja, da sadist niti ne po-trebuje spolne združitve, ampak mu zadošča, da osebo drugega spola pre-tepe ali kako drugače te-lešno trpinči. Seveda je

zadovoljitev sadista mož-na le, če najde drugega partnerja, ki bo dovolil, da ga trpinči. Takšne lju-di imenujemo mazohisti. Le-ti najdejo zadovoljstvo v trpinčenju. Zadovoljstvo v seksualnem življenju imajo le, če ob tem do-živijo fizično ali psihično bolečino ali pa oboje hkrati. Tudi med mazo-histi so zastopniki obeh spolov, vendar pravijo širokovnjaki, da je med njimi (mazohisti!) veliko več žensk. Včasih lahko partnerja živita celo v skladu, če se najdeta sadist in mazohistika ozi-roma sadomazohistični par. Pod vplivom alkoho-la se sadistična ali mazo-histična nagajenja še bolj kažejo. V literaturi, prav tako pa tudi v živ-ljenju, so znani ljudje, ki so v treznem stanju zelo mile in obse ali celo bo-jazljive osebe. V alko-holiziranem stanju pa se spremenijo v grobljane, ki svojo agresivnost naj-raje izkazujejo na svojem partnerju ali partnerici. Vendar grobost, ki jo ka-žejo pogosto, ni le posled-ica alkoholiziranega sta-

nja, ampak značilnosti, ki jo ljudje trajno nosijo v sebi in katere ne upajo kazati, dokler kontrolira svoja ravnanja. Alko-hol odklanja bojazen le začasno, prav tako tudi vest ter možnost zavesti-nega uravnavanja vede-nja. »In vino veritas« — velja tudi tukaj: dolgo zatajevano sovraštvo do ljudi prve na dan v al-koholu.

toda skrbi me še vedno. Nekaj časa je že, kar po-zna dekle in se imata ra-da. Dekletu ni ničesar povedal o svoji bolezni. Sama nisem tako pamet-na, da bi mu znala sve-tovati, ali naj dekleto po-ne za svojo bolezen gii-ne? Sploh pa ne vem, ali je prav in dobro banj, da se poročijo?

Za dolgo časa si želi avto. Zbral je dovolj de-narja in zdaj hodi v tečaj za voznike-koferje. Ali je nevarno, da kljub bolezni vozi avto?

B. I., Maribor

Se danes je veliko lju-di, ki mislijo, da je epi-lepsija neke vrste dušev-na bolezen, čeprav je po-sledica povečane razdra-ženosti določenih mož-ganskih celic. Epilepsija se javlja v obliki napadov, motenj v zavesti ali pa kot čudno vedenje. Dose-danje ugotovitve strokov-njakov kažejo, da je le deset odstotkov bolnikov epilepsijo podedovali. Najpogostejše je ta bo-lezen pridobljena kasneje: med nosečnostjo, ko se plod razvija, zaradi po-

manjkanja kislika ob po-rodu, vnetja možganskih ovojnic ali pa je posled-ica prebolelih bolezni in različnih nezdov.

Bolezniški znaki se ne javljajo pri vseh enako. Najbolj znan je tako ime-novani veliki epileptični napad, ki je za okole ze-lo dramatičen: bolnik se zgrudi, obliči v nezavesti nekaj časa, kar spremlja-jo še druge spremembe v delovanju telesa. Bolj po-gosti so mali epileptični napadi, ki se v najlažji obliki kažejo kot kratko-trajna izguba zavesti, ni-selini tok bolnika se pre-kin, utrine sredi stavka ali pa preneha s delom. Čez kratek čas pa lahko nadaljuje z začetno dejav-nostjo. Izmed tako ime-novanih malih epileptič-nih napadov so najbolj pogosti psihomotorični napadi, ki jih sami bolni-ki niti ne opazijo. Dose-danje ugotovitve strokov-njakov kažejo, da je le deset odstotkov bolnikov epilepsijo podedovali. Najpogostejše je ta bo-lezen pridobljena kasneje: med nosečnostjo, ko se plod razvija, zaradi po-

POT IZ LABIRINTA

ni bolnikov pod pogojem, da je zdravljenje pravočasno.

Kljub vsemu pa ni od-več previdnost bolnikov, ki imajo božjastne napa-de — predvsem pri izbiri poklica, pri odločitvah za zakonsko življenje in iskanju vozniškega dovo-ljenja. V glavnem so do-voljeni poklici, pri kate-rim ni možnosti, da bi delavce padel. Upravlja-nje z vozilom pa je pre-povedano. Skenitev za-konske skupnosti z bož-jastnim bolnikom načelo-m ni prepovedana. Vsa-takor je treba partnerja ali partnerico seznantiti z bolezenskim stanjem. Oba pa se morata posvetovati z zdravnikom, kajti v primerih, da je epileps-ja dedna, ni priporočli-vo imeti potomcev.

Dragan Janković, direk-tor kranjskega festivala športnih in turističnih fil-mov, je verjetno eden zadnjih romantikov med direktorji. Zatrjuje, da mu ni do ljubic, temveč da se on, če se še zalju-bi, raje nanovo poroči.

Jagoda Kaloper, ki igra v dveh filmih »Knočok-tus« in »Baladi v suro-venu« in v obeh je precej sledeča, je spet zaborila fotoreporterje. Venomer je v do tal segajoči obli-ki. Vendar jim je zelo u-stregla s tem, da je pri-šla v Pulj s svojim mla-dim ljubimcem.

Beta Velimir Žirojno-vič ni samo dober igralec, temveč je več tudi pri-hazardu. Kazino v »Rivie-ri« je v enem večeru osu-sil kar za 200.000 lir.

»Jugoslovanska javnost nima vploga v razvoj domače kinematografije, kajti ugotovljeno je, da se niti v enem jugoslo-vanskem mestu niso pri-kežali vsi filmi lanskotnega festivala«, je dejal direktor filmskega festiva-la Petar Volk. Milan Lin-dić, šef ljubljanskega filmskega sponzora, bi ga zelo verjetno nekam po-

PISANI ŽIVALSKI SVET

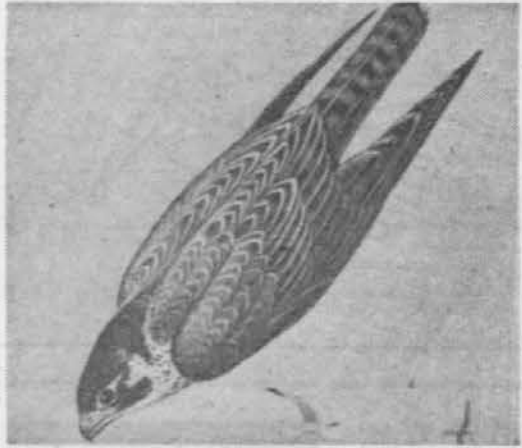
Iz zbirke Pisani živalski svet, ki bo v desetih knjigah izšla pri založbi Delo, smo izbrali tretjo knjigo. To je knjiga o gozdnih živalih in iz nje vam predstavljamo nekaj najzanimivejših gozdnih prebivalcev. Spoznavate njihovo življenje in umiranje, njihove boje in zmage, žal pa vam jih ne moremo predstaviti tudi v barvah — zato pa ne pozabite, da bo celotna zbirka Pisani živalski svet v prelepih barvah in seveda na imenitnem papirju. Tale knjiga o gozdnih živalih vsebuje kar 267 barvnih podob! Še to povejmo, da sta vseh desetero knjig prevedel prof. dr. Anton Polenec in Zmago Bufon.

SOKOL SELEC

Zaradi prikupne postave, veličastnega leta in ponosnega vedenja bi tega zlahka ptica lahko imenovali »kneza nebes«. V letanju je prvak med pticami; v hitrosti, v naletu na plen in v spretnem nizkem poletu mu ni enakega med njimi. Pri vseh teh veščinah prihajajo do veljave vrline njegove telesne zgradbe, ki je prava mojstrovina narave. Sicer pa ima kakor velika večina ptičev tudi selec večje kosti votle in napolnjene z zrakom; ker so zelo trde, so mišicam v močno oporo. Oči mu služijo kakor človeku daljnogled; saj opazi plen že iz razdalje dveh kilometrov. Čeprav je izvrsten lovec, lovi vendar samo toliko, da se nasiti. Vzhodni narodi so ga že od nekdaj vzgajali za lov, zlasti na ptičje. V srednjem veku so se navzeli te navade tudi v Evropi, kjer pa so danes sokolarstvo že povsem opustili. Ze veš,

da je med različnimi vrstami sokolov najmanjša vrsta škorčeve velikosti, največja pa dosega velikost manjšega orla? Veš, da lovi sokolji par le redko skupaj in da prepusti ob taki priložnosti sames svoj plen v letu samici?

Sokol selec je najhitrejši med ptiči. Ugotovili so, da doseže v zaletu na plen hitrost tristo kilometrov na uro, kar se zdi naravnost neverjetno.

Hitrostne zavore letal so prastara iznajdba narave. Tik preden zgrabi plen, zmanjša sokol selec svojo hitrost tako, da dvigne posebno skupino peres na obeh perutnicah. V nosnicah ima sokol posebno napravo, ki preprečuje, da ga ne bi previsok zračni tlak v pljučih zaradi sline hitrosti smrtno poškodoval. Zimi se umikajo mladi sokoli na jug, kjer je dovolj toplote in hrane. Ker se lahko njegovo oko samostojno giblje, lahko opazuje sokol hkrati zelo veliko področje. Slika ponazarja obsežnost njegovega vidnega polja.

Ptičji roji so velika nevarnost za letala v zraku. Na letališčih preprečujejo nesreče zaradi trčenja s ptiči z udarnimi sili, ki so se obnesli kot izvrstni krediteljski zračnega prometa. Ze ko se prikažejo nad letališčem, se jate ptičev preplašene umaknejo.

BRIGITA SE PREDSTAVI

Ime mi je Brigita. Hodim v prvi razred. Doma sem iz zaselka Čelo pri Cerknem. V šoli sem zelo površna. Berem zelo lepo. Prebrala sem že devetindvajset knjig.

BRIGITA ROJC,
1. b razred, Cerčno

BILA SEM Z IZSE-LJENCI

Moje najlepše dožitve v počitnicah je bilo srečanje z ameriški mi izseljenci na Šenturški gori. Neke sončne nedelje smo se od njih poslovili. Moj oče je igral harmoniko, otroci pa smo igrali in peli. Odrasli so se pogovarjali, saj so se nekateri videli po petdesetih ali šestdesetih letih, ko so prišli na obisk v staro domovino. Vsi pa se niso mogli načuditi lepota naše lepe domovine.

Kar prehitro je minil čas in prišla je ura slovesa. Zapeli in zaigrali smo jim in v vseh očeh sem videla solze. To so bile solze veselja in ožrnosti.

MIRA KOROŠEC, 6. c,
Cerklje na Gorenjskem

SAJ NISEM VEČ OTROK

Bilo je pred koncem šolskega leta. Z mammo sva šli v Litijsko nakupov. Vedno sem hodila dva koraka pred njo in ogledovala izložbe. Kar na lepem mi je mami dejala:

»Kako pa hodiš? Ravno tako, kot da bi bili skregani.«

»Misliš, da se te bom držala za krilo ali za roko?« sem ji nejevoljno odgovorila. Nato sva precej časa obe molčali.

Stopili sva v trgovino z blagom. Mama mi je nameravala kupiti blago za obleko. Prodajalka ji je zmetala na prodajno mizo precej bal blaga. Zelo sem se začudila, ko je mami obstal pogled na vzorcu, kjer so bili miškolini. Nisem mogla več vzdržati, zato sem rekla:

»Pa menda ne misliš kupiti tega zame, saj nisem stara pet let?«

»Saj sploh nisem hotela vzeti zate, ampak za Mijo. Kaj se razburjaš po nepotrebnem. Tudi ti si še otrok. Drugič te bom pustila kar doma.«

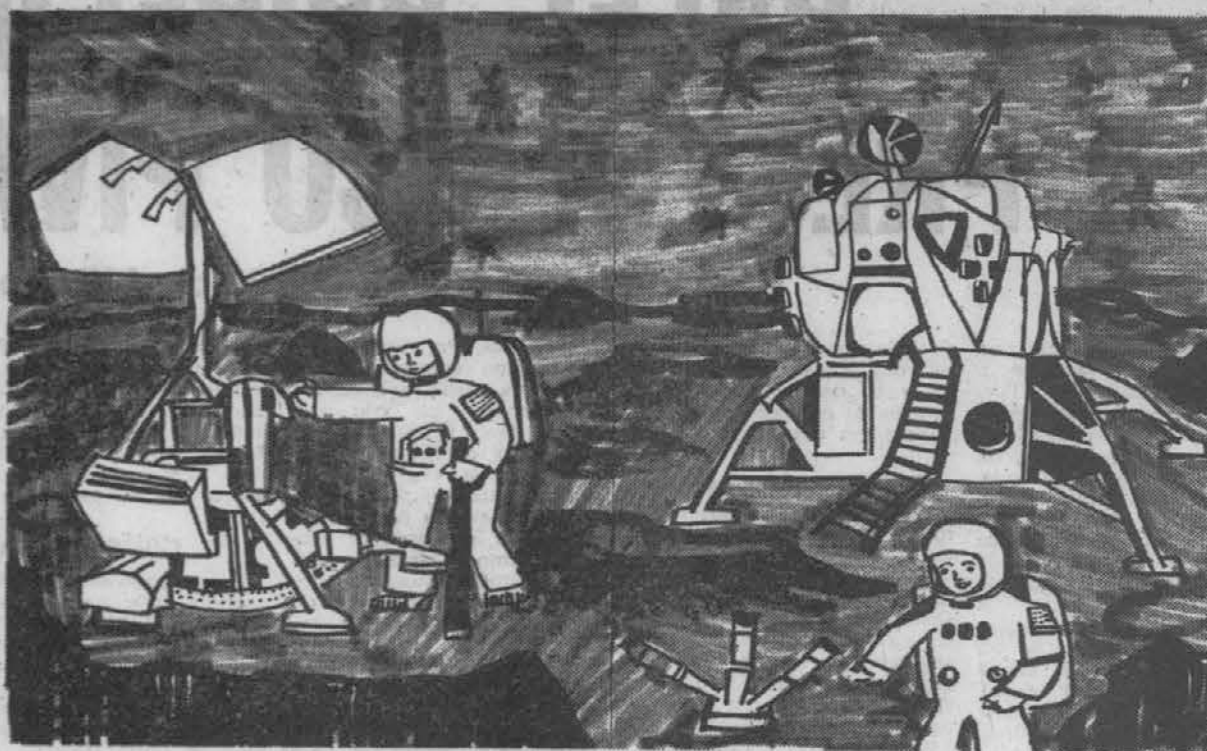
Bila je jezna name, zato mi ni ničesar kupila. Vedela sem, da nisem prav storila. Molče sva odšli domov.

Zvečer, ko smo gledali televizijo, mi je odločno povedala:

»Kadar boš še tako sitnarila in mi odgovarjala, ne pričakuj nič dobrega.«

Objubila sem ji, da se bom poboljšala.

SONJA SIKR, literarni
krožek, Šmartno pri Liti

OSVAJANJE MESECA

Narisal: EDI KOBAL, 7. b, Dol. Logatec

RIBJI LOV NA NA PLANINSKEM POLJU

Rib seveda ne smemo loviti brez dovoljenja, včasih pa pridemo do njih tudi brez njega. To je tedaj, kadar Unica poplavi Planinsko polje, nato pa vode odteka in se zadržijo samo po kotanjah. To se zgodi vsako jesen in spomladi. Letos se je reka razlila že dvakrat. Pozimi za ribe še ni bilo paše, zato se niso oddaljile iz struge, v aprilu pa je že odgnala trava, zato so odplavale na razliti vodi. Ko pa je ta začela naglo upadati, so večje ribe: kleni, krapi, ščuke, redečperke in druge zastale po luknjah, od koder zanje ni bilo odrešilnega izhoda. Ljudje so jih pridno pobirali, saj bi sicer segnile in razširjale naokrog ostuden smrad. Kadar ribe nimajo kam uiti, ni nobenega ribiškega čuvaja, da bi jih pobiral, če pa poskušajo loviti v strugi, te takoj najde.

Jaz sem lani ujel v kotanji le eno ribo, ker so bili starejši bolj hitri od mene. Letos pa sem moral v šola in se zanimivega ribjega lova na suhem nisem mogel udeležiti.

NAGODE JANEZ, 7. a, Dol. Logatec

NAJDRAŽJE NA SVETU

Dolgo zbiram pogum in se končno odločim. »Kar bo, pa bo!« si rečem pred kuhinjskimi vrati, ki me ločijo od najdražjega na svetu, mamice.

Odločil sem se, da jo za njen praznik obdarim s knjigo »Nesmiselno življenje«.

Odprem vrata, mamica se obrne ter gleda vame z velikimi, ljubečimi očmi.

»Vse najboljše za tvoj praznik!« ji rečem ter ji dam knjigo.

Mamica me stisne k sebi in se mi zahvali s pogledom, ki mi več pomeni kot zahvala z besedami.

Zelo sem bil vesel, da je bila mamica darila vesela in da je bila za njen praznik srečna.

JANEZ KOLARIČ, 4. razred, Žužemberk

KAKO DOBIMO IZ ŽITA MOKO

Da dobimo kruh, je treba veliko pridnih ljudi. Kmet mora pšenico najprej posejati. Ko dozori, jo požanje, potem pa omlati. Šele nato jo pripelje v mlin. Mlinar pšenico zmelje in dobi moko. Potem gospodinja iz moke speče kruh, ki je naša vsakdanja hrana.

Ko kmetje pripeljejo pšenico v mlin, jo mora mlinar najprej očistiti. Potem jo poskropi z vodo, da postane vlažna. Ko je vse končano, jo pusti, da se nekoliko osuši. Šele potem je pripravljena za mletje.

V posodah jo znese v velik lesen traktor, iz katerega žito teče po okrogli cevki v ozek prostor med dva velika kamna. Kamna pšenico zdrobita in dobimo mehko moko, zdrob in otrobe. Zdrob se mora še trikrat zmelati, da dobimo ostro moko. Ostro in mehko moko mlinar premeša in dobi navadno belo moko. Potem pobere moko v vreče in kmetje jo odpeljejo domov. Vsak kmet dobi poleg moke tudi nekaj otrobov.

CVETKA ZAJEC, 5. c razred, Žužemberk

NESREČNA SLOVNICA

Oh, ta slovnica nesrečna, nihče v šoli je ne zna.

Če cvek dobiš — še mamica je tečna in nobene proste ure ti ne dá.

Jurčku skloni delajo težave, Tinki pa poudarki ne gredo.

Uči se jih, ko pase krave in zelo ji je hudo.

Učiteljica neusmiljeno sprašuje, učenci so preplašeni kot kure.

Še mirni Jožek ne miruje, temveč komaj čaka konec ure.

Danes bil je vprašan naš sošolec Marko.

Pri odgovoru pa bil je plašen, zato pomagal mu je Darko.

Dobro zvozil je nevarno pot in še kar pravilno odgovoril, s slovenščino si bil je »bot« in štirico si priboril.

MARCELA BATISTIČ, 6. b osnovne šole
Franceta Bevka, Ljubljana

MODNI KOTIČEK

Muhasto vreme — sonce prijetno greje, vendar pa nas še vedno kaj rado preseneti slabo vreme.

Ženski svet ima največje probleme z garderobo. Kaj vam danes svetujemo?

Jersey je že nekaj let na prvem mestu v ženski garderobi. Začel je celo osvajati moško garderobo in spodnašati tipično moške tkanine. Njegova velika prednost je v tem, da ga je prijetno nositi, mehko se oprime telesa, ne mečka se in lahko ga je vzdrževati. Toliko o tkaninah.

Konec je z brezskrbno igrjo dolgo — kratko. Omahovanje je končano. Midu slavi svojo končno zmago. Ženska postava je postala vitka, daljša in bolj mladostna. Mnoge pa se še ne morejo ločiti od kratkih kril — za te — novi modni krik — kratke hlače! Moderno je tudi škotsko krilo. Ne pozabite na semiš pas. Primeren je predvsem za hladne dni in za izlete.

Za fante so moderne tako klasične obleke kakor tudi športni in drzni modeli. Pri barvah moda ni izbirčna, vendar vam svetuje naslednje barve: vinsko rdečo, rjasto rjavo, svetlo sivo.

LUČKA, NEVENKA, EMIL, META —
osnovna šola Simona Jenka, Kranj

STARA IMENA V PREDDVORU IN OKOLICI

Preddvor šteje sedaj že čez sto hiš. Med njimi je precej starih in prezidanih. Nekatere imajo posebna imena, ki se še do danes niso spremenila. Tako ime je Klanec (primek: Skrvada). Hiša stoji ob klanu in je zaradi tega dobila tako ime.

Pri Ekarjevih se po domače reče pri Slepentin. Ime se je v Preddvor preselilo iz Mač. Pri Slosarju (Delavec) so imeli včasih delavnico, v kateri so vse potrebne stvari izdelali ročno. Pri Matežovcu je nekoč čel močan človek z imenom Matež. Mož ni hotel v vojsko. Pobil je celo nekaj grajskih hlapcev. Bil je zelo pogumen in zato se je njegovo ime ohranilo kot hišno ime Vidčeve hiše.

Pri Simnu (Senk) je hišo gradil stari oče Simon leta 1902 in po njem je nastalo ime. Hišno ime Kaštrunovih je pri Vovk. Pravijo, da je neki stari gospodar hiše tako tekel kot volk.

Zanimivo je Stefetovo hišno ime. Tam se pravi pri Denarju. Oče je bil »dacara« in je imel veliko opranka z denarjem.

Kaj pa pri Mah? Ljudje pri tej hiši so imeli navado, da so vedno rekli: pust' me na gmah! To se je okrajšalo v maha.

Hišarjev število v Kajži. Zemlja je bila Dolenceva. Na nji je stala kajža, ki jo je nekoč odkupil. Na Dolencevem svetu so stali še tri hiše: Zalesnikova, Blažetova in hiša z imenom v Mlin. Vse so že podrti. Živi pa še človek, ki se je preselil v neko drugo hišo, kjer se sedaj po domače reče pri Svedru (Saus). Vrt pod osnovno šolo se imenuje Matičev vrt, prej pa se je imenoval Jakulov.

V Preddvoru je bilo nekoč tudi zelo veliko lip. Pred Seljakom je iz ene tipe raslo šest vrhov. Najlepša je stala na Matijevem vrtu.

Na starem pokopališču počivajo kosti znamenitih župnikov in graščakov. V zvoniku pa se pojo bronasti zvonovi, ki jih je kupil rojak iz Amerike — Matija Saus z Brega.

Slavko Prezelj, 8. r.

CIGANOVA JAMA

Strelišaj od Sp. Bele proti jugu leži gozd s čudnim imenom: Ciganova jama. Ze ime vsakogar spominja na cigane. V njem je velika jama in tam so se res zadrževali cigani. Velikokrat so ljudje mislili, da gori, ko se je iz gozda valil dim.

Se danes hodijo ljudje mimo Ciganove jame nekoliko prestrašeni. Čudno pa se mi zdi, da prav tam zraste največ gob. Morda je to samo taka zemlja, morda pa so cigani tam odmetavali gobe, ki jih je bilo v tistih časih več kot dovolj. V Ciganovi jami se zbirajo tudi divji prašiči in vsa druga divjad. Ne vem zakaj. Gotovo zaradi skrivališča ali pa zaradi ciganskega duha, za katerega pravijo, da še dolgo ostane. Pozimi tu sneg najhitreje skopni, čeprav do jame sonce le malokrat prisveti.

Leta hitro minevajo in gozd se je medtem že bogve kako spremenil. Ime pa se je ohranilo.

Cvetlo Zaplotnik, 7. r.

NAH KOKRO

Tam, kjer je novo preddvorsko pokopališče, je veliko polje. Za robom teče v globoki strugi Kokra. Kraju pravijo ljudje Nah Kokro (Nad Kokro). Na nekaterih mesih je zelo nevarno in hoja ponoči tam ni prijetna. Dolinskih ata je padel približno osem metrov globoko v strugo in dobil pretes možganov. Kmalu je umrl. Spomladi bi se bil na istem kraju kmalu ponesrečil tudi moj stric.

Branko Likozar, 7. r.

RODBINA MAUŠČ

Pri nas doma se pravi pri Maušču. To je hišno ime. Mene je zanimalo, od kdaj in od kod je to ime. Starejši ljudje so mi povedali, da je bilo to nekoč rodbinsko ime. Po dolgem času je prišel k hiši nov gospodar. Z njim se je rodbinsko ime spremenilo, prejšnje ime pa je postalo hišno. Od takrat se pri nas pravi pri Maušču.

Tudi polja in gozdovi imajo svoja imena. Dali so jim jih naši predniki, mi pa jih moramo spoštovati in ohraniti.

Marjan Arnež, 7. r.

ZA NACETAM

Kjer je nekdanja stala Nacetova hiša, se še danes pravi za Nacetom. Ta Nace je bil brat Matije Valjavca. Hiše ni več, njivi pa pravimo Nacetovo polje.

Tudi prava rojstna hiša Matije Valjavca ne stoji tam, kjer je danes vidana spominska plošča. Stala je tam, kjer je danes Tomčeva hiša. Valjavčev posestvo je bilo zelo veliko. Na zulučnem posestvu so našli podkev, na kateri je pisalo, da je bil tudi tam Kračmanov svet.

Mirko Govekar, 7. r.

ŠTULARJEVA PLANINA

Štularjeva planina ni velika. Ob robu jo obdaja gozd. Včasih je bila drsna. Kupil jo je kmet, ki se je imenoval Štular. Tam je pasel krave. Tako je planina dobila ime.

Jagodic Herta, 7. r.

PRI MAČKU

Vprašala sem staro mamo, zakaj se 'pri nas reče pri Mačku.

Ko je še živel oče mojega starega očeta, je bilo v hiši prav nenavadno. Zelo rad je imel mačke. Kar naprej jih je valjal po rokah. Ni dovolil, da bi katerega ubili ali ga dali h kakim drugim hiš. Vaški otroci so mu začeli praviti Mačkov ata.

Hišno ime se je ohranilo še do danes.

Ivka Sodnik, 7. r.

ŠPANI

Grasčaki so imeli vso oblast nad preprostim ljudstvom. Kmetje so morali trdo delati tlako in oddajati desetino. Grasčak je imel v vsaki vasi po nekaj ljudi, ki so uvažali posebno čast. Imenovali so se špani. Vse kmetije, katerih predniki so bili špani, imajo zemljo na boljših tleh in tudi večje parcele. V Preddvoru se je nekdanj imenoval Špan nekdanji Košir. Še danes se v gozdu Koširjeva parcela imenuje Španiček — spomin iz časov, ko so obstajali špani.

Marija Kok, 7. r.

FRANCARIJA

Vrhu preddvorskega klanca je Francarija. Tam so pokopani francoski vojaki. Na tem mestu zdaj rastejo hiše kot gobe po dežju. Slišal sem, da je marsikdo našel star denar, ko je kopal temelje.

Ivan Saus, 7. r.

MEŽNARIJA

Hiša, v kateri stanujem, se imenuje Mežnarija. Stara je več kot sto let. Stoji ob cerkvi. Zato je včasih v njej stanoval mežnar. Po njem je hiša dobila ime. V tej hiši je bila že šola, trgovina, otroški vrtec in zobna ambulanta. Sedaj so v nji stanovanj. Vendar še vsi pravijo, da je Mežnarija.

Tudi ime Lanišče (vanise) je že zelo staro. Prijelo se je kraja, kjer so nekoč sejali lan. Iz lana so delali domače platno. Ime je ostalo, lana pa ne seje nihče več.

V naši vasi se del doline imenuje Sibirijska. Tu je pozimi najbolj mraz.

Zanimivo ime ima tudi gostilna Kanonir. Tam je imela v starih časih avstrijska vojska svoje kanone.

Pod mostom teče voda le ob neurju, sicer pa je struga prazna. Zato je most, čez katerega pelje glavna cesta, imenovan Suhi most.

Milan Svatoňšek, 7. r.

Vsi iz Preddvora

Mala anketa

Podražitve

Šest občanov smo vprašali, kaj mislijo o najnovejših podražitvah

Višje tarife zveznega davka na promet za več vrst luksuznega blaga so znane. V noči od srede na četrtek so v mnogih trgovinah in trafikah imeli inventure, včeraj pa so že prodajali cigarete, nekatere alkoholne pijače ter drugo, pretežno uvoženo blago po novih, višjih cenah. Vprašanje, kaj menijo o najnovejših podražitvah, smo postavili šestim občanom, ki smo jih srečali v trgovinah, kjer prodajajo predvsem luksuzno blago.

ZDENKA SELAN, upravnica vzgojnovarstvenega zavoda: "Vročno se ne vem, kaj vse se je podražilo. Prvi pa je, da so se podražili tobaki izdelki. Cigarete bi morale biti še dražje, ker so škodljive in tako bi ljudje manj kadili. Lüksuzno blago, ki se je podražilo pa itek ne kupujem, ker si tega ne morem privoščiti."

DOMINIK GREGL, dipl. inž. strojništva: "V zadnjih letih smo se pa res že vsega navadili in tako sem tudi tokratne podražitve samo registriral. Sedanje podražitve me osebno dosti ne prizadenejo, ker kupujem zelo malo luksuznih artiklov. Cigare, ki sem jih pravkar kupil, bom podaril."

DRAGO HORVAT, avtomobilski dirkač: "Dober ukrep, da so dražje cigarete, pijače namesto sladkorja, kruha in olja. Upam, da bo sedaj kmalu rešen tudi problem jugoslovanskih oljarn. Mislim tudi, da je Zastava upravičena, da zahteva nove ukrepe za zaščito domače avtomobilske industrije."

MARTINA BUŽGA, finančni knjigovodja: "Sedanje podražitve se mi zde logična razloga prazdevanj za stabilizacijo našega gospodarstva. Če se ne bi podražili luksuzni artikli, bi se pa druge, za življenje bolj nujne stvari. Osebnost sem prizadeta le pri kozmetičnih preparatih, za katere bom morala odšteti več kot 50 din na mesec, kolikor sem povprečno porabila do zdaj."

DARJA PAJSAR, blaginjakarica: "Zdi se mi, da denarnice ljudi, ki kupujejo luksuzno blago, zaradi višjih cen ne bodo dosti tanjše. Menim, da jeseni v Boutique, kjer delam, ne bomo prodali niti enega luksuznega artikla, in uvoženih čevljev, čeprav bodo cene višje. Sicer pa, bomo videli..."

IVANKA NEMANIC, upokojenka: "Luksuznih artiklov ne kupujem, hranim pa denar, da bi si kupila krzen plašč. Dopoldne sem v trgovini zvedela, da je sedaj plašč, ki ga želim kupiti za tisoč novih dinarjev dražji. Sedaj je tudi zame krzen plašč prevelik luksuz. Morda bom kupila plašč iz ovčje kože, ki se ni podražila."

TEKST: A. LESKOVIC FOTO: M. SVABIČ

PO JEZERU BLIZ' TRIGLAVA...

Foto: E. Selhaus

Pivo v potokih Novo za otroke

Malčki iz varstvenih ustanov v Zasavju ne bodo več v neprimernih prostorih

V Zasavju gradijo trenutno kar štiri nove sodobne otroško-varstvene ustanove, in sicer: v Litiji, v Zagorju ob Savi, v Trbovljah in v Hrastniku, kjer so pravkar sklenili, da postavijo na Dolu montažno ustanovo za otroke.

Najbolj nestrpno čakajo na nove prostore v zagorski občini, kjer imajo, poleg Litije, v Zagorju ob Savi, v Trbovljah in v Hrastniku, kjer so pravkar sklenili, da postavijo na Dolu montažno ustanovo za otroke.

Štirohletni otroški domovi bodo zmanjšali okrog 3 milijone dinarjev. Temeljna skupnost otroškega varstva bo, v okviru že sprejetega srednjeročnega razvojnega programa na tem področju, kasneje začela zbirati denar tudi za gradnjo nove, manjše ustanove v sosednjem Kisovcu, največjem rudarskem in delavskem naselju zagorske občine. Tudi tamkajšnji otroci se zdaj stiskajo v neprimerno urejenih prostorih.

M. VIDIC

V občini Litije, ki je v družbenem in zasebnem sektorju 38 gostišč. Po mnenju oddelka za gospodarstvo občinske skupščine Litija bi kazalo odpreti še več gostiln v Litiji, v gradu Bogenšperk in Jevnici. Še naprej bodo iskali investitorja za graditev motela v Ribčah.

Bolj gredo v promet se žagne pijače (424 hektolitrov), pa tudi razne brezalkoholne pijače. Lani so jih na primer prodali gostinci že več kot 800 tisoč litrov

P. BURKELJC

Kranj praznuje

KRANJ, 29. julija — V spomin na prvo partizansko akcijo pred 30 leti slavi kranjska občina prvega avgusta občinski praznik. Osrednja prireditev v okviru praznovanja bo slavnostna seja občinske skupščine, ki bo jutri popoldne. Na njej bodo med drugim podelili tradicionalne nagrade občine za letošnje leto. Razen tega je v teh dneh v Kranju več športnih tekmovanj.

L. STRUŽNIK

Zahodnonemški filmarji odpotovali

MARIBOR, 29. julija — Po večtedenskem delu v okolici Maribora je zahodnonemška televizijska ekipa, ki je snemala nadaljevanke Pot črnega orla, zapustila Maribor.

Ljubljana na današnji dan

Pred petdesetimi leti

ROMUNSKI KRALJ INKOGNITO V LJUBLJANI
Včeraj ob 3. uri jutraj se je peljala s posebnim ekspresnim vlakom romunska kraljeva dvojica skozi Ljubljano. Potujeta baje v Švico. Na nakašnjem kolodvoru je vlak precej časa stal in je kralj ob tej priložnosti izstopil. Ker potuje inkognito, ni bilo uradnega sprejema. (Slovenec)

Pred petindvajsetimi leti

DODATEK NOVOPOROČENCEM
Novoporočena prejmeta na podlagi prijave, da se bosta poročila, nakazalo za enkratni dodatek skupno: 5 kg bele moke, pol kg masla, pol kg sladkorja in 3 kg mesa. Ta dodatek velja od začetka avgusta dalje. Iz pisarne ministrstva za trgovino in prekrbo vlade LRS. (Slovenski poročevalci)

Ljubljanska kronika

PREBIVALSTVO

ROJSTVA — V sredo se je v mestni porodnišnici rodila ena deklica in štiri dečki. V klinični porodnišnici pa je na svet prišlo šest dečkov in dve deklici. Tu sta prvevala na svet tudi najtežja deklica, ki je tehtala 3825 gramov in najtežji fantek, ki je zbral kar 4825 gramov.

FOROKE — Včeraj ni bilo porok, danes pa bo zakonsko zvezo sklenilo pet parov. Jutri pa se bo pred matičarjem na ljubljanskem magistratu zvrstilo šestdeset parov.

RESEVALCI — 230 voženj so v sredo uprili ljubljanski reševalci. Petnajstkrat so preprežali poškodovance, najdalj pa so peljali v Velenje in Logatec.

POGREBI — Na ljubljanskih žalah se bodo danes svojci še zadnjič poslovili od Avguste Kovač, 80-letne upokojenke (ob 14.30), Antona Lenča, 80-letnega upokojenca (ob 15.15), Francisa Dobovška, polkovnika (ob 16. ur) in Albina Spruka, 42 let (ob 16.45).

Kranjski sejem le pod streho

V Savskem logu so le zgradili sejemsko dvorano za kranjsko razstavišče

KRANJ, 29. julija. Čez teden dni bodo v Kranju odprli 21. mednarodni gorenjski sejem. Letošnji bo napravil velik korak naprej, ker bo naposled dobil svojo streho. V Savskem logu so namreč zgradili prvo sejemsko dvorano novega kranjskega razstavišča.

Kot so povedali na današnji novinarski konferenci bo letošnji sejem od lanskega večji tako po številu razstavljalcev kot tudi razstavnem prostoru. Tokrat bo sodelovalo 407 podjetij in zasebnikov, ki bodo imeli na voljo 20.500 kvadratnih metrov razstavnega prostora, od tega skoraj polovico pokritega. Ker bi bila samo nova dvorana pretesna bo sejem gostoval še v osnovni šoli Simona Jenka in Delavskem domu.

Gorenjski sejem pridobiva tudi na mednarodnem pomenu. Letos se ga bo udeležilo že 115 razstavljalcev iz desetih tujih držav kar je skoraj dvakrat toliko kot lani.

Ob tem srečanju si obetajo tudi večji obisk in boljše kupčijo. Lani si je sejem ogledalo 185.000 ljudi, prometa pa je bilo za 65 milijonov dinarjev. Za letošnji organizatorji napovedujejo več kot 200.000 obiskovalcev in za 100 milijonov dinarjev prodane blaga.

V okviru sejna bodo že po tradiciji organizirali modno revijo. Prav tako so pripravili pester zabavni program, ki bo precej poživljal vroče avgustovske dni v Kranju.

L. STRUŽNIK

Ozka pot ne bo več past

Pri Dovjah bodo razširili nevarni ravni odsek gorenjske ceste

Po ukinitvi železniške proge od Jesenice do Rateč, je Cesta podjetje Kranj odpravilo največje ovirke na cesti, na katero so skoraj po vsej dolžini položili novo plast asfalta. Protiprašna prevleka je samo še od Podkorena naprej.

Ker pa ni denarja, delavci cestnega podjetja Kranj postopoma opravljajo, v okviru obstoječih možnosti delne razširitve in začne izboljšave na cesti. Prav zdaj širijo cesto, ki teče čez dovška polja, od avtobusne postaje naprej. Na tem mestu je cesta sicer precej ravna, so pa ugotovili, da je tu njen najbolj ozki odprt del, in nevaren zato, ker na ravni svet voznik poveča hitrost, zaradi majhne širine pa se je težko srečati.

B. BLENKUS

Mercator veletrgovina import - export ljubljana

Komisija za sprejem in razporejanje delavcev veletrgovine MERCATOR import export, Ljubljana

objavlja prosta delovna mesta za

MARKET MERCATOR GORENJE V VELENJU

t. j. za novo samopostrežno prodajalno in industrijsko prodajalno z izdelki in nadomestnimi deli za izdelke »Gorenje«

UPRAVNIKA MARKETA
POGOJ: VKV delavec trgovske stroke z najmanj 8 let prakse v blagovnem prometu

POSLOVODJO samopostrežne trgovine
POGOJ: VKV delavec živilske stroke z najmanj 6 let prakse v blagovnem prometu

POSLOVODJO tehnične trgovine
POGOJ: VKV delavec tehnične stroke z najmanj 6 let prakse v blagovnem prometu

NAMESTNIKA POSLOVODJE tehnične trgovine
POGOJ: VKV delavec tehnične stroke z najmanj 3 leta prakse v blagovnem prometu

VOJDO EKSPEDITA
POGOJ: VKV delavec trgovske stroke z najmanj 11 let prakse v blagovnem prometu

11 PRODAJALCEV
POGOJ: KV delavec živilske stroke

2 PRODAJALCA
POGOJ: KV delavec tehnične stroke.

6 BLAGAJNIČARK
POGOJ: KV delavec trgovske stroke z najmanj 1 letom prakse v blagovnem prometu

2 MESARJA
POGOJ: KV delavec mesarske stroke

2 ŠOFERJA
POGOJ: poklicni voznik motornih vozil

3 POSLOVNE ADMINISTRATORJE
POGOJ: srednja strokovna izobrazba ekonomske smeri z najmanj 2 leti prakse v blagovnem prometu

2 NEKVALIFICIRANA DELAVCA SNAJILKO

Kandidati naj pošljejo ponudbe na naslov: Veletrgovina MERCATOR, Ljubljana, Aškerčeva 3 — kadrovsko-socialni oddelak, najkasneje v 8. dneh po objavi. 6623

Reportaža

Blejske Benetke

Ognjemet, razkošna čolnarska karavana in pisane narodne noše so popestrile včerajšnjo beneško noč na Bledu

BLED, 29. julija. Včerajšnja noč na Bledu je bila beneška. Ze od daleč je neznan in nevedni popotnik lahko ugotovil, da se mora v blejski kotlini nekaj dogajati. Večbarvne rakete so lep čas kot za stavo silile v nebo. Popotnik se je takoj odločil in še sam vstopil v srce dogajanja.

Beneška noč, sicer še standardna blejska prireditev, ga je vabila, da je kar skakal s potke na potko. Kamor so čolni obrnili nosove, tako se je postavil tudi on. Ja, včeraj je Blejsko jezero še bolj očistilo kot druge dni. Čolnov in lampiončkov, ki so jih krasi-li, je bilo včeraj preveliko. Zalostni tisti, ki jih srečna roka ni mogla vzeti na krov. Na obali je bila gneča, med seboj so se mešali holandski, nemški, italijanski in angleški jeziki. Iz vseh pa je bilo večkrat razbrati eno samo besedo: »Čudovito!«

Dva velika čolna sta bila zvezana skupaj, vsaj dozdeva se mi tako. Zavzele so ju gorenjske narodne noše. Ne, ni so sedele karolne rok. V vsaki se je bleščal instrument. Potem pa so jo vžgali, tako da včerajšnji blejski gostje niso skoparili s ploskanjem. Zvem, da se v nošah skrivajo godbeniki iz Gorji pri Bledu. V tretjem čolnu vidim osem mož v belih srajcah. Ko so gornjske note za nekaj časa utihnile, je bil oktet ubral tapravnico pesem.

Tudi jedrnica se pomika s čolni gor in dol. Kot novoletna jelka, ki jo ziblje veter, je bila videti. Zdjaj so vsi pred hotelom Toplice. Colnarska karavana se je za hipce ustavila. Spet melodije iz trobent, pozvni in klarinetov, potem še pesem iz ust. Colnarji se obračajo k ljube pro-

ti Kazini. Ljudje se z njimi vred pomikajo. Ne daj, da bi kaj zamudili in preslišali lepo melodijo.

Takole so se ljudje nekajkrat sprehodili od Toplice do Kazine. Tedaj so se čolni ustavili in narodne noše, med njimi vidim le eno samo avto, veselo slesajo ven. Pred Kazi- no se postrojijo in dirigent ima že spet glavno besedo. »Tako je prav,« za hrboti govori domačin, »naj tujci slišijo čimveč naših melodij. So, so lepe. Ni kaj.«

Uhoji avtomobilisti. Rado- vedna ušesa so cesto pred Kazi- no in bližnjim hotelom Park dobesedno zaljubila. Kaj so hoteli, enkrat je beneška noč na Bledu in tistim, ki jim to ni všeč, ta dan ne pridejo do besede.

Potem pa je dirigent spet nekajkrat zamahnil z roko. Tokrat nekoliko drugače. Ljudje so ga razumeli in že so gornjskemu orkestru naredili prostor. S koronico so si dali korak. Množica je hodila z njimi. Spet stop za avtomobiliste.

Pred Blešgšem se je pisana karavana ustavila. Igrali so še bolj na glas. Dekle in fant, videti močno zaljublje- na, sta bila nad glasbo tako navdušena, da je fant vneto »pomagal« dirigirati, nekajkrat pa se je v taktih tako premaknil, da sta pomislila tudi že na plesne korake. Si-

VASO GASAR

Spet je gorela malomarnost

MURSKA SOBOTA, 29. ju- lija — Kot smo včeraj poro- čali, je v zgodnjih jutranjih urah izbruhnil požar v enoti ptijskega podjetja »Ales« v Apačah. Ogenj je uničil kot- lovnico in 120 kubnih metrov rezanega lesa ter povzro- čil za 230 tisoč dinarjev ško- de.

Organi soboške uprave jav- ne varnosti so po temeljiti preiskavi ter na podlagi izjav kurjarjev in drugih zaposlenih v tej enoti ugotovili, da je prišlo do požara v kotlovnici. Ogenj se je razširil iz peči na lesne odpadke, ki so bili v ne- posredni bližini.

B. B.

DEMONSTRACIJE PROTI KRVAVEMU NASILJU — Slika prikazuje udeležence demonstracij na pariškem trgu Republike, ki jih je priredila francoska KP v znamenje protesta proti krvavemu nasilju sudanskih oblasti. Kot je znano, je general Nimeiri obtožil za neuspeli državni udar tudi sudansko KP, v državi pa se odvijajo pravi lov na komuniste.

PREIZKUSNJE ZA PRESTOLONASLEDNIKA — Britanski princ Charles mora med drugim spoznati tudi večine padalstva. Na sliki se na videz kar korajžno podaja na svoj prvi padalski skok.

GUSARJI V LOVREČICI — Takšne ladje so nekdanje uporabljali gusarji, zdaj pa filmarji. V teh dneh so namreč v Lovrečici blizu Umaga snemali televizijsko nadaljevanje Dekameron in nekaj prizorov tudi posneli na ladji, ki jo vidimo na sliki. Ta zdaj počiva in čaka na kupca, ki bi v njej lahko uredil imeniten gostinski lokal na vodi.

CLAUDIA CARDINALE V NEW YORKSKEM TRUŠČU — Italijanska filmska igralka na sliki sicer ni videti slabe volje, dvomljivo pa je, če ji je sprehod po gneči tudi všeč.

Obsodba morije v Sudanu

Predsedstvo ZMJ protestira proti preganjanju sudanskih komunistov

BEOGRAD, 29. julija (Tanjug). — Predsedstvo Zveze mladine Jugoslavije je danes objavilo sporočilo, v katerem ostro obsodijo usmrtnice voditeljev naprednih gibanj Sudana in izražajo plemenite občutke. Predsedstvo ZMJ protestira proti preganjanju sudanskih komunistov, saj je to v popolnem nasprotju z načeli demokracije in napreda, ki so jih bili razglasili v Sudanu.

Sprlo usmrtitve zaslužnih voditeljev sudanske komunistične partije in sindikatov Mahdžuba in El Seika izraža predsedstvo ZMJ hudo zaskrbljenost za prihodnost naprednih sil in za mednarodni ugled Sudana, ki je močno trpi. Teror nad naprednimi silami Sudana ogroža temelje nacionalne sudanske revolucije, hkrati pa koristi ciljem reakcionarnih sil na vsem svetu.

Bruce odhaja iz Pariza

Novi šef ameriške delegacije v Parizu bo veleposlanik v Koreji Porter

PARIZ, 29. julija — (po telefonu). — Današnja 123. plenarna seja četverne konferenice o Vietnamu je bila zadnja, na kateri je vodil ameriško delegacijo veleposlanik David Bruce. Iz baje osebnih razlogov bo še to nedeljo odpoval iz Pariza in do prihoda novega šefa ameriške delegacije, veleposlanika v Koreji Williama Porterja, bo sedež števila 1 za mizo ameriške delegacije zasedel že drugi rezervni šef Philipp Habib, mož, ki je začasno opravljal posle šefa delegacije že v prelohu med funkcijo Cabota Lodgeja in Davida Bruceja. Ker je pred dnevi odpoval iz Pariza tudi poseben svetovalec hanojske delegacije Le Duc Tho, lahko računamo, da bo po naslednji konferenci na Aveniji Kleber nekoliko poniknila in se spremenila zgolj v rutinsko zasedanje. Morda pa se bo v tem času prav zaradi sprememb v vodstvu delegacij pripravila končna rešitev in odločitev. David Bruce, ki se je na seji poslovil od vseh, tudi nasprotne delegacije.

B. POGACNIK

Gromiko pojde v Peking?

V Moskvi krožijo neuradne govore, da bo Gromiko potoval v Peking

MOSKVA, 29. julija (Tanjug). — Med tujimi diplomati v Moskvi zadnje dni krožijo govore, da se sovjetski zunanji minister Andrej Gromiko odpravlja na obisk v LR Kitajsko.

Sovjetski uradni krogi teh govorov doslej niso ne potrdili ne demantirali. Da pa niso čisto brez podlage, prita tudi komentar, ki ga je objavil list sovjetske vlade »Izvestija« v zadnji številki. V komentarju se med drugim bere, da si CK KP SZ in sovjetska vlada »po vseh milih prizadevanjih doseči normalizacijo z LR Kitajsko«. Če pa upoštevamo, da v Pekingu že od oktobra 1969 teko sovjetsko-kitajske pogajanja o obsevnih problemih in da na mestnih zasedanjih ministrov doslej še nista prišla kdove kako daleč v zblizevanje nasprotujočih si stališč, tedaj vsekakor ne gre izvesti možnosti, da želijo pekinške pogovore premakniti z mrtve točke.

Zadnje vesti

Omahljivost ne odpravi napak

Šiška sklenila krog ustanavljanja občinskih organizacij ZK v Ljubljani

LJUBLJANA, 29. julija. Ustanovna seja občinske konference ZK Ljubljana-Siška je nočjo sklenila krog ustanavljanja občinskih organizacij zveze komunistov v Ljubljani. S tem imajo vse ljubljanske občine konference ZK in občinske komiteje. Nalogo, naj pripravi ustrezan predlog akcijskega programa, je konferenca zaupala novoizvoljenemu trinajstčlanskemu komiteju (sekretar Cene Novak), ki se bo pred tem posvetoval s sekretarji osnovnih organizacij ZK in družbeno-političnimi dejavniki. Konferenca šišenskih komunistov se je udeležil tudi član sekretariata CK ZKS Vlado Janžić.

Sekretar občinskega aktivna ZK Jože Hartman je v uvodnem referatu analiziral nekatere aktualne družbene probleme, s katerimi se bodo morali komunisti gotovo spoprijeti. Tudi drugi udeleženci v razpravi so poudarjali, da imamo pri nas sistem, ki nam ga druge zavidajo, vendar da se moramo truditi, da ga zaradi lastnih slabosti, neodločnosti in omahljivosti ne napravimo. Gotovo je, da so problemi za vse mesto enaki, vendar smo lahko sišlani, da so šišenski komunisti na zadnjih sestankih največ besed namenili lastnim napakam, da so kritično analizirali lasten položaj. Šiška ima zaradi svoje razsežnosti in raznolikosti dejavnosti nemalokrat poseben drugačen položaj in tarejo jo drugi problemi (stanovanjska izgradnja, otroško varstvo, šolstvo itd.). V razpravi so zvečito z zaupanjem govorili o ustanovitvi občinske organizacije ZK v občini, saj so menili, da bo novi ko-

Nimeiri obtožil KP Sudana

Sudanski predsednik govoril na tiskovni konferenci o zadnjih dogodkih

KARTUM, 29. julija (Reuters). — Sudanski predsednik general Nimeiri je govoril danes na tiskovni konferenci o najnovejših dogodkih v Sudanu. Opozoril je na povezavo med sudanskimi uporniki in iraškimi baasističnim režimom in dodal, da so imeli zvezo preko iraškega veleposlanstva v Kartumu in Beirutu. Hkrati je izjavil, da je eden izmed voditeljev iraške baasistične stranke Mohamed Suliman najtesneje sodeloval z uporniki. Kot je znano je Suliman izgubil življenje, ko se je zrušilo letalo, s katerim se je peljala iraška vlada delegacija v Kartum na sestanku z voditelji upora.

Glavno odgovornost za državni udar 19. julija je general Nimeiri pripisal komunistični partiji Sudana. Hkrati je poudaril, da je voditelj KP Sudana Abdel Halek Mahdžub preden je bil obsojen v celoti priznal, da so bili domači komunisti povezani z akcijo upornikov.

Vzvezi z reagiranjem tiska v Sovjetski zvezi in drugih socialističnih državah na smrtno obsodbo v Sudanu je general Nimeiri dejal, da ne bi želel, da bi prišlo do poslabšanja odnosov s temi državami, saj so jim želele izbrati drugo pot, pa ne bi imeli izbire, je dodal Nimeiri.

Na vprašanje, če so dokazi o tujem vmešavanju in se posebej o sovjetskem vmešavanju v državni udar, je Nimeiri odgovoril, da za sedaj ni nobenih dokazov, da bi bila Sovjetska zveza vmešana v nedavne dogodke v Sudanu. Predsednik Nimeiri je hkrati opozoril, da bodo sovjetski strokovnjaki, ki jih je po oceni agencije UPI približno 1800, v kratkem zapustili Sudan. Nimeiri je dejal, da se je mislila teh strokovnjakov v Sudanu že končala.

Odložen arabski vrh

Konferenco so odložili do danes, ko je napovedan prihod Nimeirija

TRIPOLI, 29. julija (MENA). — Arabski vrh, ki bi se moral začeti nočjo, je odložen do jutri zaradi tega, ker se čakajo na prihod sudanskega predsednika Džafara Nimeirija. Predsednik Sudana naj bi prišel v Tripoli jutri zjutraj. V Kartumu so poslali iz glavnega mesta Libije posebno letalo.

V Tripoli je prisel predsednik izvirnega komiteja palestinske osvobodilne organizacije Jaser Arafat. Nočjo je prisel tudi predsednik ZAR Sadat.

»Apollo 15« v orbiti

NEW YORK, 29. julija (Tanjug). — Vesoljska ladja »Apollo 15« je vstopila v krožnico Meseca točno po predvidenem času.

Telegrami

ALLENDE SPREJEL NAŠEGA VELEPOSLANIKA — SANTIAGO. Čilski predsednik dr. Salvador Allende je sprejel jugoslovanskega veleposlanika v Čilu Radomira Radovića in se z njim pogovarjal o dvostranskih odnosih med državama. Za sestanek je prošil čilski voditelj.

MILLS ODPOTOVAL — BEOGRAD. Predsednik ameriške družbe za privatne investicije v tujini Bradford Mills je končal petdnevni obisk v Jugoslaviji, kjer se je pogovarjal o skupnih vlaganjih v naši državi. Iz Beograda je odpoval v Bukarešto.

PERUJSKI VELEPOSLANIK PRIREDIL SPREJEM — BEOGRAD. Ob stopetdesetletnici neodvisnosti Peruja je veleposlanik te države v Jugoslaviji Carlos Vasquez priredil slovesen sprejem.

NOVA GIERKOVA TURNEJA — VARŠAVA. Prvi sekretar CK poljske zveze delavske partije Edward Giersek je po kratkem premoru krenil na novo turnejo po notranjosti države, kjer navedenja neposredne stike z delavci in notranjimi vodstvi.

URADNA PRIJAVA KANDIDATURE — SAIGON. Voditelj južnovietnamske vlade Nguyen Van Thieu in eden izmed njegovih predhodnikov na tem položaju general Duong Van Minh sta uradno priglasila kandidaturi na predsedniških volitvah, ki bodo oktobra. Tretji kandidat bo sedanj podpredsednik Cao Ky.

SADAT SPREJEL PONOMARJEVA — KAIRO. Egipčanski predsednik el Sadat je sprejel voditelja sovjetske delegacije sekretarja CK KP SZ Ponomareva, ki se je udeležil praznovanja 19-letnice egipčanske revolucije.

U TANT ZASKRBLJEN ZARADI CIPRA — NEW YORK. Generalni sekretar OZN U Tant je izrekel zaskrbljenost zaradi položaja na Cipru, kjer so mirovne sile svetovne organizacije že drugič v tem tednu dobile ukaz, da morajo biti v stalni pripravljenosti.

MASAUADI PRI PEJSALU — DZEDA. Kralj Saudske Arabije Fejsal je sprejel tunizjskega zunanjega ministra Masaudija, ki mu je izročil poslanico predsednika Burge. Odposlanec egipčanskega predsednika Sadata el Koli pa se je sinoči vrnil iz Džede v Kairo.

TUBMANA SO POKOPALI — MONROVIA. Včeraj so pokopali posmrtno ostanke liberijskega predsednika Williama Tubmana.

KONGRES TRANSPORTNIH DELAVCEV — DUNAJ. V avstrijskem glavnem mestu zborujejo delegati 30. kongresa mednarodne zveze transportnih delavcev. Na kongresu obravnavajo vrsto aktualnih vprašanj, med njimi tudi ugrabljanje letal.

LABURISTI PROTI EGIS — LONDON. Laburisti so formalno izjavili, da nasprotujejo priključitvi Britanije k EGIS, dokler bo šesterica postavljala tako nude pogoje. Wilsonova resolucija je izvršili odbor stranke sprejel s 18 proti 6 glasovom. Pogoje iz vbele knjige konzervativne vlade je s 15 proti 11 glasovom zavrnilo tudi vodstvo sindikatov.

KONGRES ZVEZE MEST — TORONTO. Končal se je letošnji kongres mednarodne zveze mest (IULA), na katerem so obravnavali aktualne probleme mest in delovanja mestnih oblasti. Sodelovalo je 800 delegatov iz 39 držav.

TRAORE NA ODDIHU — MOSKVA. Predsednik afriške države Mali Musa Kessedija Traore je doptoval z ženo v Sovjetsko zvezo, kjer bo na oddihu in zdravljenju. Povabil ga je prezident vrhovnega sovjeta SZ.

VEČJA PORABA MESA — RIM. Združenje italijanskih proizvajalcev živil napoveduje, da se bo poraba mesa na prebivalca v Italiji povečala v letu 1975 na 61,5 kilograma, medtem ko je leta 1968 prišlo na prebivalca 47,6 kilograma. Skupna poraba mesa se bo povečala od 25,6 na 35 milijonov vintalov.

SOJENJE NAJEMNIKU — BEJRUT. Radio Omdurman je objavil sporočilo, da so v Sudanu sestavili šestčlansko vojaško sodišče, ki bo sodilo najemniku nekaterih arabskih vlad Roifu Steinerju.

SOVJETSKO LETALO STRMOGLAVILO KALKUTA — Na tukajšnjem letališču je ob pristanku strmozglavilo in zgorelo sovjetsko transportno letalo AN-12, namenjeno za prevoz pakistanskih beguncev. Posadka se je rešila.

Pa še to:

ZAKAJ DINAR PADA — Politika objavlja uvodnik izpred petdesetih let z naslovom »Zakaj dinar pada«, ki ugotavlja, da zaradi večjega uvoza od izvoza novih emisij denarja, zaradi deficita, neustreznosti zaščitnih carin itd.

Bržkone pa pada dinar zato, ker je to ena izmed njegovih bistvenih in neodtujljivih značilnosti.

SOBOTNA PRILOGA

Aktualnosti
INTER-
NACIONALIZEM
JE STVAR
SUVERENIH
SUBJEKTOV
Intervju s Stanetom Dolancem

Zdravko Ilić
Predrag Nikolić
MILJENKO TODOROVIĆ
DZEMAL BIJEDIC
Portreta tedna

Aco Pasternjak
DOKUMENT
O OCEANSKI
STRATEGIJI
Predlog o omejitvi
podmorniške flote ZDA
in SZ

Tit Doberšek
PROCI VAL S SEVERA
Afriško poletje

Janez Dular
CRKARSKA PRAVDA
ST. 999
Pravopisna vprašanja

Dusan Zeljencov
A-BOMBO BI LAHKO
IZDELALI
PO LETU 2000
Pričevanja

Marc Lane
MEDALJA ZA DOBRO
VEDENJE
Resnice o umazani
vojni

IZBOR IZ TUJEGA
TISKA

ZA
KONEC
TEDNA

DONIT

Siscov predlog za Suez

Sisco je prisel v Tel Aviv z novimi predlogi za plovbo po Suez

TEL AVIV, 29. jul. (AFP). — Pomočnik ameriškega državnega sekretarja Joseph Sisco, ki je sinoči prisel v Izrael, se je danes sešel s člani ameriškega veleposlanstva v Tel Avivu, in sicer z namenom, da bi pripravili tla za pogovore z izraelskimi voditelji, ki se bodo verjetno začeli jutri.

Izraelski politični krogi pravijo, da je Sisco prišel z novimi ameriškimi predlogi za tako imenovano delno ureditev bližnjevzhodne krize, se pravi za ponovno otvoritev Sueskega prekopa. Gre za to, do kod naj bi se izraelske čete umaknile od prekopa in za prehod egipčanskih čet na vzhodni breg. Sisco bo ostal v Izraelu teden dni.

Obisk iz Italije

LJUBLJANA, 29. julija. — Na povabilo republiške konference SZDL Slovenije bo 30. in 31. julija 1971 pri nas delegacija delovnega odbora Kršćanske demokracije za Furianjo-Julijško krajino, vodil jo bo delovni tajnik Giuseppe Tonutti. V pogovorih s strani delegacije RK SZDL Slovenije jih bo vodil njen predsednik Janez Vipotnik — bosta obe delegaciji razpravljali o vprašanju, ki zanimajo obe strani.

ZDA naj se umaknejo

Severna Koreja ponovno zahteva umik vseh ameriških čet iz J. Koreje

PANMUNDŽOM, 29. julija (UPI). — Severna Koreja je danes ponovno zahtevala, naj ZDA svoje čete in orožje umaknejo iz Južne Koreje.

Ta zahteva je bila izrečena na 319. zasedanju stalne komisije za nadzorovanje premirja. To je bilo prvo zasedanje, odkar je predsednik Nixon sporočil, da bo obiskal LR Kitajsko. Severnokorejski predstavnik Han Jong Ok je obtožil ZDA, da skušajo znova zanesiti vojno v Korejo, in navedel sedem točk zahteve za umik ameriških čet.

Vodja ameriške delegacije na to zahtevo ni niti odgovoril.

Ionesco pride v Jugoslavijo

PARIZ, 29. julija. — Svetovno znan gledališki dramatik Eugenio Ionesco se je odločil, da bo obiskal Jugoslavijo. Desetega avgusta bo prisel za nekaj dni kot gost na dubrovniški festival. Prvotno so bili v dogovoru, da bi Ionesco za dubrovniški festival pripravil še svojo najnovejšo dramo »Množica«, vendar se ni dokončala. Zato si bo Ionesco kot gost festivala ogledal nekaj prireditev, pozame pa bo obiskal še druge predstave Jugoslavije, morda tudi Slovenijo.

B. POGACNIK

Predlog novemu ZIS

Takoj naj prouči probleme v zvezi z izplačilom osebnih dohodkov

BEOGRAD, 29. julija (Tanjug). — Poslanci gospodarskega zbora vzešne skupščine so opozorili na današnji popoldanski seji, da je položaj v gospodarstvu zelo resen, ker so delovne organizacije prišle v zelo resno krizo likvidnosti. Rečeno je bilo tudi, da bi lahko prišlo do težav v zvezi z izplačilom osebnih dohodkov v avgustu, če ne bodo takoj sprejeli določenih ukrepov, da bi se položaj kolikor koli normaliziral. Gre za to, da se denar oditava iz gospodarstva, niso pa našli poti, da bi prišel.

Poslanci so se strinjali, da je nujno potrebno, da bi v jeseni razpravljali v tem zboru o dolgoročnih rešitvah problemov, ki so povezani z likvidnostjo v gospodarstvu. Sestavili so tudi posebno komisijo zbora, ki naj pripravi sklepe zbora o problemih likvidnosti v gospodarstvu in predloge za ukrepe, ki naj bi jih izvedli organi, predvsem ZIS, morali sprejeti.

Zbor se posebej meni, da mora novi ZIS takoj proučiti probleme v zvezi z izplačilom osebnih dohodkov, se posebej tistih delovnih organizacij, ki dobro in pravilno poslujejo, pa so zasle v neugoden položaj prav zaradi skupne nelikvidnosti, ki je po oceni poslancev trenutno najhujša in najbolj akutna bolezen gospodarstva.

Odgovornost poslanca

Člani konference so ob koncu spregovorili o odgovornosti poslancev v javnosti imela akcija 25 poslancev v republiški skupščini. Ocenili so, da so v Domžalah pravilno zastavili odgovornost svojega poslanca (gl. poročilo o seji IO OK SZDL Domžale v Delu 29. t. m.) in da je sprito tega, da je pri akciji sodeloval tudi poslanec iz Šiške dr. Vojan Rus, nujno treba tudi njega poklicati na razgovor, kjer bi pojasnil, v čigavem imenu je nastopal v skupščini. Predstavnik občinske konference SZDL je povedal, da se šišenski poslanci niso posvetovali s SZDL ob svoji akciji in da jih ima konferenca namen poklicati na razgovor. Ob tem se je vprašal, kako je mogoče, da so poslanci v skupščini sploh izglasovali amandma, ki dovoljuje skupni, da mimo organizirane javne razprave in demokratičnih volitev posega v odločitve prek nekakšnih stvarnostnih ventilov demokracije in se hkrati odločuje za sodrešne neke demokracije. Konferenca je s takimi stališči soglašala.

IVAN VIDIC

Brzotjavne čestitke Titu

BEOGRAD, 29. julija (Tanjug). — Josip Broz Tito dobiva iz vseh krajev Jugoslavije od funkcionarjev, kolektivov ter drugih številne brzojavke, s katerimi mu čestitajo ob ponovni izvolitvi za predsednika SFR Jugoslavije.

Tu je TV poročale o izvolitvi Tita

ZAGREB, 29. julija (Tanjug). — Evrovijski center TV Zagreb je oddajal danes za države članice Evrovijske in Intervizije filmsko poročilo o izvolitvi tovariša Tita za predsednika republike.

V Franciji ni kolere

PARIZ, 29. julija (Tanjug). — Francoski minister za zdravstvo Boulin je izjavil danes, da v Franciji ni nobenega primera obolenja za kolero.

VREMENSKO POROČILO

Prognostična karta za 30. julij 1971 ob 0.7. uri

Vreme in temperatura 29. julija 1971

kraj	vreme ob 7 uri	stopinj	vreme ob 13 uri	stopinj
Ljubljana	poloblačno	17	grmi	27
Planica	sončno	11	poloblačno	24
Štrik	poloblačno	16	oblačno	24
Kredarica	v oblaku	6	v oblaku	10
Maribor	oblačno	22	nevihta	20
Sl. Gradec	oblačno	15	grmi	22
Žale	oblačno	15	manjša ploha	21
Novo mesto	oblačno	16	nevihta	25
Koper	jasno	23	sončno	34
Škofja	poloblačno	27	oblačno	20
Ptuj	jasno	26	jasno	35
Ilirija	oblačno	22	oblačno	29
Dubrovnik	oblačno	22	poloblačno	30
Šibenik	oblačno	21	sončno	29
Sarajevo	poloblačno	18	ploha	19
Tuzla	poloblačno	21	sončno	29
Skopje	oblačno	22	poloblačno	31
Belgrad	oblačno	15	nevihta	21
Bratstvo	oblačno	15	nevihta	19
Dunaj	jasno	22	oblačno	22
Benetke	jasno	23	jasno	34
Milano	sončno	22	jasno	31
Genova	—	—	jasno	30
München	ploha	15	poloblačno	22
Zürich	—	—	jasno	22
Šim	sončno	23	jasno	26
Pariz	jasno	14	jasno	22
Berlin	oblačno	18	oblačno	22
Stockholm	oblačno	18	jasno	23
Moskva	jasno	21	jasno	25

Napoved:

SLOVENIJA:

Ponoči zmerno oblačno, jutri deloma sončno. V notranjosti Slovenije v popoldanskem času le še posamezne nevihte. V Primorju pretežno sončno. Najvišje nočne temperature okoli 14, v Primorju 22, najvišje dnevne okoli 25, v Primorju okoli 33.

JUGOSLAVIJA:

Deloma sončno, v notranjosti države popoldne krajevne nevihte.

VREMENSKA SLIKA:

Področje visokega zračnega pritiska se je umaknilo nad Skandinavijo s južnim robom pa še sega do naših krajev. Nekoliko hladnejši zrak je v višinah zaje Alpe in Bal kan ter povzroča popoldanske krajevne nevihte.

Temperatura morja:

Koper, Ložinj in Portorož 26, Šibenik in Split 23, Dubrovnik 21, Hvar 24, Senj 22, temperatura vode v basenu Radenci 24, temperatura Brijunkega jezera 24.

Realnost ob krilih

Te dni smo slišali za mnene strokovne komisije, ki si je ogledala teren za mariborsko letališče in idejni načrt. Vsekakor je pomembno, da so se v Mariboru pri načrtovanju letališča toliko te naloge brez megalomanskih težnj. Maribor potrebuje letališče za hitrejšo povezavo z ostalimi republikami. Pomembno vlogo bo imelo letališče tudi v turizmu.

Nihče si danes ne predstavlja, da bi morali pri Mariboru zgraditi mednarodno letališče. Predstavnik mariborskega gospodarstva so na raznih posvetih izrazili željo, da bi jim urejeno letališče dobro služilo, saj bi s poslovnimi letali lahko hitro odpovali na primer v Beograd ali Skopje in se se isti dan vrnili. Avstriji se zanimajo tudi za pristajanje poslovnih letal.

Če je Maribor resnično zainteresiran za letališče, bo moral to dokazati tudi s svojim pripravljenostjo. Zveza upravnika za civilno letalstvo je svoje povedala in zagotovila potrebno sodobno opremo, ki zagotavlja varen pristane in vzlet letal. Strokovnjaki ugotovijo, da je teren za pristajanje-vozilno stezo idealen. Oposarjajo tudi na možnost pospešene podaljšanja steze, če bi bile potrebe in če bi bil na voljo denar.

V Mariboru se zavedajo, da letališče samostojno ne bi moglo posloovati. Zato seveda ni pripomb ob dejstvu, da naj bi mariborsko letališče poslovalo v okviru letališča Brnik. Doslej so tihošili v načrtu še precej denarja, zdaj bo treba pohititi s deli, ker se bo sicer graditev tega objekta podražila.

M. KOS

Osem vozil za RTV Beograd

V podjetju Karoserist je Radio televizija Beograd naročila osem specialnih vozil za snemanje na terenu. V mariborskem podjetju bodo namestili tudi opremo.

mercator
veletrgovina
import - export
Ljubljana

Komisija za sprejem in razporejanje delavcev veletrgovine MERCATOR import export, Ljubljana

objavlja
prosta delovna mesta za

MARKET MERCATOR GORENJE V VELENJU

t. j. za novo samopostrežno prodajalno in industrijsko prodajalno z izdelki in nadomestnimi deli za izdelke »Gorenje«

UPRAVNIKA MARKETA

POGOJ: VKV delavec trgovske stroke z najmanj 8 let prakse v blagovnem prometu

POSLOVODJO samopostrežne trgovine

POGOJ: VKV delavec živilske stroke z najmanj 6 let prakse v blagovnem prometu

POSLOVODJO tehnične trgovine

POGOJ: VKV delavec tehnične stroke z najmanj 6 let prakse v blagovnem prometu

NAMESTNIKA POSLOVODJE tehnične trgovine

POGOJ: VKV delavec tehnične stroke z najmanj 3 leta prakse v blagovnem prometu

VODJO EKSPEDITA

POGOJ: VKV delavec trgovske stroke z najmanj 6 let prakse v blagovnem prometu

11 PRODAJALCEV

POGOJ: KV delavec živilske stroke

2 PRODAJALCA

POGOJ: KV delavec tehnične stroke

6 BLAGAJNIČARK

POGOJ: KV delavec trgovske stroke z najmanj 1 letom prakse v blagovnem prometu

2 MESARJA

POGOJ: KV delavec mesarske stroke

2 SOFERJA

POGOJ: poklicni voznik motornih vozil

3 POSLOVNE ADMINISTRATORJE

POGOJ: srednja strokovna izobrazba ekonomske smeri z najmanj 2 leti prakse v blagovnem prometu

2 NEKVALIFICIRANA DELAVCA

SNAŽILKO

Kandidati naj pošljejo ponudbe na naslov:

Veletrgovina MERCATOR, Ljubljana, Aškerčeva 3 — kadrovsko-socialni oddelček, najkasneje v 8 dneh po objavi. 6623

JULIJ OB 19.00

Foto: E. Selhaus

Spet je gorela malomarnost

MURSKA SOBOTA, 29. julija — Kot smo včeraj poročali, je v zgodnjih jutranjih urah izbruhnil požar v enoti puškega podjetja »Lessa v Apačah. Ogenj je uničil kotlovnico in 120 kubičnih metrov rezanega lesa ter povzročil za 230 tisoč dinarjev škodo.

Organi soboške uprave javne varnosti so po temeljitih preiskavi ter na podlagi izjav kurjarjev in drugih zaposlenih v tej enoti ugotovili, da je prišlo do požara v kotlovnici. Ogenj se je razširil iz peči na lesne odpadke, ki so bili v neposredni bližini.

Tako med drugim v pravilniku o varstvu pri delu jasno piše v posebnem členu, da bi morali imeti med pečjo in skladiščem kuriva ustrezen pregradni zid. Tega pa so bile ob graditvi nove sušilnice podrl, ne da bi ga obnovili.

B. B.

Iz šole med brazde

O vzgoji kmetijskih strokovnjakov na višji agronomski šoli v Mariboru govori njen direktor dr. Danimir Kerin — Večina diplomantov na posestvih

Višja agronomška šola v Mariboru je v zadnjem letu uvedla nekatere nove oblike pri vzgoji kmetijskih strokovnjakov. Njeni diplomanti so se v zadnjih letih uveljavili v praksi. O delu te šole smo se pogovarjali z direktorjem dr. Danimirjem Kerinom.

● Koliko diplomantov je diplomiralo doslej na šoli?
»Doselej je diplomiralo približno 400 študentov, ki so si pridobili naziv kmetijskega inženirja. Pomembno je, da je od tega števila 125 izrednih študentov.«

Žabot obsojen

MURSKA SOBOTA, 29. julija — Na okrožnem sodišču v Murski Soboti so po osem dnevi razpravi obsodili Ivana Zaboto, bivšega vodjo poslovalnice Emona v Razkrižju pri Ljutomeru, na tri leta in šest mesecev strogega zapor.

Na obravnavi je javni tožilec umaknil nekatere očitke, za smotno odločitev hudi kaznivih dejanj pa je bil Zabot oproščeno zaradi pomanjkanja dokazov.

Kljub temu je bilo zoper Ivana Zaboto dovolj dokazov, da je bil zaradi pomanjkanja, goljufije v službi in zaradi nepravilne uporabe družbenih sredstev proti Ivanu Zaboti so se zlasti pokazale obče slabosti v nadzoru odgovorne osebe, ki je svoje poslovnice uspešno izkoristila v svoj prid. Obtoženi Zabot se je ob posameznih primerih pomanjkanja zagovarjal z motivacijo, da si je pri laščem denar zato, ker se je s podkupovanjem želel priklopiti poslovnim prijateljem. Na ta način naj bi si zagotovil uspešen odkup.

B. B.

● Ali ubijate kakšne novosti?
»Uvedli smo kabineti način posredovanja gradiva, boljše stike med študenti in profesorji pri vajah in seminarski način podajanja strokovnih predmetov. Namen je, da bi študent čim bolj spodbudili k večjemu sodelovanju. Zato se je pri nekaterih predmetih obnesel kurzi sistem predavanja, ki pa terja od študenta veliko discipliniranost in poglavljen študij.«

● Ali ste glede opremljenosti kaj napredovali?
»Uredili smo nov paviljon za kmetijsko strojništvo in kabinet za preizkušanje vin. Pri posameznih predmetih moderniziramo študij.«

● Kam hodite na strokovne neekskurzije?
»Ker nimamo veliko študentov, se jim lahko pri strokovnih predmetih individualno posvečamo. To nam omogoča tudi pester izbor strokovnih ekskurzij v naše domače, kakor tudi tuje kmetijske oblate in obrate za predelavo živil. Letos maja in junija smo bili s študenti na Primorskem, kjer smo obiskali kmetijske kombinacije. Kmetijske kombinacije smo si ogledali tudi v okolici Zagreba, in Zadra. Pomembna je bila tudi ekskurzija na kmetijsko fakulteto univerze v Bologni (kmetijsko strojništvo), ogled inštituta za uporabo plastičnih mas v Modeni in večjih sadnih plantaž v bližini Ferrare.«

● Kaj ste opazili pri ekskurzijah v Sloveniji?
»Videli smo marsikaj zanimivega in koristnega. Z velikim zadovoljstvom pa smo ugotovili, da je tehnično vodstvo v vseh velikih kombinacijah in v predelavi v rokah naših diplomantov, ki so se aktivno vključili v proizvodnjo, medtem ko je le majhen odstotek naših diplomantov ostal v pisarnah.«

● Slišimo, da ste v zadnjem letu bili večkrat na predavanjih v tujini. Kje ste se mudili?
»Sodeloval sem na mednarodnem kongresu o varstvu gozdov pred industrijskimi plini v Essenu s svojim referatom. Udeležil sem se z znanstvenim poročilom tudi letne skupščine mednarodne znanstvene akademije za varstvo okolja in biopolitiko v Luksemburgu. Ob teh udeležbah sem dobil vabilo za mednarodni kongres gozdarskih raziskovalnih organizacij na univerzi Florida v ZDA. Na tem kongresu sem v Gainesvilleu govoril o sodobnih metodah ugotavljanja širjenja in dosega industrijskih plinov v mestnih in industrijskih okoljih. Prejel sem tudi vabilo iz univerze Cincinnati (država Ohio), kjer sem na medicinski fakulteti imel seminar s temo »Rastline kot pokazatelji nevarnosti za okolje zaradi industrijskih plinov.«

● Ali je že več profesorjev mariborskih visokošolov skih zavodov sodelovalo na takih seminarjih v ZDA?
»Kolikor vem, sem bil doslej prvi udeleženec v tej obliki znanstvenega dela in izmenjave izkušenj.«

● Imate vabilo še za kakšen seminar?
»Za prihodnje leto sem sprejel vabilo, naj obiščem ameriško univerzo Minneapolis v državi Minnesota in gozdarske oblasti, ki so odgovorne za varstvo okolja v državi Tennessee.«

M. KOS

Valvasor gre v denar

Znamenito Valvasorjevo knjigo Slava vojvodine Kranjske je izdala Mladinska knjiga v razkošni izdaji na več kot 3000 straneh in z več kot 520 ilustracijami. Čeprav cena ni nizka, saj stane knjiga 2900 dinarjev, so v prodajni knjižnici na Partizanski cesti v Mariboru od desetih knjig prodali doslej že devet. Na kupcu čaka torej le še ena faksimilna izdaja Slave vojvodine Kranjske.

Dr. DANIMIR KERIN

verzi Florida v ZDA. Na tem kongresu sem v Gainesvilleu govoril o sodobnih metodah ugotavljanja širjenja in dosega industrijskih plinov v mestnih in industrijskih okoljih. Prejel sem tudi vabilo iz univerze Cincinnati (država Ohio), kjer sem na medicinski fakulteti imel seminar s temo »Rastline kot pokazatelji nevarnosti za okolje zaradi industrijskih plinov.«

● Ali je že več profesorjev mariborskih visokošolov skih zavodov sodelovalo na takih seminarjih v ZDA?
»Kolikor vem, sem bil doslej prvi udeleženec v tej obliki znanstvenega dela in izmenjave izkušenj.«

● Imate vabilo še za kakšen seminar?
»Za prihodnje leto sem sprejel vabilo, naj obiščem ameriško univerzo Minneapolis v državi Minnesota in gozdarske oblasti, ki so odgovorne za varstvo okolja v državi Tennessee.«

M. KOS

Vrečka, strah žužkov

Mariborske gospodinjice pridno kupujejo zavitke prahu zoper mrčes.

V Mariboru te dni kupci v lekarnah pridno segajo po vrečkah proti mrčesu. Izdelek je pohvalila vrsta gospodinj. Pri Mariborskih lekarnah smo zvedeli, da so doslej v galenskem laboratoriju zavoda Mariborske lekarne izdelali v sodelovanju z zavodom za zdravstveno varstvo Maribor že okoli 40.000 vrečk.

Vrečka velja 6 dinarjev, kar je ceneje od drugih podobnih izdelkov, ki so na tržistu.

Zmes, ki je v vrečki iz plastične folije, izhlapava skozi nevidne pore. Prah proti mrčesu je prvi domači preparat s podaljšanim delovanjem, kar mu daje veliko prednost pred vsemi ostalimi vrstami in oblikami insekticidov.

O. S.

Pridobitev radia Maribor

Radijska postaja Maribor je preuredila Kazinsko dvorano SNG Maribor za glasbeno snemanje in snemanje zborov. Radijska postaja namreč nima primerne studija.

Krčmarska kri

Obisk v gostilni Silve in Jožeta Šiker v Močni - Domači rumeni muškat, ki nima tekmeča - Prepovedano za čolne

Začenjal se je običajni delovni dan. Na cesti Maribor — Lenart je bil živahen promet. Vrsta avtomobilov se je ustavila pri kilometrskem kamnu št. 15 v Močni 7. v gostilni Silve in Jožeta Šiker. Med njimi so bili tudi nekateri tujci iz Avstrije. Iz kuhinje je dišalo po raznih dobrotah.

»Očeta ni doma, nam je zaupala Breda Šiker, hčerka lastnikov,« šel je v mesto nakupovat, na tržnico in v mesnico. To dela vsak dan, da smo dobro založeni z vsem potrebnim. Mama pa je v kuhinji.«

Kmalu smo bili sredi pogovora s Silvo Šikerjevo. Pri hiši imajo vedno dve vrsti domačega vina, ki že po svojem vonju in barvi kaže, da morata biti nekaj posebnega. V lastnem vinogradu pod Urbanom pridelajo rumeni muškat, ki skorajda nima tekmeča. Zelo dober je tudi laški ržiling, ki ga kupujejo v Svedini. Uredili so tudi letni vrt, v katerem je prostora za okoli 300 ljudi. Dve gostinski sobi so povsem obnovili in sploh vložili precej denarja za ureditev gostilne. Zato ni čudno, če se razne družbe, delovni kolektivi in svatje radi ustavijo prav pri Šikerjevih. Škoda je samo to, da nimajo telefona. Tudi o tem so že razmišljali, vendar so zamisel zaradi visokih stroškov opustili.

Za ribe le samopostrežba

V bližini gostilne je večji ribnik, v katerem kraljujejo ščuke, karpi in razne drobne ribe. »Ali lahko postreže tudi z ribami?« smo bili radovedni. »Seveda, če si jih

sami nalovite. Zanimivo. Pri Šikerjevih namreč izdajajo v imenu ribiške zveze Maribor tudi enodnevna dovoljenja za odlov rib. Prihajajo domači in tuji gostje. Med njimi so tudi Avstrijci iz Gradca, Lipnice in drugih krajev. Tudi Dunajčani zaidejo semkaj. Za deset dinarjev si lahko privoščijo ribiški užitek.

Nekaterim sprajžo ribe za kosilo ali večerjo. »Vidim, da ste delno uredili obalo ob ribniku in zasadili nekaj dreves. Ali razmišljate, da bi tudi ta ribnik vključili v prizadevanja za zadovoljevanje potreb gostov?«

»Res je,« je povedala Silva Šiker, »da smo že pred časom uredili del obale. Namerali smo upeljati novo dejavnost — čolnarjenje. Zal z našo zamisljo nismo uspeli, ker so ribiči nasprotovali. Zatrjevali so, da bi jim s čolni plašili ribe. Morda

pa bodo le spremenili svoje nmenje in omogočili, da bomo uredili čolnarno.«

Trije gostinski rodovi

Šikerjevi so ponosni na svojo tradicijo, na zgodovino svoje gostilne, ki jo je pred sto leti odprl Mihael Šiker. Trije rodovi so se doslej zvrstili in ostali zvesti gostinstvu. Jožeta in Silvo pomagata tudi hčerka Breda, ki je končala gostinsko šolo v Mariboru. Želi nadaljevati študij na hotelski šoli. Kot vse kaže, se ji bo ta želja tudi uresničila. Pri Šikerjevih ne poznajo počitka. Od 6. do 22. ure so odprta vrata gostilne. Če pride kakšna družba, pa potegnejo tudi dije. Gledajo na to, da so gostje zadovoljni.

»Za kaj se gostje najraje odločajo?« »Radi prihajajo na kisljo juho s žolodčki, telečjo obaro, na razne specialitete na žaru in na gibanice, ki jih pripravljamo ob sobotah in nedeljah. Tudi meso iz tunke je iskano.«

Ko smo zapuščali Šikerjevo gostilno, smo se srečali z novimi gosti.

M. KOS

Druge cene-novi načrti

S spremembo proizvodnega programa se skuša TAM prilagoditi novim raz-

MARIBOR, 29. julija. Delavski svet mariborske tovarne avtomobilov in motorjev je danes na svojem rednem zasedanju potrdil rebalans plana proizvodnje in realizacije za leto 1971, ki ga je pripravila posebna strokovna služba in so o njem prej razpravljali člani delovne skupnosti.

Letošnjega plana proizvodnje — 7200 vozil — sicer TAM ne povečuje niti ne zmanjšuje, pač pa so nastale spremembe v asortimentu. Tako bodo letos proizvajali le tista vozila, ki jih tržišče najbolj potrebuje in zahteva. S tem si bo TAM ustvarila možnosti za prodajo izdelanih vozil. TAM pričakuje, na osnovi spremenjenega asortimenta in nedavno odobrenih višjih cen, da bo njen letonjski celotni dohodek za približno 84 milijonov dinarjev večji kot lani.

Zal bo imelo podjetje od tega samo delno korist, ker bo le 16 odstotkov povečane dohodka ostalo v skladih, s preostalim delom pa bo podjetje krilo povečane gnotne stroške. V TAM računajo, da bo zaradi henehneha na računja cen reprodukcijskega materiala njihova proizvodnja letos dražja za približno 95 milijonov dinarjev. Pravijo tudi, da bi morali ob sedanjem rebalansu zniževati skladi, če ne bi že ob izdelavi letošnjega gospodarskega plana upoštevali nekaterih napovedanih podražitev in učinkov devalvacije.

Tako pa so si pridobili s 16-odstotnim povprečnim povišanjem cen le malenkostno rezervo, ki pa bo, ob nadaljnjem zvišanju cen reprodukcijskega materiala, kaj kmalu skopnela.

ADI ZUNEC

Zahodnonemški filmarji odpotovali

MARIBOR, 29. julija — Po večtedenskem delu v okolici Maribora je zahodnonemška televizijska ekipa, ki je snemala nadaljevanke Pot črna orla, zapustila Maribor.

Foto: E. Selhaus